

*Mer enn et
selskap*

Årsrapport 2023
Lysekonsernet

Innhold

Finansielle nøkkeltall for konsernet	3
Årsberetning 2023	13
Bærekraftsrapport	33

Konsernregnskap

Resultatregnskap for konsernet	58
Utvidet resultatregnskap for konsernet	59
Balanse for konsernet	60
Kontantstrømoppstilling for konsernet	63
Endringer i egenkapital for konsernet	65
Noter til konsernregnskapet	67

Årsregnskap Lyse AS (morselskap)

Erklæring fra styret og konsernsjef	195
Revisors beretning	196
Alternative resultatmål	200

Finansielle nøkkeltall for konsernet

FRA RESULTATREGNSKAPET

			2023	2022	2021	2020	2019
Inntekter		Mill. kr.	23 279	30 219	15 799	7 930	9 230
EBITDA	(1)	Mill. kr.	11 092	15 308	7 753	2 616	3 564
Driftsresultat (EBIT)	(2)	Mill. kr.	7 895	12 495	5 887	1 042	2 090
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter		Mill. kr.	525	-138	-674	-304	276
Engangsposter EBITDA		Mill. kr.	0	0	0	0	-35
Engangsposter nedskrivninger (-), reversering nedskrivning (+)		Mill. kr.	0	-98	0	96	35
Driftsresultat (EBIT) underliggende drift	(3)	Mill. kr.	7 370	12 732	6 561	1 250	1 814
Netto finansposter		Mill. kr.	793	645	401	425	401
Årsresultat etter skatt		Mill. kr.	2 394	2 448	2 137	354	928

FRA BALANSEN

			2023	2022	2021	2020	2019
Totalkapital		Mill. kr.	69 667	69 037	55 820	51 163	33 539
Herav driftsmidler og investeringer i selskaper	(4)	Mill. kr.	36 801	33 751	29 156	27 662	23 605
Kontanter og bank	(5)	Mill. kr.	6 190	8 862	6 466	4 106	4 718
Egenkapital		Mill. kr.	20 974	21 016	20 709	19 578	9 967
Brutto rentebærende gjeld inkl. finansiell leasing	(6)	Mill. kr.	25 225	21 656	17 933	17 924	15 968
Herav andel ansvarlig lån		Mill. kr.	1 932	1 662	1 792	1 921	2 051
Netto rentebærende gjeld inkl. finansiell leasing	(7)	Mill. kr.	19 035	12 794	11 467	13 817	11 250
Sysselsatt kapital	(8)	Mill. kr.	40 008	33 810	32 176	33 395	21 217

KONTANTSTRØM

			2023	2022	2021	2020	2019
Netto kontantstrømmer fra driften		Mill. kr.	3 514	14 654	7 256	1 887	1 790
Netto rentekostnader		Mill. kr.	512	500	408	411	416
Utbetalt utbytte til eier		Mill. kr.	1 237	744	663	627	562
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (eksl. Bruksrett, 5G lisenser og kundeanskaffelseskost)		Mill. kr.	4 661	3 782	2 922	3 161	2 334
Netto investeringer i eierandeler	(9)	Mill. kr.	219	3 038	56	315	239
Likvide midler	(5)	Mill. kr.	6 190	8 862	6 466	4 106	4 718
Ubenyttede trekkrettigheter		Mill. kr.	3 549	3 633	1 800	1 800	1 800

FINANSIERINGSSTØRRELSER

			2023	2022	2021	2020	2019
Netto rentebærende gjeld / EBITDA			1,7	0,8	1,5	5,3	3,2
Funds from operations (FFO)	(10)	Mill. kr	7 981	10 053	4 902	1 837	2 468
EBITDA rentedekning	(11)		10,0	22,7	17,4	5,7	6,8
FFO rentedekning	(12)		7,2	14,9	11,0	4,0	4,7
FFO / netto rentebærende gjeld		%	41,9 %	78,6 %	42,7 %	13,3 %	21,9 %
Brutto rentebærende gjeldsgrad	(13)	%	54,6 %	50,7 %	46,4 %	47,8 %	61,6 %
Egenkapitalandel	(14)	%	30,1 %	30,4 %	37,1 %	38,3 %	29,7 %
Egenkapitalandel - hensyntatt ansvarlig lån	(15)	%	32,9 %	32,8 %	40,3 %	42,0 %	35,8 %

NØKKELTALL, REGNSKAP

			2023	2022	2021	2020	2019
EBITDA margin	(16)	%	47,6 %	50,7 %	49,1 %	33,0 %	38,6 %
EBIT margin	(17)	%	33,9 %	41,3 %	37,3 %	13,1 %	22,6 %
Egenkapitalrentabilitet	(18)	%	11,4 %	11,7 %	10,6 %	2,4 %	9,7 %
Avkastning sysselsatt kapital	(19)	%	21,4 %	37,9 %	18,0 %	3,8 %	10,5 %

NØKKELTALL, FORNYBAR ENERGI

			2023	2022	2021	2020	2019
Middelproduksjon	(20)	GWh	9 749	9 721	10 075	5 921	5 921
Magasinkapasitet		GWh	6 775	6 803	6 803	5 249	5 249
Produksjon vannkraft	(21)	GWh	8 571	7 974	10 353	6 004	4 579
Områdepris NO2		øre/kWh	90,41	212,77	76,23	9,80	38,66
Faktisk oppnådd pris (inkl. sikring)		øre/kWh	95,90	180,00	67,92	18,90	42,73
Strømleveranse sluttbruker		GWh	2 526	2 278	2 529	2 536	2 622

NØKKELTALL, TELEKOM

			2023	2022	2021	2020	2019
Sysselsatt kapital	(8)	Mill. kr	22 758	20 741	10 726	10 635	8 523
EBITDA	(1)	Mill. kr	2 732	2 728	2 123	1 672	1 449
EBITDA margin	(16)	%	30,8 %	36,6 %	41,0 %	36,9 %	37,3 %
Bokført verdi driftsmidler, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter		Mill. kr	15 834	14 044	10 197	9 603	8 129
Antall aktive kunder i Altibox partnerskapet			868 321	828 881	784 918	708 913	625 265
Antall aktive kunder eid av Lyse	(22)		536 366	513 606	491 545	445 158	386 759
Antall mobilkunder			882 075	757 305	0	0	0
Antall kunder mobilt bredbånd			50 907	57 453	0	0	0
Antall aktive basestasjoner			3 365	3 303	0	0	0

NØKKELTALL, INFRASTRUKTUR OG SIRKULÆR ENERGI

			2023	2022	2021	2020	2019
Antall nettkunder			164 227	162 300	159 902	158 508	153 706
Levert energi (totalt forbruk området)		GWh	4 806	4 699	5 300	5 110	4 914
Nettkapital (NVE kapital) lagt til grunn i inntektsrammen		Mill. kr	5 794	4 857	4 387	4 168	3 790
Avkastning på NVE kapital		%	12,5%	4,8%	3,7%	7,5%	5,0%
Målt effektivitet (NVE effektivitet) distribusjonsnett		%	97,1%	98,1%	96,3%	91,4%	93,5%
Målt effektivitet (NVE effektivitet) regional og sentralnett		%	99,3%	116,6%	133,1%	127,3%	120,3%
KILE-kostnad		Mill. kr	22	26	23	19	23
Levert volum Naturgass, biogass og drivstoff (inkl. intern leveranse)		GWh	350	412	612	551	519
Levert volum Fjernvarme og kjøling		GWh	185	175	193	171	174

EIERE

			2023	2022	2021	2020	2019
Ansvarlig lån fra eiere		Mill. kr	1 900	1 600	1 700	1 800	1 900
Renter og avdrag ansvarlig lån		Mill. kr	217	170	144	148	171
Utbytte / eieruttak		Mill. kr	1 100	650	630	600	550
Foreslått utbytte*		Mill. kr	745	1 100	650	630	600
Foreslått utbytte pr aksje		kr	738	1 090	644	624	595
Resultat pr aksje	(23)	kr	1 658	1 342	1 345	287	886

* Foreslått utbytte for 2022 inkluderer opprettelse av ansvarlig lån på 400 millioner kroner.

Definisjoner:

(1) EBITDA	Driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger
(2) EBIT	Driftsresultat
(3) EBIT underliggende drift	Driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter, vesentlige engangsposter og nedskrivninger
(4) Driftsmidler og investeringer i selskaper	Inkludert varige driftsmidler, bruksrett leasing, investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomheter, samt andre finansielle plasseringer
(5) Kontanter og bank	Inkludert kortsiktige finansielle plasseringer
(6) Brutto rentebærende gjeld	Langsiktige og kortsiktige lån, inkl. finansielle leasingsforpliktelser
(7) Netto rentebærende gjeld	Brutto rentebærende gjeld - likvide midler inkludert kortsiktige finansielle plasseringer
(8) Sysselsatt kapital	Egenkapital + netto rentebærende gjeld
(9) Investeringer i eierandeler	Kjøp av aksjer eller andeler og utbetaling av ansvarlige lån til tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet
(10) Funds from operations (FFO)	EBITDA fratrukket netto betalte renter og betalbar skatt inneværende år
(11) EBITDA rentedekning	EBITDA / rentekostnader
(12) FFO rentedekning	FFO / rentekostnader
(13) Rentebærende gjeldsgrad	Brutto rentebærende gjeld / (brutto rentebærende gjeld + bokført egenkapital)
(14) Egenkapitalandel	Egenkapital / sum eiendeler
(15) Egenkapitalandel - hensyntatt ansvarlig lån	Samlet egenkapital + ansvarlig lån / sum eiendeler
(16) EBITDA margin	EBITDA / driftsinntekter
(17) EBIT margin	EBIT / driftsinntekter
(18) Egenkapitalrentabilitet	Årsresultat i % av gjennomsnittlig egenkapital - resultat for siste 12 måneder
(19) Avkastning sysselsatt kapital	Driftsresultat i % av gjennomsnittlig sysselsatt kapital - resultat for siste 12 måneder
(20) Middelproduksjon	Middelproduksjon de siste 10 årene (endret fra 30 år til 10 år i 2022)
(21) Produksjon vannkraft	Produksjon referert generatorklemme, redusert pumping
(22) Antall aktive kunder eid av Lyse	Inkludert datterselskap og felleskontrollert virksomhet eid av Lyse
(23) Resultat pr aksje	Årsresultat tilordnet aksjonærer / antall aksjer i selskapet

Bærekraftsnøkkeltall

SAMFUNNSMESSIG INFORMASJON

HELSE OG SIKKERHET

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Skader					
Medarbeidere - fraværsskader	(1)	Antall	6	5	1
Medarbeidere - skader	(2)	Antall	13	9	5
Skader med fravær per million arbeidstimer	(3)	H1-verdi	1,80	1,77	0,52
Skader per million arbeidstimer	(4)	H2-verdi	5,70	4,96	3,13
Sykefravær totalt	(5)	%	4,0	4,2	3,6
- Herav legemeldt		%	2,5	2,9	2,9
- Herav egenmeldt		%	1,8	1,2	0,7

MEDARBEIDERFORHOLD

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Antall faste og midlertidige ansatte per periodeslutt		Antall	2 046	1 936	1 473
Antall midlertidige ansatte per periodeslutt		Antall	16	39	20
Antall fulltidsansatte per periodeslutt		Antall	1 941	1 814	1 428
Antall deltidsansatte per periodeslutt		Antall	105	122	45
Antall personer i sommerjobb i perioden		Antall	45	49	51
Antall graduates i perioden		Antall	7	1	5
Antall lærlinger i perioden		Antall	26	32	22
Nyansettelser i perioden		Antall	340	480	191
Intern mobilitet	(6)	Antall	172	169	95
Ansatte turnover	(7)	%	7,4	8,3	8,8
Ansiennitet	(8)	År	7,9	7,8	9,1
Andel ansatte som oppnår øvre aldersgrense ila de neste 5 årene	(9)	%	1,7	1,4	1,9
Andel ansatte som oppnår øvre aldersgrense ila de neste 10 årene	(9)	%	6,6	6,5	6,1
Organisasjonsgrad	(10)	%	42,2	31,7	45,7

MEDARBEIDERFORHOLD FORTSETTELSE

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Likestilling					
Kvinneandel					
- Totalt		%	32,5	31,5	29,8
- Blant lederstillinger	(11)	%	29,6	33,9	34,2
- I Konsernledelsen		%	50,0	50,0	50,0
- I Konsernstyret		%	50,0	50,0	50,0
- Blant nyansatte		%	35,3	41,3	31,9
- Blant fulltidsansatte		%	32,0	31,1	29,0
- Blant deltidsansatte		%	41,9	38,5	53,3
- Blant faste ansatte		%	32,5	31,1	29,9
- Blant midlertidige ansatte		%	31,3	51,3	25,0
Gjennomsnittlig foreldrepermisjon - kvinner		Antall uker	16,9	18,7	21,6
Gjennomsnittlig foreldrepermisjon - menn		Antall uker	11,9	10,2	13,0
Ufrivillig deltid blant deltidsansatte - kvinner	(12)	%	0,0	4,3	0,0
Ufrivillig deltid blant deltidsansatte - menn	(12)	%	6,5	0,0	0,0
Likelønn					
Lønnsratio fastlønn blant alle medarbeidere	(13)	Forhold	0,93	0,93	IA
Lønnsratio total lønn blant alle medarbeidere	(14)	Forhold	0,91	0,86	0,88
Lønnsratio fastlønn blant ledere	(15)	Forhold	0,95	0,89	IA
Lønnsratio total lønn blant ledere	(16)	Forhold	0,94	0,90	0,88

BRUDD PÅ LOVER OG REGLER

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Registrerte brudd på lover og regler knyttet til alvorlige miljøhendelser	(17)	Antall	0	0	0
Bekreftede korrupsjonshendelser		Antall	0	0	0
Bekreftede saker knyttet til diskriminering		Antall	0	0	0
Registrerte brudd på personopplysningsikkerheten	(18)	Antall	3	6	3

VARSLINGSSAKER

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Varslingssaker	(19)	Antall	2	IA	IA

MILJØINFORMASJON

ENERGIFORBRUK

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Strømforbruk		GWh	619	466	352
- Herav pumpekraft		GWh	298	180	57
- Herav nettap		GWh	218	213	249
- Herav mobilnettverk		GWh	32	27	IA
- Herav øvrig drift		GWh	71	46	46
Andel nettap av transportert kraft		%	4,5	4,3	4,5
Fjernvarmeforbruk		MWh	1 497	77	321
Naturgass		GWh	50	38	58
Biogass		GWh	14	27	21
Diesel		Liter	307 061	320 632	352 629
Bensin		Liter	11 074	10 892	4 267

KLIMA

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Scope 1: Direkte utslipp		tCO2e	13 211	10 624	15 094
- Bensin	(20)	tCO2e	25	25	10
- Diesel	(20)	tCO2e	827	863	949
- Naturgass	(20)	tCO2e	11 699	8 864	13 445
- Lekkasje SF6	(21)	tCO2e	343	268	81
- Lekkasje naturgass	(22)	tCO2e	25	0	114
- Lekkasje kjølemedier	(23)	tCO2e	291	604	494
Scope 2: Indirekte utslipp, knyttet til energiforbruk					
- Strømforbruk - markedsbasert	(24)	tCO2e	4 904	2 450	2 745
- Strømforbruk - lokasjonsbasert	(25)	tCO2e	11 773	5 127	3 879
- Fjernvarmeforbruk	(26)	tCO2e	4	0	0
Scope 3: Andre indirekte utslipp		tCO2e	61 252	77 290	120 291
- Salg av naturgass		tCO2e	60 751	76 826	120 190
- Tjenestereiser	(27)	tCO2e	501	464	102
Biogene utslipp	(28)	tCO2e	8 138	8 693	7 711
- Forbruk biogass	(20)	tCO2e	2 727	5 262	4 232
- Salg av biogass	(20)	tCO2e	5 411	3 430	3 479

BIODIVERSITET

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Gytebestandsmål (GBM)	(29)				
Årdalselva i Hjelmeland		% av GBM	266	236	342
Lyseelva i Sandnes		% av GBM	335	240	138
Jørpelandselva i Strand		% av GBM	418	469	448
Espedalselva i Sandnes		% av GBM	517	449	228
Frafjordelva i Gjesdal/Forsand		% av GBM	660	1 118	569

MILJØAVFALL OG PÅVIRKNING PÅ LOKALMILJØET

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Telefoner returnert som følge av angrefristen i Forbrukerkjøpsloven		%	3,0	1,2	IA
Andel av returnerte telefoner som er gjenbrukt		%	100	100	IA
Basestasjoner		Antall	3 360	3 303	IA
Ice basestasjoner i samarbeid med andre operatører		%	45	45	IA
Nybygde Ice master		Antall	2	118	IA

KRAFT- OG FJERNVARMEPRODUKSJON

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Installert effekt - kraftproduksjon		MW	2 497	2 513	2 390
- Herav vannkraft		MW	2 494	2 510	2 387
- Herav varmekraft spillvarme		MW	3	3	3
Installert effekt - termisk produksjon		MW	182	182	191
- Fjernvarme		MW	95	95	95
- Fjernkjøling		MW	45	45	48
- Nærvarme		MW	42	42	48
Produksjon - kraftproduksjon		GWh	8 571	7 973	10 363
- Herav vannkraft		GWh	8 565	7 962	10 353
- Herav varmekraft spillvarme		GWh	6	11	10
Produksjon - termisk produksjon		GWh	223	209	223
- Fjernvarme		GWh	156	139	150
- Fjernkjøling		GWh	16	17	16
- Nærvarme		GWh	51	53	57
Fornybar energiproduksjon fra kraft og termisk produksjon		%	99,4	99,4	99,5

ØKONOMISK INFORMASJON

VERDISKAPING

		Enhet	31.12.23	31.12.22	31.12.21
Brutto driftsinntekter		Mill kr.	23 096	31 127	16 797
Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter		Mill kr.	183	-929	-998
Forbruk av innkjøpte varer og tjenester		Mill kr.	-6 950	-10 285	-5 262
Brutto verdiskaping		Mill kr.	16 329	19 913	10 538
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger		Mill kr.	-3 197	-2 813	-1 866
Andre driftskostnader		Mill kr.	-2 667	-2 322	-1 394
Netto verdiskaping		Mill kr.	10 465	14 779	7 278
Finansinntekter		Mill kr.	495	342	87
Gevinst eller tap fra salg av selskaper		Mill kr.	0	20	0
Resultatandel i tilknyttende selskap		Mill kr.	-1	22	19
Verdier til fordeling		Mill kr.	10 958	15 163	7 384
FORDELING AV VERDIER					
Ansatte					
- Brutto lønn og sosiale ytelser		Mill kr.	1 870	1 524	1 145
Eiere / långivere					
- Finanskostnader		Mill kr.	1 286	1 009	507
- Foreslått utbytte / eieruttak		Mill kr.	745	1 100	650
Det offentlige*					
- Overskuddsskatt		Mill kr.	1 664	2 731	1 205
- Gunnrenteskatt		Mill kr.	3 043	6 672	2 144
- Regulatoriske kostnader		Mill kr.	700	780	246
Netto fordelte verdier ansatte, eiere, långivere og det offentlige		Mill kr.	9 309	13 815	5 897
Selskapet					
Tilbakeholdte verdier		Mill kr.	1 615	1 488	1 432
Minoritetens andel av resultatet		Mill kr.	35	-140	55
Netto fordelte verdier selskapet		Mill kr.	1 649	1 348	1 487
Fordelte verdier		Mill kr.	10 958	15 163	7 384
Avstemming årsresultat tilordnet minoritet					
- Minoritetens løpende uttak av verdier i form av kraft		Mill kr.	687	1 234	725
- Øvrige minoritetsinteresser		Mill kr.	35	-140	55
Indirekte verdiskaping					
Andel av utgifter til lokale leverandører	(30)	%	15,5	26,0	21,0

* 1 580 MNOK av overskuddsskatt, grunnrenteskatt og regulatoriske kostnader gjelder minoritetens andel.

Definisjoner:

- (1) Arbeidsrelaterte skader som har medført fravær utover den dagen det skjedde
- (2) Arbeidsrelaterte skader med og uten fravær. Inkluderer skader som medfører fravær, medisinsk behandling eller alternativt arbeid
- (3) H1 skader er summen av antall fraværsskader og antall dødsfall. H1-verdien regnes ut slik: Antall fraværsskader + antall dødsfall * 1 000 000 timer / Antall arbeidede timer
- (4) H2-verdien regnes ut slik: Antall fraværsskader (inkl. dødsfall) og antall skader uten fravær (se over) * 1 000 000 timer / (dividert på) totalt antall arbeidede timer
- (5) Fravær på grunn av sykdom eller skade som prosent av vanlig arbeidstid
- (6) Antall interne flyttinger hvor eksisterende ansatte gikk over i en ny stilling innad i konsernet
- (7) Ansatte turnover: antall ansatte som slutter, dividert med gjennomsnittlig antall ansatte i samme periode, multiplisert med hundre (ikke inkludert pensjonering eller intern flytting)
- (8) Ansiennitet: Antall år en person har vært ansatt i Lyse Konsernet (inkludert intern flytting)
- (9) Øvre aldersgrense i Lyse er 70 år
- (10) Andel ansatte som er organisert i en fagforening
- (11) Lederstillinger inkludere de ansatte som er en del av Konsernledelsen og ansatte med personalansvar i selskapene
- (12) Det er foretatt en spørreundersøkelse blant deltidsansatte i 2023. 24% av de som ble spurt har svart på undersøkelsen
- (13) Gjennomsnittlig fastlønn for kvinner i forhold til gjennomsnittlig fastlønn for menn. Dette er et nytt nøkkeltall og det er ikke innhentet tall for 2021.
- (14) Gjennomsnittlig total lønn for kvinner i forhold til gjennomsnittlig total lønn for menn.
- (15) Gjennomsnittlig fastlønn for kvinner i forhold til gjennomsnittlig fastlønn for menn blant ledere. Dette er et nytt nøkkeltall og det er ikke innhentet tall for 2021.
- (16) Gjennomsnittlig total lønn for kvinner i forhold til gjennomsnittlig total lønn for menn blant ledere.
- (17) En alvorlig miljøhendelse er en hendelse som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning.
- (18) Registrerte brudd på personopplysningsikkerheten som har resultert i en melding til Datatilsynet
- (19) Varslingssaker om kritikkverdige forhold. Med kritikkverdige forhold menes forhold som kan være i strid med lover og forskrifter, Lyse-konsernets etiske retningslinjer eller andre etiske normer det er bred tilslutning til i samfunnet. Nytt nøkkeltall i 2023. Sammenligningstall er ikke innhentet.
- (20) Inkludert CO₂, CH₄ og N₂O ved hjelp av GHG Calculation Tool Stationary Combustion
- (21) Global Warming Potential verdi fra IPCC Sixth Assessment Report (2021). Etterfylt gass i Lnett
- (22) Beregnet som utslipp av metan med Global Warming Potential verdi fra IPCC Sixth Assessment Report (2021)
- (23) Beregnet ved hjelp av GHG Protocols RAC Tool
- (24) Det er hovedsakelig nettapet og noe av strømforbruket til mobilnetverket som ikke er dekket av opprinnelsesgarantier. Lyse sletter opprinnelsesgarantier for eget strømforbruk i kraftverkene tilknyttet pumpekraft.
- (25) I 2023 er beregningen basert på omregningsfaktorer fra Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) for Norge (faktor fra 2022) og European Environment Agency (EEA) for Danmark (faktor fra 2022)
- (26) I 2023 er beregningen basert på utslippsfaktorer for 2023/2020 fra Norsk Fjernvarme for lokasjonene Stavanger/Sandnes/Forus og Oslo – Nydalen (Fjernkontrollen.no)
- (27) Omfatter flyreiser i Lyse som er registrert via Lyses reisebyrå og reiser bestilt av ansatte i Altibox Danmark
- (28) Utslipp fra biogene kilder. Beregnet ved hjelp av GHG Calculation Tool Stationary Combustion
- (29) Gytebestandsmålet (GBM) er et forvaltningsmål fastsatt av Vitenskapelig råd. Vi bruker GBM for laks som en indikator på hvordan tilstanden er for bestander påvirket av vår vannkraftregulering. Gytebestandsmålet er mengden hunnlaks en må ha i elva ved gyting for at maksimalt antall smolt kan produseres i elva. En bestand som er større enn GBM er således bare bra og viser at det er et høstbart overskudd i vassdraget. Målet er bestemt av elvearealet og antakelser om elvas produktivitet. Merk at det er flere faktorer som påvirker gytebestandsmåloppnåelse da denne er avhengig av elv og overlevelse i sjø. Sjøoverlevelsen er ikke påvirket av Lyses aktiviteter
- (30) Kun selskap med hovedkontor i eierkommunene er inkludert i beregningen. Inkluderer alle leverandører. Regnes som lokale dersom registrert adresse i Brønnøysund er knyttet til våre eierkommuner. Med denne definisjonen regnes eksempelvis ikke revisjonskostnadene som lokale selv om vi benytter et Stavangerkontor ettersom selskapet er registrert med adresse i Oslo

Årsberetning

Årsberetning

2023

LYSE ER ET ENERGI- OG TELEKOMKONSERN

Lyse er et norsk energi- og telekomkonsern. Selskapet er en betydelig nasjonal aktør innen fornybar og regulerbar vannkraft. Lyse har lenge vært en pådriver for utbygging av robust digital infrastruktur. Gjennom et landsomfattende partnerskap leverer konsernet bredbånds- og underholdningstjenester til en betydelig andel av befolkningen, og vi bygger Norges tredje 5G mobilnett. Telekomtjenestene leveres gjennom de nasjonale produktmerkevarene Altibox, Ice og NiceMobil.

Lyse har regionalt i Sør-Rogaland bygget ut landets mest diversifiserte og komplette infrastruktur for strøm, bio- og naturgass, fjernvarme og -kjøling, samt fiberbredbånd. Som nasjonal telekommunikasjonsaktør, eier konsernet et landsdekkende fiber- og mobilnett for 4G/5G, og har eierinteresser i flere sjøfiberkabler til utlandet som sikrer gode digitale forbindelser inn og ut av Norge. God tilgjengelighet og høy leveringssikkerhet prioriteres.

Konsernet er heleid av 14 kommuner i Sør-Rogaland, og vår verdiskaping går tilbake til fellesskapet. Våre eierkommuner legger til grunn et langsiktig industrielt eierskap og har forventninger til selskapet som samfunnsbygger med et regionalstrategisk perspektiv og tilfredsstillende lønnsomhet.

VIRKSOMHETEN 2023

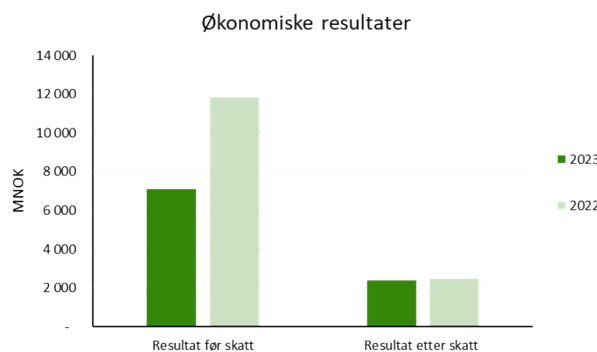
Viktige hendelser

- Fallende kontinentale kraftpriser i kombinasjon med en sterkere hydrologi har gitt fallende spotpriser gjennom året. I sommer og tidlig høst fikk prisområde NO2 tidvis negative priser drevet av importert sol og vindkraft fra Tyskland og Nederland hvor uregulert fornybarproduksjon periodevis oversteg kraftforbruket. Samtidig var kraftforbruket i Sør-Norge lavt, og snøsmeltingen og nedbørsrike perioder medførte tvungen vannkraftproduksjon.
- Lyse og Hydro har søkt konsesjon for å oppgradere de 60 år gamle kraftverkene i Røldal-Suldal med fem nye vannkraftverk. Oppgraderingen vil mer enn doble antall hestekrefter og kan gjøres med begrensende miljøkonsekvenser. Samlet investering kan bli opp til 7-8 milliarder kroner, med byggestart tidligst i 2027.
- I statsbudsjettet for 2024 ble det vedtatt å avvikle høyprisbidraget som ble innført i september 2022, med virkning fra 1. oktober 2023. Bortfallet av høyprisbidraget er en viktig forutsetning for effektoppgraderinger av vannkraften. Avviklingen av høyprisbidraget betyr en mer rasjonell disponering av vannkraften og økt forutsigbarhet for Lyses investeringer. Lyse mener at regjeringen også bør reversere 2022-endringen som innebar økt grunnrenteskatt for vannkraft på 8 prosentpoeng. Det medførte en betydelig verdioverføring fra kommunene til staten, samtidig som det svekker selskapenes investeringsevne.
- Konsortiet Lyse, Shell og Eviny har i november prekvalifisert seg for Norges havvindlisens Sørlige Nordsjø 2. De kommersielle kravene ble ikke oppfylt og dermed besluttet konsortiet ikke å legge inn bud i auksjonen.
- Altibox-partnerskapet fortsatte veksten i 2023, og ved utgangen av 2023 leverte Lyses heleide datterselskap Altibox bredbånd- og underholdningstjenester til 868 321 kunder, en vekst på 39 440 sammenlignet med utgangen av 2022. Altibox-partnerskapet bevarer posisjonen som Norges største leverandør av både fast internett og tv-distribusjonstjenester.
- I 2023 ferdigstilte Altibox Carrier arbeidet med en ny hoved-fiberforbindelse mellom øst og vest gjennom en kraftig fiberkabel fra Stavanger til Oslo.

- Det heleide datterselskapet Ice hadde god kundevekst i 2023. Ved utgangen av 2023 hadde Ice 882 075 mobilkunder, en vekst på 124 770 sammenlignet med årsslutt 2022.
- Videre investeringer i utbygging av vårt nasjonale 5G-nett, Norges tredje mobilnett, går som planlagt.
- I november annonserte vi etableringen av Lyse Tele AS. Lyse fusjonerer Altibox, Ice og store deler av Lyses heleide fiberselskaper til ett selskap og blir med det et fullintegrert telekomselskap som skal levere bedre produkter og tjenester til kundene. Altibox, Ice og NiceMobil vil bestå som våre tre nasjonale merkevarer innen teleområdet. Ny organisasjon er operativ fra 1. februar 2024, men formelt vil fusjonen først bli fullført 4. april 2024.
- Lnett har satt i drift tre nye transformatorstasjoner: Håland, Veland og Hjelmeland. I tillegg er det satt spenning på to kraftledninger i regionalnettet, henholdsvis på Jæren og i Ryfylke og forsterkning av forbindelsen fra Fagradfjell (Statnett). Lnett fortsetter sin store utbygging av regionalnettet.
- Høye råvarekostnader og en økning i forbrenningsavgiften har bidratt til press på lønnsomheten for fjernvarmevirksomheten. Økningen kommer i tillegg til rammevilkår relatert til strømstøtten som setter tak på inntektene til fjernvarmen. Fjernvarmetariffen er regulert til å ligge under strømprisen og fjernvarmeaktørene har ikke fått kompensasjon fra staten for inntektstapet. Lyse mener at fjernvarme er en god løsning for å avlaste nettet i situasjoner hvor nettkapasiteten er begrenset. Det er uheldig at håndtering av søppel på en klimavennlig måte har krevende rammebetingelser.
- Scope ratings har oppgradert sin selskapsrating av Lyse AS fra BBB+ til A- den 3. april 2023.
- Lyse utbetalte i april 2023 700 millioner i utbytte basert på fastsatt årsregnskap for 2022. Det er en økning på 50 millioner fra 2022. I tillegg ble eierkommunene tildelt en fordring på selskapet i form av et ansvarlig lån på 400 millioner kroner. Samlet ytelse fra selskapet til eierne var dermed 1 100 millioner kroner. Det ble utbetalt 198 millioner kroner i avdrag og renter på ansvarlige lån som var tildelt tidligere. Det er foreslått å dele ut 745 millioner i utbytte basert på årsregnskapet for 2023.

Økonomiske resultater

I 2023 ble årsresultat før skatter 7 102 millioner kroner, mot 11 850 millioner i 2022. Etter skatter var årsresultatet 2 394 millioner kroner, mot 2 448 millioner året før. Av dette tilfaller 1 673 millioner kroner majoritetseierne, mot 1 354 millioner i 2022.

Driftsresultatet for energivirksomheten på 7 165 millioner er 4 858 millioner lavere enn i 2022. Det er ingen vesentlige engangsposter i 2023.

Konsernets årsresultat preges av lavere kraftpriser i 2023 sammenlignet med ekstrempriene året før, dempet av noe høyere kraftproduksjon. Gjennomsnittlig spotpris for året (NO2) ble 90,41 øre/kWh for 2023, mot 212,77 øre/kWh i 2022. Faktisk gjennomsnittlig oppnådd kraftpris (inkludert sikring) i 2023 ble 95,9 øre/kWh, sammenlignet med 180 øre/kWh i 2022.

Vannkraftproduksjon endte i 2023 på 8,6 TWh (milliarder kilowattimer) mot 8 TWh i 2022. Ved inngangen til året var magasinfyllingen noe lavere enn normalt. Tilnærmet normalt med snø og nedbør i kombinasjon med forsvarlig forvaltning av magasinene ga en normalisert magasinfylling ved årets utgang og noe høyere produksjon gjennom året. Middelproduksjon i konsernet er 9,7 TWh, hvorav 7,1 TWh er Lyse sin andel. Den resterende andelen tilhører hovedsakelig Norsk Hydro.

Områdene gass/biogass og fjernvarme/fjernkjøling, leverte et driftsresultat på 22 millioner kroner i 2023 mot et negativt driftsresultat på -164 millioner i 2022. Lavere gasspris i 2023 førte til lavere varekostnader som påvirket resultatet innenfor gass/ biogass positivt. I tillegg ble det i 2022 foretatt en nedskrivning av gasslandnettet i Lyse Neo på 98 millioner kroner som påvirket resultatet negativt i forhold til 2023.

Området strømsalg forbedret driftsresultatet betydelig sammenlignet med 2022 hvor det ble regnskapsført betydelige tap på fastpriskontrakter. Samlet oppnådde strømsalg et positivt driftsresultat for 2023.

Televirksomheten fortsetter veksten og har styrket markedsposisjonen i løpet av 2023. På fibersiden gjennom organisk kundevekst og noen mindre oppkjøp, i tillegg til at Lyse ved kjøp av mobiloperatøren Ice nå er etablert som en fullverdig telekomoperatør. Virksomheten hadde ved årets utløp 868 231 bredbåndskunder (på egen og partneres fiber), og 882 075 mobilkunder, samt 50 907 mobile bredbåndskunder.

Driftsresultatet for televirksomheten i 2023 var 326 millioner mot 758 millioner i 2022, som er en reduksjon på 432 millioner fra 2022. Nedgangen i driftsresultatet skyldes primært at det investeres stort i nytt 5G-nett som har økt avskrivningene.

Driftsresultatet for nettvirksomheten i 2023 var på 665 millioner, en forbedring på 444 millioner fra 2022. Reduserte kraftpriser i forhold til 2022 medførte også reduserte kostnader til nettap og innmating. I tillegg mottok Lnett i slutten av året en andel av flaskehalsinntektene fra Statnett som delvis kompenserte for de økte kostnadene. Driftssituasjonen var stabil i 2023, og avbruddskostnadene ble på beskjedne 22 millioner kroner. Det er en reduksjon fra 2022 hvor tilsvarende beløp var 26 millioner kroner.

Øvrig virksomhet innbefatter støttefunksjoner i Lyse AS, Lyse Dialog, Lyse Marked, Lyse Elkon, Lyse Vekst og Lyses eiendomsselskaper. Lyse AS hadde et negativt driftsresultat også i 2023, men dog en forbedring på 29 millioner i forhold til 2022. Det skyldes omorganisering av støttefunksjoner og økte investeringer i støttesystemer. Lyse Vekst og Lyses eiendomsselskaper har stabile resultater.

Konsernets drift ga i 2023 en avkastning på 21,4% målt ved driftsresultat i forhold til gjennomsnittlig sysselsatt kapital. Avkastning på bokført egenkapital ble 11,4%.

For Lyse AS, konsernets morselskap, ble årsresultat på -8 millioner kroner, mot 265 millioner i 2022.

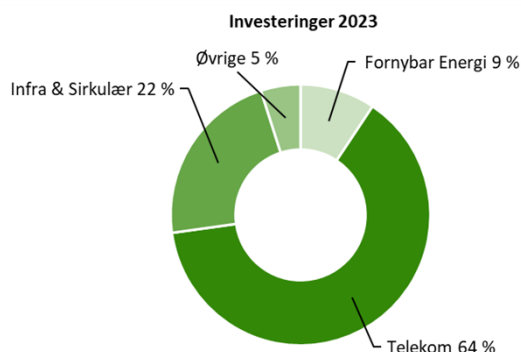
Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede i henhold til regnskapsloven § 3-3a og at konsernregnskapet og selskapsregnskapet til Lyse AS er utarbeidet i samsvar med dette.

FORRETNINGSOMRÅDENE

Lyse er organisert i tre forretningsområder og fire stabsområder. Forretningsområder er Fornybar Energi, Telekom og Infrastruktur og Sirkulær Energi. Alle områdene har en ansvarlig konserndirektør. Konsernsjef og konserndirektørene utgjør konsernledelsen. Driftsresultatet per forretningsområde fordeler seg som følger:

(Tall i hele millioner kroner)	2023	2022
Fornybar Energi	7 165	12 023
Telekom	326	758
Infra & Sirkulær	695	62
Øvrige og elimineringer	-291	-348
Driftsresultat	7 895	12 495

Investeringene fordeler seg som følger mellom forretningsområdene:

(Tall i hele millioner kroner)	2023	2022
Fornybar Energi	455	313
Telekom	3 081	5 277
Infra & Sirkulær	1 081	1 077
Øvrige	240	154
Sum investeringer*	4 857	6 820

* Investeringer i aksjer, driftsmidler, immaterielle eiendeler ekskl. bruksrett, kundeanskaffelseskost og lisenser

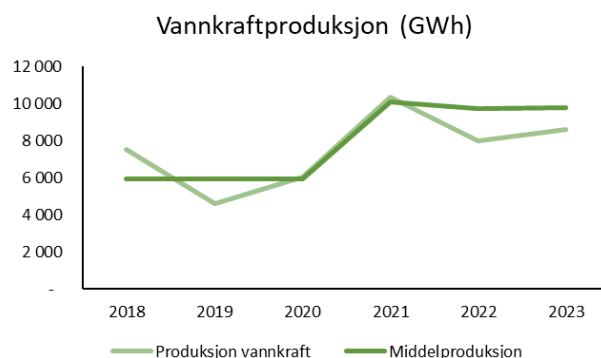
Forretningsområde Fornybar Energi

Fornybar Energi består av virksomhetene i de heleide selskapene Lyse Energi AS, Lyse Strøm AS, Lyse Lading AS og Lyse Produksjon AS. I tillegg eier forretningsområdet 74,4% av Lyse Kraft DA hvor Hydro Energi eier resterende 25,6% av selskapet. Lyse Kraft DA eier 95,21% av RSK DA. I tillegg inngår eierandelen i Jørpeland Kraft AS på 66,67%.

Lyse Kraft DA ivaretar eierrollen for en kraftverksportefølje på ca 10 TWh lokalisert i området fra Haukeli i nord til Åna-Sira i sør. Norsk Hydro har gjennom en operatøravtale ansvar for daglig drift og vedlikehold av kraftverksporteføljen med unntak av eierandelene i Sira-Kvina og Ulla-Førre-verkene

Lyse gjennomfører vanddisponeringen og all fysisk krafthandel på vegne av Lyse Kraft DA og forvalter et samlet kraftvolum på 10 TWh i markedet. Med et økt forvaltningsvolum og et kraftmarked i endring, har Lyse styrket kompetansen og ressursbruken innen kraftforvaltningen.

Fornybar Energi (Tall i hele millioner kroner)	2023	2022
Vannkraftproduksjon	7 425	12 007
Sluttbrukermarkedet	-23	-188
Eliminerings	-236	205
Driftsresultatet energisegment	7 165	12 023

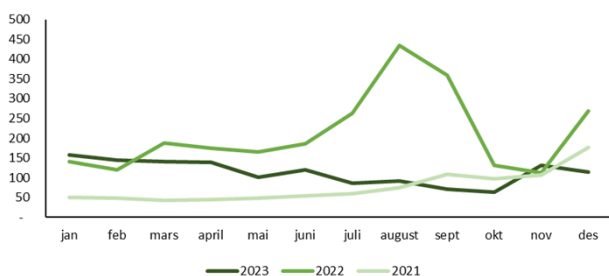

Kraftproduksjonen og markedsprisene på kraft er avgjørende for forretningsområdets resultatutvikling, og årets kraftproduksjon ble på 8,6 TWh. Til sammenligning var kraftproduksjonen året før 8,0 TWh. 2022 var preget av den geopolitiske situasjonen som ga ekstreme gass- og kullpriser i Europa og frykt for energiknapphet. Kombinert med lav magasinfylling i Sør-Norge ga dette en markedssituasjon hvor prisnivåene og volatiliteten på kontinentet var bestemmende for kraftprisen i Sør-Norge.

Forsyningssituasjon bedret seg betydelig i første halvår 2023. En mild vinter på kontinentet i kombinasjon med økte gassleveranser fra andre produsentland enn Russland og redusert kraftforbruk stabiliserte kraftmarkedet. Gasslagrene på kontinentet har gjennom året vært på historisk høye nivåer samtidig som reduksjonen i kraftforbruket vedvarer. EU har vedtatt et mål om 15% reduksjon i gassforbruket i forhold til perioden før krisen, og de fleste av EU-landene har klart denne målsettingen. Markedsprisen på kull, gass og CO2 kvoter har svekket seg betydelig i løpet av året, noe som medfører at marginalkostnaden for kontinental termisk kraftproduksjon også er betydelig redusert.

Marginalkostnaden ved kraftproduksjon basert på gass er ved utgangen av 2023 lavere enn tilsvarende produksjonskostnad ved bruk av kull. Fallende kontinentale kraftpriser i kombinasjon med en sterkere hydrologi i Sør-Norge har gitt fallende spotpriser gjennom året. I sommer og tidlig høst fikk prisområde NO2 tidvis negative priser drevet av importert sol og vindkraft fra Tyskland og Nederland hvor uregulert fornybarproduksjon periodevis oversteg kraftforbruket. Samtidig var kraftforbruket i Sør-Norge lavt, og snøsmeltingen og nedbørsrike perioder medførte tvungen vannkraftproduksjon.

Gjennomsnittlig spotpris Sørvest-Norge (NO2) i øre/kWh

Den mer normaliserte markedssituasjonen i 2023 sammenlignet med fjoråret, resulterte i at kraftprisene i NO2 svekket seg og nærmet seg mer normaliserte prisnivåer vurdert i et historisk perspektiv. Samtidig har den kortsiktige/dag-til-dag/intrauke prisvolatiliteten gått opp, med pristopper i perioder hvor uregulert kraftproduksjon er lav og kraftforbruket høyt.

I prisområde Sør-Norge hvor Lyse selger sin kraftproduksjon, ble områdeprisen på 79,45 euro per MWh for 2023. Det er 131,8 euro per MWh lavere enn året før. Markedsprisen i prisområde NO2 var fortsatt høyere enn systemprisen i 2023, men sammenlignet med fjoråret er prisforskjellen redusert fra 75,4. euro til 23 euro. For tilliten og effektiviteten i kraftsystemet er store prisforskjeller mellom prisområdene uheldig.

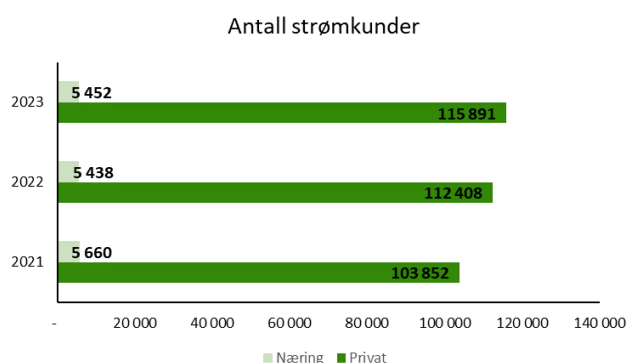
Regjeringen innførte 28. september 2022 et høyprisbidrag som en bruttoskatt på kraftpriser over 70 øre. Skattesatsen på kraftproduksjon ble etter dette 67% for markedspriser opptil 70 øre og for høyere priser 90%. Høyprisbidraget hadde som konsekvens at investeringer i nye effektverk ikke var lønnsom. Selskapet er derfor tilfreds med at høyprisbidraget ble fjernet med virkning fra 1. oktober 2023.

En vilkårsrevisjon i Røldal Suldal kraft ble formelt åpnet i 2022. Som del av arbeidet med denne er ulike opprustings- og utvidelsesalternativer vurdert for både å øke installert effekt og produsert energi. Sent i 2023 ble det søkt om konsesjon for en oppgradering av Røldal Suldal kraft. Det innebærer en plan for å etablere fem nye kraftverk, hvorav tre nye pumpekraftverk. Dersom den utbyggingsplanen som ligger til grunn for konsesjonssøknaden realiseres, vil installert effekt øke fra 630 MW til 1280 MW. Kraftverkene i Røldal Suldal kraft vil da kunne levere mer energi i de timene etterspørselen er stor og uregulert kraftproduksjon lav.

I Maudal pågår byggingen av to nye kraftverk hvor det første kraftverket ble satt i drift høsten 2023. Neste kraftverk forventes ferdigstilt våren 2025. Kraftverkene erstatter det opprinnelige kraftverket fra 1930 som blir sanert.

Mellomlandsforbindelsen NorthConnect søkte om konsesjon i juni 2017. Etter nærmere seks års behandling, mottok NorthConnect 16. mars 2023 Energidepartementet sitt avslag på konsesjonssøknaden. Samlet har Lyse investert 77 millioner kroner i utviklingen av NorthConnect. Sluttbrukermarkedet har fortsatt vært preget av historisk sett høye kraftpriser og større volatilitet enn tidligere.

Usikkerheten i markedet i kombinasjon med den langsiktigheten Lyse som kraftprodusent representerer, har gitt vekst i antall kunder og et lavt antall leverandørbytter blant våre privatkunder. Lyse vektlegger å tilby enkle produkter som skaper forutsigbarhet og oversikt i et vanskelig og volatil kraftmarked, og var derfor tidlig ute med å tilby fastpriskontrakter til næringslivskunder etter den midlertidige ordningen som regjeringen etablerte med virkning fra 1. januar 2023. Mottakelsen har vært god og en rekke bedrifter i prisområdene NO2 og NO1 har kjøpt fastpriskontrakter for en andel av forventet strømforbruk til egen virksomhet med en varighet på mellom 3 og 7 år. Lyse arbeider for at det skal være tilgjengelige produkter som gir mulighet for forutsigbarhet til egne strømkostnader og vil arbeide for at ordningen med fastpriskontrakter videreføres.

Også i 2023 er virksomhetens årsresultat preget av at Lyse har hatt lave marginer i sluttbrukermarkedet og har levert fastprisprodukter som har gitt besparelser for kundene. Ved utgangen av året hadde Lyse solgt 15 200 parkeringsplasser til boretslag og bedriver og over 10 600 kontakter knyttet til energiservice. Videre er det inngått en avtale om kjøp av Eviny sin energiservice-virksomhet. Det medfører at Lyse vil ha over 25 000 kunder på denne tjenesten tidlig i 2024. Utbyggingen av infrastruktur for hurtiglading til privat- og næringsmarkedet fortsetter, og det var ved utgangen av året etablert 46 hurtigladere.

Investeringer – Fornybar Energi (Tall i hele millioner kroner)	2023	2022
Vannkraftproduksjon	406	260
Sluttbrukermarkedet	49	53
Sum investeringer*	455	313

* Investeringer i aksjer, driftsmidler, immaterielle eiendeler ekskl. bruksrett, kundeanskaffelseskost og lisenser

Investeringen i vannkraftvirksomheten på 406 millioner kroner gjelder i all hovedsak rehabilitering og forsterkning av dammer i heleide og deleide kraftanlegg.

Forretningsområde Telekom

Lyses televirksomhet består av de heleide digital-TV og internettleverandørene Altibox AS og Altibox Danmark AS, eierskap i en rekke fiberselskap over hele Norge og mobilvirksomhet gjennom Ice Communication Norge AS. Altibox leverer internett og digitale underholdnings- og nytte-tjenester til husholdninger og bedrifter i Norge og Danmark, primært levert over fibernett gjennom regionale partnerselskaper.

Altibox har ifølge Nkom-statistikken per 30. juni 2023 en markedsandel basert på inntekter på fast bredbånd i Norge på 30,5%, mot 30,7% per 30. juni 2022.

Altibox-partnerskapet fikk 39 440 nye kunder i 2023, en vekst på 4,8%. Totalt i Altibox-partnerskapet er det 868 321 kunder ved utgangen av året, mot 828 881 ved årets begynnelse. Av disse har Lyse 480 210 kunder i Norge gjennom hel- og deleide selskap ved utgangen av 2023. Altibox Danmark har 56 156 kunder ved utgangen av året, som er en økning på 2 905 fra i fjor.

Fiberselskapene som distribuerer Altibox-tjenester, omtales ofte som Altibox-partnerskapet. Lyse har hel- eller deleierskap i om lag 62% av kundeporteføljen.

Lyses fibereierskap er samlet i selskapet Lyse Fiberinvest AS. Lyse Fiberinvest eier Lyse Fiber AS (100%), Viken Fiber Holding AS (65%), Signal Bredbånd AS (100%), Bergen Fiber AS (37%), Istad Fiber AS (50%), Nordvest Fiber Holding AS (50%), Altifiber AS (34%) og Tårnselskapet Holding AS (54%).

Ice er en nasjonal mobilnettoperatør og leverandør av tale og trådløse datatjenester. Selskapet opererer i Norge under merkevarene Ice og NiceMobil. Ice forvalter frekvensporteføljen i Lyse, og sammen besitter Ice og Altibox en svært moderne og landsdekkende digital infrastruktur. Ice har 882 075 mobilkunder og 50 907 mobile bredbåndskunder per 31. desember 2023 mot henholdsvis 757 305 mobilkunder og 57 453 mobile bredbåndskunder ved utgangen av 2022.

Ice har ifølge Nkom-statistikken per 30. juni 2023 en markedsandel basert på inntekter på mobil i Norge på 9,5% mot 9,1% ved utgangen av 2022.

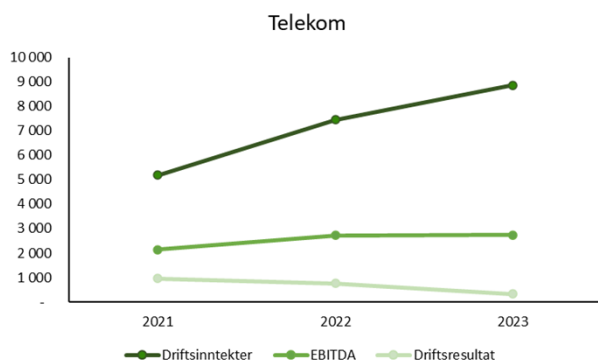
Lyse har i 2023 fortsatt videre investeringer i utbygging av et nasjonalt 5G-nett. Utbyggingen innebærer både oppgradering av eksisterende basestasjoner og utrulling av nye.

Altibox har i tillegg til privatvirksomheten leveranser i bedriftsmarkedet. Altibox sine proffleveranser leveres under merkevaren Altibox Bedrift og har 26 039 kunder ved utgangen av 2023, mot 23 789 ved utgangen av 2022. I tillegg har Altibox leveranser i proffmarkedet gjennom selskapet Altibox Carrier AS.

Altibox Carrier leverer internasjonale kommunikasjons tjenester til datasentervirksomhet og operatør- og bedriftsmarkedet. Altibox Carrier har etablert en helhetlig europeisk nettverksstruktur som knytter Norge sammen med de sentrale datatrafikknutepunktene på kontinentet.

Gjennom Altibox Carrier AS forvaltes også eierskapet i NO-UK Com Holding AS (38,3%) som eier en undersjøisk fiberforbindelse mellom Norge og Storbritannia.

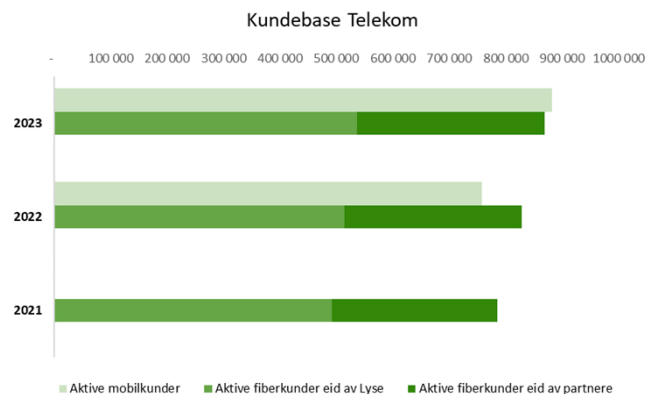
I 2023 ferdigstilte Altibox Carrier arbeidet med en ny hovedfiberforbindelse mellom øst og vest gjennom en kraftig fiberkabel fra Stavanger til Oslo. Gjennom stamnettforbindelsene i hele landet, det finmaskede fibernettet i alle regioner i Norge og den betydelige investeringen i internasjonale sjøfiberkabler bidrar Altibox-partnerskapet stadig sterkere til den samlede digitale infrastrukturen i Norge.

Lyses televirksomhet hadde i 2023 en omsetning på 8 867 millioner kroner, mot 7 461 millioner året før, en vekst på 18,8%. Veksten skyldes i hovedsak fullårseffekt av oppkjøpet av Ice, generell kundevekst og høy etterspørsel etter høyhastighets internett og digitale underholdningstjenester.

Virksomheten oppnådde et positivt driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) på 2 732 millioner kroner, mot 2 728 millioner året før. Driftsresultat var på 326 millioner kroner i 2023, som er 432 millioner kroner lavere enn i 2022. Reduksjonen skyldes fullårseffekt av oppkjøpet av Ice, som fortsatt er i en fase med kraftige investeringer i vekst og derfor ennå ikke leverer positive resultater. Dette er i tråd med forventningene.

Avskrivninger og nedskrivninger er på totalt 2 405 millioner kroner som følge av et fortsatt høyt investeringsnivå.

Lyse har i 2023 fortsatt høye investeringer i samfunnskritisk infrastruktur. Investeringene innenfor Telekom utgjorde 2 931 millioner i 2023, mot 2 275 millioner kroner i 2022. Økningen skyldes hovedsakelig utbygging av mobil infrastruktur i tillegg til fortsatt høyt investeringsnivå på fiberinfrastruktur.

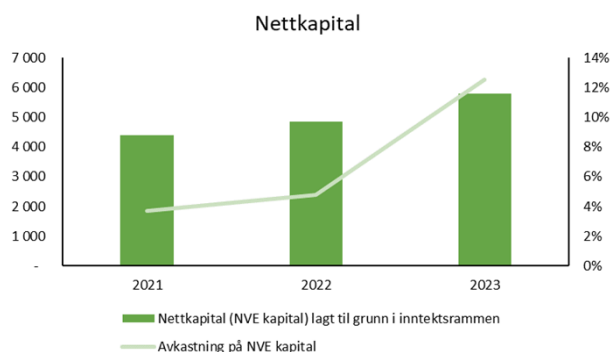
Forretningsområde Infrastruktur og Sirkulær Energi

Lnett har som hovedoppgave å sikre våre kunder en stabil og sikker strømforsyning, kombinert med en effektiv drift og utbygging av strømmettet i selskapets konsesjonsområde, som omfatter ni kommuner i Sør-Rogaland.

Lnett er eier av strømnnett i både regional- og distribusjonsnett. Selskapet drifter og vedlikeholder anlegg fra lavspenning, 230/400V, og opp til og med 132 kV. Strømnettet består av 57 transformatorstasjoner, 4 044 nettstasjoner og 13 850 km linjer og kabler.

Lnett AS er en monopolvirksomhet underlagt særskilt myndighetskontroll av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som setter rammer for nettvirksomheten, herunder tillatt inntekt.

Lvert energi i 2023 var på 4 806 GWh. Tilsvarende i 2022 var på 4 699 GWh. Mye av økningen kan forklares med en kaldere vinter. Regulariteten, eller oppetiden, til Lnett i 2023 var 99,99%. Dette er tilsvarende som i året før. Styret er tilfreds med leveransesikkerheten selskapet har oppnådd de senere årene.

Nettvirksomheten hadde en omsetning på 1 723 millioner kroner i 2023 som er en økning fra 1 637 millioner i 2022. Eksterne overføringsinntekter og energiomsetning øker med 89 millioner kroner, hvor økte tariffer fra juli 2023 kombinert med økt forbruk veier opp for nedgangen i utbetaling av flaskehalsinntekter som går fra 365 til 169 millioner kroner. Tilbakeføring av flaskehalsinntektene har bidratt til å holde nettleieøkninger lavere enn uten denne ordningen som Energidepartementet innførte i perioden med svært høye priser i prisområde NO2. Inntekter fra øvrig virksomhet er økt med 6 millioner kroner på grunn av høyere aktivitet. Varekostnader er redusert med 416 millioner kroner sammenlignet med 2022. Lavere kraftpris i 2023 enn i 2022 har gitt lavere kostnader til kjøp av nettap samtidig som kostnad til overliggende nett (Statnett) har vært stabil sammenlignet med året før.

Totale lønnskostnader er på 208 millioner kroner som er 11 millioner høyere enn i 2022. Andre driftskostnader på 218 millioner kroner økes med 5 millioner i forhold til året før. Årsaken til høyere driftskostnader er høyt aktivitetsnivå, pris- og lønnsstigning samt et løft på IT-systemer. Av- og nedskrivningene for 2023 er på 295 millioner kroner, en økning på 42 millioner fra fjoråret.

Driftsresultat ble totalt på 665 millioner kroner i 2023, som er en økning på 444 millioner fra året før. Virksomheten oppnådde en regnskapsmessig avkastning på nettkapitalen på 12,5% i 2023 mot 4,8% året før. Avkastning på nettkapitalen iht. rapportering til RME er estimert til 9,0% i 2023 mot 7,7% i 2022. Årsaken til økning i avkastning er et bedre driftsresultat målt mot 2022.

Lnett hadde ved årets start en netto mindreinntekt på 298 millioner kroner. Ved utgangen av året er mindreinntekten redusert til 181 millioner kroner. Årsaken til reduksjonen er hovedsakelig en økning i tariffinntekter samt lavere kostnader til kjøp av nettap. Mindreinntekten skal over tid styres mot null.

Årets avbruddskostnader (KILE-kostnader) var på 22 millioner kroner, hvorav 6,3 millioner var planlagt og 15,7 millioner ikke-planlagte avbrudd. Tilsvarende tall for 2022 var 26 millioner kroner.

I 2023 ble det investert for totalt 997 millioner kroner, sammenlignet med 1 011 millioner kroner i 2022. 2023 har vært preget av et høyt aktivitetsnivå. Investeringene i regionalnettet øker, og 3 nye stasjoner er satt i drift på et høyere spenningsnivå med tilhørende forbindelser på Bryne (Nye Håland), Veland og Hjelmeland. I tillegg har Lnett i samarbeid med Statnett utvidet og forsterket forsyningen via Fagrafjell. Også i distribusjonsnettet foregår det spenningsoppgraderinger og reinvestering, samt nyanlegg til næring og bolig. Offentlige infrastrukturprosjekter i regionen medfører også behov for økte investeringer i nettet.

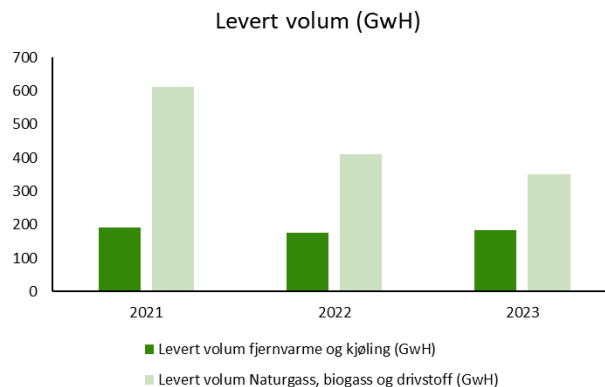
Virksomheten har ved utgangen av året 164 227 nettkunder mot 162 300 kunder året før. Økning i antall kunder skyldes vekst i regionen.

Driftsresultat fra gass- og varme- og kjølevirksomheten ble positivt med 22 millioner kroner, en økning på 187 millioner kroner fra 2022. Årsak til vesentlig forbedring fra 2022 er et mer stabilt prismaarked for energi i 2023 enn i 2022. Kundene på fjernvarme og nærvvarme har et pristak som gjør produktene attraktive, men resultatpotensialet begrenset, selv om energiprisene er høye. Det ble samlet levert 185 GWh varme og kjøling i 2023, noe som er en økning på 10 GWh.

Videre nevnes det at økningen i den særnorske forbrenningsavgiften vedtatt i budsjett 2024 utfordrer lønnsomheten i lokal avfallsforbrenning. Dermed settes fjernvarmevirksomheten også under press som følge av at tilgjengelig spillvarme reduseres når næringsavfall i større grad eksporteres til utlandet. Stortinget oppmodet i februar regjeringen om å utrede konkurranseulempene med den særnorske avgiften og iverksette tiltak senest i budsjett 2025 som harmoniserer konkurranse om avfall over landegrensene. Lyse støtter harmonisering av konkurransevilkår over landegrensene. Lokal håndtering av avfall gir lavest mulig klimaavtrykk ved at transport minimeres, og det vil gi bedre forutsigbarhet for prognosevolum for avfall i pågående forprosjekt for karbonfangst på avfallsforbrenningen på Forus/ Bærheim.

Fjernvarmeleveransene fra forbrenningsanlegget på Forus er klimanøytral. Det er en målsetting for virksomheten å utnytte lokale ressurser i sirkulære verdikjeder som også reduserer utslipp av klimagasser og som avlastet et høyt presset strømmnett i årene som kommer. For å lykkes med grønn energiomstilling og næringsutvikling, er det sentralt at regionen tilstreber maksimal utnyttelse av energisystemet, herunder utnytter miksen mellom strøm, fjernvarme og biogass.

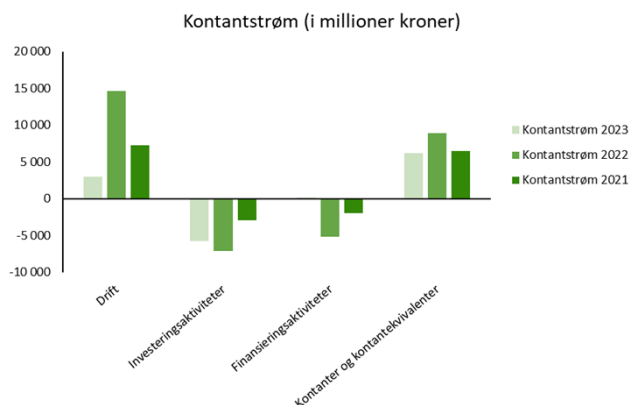
Selskapet leverte i 2023 ca. 350 GWh gass, hvor andelen biogass utgjorde 41 GWh. Dette er en nedgang på totalt 62 GWh fra 2022, hvor 59 GWh relaterer seg til naturgass.

Øvrige områder

Øvrige områder omfatter støttefunksjoner, som i tillegg til Lyse AS også inkluderer Lyse Dialog AS og Lyse Marked AS. For øvrig inngår Lyse Elkon AS, Lyse Vekst AS og eiendomsselskapene Lyse Eiendom Mariero AS, Lyse Eiendom Ullandhaug AS og Lyse Eiendom Tronsholen AS i segmentet, sammen med noen mindre selskaper uten driftsaktivitet.

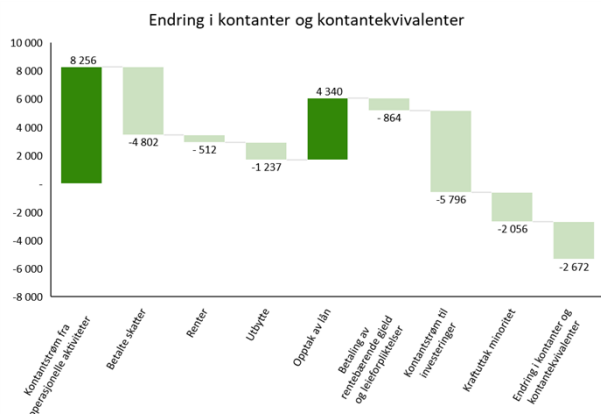
KONTANTSTRØM

Konsernets drift genererte i 2023 en kontantstrøm på 3 514 millioner kroner mot 14 654 millioner i 2022. Reduksjonen skyldes primært reduserte bidrag fra vannkraftvirksomheten og økning i betalte skatter.

Lyse-konsernets netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter ble -5 796 millioner kroner i 2023, mot -7 086 millioner i 2022. Reduksjonen skyldes i stor grad oppkjøpet av Ice i 2022 og høyere investeringer i infrastruktur.

Netto likviditetsendring fra finansiering var -389 millioner kroner i 2023 mot -5 171 millioner kroner i 2022. Endring blir hovedsakelig forklart med Ice-oppkjøpet og følgende refinansiering samt økt kraftuttak til minoritetseierne i 2022.

Ved utgangen av året var netto rentebærende gjeld, inkludert finansiell leasing, 19 035 millioner kroner. Det er 6 241 millioner høyere enn ved utgangen av 2022. Ansvarlig lån fra eierne av Lyse AS beløper seg til 1 900 millioner kroner. Totalt opptak av ny rentebærende gjeld var 4 340 millioner kroner i 2023. Nedbetaling, inkludert finansiell leasing, var på 1 436 millioner.

Lyses finansstrategi har mål om en kapitalstruktur som sikrer konsernet langsiktig finansiering og sterk kredittkvalitet, samtidig som vekstevnen opprettholdes. Strategien skal gi finansiell fleksibilitet og sikre en jevn tilbakebetalingsprofil på låneporteføljen. Nye låneopptak tilpasses forfallsprofilen i eksisterende låneportefølje og planlagte investeringer. Låneporteføljen søkes diversifisert på ulike lånekilder. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på konsernets eksterne låneportefølje (inkludert ansvarlig lån) per 31. desember 2023 er 4,9 år, mot 5,0 år per 31. desember 2022.

Likvide midler var ved årsslutt 6 190 millioner kroner, en reduksjon på 2 672 millioner fra 2022. I tillegg har konsernet tilgjengelige trekkrettigheter og kassekreditter på til sammen 3 549 millioner kroner. Konsernets totale likviditetsreserve, fratrasket bundne midler, var 9 387 millioner ved årets utgang. Bundne midler utgjorde 353 millioner, som hovedsakelig gjelder sikkerhetsstillelse for oppgjør av krafthandel. Trekkrettigheter etablert hos et syndikat av nordiske banker ble i 2022 utvidet fra 1 500 millioner til 3 000 millioner, samt forlenget med ett år.

Disse forfaller nå i 2025. Frie likvide midler skal, etter konsernets finansstrategi, sikre finansiering av minimum seks måneders drift inkludert investeringer og låneforfall. Konsernets likviditetssituasjon vurderes som god.

Ved utgangen av 2023 hadde konsernet en bokført egenkapital på 20,97 milliarder kroner, hvorav 15,9 milliarder er tilordnet selskapets aksjonærer. Tilsvarende tall ved inngangen til året var 21,0 milliarder og 15,88 milliarder. Egenkapitalandelen er 30,1% av totalkapitalen. Samlet utgjør egenkapital og ansvarlig lån 32,9% av totalkapitalen.

FINANSPOSTER

Netto finanskostnader utgjorde 792 millioner kroner i 2023, som er en økning på 125 millioner sammenlignet med 2022. Økningen skyldes i stor grad økning i netto rentebærende gjeld, i tillegg til en økning av netto rentekostnader fra stigende markedsrenter fra 2022 til 2023. Renter på ansvarlig lån til Lyses eiere ble 120 millioner kroner mot 74 millioner i 2022.

Rentekostnader på konsernets eksterne rentebærende gjeld (inklusive ansvarlig lån) utgjorde 1 074 millioner kroner i 2023, som er en økning på 439 millioner fra 2022. Økningen skyldes i hovedsak høyere markedsrenter gjennom 2023, samt en økning i rentebærende gjeld.

Kortsiktige markedsrenter, eksempelvis 3 måneders NIBOR, gikk opp fra et gjennomsnittsnivå på 2,07% i 2022 til 4,16% i 2023. I tråd med konsernets finansstrategi har endringer i markedsrenten på kort og mellomlang sikt begrenset påvirkning på konsernets årsresultat. Av konsernets netto rentebærende gjeld (ekskl. finansiell leasinggjeld) på 17 045 millioner kroner, er 11 863 millioner kroner rentesikret ved rentebytteavtaler eller fastrentelån. I tillegg er renteeksposeringen til konsernet redusert gjennom iboende rentesikringer i nettvirksomheten og grunnrenteskatten.

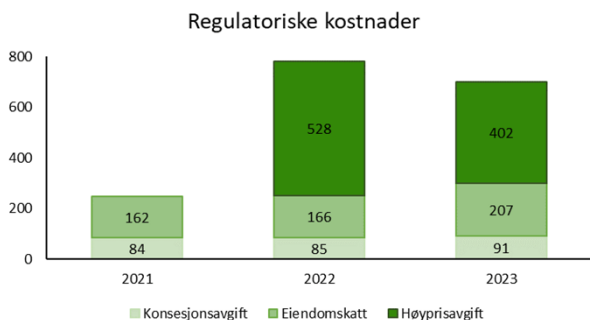
Det ble i 2023 emittert totalt 3 550 millioner kroner i obligasjonsmarkedet. Dette var en økning fra 2022 da konsernet utstedte 2 000 millioner. I desember 2020 ble det grønne finansieringsrammeverket til Lyse oppdatert, med en overordnet klassifisering av mørk grønn fra Cicero. I løpet av 2023 har Lyse utstedt 600 millioner kroner under rammeverket, slik at totalt utestående grønne obligasjoner var 3 450 millioner kroner ved utgangen av 2023.

SKATT OG REGULATORISKE KOSTNADER

Skattekostnaden ble redusert med 4 695 millioner kroner fra 2022 og utgjorde 4 708 millioner kroner. Betalbar skatt beløper seg til 2 599 millioner kroner for 2023, mot 4 755 millioner kroner i 2022.

Kraftproduksjon ga en grunnrenteskatteskostnad på 3 043 millioner kroner i 2023. Det er 64% av konsernets skattekostnad. Tilsvarende beløp i 2022 var 6 672 millioner kroner og 71% av skattekostnaden. Betalbar grunnrenteskatt er på 1 975 millioner kroner i 2023, mot 3 933 millioner kroner i 2022. Årsaken til reduksjonen er primært reduserte kraftpriser sammenlignet med 2022 motvirket av noe høyere produksjon.

Med virkning fra 1. oktober 2023 er høyprisavgiften for vann- og vindkraftverk avviklet. Avgiften utgjorde 23% av kraftpris som oversteg 70 øre per kWh. Bidraget utgjorde en særavgift til staten, og avgiftsgrunnlaget var avgrenset til omsetning fra kraftproduksjon.

Høyprisbidraget innebar at vannkraftverk som betalte høyprisbidrag og grunnrenteskatt, betalte en samlet marginalsatt på 90%.

RISIKO OG INTERNKONTROLL

De mest sentrale risikoene for Lyse-konsernet er knyttet til markedsoperasjoner, finansiell styring, prosjektaktiviteter, driftsaktiviteter og rammebetingelser. Håndtering av risiko er sentralt for verdiskapingen og en integrert del av forretningsdriften. Risikostyringen følges opp i forretningsområdene gjennom prosedyrer for risikoovervåking opp mot mål og risikorammer fastsatt av styret.

Lyse er eksponert for endringer i både det fysiske og finansielle kraftmarkedet, valuta-, rente- og finansieringsmarkedet. Styret vurderer årlig rammene for risikoeksponeringen. Det er etablert interne fullmakter og rammer for krafthandel, valutahandel og finansforvaltning.

I morselskapet Lyse AS er det etablert en investeringskomité som vurderer lønnsomhet og risiko i større enkeltinvesteringer i konsernet før investeringsbeslutning tas på selskapsnivå.

For Lyse er det betydelig volum- og prisrisiko ved produksjon og handel med kraft. I det nordiske kraftmarkedet har nedbørsforhold, etterspørsel og markedsprisene på kull, gass, olje og CO₂-kvoter betydning for markedsprisen på kraft. I kraftmarkedet anvender konsernet en aktiv risikostyring tilpasset den aktuelle markedssituasjonen. Målet er å oppnå maksimal risikojustert avkastning. All fysisk krafthandel på Nord Pool Spot og finansiell handel på NASDAQ omsettes i euro. Fremtidige inntekter i euro valutasesikres over en fastsatt periode, slik at sikringsandelen økes fram mot leveringstidspunktet.

En sentral finansfunksjon i morselskapet samordner og ivaretar risikoen ved renter, valuta og likviditet, inkludert refinansiering og nye låneopptak.

Finansfunksjonen utøver sitt mandat i samsvar med gjeldende finansstrategi. Denne setter rammer for konsernets refinansieringsrisiko og likviditet slik at låneforfall og kapitalbehov for å gjennomføre planlagte drifts- og investeringsaktiviteter 6 måneder frem i tid til enhver tid skal være dekket av tilgjengelig likviditet. I tillegg til tilgjengelig likviditet har konsernet etablerte trekkfasiliteter gjennom et banksyndikat.

Konsernets rammer for renterisiko har som formål å stabilisere konsernets årsresultat etter skatt. Renterisikoen styres ved at årsresultat etter skatt ikke skal svekkes utover fastsatte risikorammer ved en endring i markedsrenten på 1 prosentpoeng. Eksponeringer følges opp mot vedtatte rammer i finansstrategien og rapporteres regelmessig til konsernledelsen og styret.

Lyse har motpartsrisiko gjennom krafthandel og plassering av overskuddslikviditet. Før avtaleinngåelser blir kredittverdigheiten til motpartene vurdert, og kredittrisikoen mot enkeltmotparter er begrenset gjennom finansstrategien av risikorammer basert på finansiell styrke og kredittkvalitet.

Prosessene i konsernets ulike verdikjeder er eksponert for operasjonell risiko. Drift og prosjektgjennomføring er eksponert mot operasjonell risiko i form av personskade, skade på miljøet, omdømmetap og økonomisk tap. Det arbeides systematisk og risikodrevet med håndtering av operasjonell risiko i konsernet. I det daglige håndteres risiko ved hjelp av prosedyrer, rutiner for avviksrapporing, beredskapsplaner og forsikringsdekninger.

Lyse har et system for internkontroll som skal bidra til pålitelig finansiell rapportering og ikke finansiell rapportering. Internkontroll i finansiell rapportering følges opp løpende gjennom revisjonsutvalgets arbeid.

Lyse har også etablert en internrevisjonsordning. Basert på en risikovurdering og gjennomgang blir årlig tema for internrevisjon valgt og gjennomført av eksterne parter. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

Klimaendringer og tilpasninger til klimaendringene utgjør både muligheter og trusler for Lyse. Mer mildt og vått klima vil gjøre at vannkraften får en stadig viktigere rolle gjennom evnen til å forsinke og omfordele flom, noe som vil sette økende krav til våre anlegg. I tillegg vil vannkraftens mulighet til å regulere produksjonen bli viktigere når en større andel av kraftproduksjonen vil skje gjennom kilder som solenergi og vindkraft. Klimarisiko er en viktig del av beslutningsgrunnlaget for nye investeringer og gjelder ikke kun for den kraftproduserende delen av Lyse. For eksempel tar Lnett aktivt hensyn til forventet havnivå ved plassering av anlegg og har besluttet å gå over til komposittmaster som tåler mer nedbør og ekstremvær.

UTVIKLING OG INNOVASJON

Konsernets utvikling og innovasjon retter seg i hovedsak mot fire områder. Vi skal bedre kundeopplevelsen, vi skal øke vår kompetanse, vi skal utvikle verktøy for effektiv drift, og vi skal finne nye forretningsmuligheter. Konsernet søker i tillegg til innovasjon innenfor sine kjerneområder nye muligheter i skjæringspunktet mellom energi og telekommunikasjon. I 2023 har det vært arbeidet med å vurdere og utvikle konsepter for eksempel innenfor private 5G-nett, styring av energi og effekt, sol, nye energikilder som for eksempel biogass, gjenbruk av varme og kjøling, samt utslippsfrie byggeplasser.

Høye priser i kraftmarkedet skaper tilsvarende behov og muligheter for innovasjon i kundegrensesnittet på strøm.

Lyse har gjennom Lyse Vekst AS mulighet til å investere i tidligfase-selskaper og fond innenfor teknologi og fornybar energi. Vi tilbyr selskapene verdifull kompetanse og erfaring og ønsker å være med på å videreutvikle selskap og gode ideer. Vi ser på nøye utvalgte tidligfase-investeringer innenfor våre forretningsområder som en mulighet til å være med på å skape nye tjenester, virksomheter og arbeidsplasser, samtidig som vi også skaper verdier for våre eiere.

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT

En viktig del av Lyses formål er å skape verdier for samfunnet. Lyses oppdrag fra eierne er å utvikle virksomheten med stabil avkastning, samtidig som konsernet skal være en regional utviklingsaktør. Selskapet er opptatt av at driften skal komme fremtidige generasjoner til gode. Dette sikres ved å bygge langsiktige og framtidsrettede infrastrukturløsninger, tilstrebe bærekraftig forretningsdrift samt ved å fordele verdiskapingen slik at den kommer eierne til gode som bidrag til velferdsproduksjon. Samfunnsansvaret er innebygd i Lyses oppdrag, og konsernet rapporterer på bærekraft som en integrert del av årsrapporten. Rapporten er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for bærekraftig rapportering; GRI – Global Reporting Initiative. For mer detaljer rundt bærekraft, se eget kapittel «Bærekraft i Lyse».

Organisasjon, helse, miljø og sikkerhet

Lyse skal være en attraktiv, rettferdig og god arbeidsplass som beholder og tiltrekker den mest engasjerte og best kvalifiserte kompetansen.

Lyse rekrutterer nye medarbeidere basert på behovet for kompetanse og har objektive og ikke-diskriminerende rekrutteringsprosesser uavhengig av kjønn, seksuell orientering, alder, politisk og religiøs tilhørighet og etnisitet.

Lyse har videreført lederprogrammet for ledere med personalansvar som hadde oppstart januar 2022. Programmet har som mål å bidra til en Lyse-kultur preget av læring og prestasjon, etablere felles ledelse, styrke samhandling og erfaringsutveksling. Deltakerne er inndelt i læringsgrupper på åtte på tvers av konsernet og arbeider sammen gjennom hele programmet, digitalt og fysisk. Lederprogrammet 2023 favnet «Medarbeiderreisen», og det har vært fokus på hvordan vi i Lyse skal ta imot nye medarbeidere på best mulig måte, medarbeideroppfølging og -utvikling. 233 ledere har deltatt på lederprogrammet i 2023.

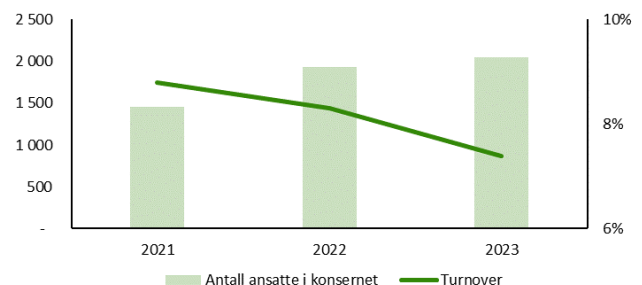
Karriere- og kompetanseutvikling skal være del av medarbeidersamtalen for alle medarbeidere i Lyse. Intern mobilitet er et viktig virkemiddel for å sikre Lyse riktig kompetanse og samtidig gi medarbeidere karrieremuligheter. Alle stillinger i Lyse lyses først ut internt, og rundt 40% av alle stillinger rekrutteres internt.

Lyse har en målsetning om at faste arbeidsoppgaver så langt som mulig skal utføres av faste medarbeidere. Intern kompetanse gir mindre kompetanserisiko og bidrar til et bærekraftig arbeidsliv. For å nå denne strategien, og samtidig sikre at Lyse opptrer i samsvar med nytt innleieregelverk, er det fokus på innleie og konsulentkjøp. Omfang innleie og konsulentkjøp i faste/midlertidige oppgaver er kartlagt, og det er utarbeidet prosesser for omgjøring til faste stillinger. Kartleggingen viser at innleieforhold i Lyse i det alt vesentlige er i samsvar med ny lovregulering, og det er inngått avtaler med tillitsvalgte hvor det har vært behov for det etter arbeidsmiljøloven. Det er et tett og godt samarbeid med tillitsvalgte om kompetanse og innleie/konsulentkjøp i Lyse.

Det er i samarbeid med fagforeningene innført Hay stillingsvurderingssystem i Lyse-konsernet. Systemet er et viktig hjelpemiddel til å fastsette riktig og rettferdig lønn på tvers i konsernet, gjennom metodisk måling og trygge prosedyrer. Det er i tillegg en modul som gjør det mulig å sammenholde lønnsnivået i Lyse mot eksterne lønnsnivå. Dette er et virkemiddel for å gjennomføre Lyses lønnspolitikk om å være konkurransedyktig, uten å være lønnsledende.

Det gjennomføres årlige medarbeiderundersøkelser i konsernet per selskap. Gjennomgående viser undersøkelsene at medarbeidere i Lyse er godt fornøyde med Lyse som arbeidsgiver. Det gjennomføres faste medarbeidersamtaler mellom leder og medarbeider.

Lyse har graduateprogram, talentprogram og traineeprogram. Det er ansatt 45 studenter i sommerjobber i løpet av 2023.

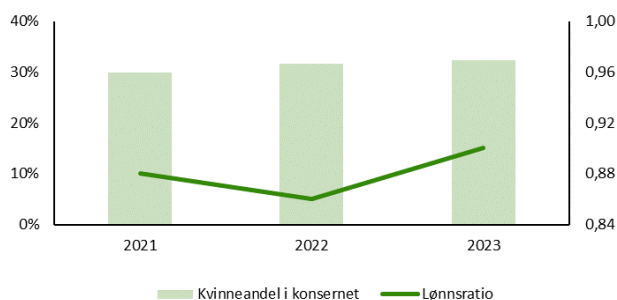
Det var 26 lærlinger innen energimontør og salgsgag i 2023. Lyse arbeider kontinuerlig med muligheter for inntak av flere lærlinger innen relevante fagområder.

Turnover i Lyse-konsernet var i 2023 7,4% mot 8,3% i 2022.

Det var per 31. desember 2023 2 030 fast ansatte i Lyse-konsernet som utgjorde 2 014 årsverk. Samme tidspunkt i 2022 var det 1 897 fast ansatte som utgjorde 1 877 årsverk.

Av totalt antall ansatte er 32,5% kvinner, mot 31,5% året før. I lederstillinger er kvinneandelen 29,6%, mot 33,6% året før.

Det er i 2023 til sammen ansatt 340 nye medarbeidere, mot 480 året før. Av nyansettelser i 2023 er 35,3% kvinner.

I Lyse er det 105 deltidsstillinger per 31. desember 2023, fordelt med 41,9% kvinner og 58,1% menn. Det er gjennomført anonym kartlegging av ufrivillig deltid gjennom spørreundersøkelse. Fire har oppgitt å ha ufrivillig deltidsstilling. Det var pr 31. desember 2023 16 midlertidig ansatte, 31,3% kvinner og 68,7% menn.

Det er lik andel kvinner og menn i både konsernstyret og konsernledelsen.

Lyse-konsernet er opptatt av å sikre likelønn. Gjennomsnittlig lønn for kvinner i forhold til gjennomsnittlig lønn for menn (lønnsratio) er 0,91 for alle ansatte. I 2022 var lønnsratio blant alle medarbeidere og ledere 0,86. Ved lønnsoppgjør foretas faste rapporter på lønnstillegg kvinner vs. menn. Rammen for lønnsoppgjøret i 2023 var 5,5% mot 4,2% i 2022.

For å oppnå målsetningen om å være en attraktiv, rettferdig og god arbeidsgiver arbeider Lyse målrettet for likestilling og mangfold og mot diskriminering. Risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling i Lyse-konsernet er kartlagt innenfor rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse og utviklingsmuligheter, tilrettelegging for inkluderende arbeidsliv og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Det er identifisert mulige årsaker, gjort vurderinger av om gjeldende retningslinjer er tilfredsstillende, fastsatt tiltak og KPI for måloppnåelse. Retningslinjer i Lederhåndbok er revidert. Rapport om aktivitets- og redegjørelsesplikt vil bli publisert på konsernets nettsider innen fristen 30. juni. For mer informasjon se lysekonsern.no.

I 2023 hadde kvinner gjennomsnittlig 16,9 uker foreldrepermisjon og menn 11,9 uker. I 2022 hadde kvinner 18,7 uker foreldrepermisjon og menn 10,2 uker.

Lyse har tradisjonelt vært en arbeidsplass med høy andel menn, og det har over tid vært prioritert ved rekruttering og lederansettelser å oppnå en bedre kjønnsbalanse, også i lederstillinger.

Sykefraværet i konsernet var i 2023 på 4,04% mot 4,20% i 2022. Sykefraværet inkluderer ikke fravær pga. sykt barn. Lyse-konsernet har en målsetning om at sykefraværet skal være under 3,5%. Det var i 2023 13 personskader tilknyttet ulykke på arbeidsplassen som medførte 86 dager med sykefravær. I 2022 var det 9 personskader som medførte sykefravær på 18 dager.

I Lyse-konsernet skal ingen oppgave eller aktivitet prioriteres foran helse, miljø og sikkerhet. Det er til enhver tid etterlevelse av lovregulerte HMS-krav til de forskjellige virksomheter. Lyse har tatt i bruk prosedyrer for sikker jobbanalyser knyttet til internutøvelse av operative oppgaver eller i samhandling med andre samarbeidspartnere og leverandører.

Organisasjonsgraden i Lyse i 2023 er 42,2% mot 31,7% i 2022. Denne har gått opp i 2023 hvilket Lyse ser på som en positiv utvikling, da Lyse som arbeidsgiver oppmuntrer ansatte til å organisere seg. Endringen fra 2022 skyldes trolig godt samarbeid med ansattes organisasjoner for økt organisasjonsgrad og økt fokus på trepartssamarbeidet, samt en mer nøyaktig måling i 2023.

Forretningsetikk

Lyse's etiske retningslinjer gjennomgås årlig og revideres ved behov. Årlig e-læringskurs for alle ansatte bidrar til kjennskap til og etterlevelse av retningslinjene. Lyse-konsernet arbeider aktivt for å ivareta personvernet til både kunder og ansatte. Lyse har en overordnet retningslinje for behandling av personopplysninger som beskriver konsernets føringer og målsetning med personvernarbeidet, samt roller og ansvar. Konsernet har ansatt eget personvernombud. I tillegg har det enkelte selskap en personvernansvarlig som ivaretar det daglige, operative ansvaret sammen med ledelsen i selskapet. Hvert enkelt selskap har ansvar for etterlevelse, men støttes av konsern ved blant andre personvernombudet, juridisk avdeling og sjef for informasjonssikkerhet (CISO). I forbindelse med innføringen av EUs personvernforordning, GDPR, ble det også etablert prosesser og teknisk støtte for å kunne oppfylle de registrertes rettigheter til blant annet informasjon, innsyn, retting og sletting.

Flere av konsernets selskaper behandler hver dag store mengder personopplysninger. Det er derfor viktig at alle som arbeider hos oss, har en god forståelse for hvordan vi gjør dette på en god, sikker og lovlig måte. De ansatte får derfor grunnleggende opplæring i personvern, samt videre kurs tilpasset stilling, fag- og ansvarsområde der det er relevant.

Det er utarbeidet og publisert personvernerklæringer som beskriver hvordan selskapene behandler personopplysninger. Dette skal skje åpent og forutsigbart for alle registrerte i våre systemer. Personvernrettighetene til kunder og ansatte ivaretas blant annet ved etablerte rutiner for håndtering av brudd på personopplysningssikkerheten.

I 2023 har det i konsernet vært tre brudd på personopplysningssikkerheten (2022: 6) som har vært av en slik art at de er meldt videre til Datatilsynet. Det har ikke vært utført tilsyn fra Datatilsynet i løpet av perioden.

I tillegg til de meldte avvikene arbeider selskapene i konsernet kontinuerlig med å kartlegge mindre avvik og mulige forbedringer for å sikre korrekt behandling av personopplysninger og forebygge fremtidige avvik. Selskapene i konsernet og Personvernombudet besvarer også henvendelser fra kunder knyttet til personvern.

Det har i 2023 ikke vært meldt om eller avdekket tilfeller med korrupsjon eller brudd på lover og regler for øvrig.

Lyse sin redegjørelse for aktsomhetsvurderinger som er lovpålagt etter Åpenhetsloven er inkludert i Bærekraftsrapport i denne årsrapporten under avsnitt Ansvarlig leverandørkjede.

Miljøpåvirkning

Lyse leverer fornybar energi, infrastruktur og innovative tjenester som gjør det mulig for våre kunder å redusere utslipp av klimagasser. Elektrifisering og digitalisering er avgjørende for å nå lokale så vel som globale klimamål, og konsernets bredde gjør Lyse godt posisjonert til å bidra og skape lønnsom vekst i det grønne skiftet.

Lyse har som mål å være klimanøytrale i egen virksomhet innen 2030 og være en betydelig bidragsyter til regionale utslippskutt. Dette gjøres både gjennom målrettet kartlegging og gjennomføring av tiltak i konsernet, men også gjennom prosjekter der klimagevinster er primærformålet med involvering. For mer detaljer om vårt bærekraftsarbeid og mål, se eget kapittel «Bærekraft i Lyse».

Lyse har i 2023 gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse for å oppdatere vesentlighetsvurderingen og bærekraftstrategien til konsernet. Dette er første steg i prosessen for å være i tråd med den kommende CSRD-reguleringen fra EU. Formålet med denne kartleggingen er å identifisere de vesentlige områdene hvor Lyse har en påvirkning og som danner grunnlaget for hva Lyse sitt bærekraftsarbeid skal fokusere på i årene fremover.

Lyse's kanskje viktigste klimamål er å være en motor for grønn omstilling og bidra til utslippskutt i eierkommunene. Det er sammen med IVAR igangsatt utredning av karbonfangst fra regionens største utslippspunkt, Forus Energigjenvinning, og det er påbegynt samarbeid med IVAR og Felleskjøpet RA om å redusere utslipp fra landbruket gjennom biogassproduksjon fra husdyrgjødsel.

Det er ikke registrert regelbrudd eller vesentlige uønskede hendelser innen miljøpåvirkning.

EIERFORHOLD – EIERSTYRING OG SELSKAPSFØLSELSE

Lyse er i vår forretningsdrift avhengig av tillit og aksept fra kunder, eiere og samfunnet for øvrig. Et virkemiddel for å oppnå og opprettholde tillit er en klar og god eierstyring. Konsernet følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse innenfor de rammer som selskapets organisasjonsform og eierskap setter. Avvikene fra disse prinsippene er dermed i hovedsak knyttet til aksjenes omsettelighet, emisjoner og kapitalforhøyelser, samt prinsipper som skal følges dersom det kommer tilbud på virksomheten. Konsernets retningslinjer for eierstyring og virksomhetsledelse er tilgjengelige på www.lysekonsern.no.

Eierkommunene vedtok våren 2021 en eierstrategi for Lyse der forventningene til selskapet ble klargjort, herunder utbyttepolitikken. Styret i Lyse AS (konsernstyret) består av åtte medlemmer med personlige varamedlemmer. Styret, herunder leder og nestleder, utpekes av bedriftsforsamlingen. To av styrets medlemmer utpekes av og blant selskapets ansatte. Styrets medlemmer utpekes for to år av gangen. Styret gjennomfører årlig en egevaluering av arbeidsform, kompetanse samt samarbeidet med ledelsen. Styret har nedsatt underutvalgene kompensasjonsutvalg og revisjonsutvalg.

Det er tegnet styre og ledelsesansvarsforsikring. Denne gjelder for styremedlemmer, daglig leder, medlem av konsernledelsen med videre og dekker erstatningsansvar for skade på tredjemanns person, ting eller formueskade.

UTBYTTE OG RESULTATDISPONERING

Styret vil overfor generalforsamlingen 24. april 2024 foreslå at det for regnskapsåret 2023 deles ut et ordinært utbytte fra Lyse AS på 738,37 kroner per aksje, totalt 745 millioner kroner. Styret foreslår videre at årets resultat etter skatt på - 8 millioner (selskapsregnskap) kroner dekkes av annen egenkapital, og at foreslått utbytte på 745 millioner overføres fra annen egenkapital i Lyse AS.

Underliggende driftsresultat

Årsresultat inkludert minoritetsinteresse etter skatt i 2023 ble på 2 394 millioner kroner mot 2 448 i 2022. Resultat fra underliggende drift er driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter og vesentlige engangsposter. Vesentlige engangsposter som det er korrigert for ved beregning av underliggende driftsresultat utgjør en resultateffekt på 409 millioner kroner, og består av urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter

Underliggende årsresultat til majoritet justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter og vesentlige engangsposter, ble 1 264 millioner, mot 2 089 millioner i 2022.

Beregningen av underliggende årsresultat fremkommer også under alternative resultatmål (APM) i årsrapporten.

(Tall i hele millioner kroner)	2023	2022
Årsresultat inkludert minoritetsinteresse (IFRS) etter skatt	2 394	2 448
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter (inntekt +) etter skatt	-409	108
Vesentlige engangsposter (inntekt +)	0	76
Engangsposter ifm. endring i skattesats grunnrente på merverdier tidligere oppkjøp	0	740
Årsresultat justert for urealiserte verdiendringer, engangsposter inkl. minoritetsinteresse etter skatt	1 985	3 372
Minoritetsinteresse	721	1 283
Årsresultat til majoritet justert for urealiserte verdiendringer og engangsposter etter skatt	1 264	2 089

FRAMTIDSUTSIKTER

Lyse har som mål å bidra til digitalisering og elektrifisering, regionalt og nasjonalt. Eierne forventer lønnsom drift som gir jevnt økende utbytter.

Norges forpliktelser om å redusere klimagassutslipp krever en betydelig elektrifisering. Dette grønne skiftet vil imidlertid ikke være mulig uten også stor grad av digitalisering og avanserte kommunikasjonsløsninger. Styret vurderer at Lyse er godt posisjonert til å kunne bidra til å løse denne utfordringen, samtidig som virksomheten skaper verdier for selskapets eiere.

Gjennom 2023 har veksten innenfor televirksomheten fortsatt. Veksten flater naturlig noe ut på fiber ettersom en stor del av kundegrunnlaget nå har fått fiber, mens mobilvirksomheten vokser betydelig. Dette er en utvikling styret tror vil fortsette i 2024 og i årene framover. Lyse-konsernet er nå etablert som en betydelig og komplett utfordrer i telemarkedet i Norge, for ytterligere å styrke vekst og øke effektiviteten i den samlede virksomheten besluttet styret i 2023 å slå sammen de fleste av teleselskapene i konsernet til ett nytt selskap; Lyse Tele AS. Produktmerkevarene Altibox, Ice og NiceMobil vil bestå. Styret anser dette som et viktig og offensivt grep for å styrke både kundeorientering og produktutvikling, samt øke effektivitet og lønnsomhet. Altibox-partnerskapet vil fortsatt stå sterkt for konsernet, og styret mener at konsolideringsgrepet internt i Lyse også vil styrke partnerskapet.

Styret forventer styrkede resultater fra televirksomheten i årene som kommer, men 2024 vil fortsatt være et omstillingsår.

Gjennom Altibox Carrier har Lyse lagt til rette for sterke fiberforbindelser så vel innenlands som mot utlandet. Dette har i vesentlig grad lagt til rette for etablering av datasentre i hele Norge. Styret forventer at 2024 vil kunne innebære et gjennombrudd for etableringen av ny datasenter-industri i Norge, som vil gi økt bruk av den digitale nasjonale og internasjonale infrastrukturen Lyse har bygget opp de senere årene. Styret forventer en styrking av de økonomiske bidragene fra denne delen av virksomheten de nærmeste årene.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har i 2023 publisert ny analyse av mobilmarkedet (marked 15). Analysen har lagt grunnlaget for fortsatt nasjonal regulering, med fokus på å sikre bærekraftig konkurranse gjennom etablering av et tredje mobilnett (Lyses). Telenor forpliktet blant annet til å tilby nasjonal gjesting og regelverket for samlokalisering i tårn videreføres. Styret har en forventning om at reguleringen vedtas av Nkom i andre kvartal 2024 og at den skal gjelde i tre år. Ifølge Nkom er det en målsetning at dette skal være den siste perioden med regulering av marked 15.

Nkom publiserte i 2023 en ny analyse av bredbåndsmarkedet (Marked 3a og 3b) og presenterte samtidig forslag til ny regulering. Det innebærer overgang fra nasjonal regulering av Telenor til regional regulering i tråd med nye retningslinjer fra EU, med inndelingen av landet i 22 regioner, og utpekingen av aktører med sterk markedsposisjon (SMP) i 10 av disse. Lyse Fiber er blant de utpekte SMP-ene, i tillegg til Altibox-partnerne Eidsiva, Haugaland Kraft og NTE samt Eninvest, Neas, Tussa, Tafjord og Telenor. Den foreslåtte delvise åpningen av fibernettene for grossisttilgang innebærer nye potensielle muligheter og utfordringer for konsernet.

Det er viktig at politikk og rammebetingelser for telekommunikasjon fremmer etablering av bærekraftig konkurranse, sikkerhet, beredskap og samtidig sikrer investeringsevne for å kunne tilby gode bredbåndstjenester i hele landet. Vi forventer en fortsatt god dialog med myndighetene for å sikre at rammevilkårene setter Lyse som en viktig utfordrer i stand til å møte både dagens og morgendagens behov.

Investering i fornyelse og økt overføringskapasitet i strømmettet fortsetter, og i årene framover forventes investeringer i størrelsesorden 1,2 milliarder kroner pr år. Økt kapasitet i strømmettet legger til rette for grønn omstilling og ny næringsutvikling i Sør-Rogaland. Styret har i 2023 etablert «Infrastruktur og sirkulær energi» som et nytt forretningsområde. Med dette grepet ønsker styret å styrke forvaltning og utvikling av det totale energisystemet i regionen, gjennom å sørge for bedre utnyttelse av de enkelte infrastrukturene for strøm, fjernvarme og biogass. Det er høyere etterspørsel etter kapasitet i strømmettet enn det Lnett og Statnett klarer å levere. All energi fra strømmettet som kan avlastes over på fjernvarme eller biogass øker i sum antall kunder og mengde energi som kan flyttes fra fossil til fornybar energi. Styret ber myndighetene i større grad sørge for at rammebetingelser og reguleringer legger til rette for slik samordning. Det forventes en stabil økning i resultatene fra forretningsområdet i tråd med avkastningen fra de betydelige investeringene.

Innen Fornybar Energi vil konsernet fortsette den betydelige digitaliseringen i driften av våre kraftstasjoner og i handelen med kraft. Arbeidet vil intensiveres framover, i takt med den generelle utviklingen av markedsmekanismene og stadig større volatilitet i alle elementer som påvirker kraft- og energipriser.

I 2023 leverte konsernet konsesjonssøknad for opprustning av kraftanleggene i Røldal og Suldal. Opprustningen vil i hovedsak øke effektkapasiteten i anlegget. Dette er i tråd med konsernets strategi om å øke fleksibiliteten i konsernets vannkraftanlegg i en framtid med stadig økende svingninger i kraftprisene. Det er antatt at konsesjon kan bli gitt i løpet av 2-3 år.

Kraftprisene har vist en synkende tendens gjennom 2023. Hovedårsaken er fallende gasspriser i Europa. Prisene vil imidlertid fortsatt være svingende, og styret forventer at resultatene for området vil variere i takt med prisnivåene. Styret vil påpeke at det er avgjørende at klima-, energi og skattepolitikken henger sammen. Uten slik sammenheng vil det være vanskelig å nå samfunnets klimapolitiske mål.

Styret berømmer myndighetene for raskt å fjerne det såkalte «Høyprisbidraget», som var en ekstraskatt på strømpriser over 70 øre/kWh, og som hindret utbygging av effektoppgraderinger. Styret er av den oppfatning at også økningen av grunnrenten på vannkraft fra 37 til 45% bør reverseres. Dette begrunnes både med behovet for investeringskapital i selskapene som skal stå for et viktig bidrag til det grønne skiftet, samtidig som store og brå endringer i grunnrenten innebærer en betydelig verdioverføring fra våre eiere, kommunene, til staten. Styret ber også myndighetene videreføre skatteopplegget som muliggjør å selge fastpriser til næringslivet. Lyse har vært en markedsleder innen fastpriser og har et betydelig antall kunder på dette produktet som sikrer bedriftene forutsigbarhet. Styret ber myndighetene også vurdere om dette kan utvides til privatmarkedet når dagens strømstøtteordning avvikles.

Stavanger, 20. mars 2023

Styret i Lyse AS

Harald Espedal
Styreleder

Stine Rolstad Brenna
Nestleder

Siri Annette Haataja Meling
Styremedlem

Jonas Skrettingland
Styremedlem

Svein Gjedrem
Styremedlem

Lotte Hansgaard
Styremedlem

Morten Larsen
Styremedlem

Marie Folstad
Styremedlem

Eimund Nygaard
Adm. direktør/ Konsernsjef

Bærekraftsrapport

Bærekraft i Lyse

Norge har satt ambisiøse mål for å redusere utslipp av klimagasser, dette er avgjørende for å demme opp for klimaendringene. For å kunne oppnå disse målene, krever dette en økning i tilgangen til fornybar energi. Lyse har en viktig rolle i denne transformasjonen og har satt ambisiøse mål for å bidra vesentlig i det grønne skiftet. Lyse skal forme et grønnere samfunn og skape digitale muligheter, dette er Lyse sin misjon og formål som gjennomsyrrer arbeidet med bærekraft i Lyse. Dette er vårt samfunnsoppdrag og gjenspeiles i arbeidet vi gjør på tvers av våre tre forretningsområder.

VI SKAL FORME ET GRØNNERE SAMFUNN

Klimautvalget 2050 som leverte sin rapport høsten 2023 bekrefter at verden ikke når klimamålene uten energiomstilling. Utvalget trekker frem at kraft er en knapp ressurs hvor en ser en økt etterspørsel etter fornybar kraft i etableringen av ny grønn industri. Her skal Lyse være en bidragsyter, vi er en del av løsningen for at vi sammen skal nå målene i Parisavtalen. Lyse skal være en pådriver for omstilling og næringsutvikling i regionen, dette er et av hovedfokusområdene i Lyse sin konsernstrategi mot 2030.

Lysekonsernet leverer energi, infrastruktur og tjenester som muliggjør digitalisering og grønt skifte hos våre kunder og eiere. Selv om vårt vesentligste bidrag ligger i unngåtte utslipp hos andre, skal det grønne tjenestetilbudet ikke være et hvileskjær for tiltak i egen virksomhet.

Innen 2030 skal Lyse være klimanøytral innen egen virksomhet. Målet innebærer at utslipp i Scope 1 skal fases ut gjennom omlegging av energibruk i flere av virksomhetsområdene og utslipp i Scope 2 skal dekkes gjennom opprinnelsesgarantier. Utslipp i Scope 1 og 2 som ikke kan elimineres skal kompenseres gjennom finansielle mekanismer, som kvoter. De største direktebidragene for klimagassutslipp i scope 1 i konsernet er bruk av naturgass i nærvarmeanlegg, utslipp av SF6 fra transformatorstasjoner, og utslipp fra bilparken. Utslippsmålet i Scope 2 er allerede på god vei gjennom klimanøytral fjernvarme fra Lyse Neo og opprinnelsesgarantier for store deler av konsernets strømforbruk.

I tillegg skal utslipp i Scope 3 reduseres gjennom endringer i verdikjeden. For Scope 3 kreves det omfattende kartlegging for å lokalisere betydelige utslippsområder. Vi har startet på en vesentlighetsvurdering av de 15 kategoriene i Scope 3, som vil gi oss grunnlag for å sette

oss konkrete mål for hvilke utslipp som kan fases ut gjennom krav og endringer i verdikjeden. Basert på vesentlighetsanalysen vil det utarbeides budsjett og regnskap for Scope 3.

Målene vil i løpet av 2024 bli innarbeidet i rammeverket i Science Based Targets initiative (SBTi).

Utover målene for egen virksomhet er konsernet et verktøy for at regionen kan nå sine klimamål. Vi bygger kraftproduksjon og infrastruktur for fremtiden, vi leder arbeidet med karbonfangst regionens største punktutslipp Forus Energigjenvinning, og vi arbeider med å redusere klimagassutslippene fra landbrukssektoren gjennom våre initiativ for biogass.

Våre viktigste klimabidrag:

1. Øke fornybar energiproduksjon og effektleveranser: Doble effektleveransen fra RSK-anleggene fra 630 til 1280 MW, for tilpasning og samspill med økt uregulerbar kraft fra vind og sol.
2. Kraftnett for grønn omstilling: Fortsette oppgradering av distribusjonsnettet i Lnett fra 50 kV til 132 kV, som muliggjør overføring av mer grønn kraft til nye og eksisterende kunder.
3. Øke bruk og omfang av kollektive sirkulære energikilder: Videreutvikle fjernvarme fra overskuddsvarme og frikjøling fra fjordene, klimanøytrale produkter som avlaster kraftnettet.
4. Karbonfangst fra regions største punktutslipp: Arbeide for realisering av karbonfangstanlegg ved Forus Energigjenvinning, med tilhørende verdikjede for bruk- og lagring av CO2.

5. Regional omstilling fra naturgass til biogass: Arbeide for betydelig økt biogassproduksjon, for å kunne tilby alle naturgasskunder et klimanøytralt alternativ.
6. Biogass fra landbrukssektoren: Bidra til utslippsreduksjon fra regionens matfat gjennom produksjon av biogass fra husdyrgjødsel.
7. Digital infrastruktur: Videreutvikle bred digital infrastruktur som muliggjør automatisering og effektivisering for nye og eksisterende kunder.
8. Redusere eget klimagassavtrykk: Fortsette arbeidet med klimagassreduksjoner i egen virksomhet gjennom vitenskapsbaserte mål (SBTi).

STYRING AV BÆREKRAFT

Organisasjon

For Lyse handler bærekraftig utvikling om å skape langsiktig verdi for våre interessenter gjennom å integrere økonomiske, miljømessige og sosiale risikoer og muligheter i vår forretningsmodell og strategi. Bærekraft er forankret i vår konsernstrategi samtidig som vi nå utvider vårt fokus og strategimandat innen bærekraft i 2024 på linje med Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

Lyse har en egen fagansvarlig for bærekraft i konsernet som har ansvar for å koordinere bærekraftsarbeidet og rapporteringen i Lyse. Det er opprettet et team på tvers av konsernets strategi, compliance og rapporteringsfunksjoner som skal sørge for at vi sikrer god bærekraftsledelse i konsernet fremover. Dette teamet skal videreutvikle det arbeidet som allerede er startet på i hele bredden av konsernet og skal sørge for at vi jobber mer systematisk med bærekraft i praksis og i rapportering.

I henhold til våre retningslinjer i konsernet skal arbeidet med bærekraft regelmessig forankres i styret. Innenfor de føringene og retningslinjene gitt av styret, setter konsernledelsen overordnede mål og rammer for bærekraftsarbeid på konsernnivå. Videre vedtar selskapsledelsen handlingsplaner og KPI'er for egen virksomhet med utgangspunkt i de rammene som konsernledelsen gir.

Lyse har en egen leder for compliance som er ansvarlig for at rapporteringsmekanismer er på plass for rapportering av uønskede hendelser i konsernet. Vår sikkerhetsavdeling mottar bekymringer knyttet til sikkerheten i konsernet.

Styrets rolle

Konsernstyret er Lyses høyeste styringsorgan og har det overordnede ansvaret for bærekraftsarbeidet og rapporteringen i Lyse. Bærekraft er integrert del av styrets strategi, forvaltnings- og tilsynsoppgaver og er nedfelt i "Instruks konsernstyret" som ble sist revidert i februar 2024. Revisjonsutvalget som er et underutvalg av styret, skal sikre kvaliteten og integriteten i bærekraftsrapportering og ha løpende kontakt med revisor også knyttet til bærekraftsforhold. Styret skal til enhver tid ha medlemmer med den nødvendige kompetansen innenfor bærekraft.

Styret og revisjonsutvalget får løpende oppdatering innenfor bærekraftsarbeidet i Lyse. Det er styret som godkjenner Lyse sin bærekraftsrapportering og er ansvarlige for at denne er i tråd med gjeldende lovkrav. I forbindelse med forberedelsene til rapportering etter CSRD regelverket, har styret godkjent Lyse sin doble vesentlighetsanalyse og vil bli løpende orientert om videre fremdrift med arbeid med de ulike rapporteringsstandardene som Lyse skal rapportere etter for årsregnskapet 2024.

Årsrapporten, inkludert Lyses bærekraftsrapport som dekker våre vesentlige tema, er godkjent av styret.

I løpet av 2023 har Lyse hatt detaljerte gjennomganger med styret av spesifikke bærekraftstema, blant annet om viktige trender, nye regelverk og videre tiltak knyttet til selskapets bærekraftsrapportering.

Ledelsens rolle

Styret har delegert ansvaret for bærekraft til konsernledelsen som har delt ansvar for påvirkningene konsernet har på miljø, sosiale og forretningsetiske forhold. Arbeidet er ledet av konserndirektør for økonomi og finans.

Konsernledelsen setter de overordnede bærekraftsmålene, retningslinjer og KPI-ene som Lyse rapporterer etter. Lyse vil i 2024 oppdatere bærekraftsmål, KPI'er og retningslinjer for å være i tråd med CSRD regelverket, hvor konsernledelsen er direkte involvert i arbeidet. Konsernledelsen delegerer ansvarsområder innenfor de ulike fagtemaene videre til selskapenes daglige ledelse som har operative ansatte hvor bærekraft er en del av deres arbeidsoppgaver. Lyse ønsker å forankre bærekraft på operativt nivå for å sikre en bedre slagkraft i organisasjonen og på denne måten få til rask gjennomføring på områdene vi ser som vesentlige. Skulle det forekomme en hendelse som påvirker mennesker, miljø eller økonomisk, vil dette bli rapportert i den vanlige rapporteringslinjen for konsernet. I tillegg er det satt opp egne varslingsmekanismer hvor ansatte kan rapportere inn bekymringer til compliance leder i konsernet. Lyse har mange engasjerte ansatte som ser på vårt samfunnsoppdrag og arbeidet mot det grønne skiftet som en motivasjonsfaktor for å jobbe i Lyse. Fagansvarlig for bærekraft har det operasjonelle ansvaret og sørger for å koordinere arbeidet i organisasjonen.

OM BÆREKRAFTSRAPPORTEN

Lyse arbeider for å sikre åpen rapportering rundt miljømessige, sosiale og forretningsetiske forhold i tråd med våre interessenters forventinger og gjeldende rapporteringskrav. Lyse har i løpet av året hatt stort fokus på å forbedre bærekraftsrapporten, og samtidig forberede oss på innføringen av EUs nye bærekraftsdirektiv, CSRD, som treffer konsernet for regnskapsåret 2024.

Lyses årsrapport integrerer finansiell og ikke-finansiell rapportering. Dette er et tiltak for å synliggjøre sammenhengen mellom Lyses strategi, våre primære aktiviteter og vår evne til verdiskapning over tid.

Bærekraftsrapporten gjelder rapporteringsåret 2023. Vår årlige bærekraftsrapport er del av Lysekonsernets årsrapport og den er basert på Global Reporting Initiative (GRI) Standards. Temaene i rapporten er valgt på bakgrunn av en dobbel vesentlighetsanalyse gjennomført høsten 2023. Lyses ambisjon med rapporten er å være transparent og dele vår tilnærming, mål og fremgang innen vesentlige bærekrafts forhold.

Lyse støtter FNs bærekraftsmål og er medlem av FNs Global Compact. Vi har i flere år koblet FNs bærekraftsmål opp mot våre satsingsområder, mer om dette under dobbel vesentlighet.

Utvikling i rapporteringen

Bærekraftsrapportering vil i årene fremover utvides i større grad enn rapportering fra tidligere år. Lyse har derfor valgt å skille ut bærekraft i en egen seksjon og utvider rapporteringen for årsrapporten for 2023 som et ledd i forberedelse til den utvidede rapporteringen for 2024.

Lyse har i 2023 gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse basert på prinsippene i det kommende EU-direktivet (CSRD). Analysen gir en grundig forståelse av konsernets positive og negative påvirkning på mennesker og miljø, samt hvilke bærekraftsrisikoer- og muligheter som eksisterer for Lyse. Se avsnitt «Dobbel vesentlighetsanalyse» for ytterligere beskrivelse av vesentlighetsanalysen og de vesentlige temaene Lyse har valgt ut som en del av arbeidet.

Omfang og avgrensning

Bærekraftsrapporten inkluderer alle selskap som konsolideres i konsernregnskapet. For en fullstendig oversikt over selskapene som inngår i rapporten, se note 34 i konsernregnskapet

Det er ingen ekstern verifikasjon av bærekraftsrapporten i 2023.

Videre arbeid

Lyse vil i 2024 fortsette arbeidet med å etablere en tydeligere strategi, og konkretisere mål og tiltak tilknyttet bærekraft, blant annet gjennom ytterligere kartlegging av scope 3 og det kommende CSRD rammeverket.

Gjennom den doble vesentlighetsanalysen har vi startet på arbeidet med å spisse, konkretisere og bygge struktur til hvert av de vesentlige bærekraftstemaene. Slik får vi et bedre grunnlag for å vurdere hvor vi jobber godt, hvor vi må bli bedre og hvilke beslutninger som bidrar mest i bærekraftig retning. Dette arbeidet fortsetter for fullt inn i 2024.

INTERESSENTINVOLVERING

For å lykkes med vårt samfunnsoppdrag er det viktig å ha god dialog med våre interessenter. I forbindelse med bærekraftsrapporteringen for 2023 er det gjennomført en oppdatert kartlegging av konsernets viktigste interessenter. Lyse definerer en interessent som en person eller en gruppe som påvirkes av, eller som kan påvirke konsernets virksomhet. Hvert av selskapene definerer sine viktigste interessenter i sin forretningsplan, og konsernets viktigste interessenter er de som selskapene samlet har identifisert som viktige.

Det er viktig for Lyse å opprettholde en åpen og ærlig dialog med interessenter. Denne dialogen gir oss verdifull tilbakemelding og gjør det mulig for oss å forbedre oss, bygge tillit og styrke våre relasjoner. Samarbeidet med interessenter er derfor svært viktig for Lyse, og konsernet har jevnlig kommunikasjon med sine interessentgrupper gjennom ulike kanaler. Representanter fra de ulike interessentgruppene har også vært en viktig bidragsyter i utformingen av den doble vesentlighetsanalysen.

Lyse sine viktigste interessentgrupper og konsernets interessentkommunikasjon er oppsummert nedenfor.

Ansatte

De ansatte utgjør den viktigste faktoren for om Lyse lykkes med sitt oppdrag. Derfor er vi svært opptatt av å informere og lytte til våre medarbeidere og nyttiggjøre fullt ut den kompetansen vi har i selskapet. Vi tror på tillit og fleksibilitet for de ansatte og legger til rette for en god balanse mellom arbeidsliv og fritid.

Lyse har årlige medarbeidersamtaler, det arrangeres allmøter både på konsernnivå og selskapsnivå, vi har fire ansatte representert i konsernstyret og er i dialog med de ansattes fagforeninger. Det gjennomføres en arbeidsmiljøundersøkelse blant de ansatte i konsernet hvert år. De tillitsvalgte og ledelsen i Lyse har flere regelmessige formelle og uformelle møtepunkter for dialog rundt både strategisk og driftsmessige forhold. EL og IT Forbundet, Tekna, NITO og Negotia er alle representert med hver sin hovedtillitsvalgt i konsernet. Det er etablert flere møteplasser mellom de tillitsvalgte, ledelsen i konsernet og ledelsen i datterselskapene. Blant de viktigste er konsernutvalg, konsernmøte, arbeidsmiljøutvalg og bedriftsutvalg.

At Lyse ønsker å være mer enn et selskap er noe de ansatte verdsetter. Ansatte er opptatt av at Lyse tilbyr trygge arbeidsplasser med utviklingsmuligheter og mangfold.

Kunder

Å involvere kunder og innbyggere er vesentlig for at utviklingen av våre produkter og tjenester skal bli så bra som mulig. Ved å lytte til behov fra brukeren er vi trygge på at utviklingen går riktig vei. Dette har vi gode erfaringer med. For å lykkes med kundekommunikasjon er vi nødt til å sette oss i kundens sko, og se verden fra hans eller hennes ståsted. Av den grunn forsøker vi å involvere kunder så mye som mulig – og så tidlig som mulig. Vi tror det er helt avgjørende for å lykkes.

De største bedriftskundene involveres kvartalsvis med én til én oppfølging, hvor vi går aktivt ut og snakker med kundene for å skreddersy løsninger som møter deres behov. For små og mellomstore bedrifter gjennomfører vi spørreundersøkelser, og er ofte i dialog med kunder via telefon. Samlet gir dette oss god innsikt i hva som er viktig for kundene i hvert segment.

Eiere

Lyse eies av 14 kommuner i Sør-Rogaland som til enhver tid ønsker å være informert om Lyses drift og fremtidsplaner. Derfor har vi både årlig eiermøte og mer uformelle møter med ordfører, varaordfører eller kommunedirektør i hver av eierkommunene. I tillegg deltar eierne på både bedriftsforsamling og generalforsamling, samt at kommunene er representert i konsernstyret. Alle disse møtene er til for å gjensidig dele informasjon og bekymringer. Ved spesielle hendelser eller endringer Lyse ønsker å informere om, kaller Lyse eierne inn til informasjonsmøter. Det er viktig for Lyse at eierne er oppdatert og får mulighet til å stille spørsmål og komme med forslag.

Kommunene har selv satt ambisiøse klimamål og er opptatt av at Lyse bidrar til å nå disse gjennom produksjon av fornybar energi, og ikke minst gjennom elektrifisering og infrastruktur. At det skapes trygge og gode arbeidsplasser, et godt lokalsamfunn og økt vekst og lønnsomhet er også svært viktig for våre eiere.

Lokalsamfunnet

Å være mer enn et selskap betyr at Lyse skal utgjøre en forskjell i samfunnet vi opererer i. Dette krever god kommunikasjon med lokalsamfunnet slik at vi kan bidra der det trengs og der vi har størst muligheter til å bidra. I tillegg til at eierne, ansatte og kundene er en del av lokalsamfunnet, involverer vi også media, universitetet, næringslivet og naboer. For lokalsamfunnet er det viktig at vi legger til rette for digitalisering, fremvekst av nye industrier, gode arbeidsplasser, sikker og stabil kritisk infrastruktur og er med på å skape et trygt sted å bo. Alt dette gjennom god etisk forretningsdrift. Etter hvert som samfunnet utvikles med stadig mer infrastruktur, er det viktig å ta vare på lokalsamfunnet. Det er derfor viktig å redusere vårt fotavtrykk, samt unngå unødvendig utslipp.

Leverandører

Lyse ønsker et åpent og transparent forhold til leverandører og partnere. For at vi skal kunne oppnå klimamålene om kutt i utslipp og ved å sikre gode arbeidsforhold i leverandørkjeden vår må vi ha kontinuerlig dialog med våre leverandører om en rekke tema som er like viktige for våre leverandører, som de er for oss. Lyse forventer at leverandører etterlever Lyses etiske retningslinjer og verdier, inkludert våre standarder for helse og sikkerhet, menneskerettigheter og arbeidsmiljøloven.

Finansielle institusjoner

Investorer gjør det mulig for Lyse å vokse videre innenfor vår virksomhet slik at vi kan bidra til en mer bærekraftig fremtid. I tillegg til finansiering, leverer bankene tjenester som støtter opp den løpende driften og reduserer risikobelastningen for eiere og investorer. Lyse ønsker en god dialog med investorer og finansinstitusjoner og formidle relevant informasjon knyttet til bærekraft.

Samarbeid og organisasjoner

Omfattende endringer i energibransjen stiller store krav til kunnskap som gjør det mulig å posisjonere seg for fremtiden. Dette er blant årsakene til at konsernet involverer seg i en rekke regionale, nasjonale og internasjonale grupper, råd og utvalg som arbeider med bransjens rammebetingelser. Det gjelder både faglige og næringspolitiske organisasjoner.

Blant de mest fremtredende er IKT Norge og Fornybar Norge samt det norske nettverket til FNs Global Compact som vi er medlem av. Vi støtter også Energi og Klima som dekker viktige saker på klima- og energifeltet.

DOBBEL VESENTLIGHETSANALYSE

Lyse har i 2023 gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse for å oppdatere vesentlighetsanalysen og bærekraftstrategien til konsernet. Dette er første steg i prosessen for å være i tråd med det kommende CSRD reguleringen fra EU. Formålet med denne kartleggingen er å identifisere de vesentlige områdene hvor Lyse har en påvirkning og som danner grunnlaget for hva Lyse sitt bærekraftsarbeid skal fokusere på i årene fremover.

Analysen gir en grundig forståelse av konsernets positive og negative påvirkning på mennesker og miljø, samt hvilke bærekraftsrisikoer- og muligheter som eksisterer for Lyse. Analysen er gjennomført med et dobbelt perspektiv hvor det er kartlagt hvilke påvirkninger Lyse har på omgivelsene (vesentlig påvirkning), samt hvilken effekt klimaendringene har på Lyse (finansiell vesentlighet). Kartleggingen har bestått av å identifisere påvirkninger, risikoer og muligheter for Lyse. Dette er kartlagt på hvert av forretningsområdene Fornybar energi, Tele og Infrastruktur og sirkulær energi.

Proessen, en stegvis prosess hvor det er gjennomført en kartlegging av verdikjeden og interne og eksterne interessenter. Det er blitt gjennomført samtaler og workshops med eksterne og interne interessenter på tvers av de ulike identifiserte interessentkategoriene og forretningsområdene. Temaene har blitt konsolidert og vesentlighetsvurdert til 18 tema som er vesentlige for Lyse. Temaene er innenfor klima, sosiale forhold og ansvarlig forretningsdrift og er knyttet til ESRS standardene i CSRD regelverket.

Den doble vesentlighetsanalysen er gjennomgått og godkjent av konsernledelsen, revisjonsutvalget og konsernstyret. Vi vil i 2024 fortsette å jobbe videre med konkrete tiltak og mål for de 18 vesentlige bærekraftstemaene, og samkjøre dette med det eksisterende arbeidet som gjennomføres i konsernet. Dermed vil deler av arbeidet være å harmonere dette i sammen med nye krav i henhold til CSRD, og danne en struktur som er tilpasset det nye rapporteringsregimet. I

tillegg skal vi øke kompetansen internt og eksternt innenfor våre vesentlige tema. Dette vil være et fokus over flere år, da utviklingen innenfor fagfeltet er i stadig utvikling.

Vesentlige tema

Lyse har identifisert 18 vesentlige tema - områder innenfor bærekraft som konsernet vil vektlegge i årene fremover. En oversikt over de ulike identifiserte temaene fremkommer i tabellen nedenfor:

Klima og miljø	
1	Pådriver for grønn energiomstilling
2	Levere fornybar energi og effektproduksjon
3	Bygge og videreutvikle samfunnskritisk infrastruktur
4	Klimagassutslipp
5	Biologisk mangfold og naturinngrep
6	Sirkulær økonomi og avfallshåndtering
7	Klimarisiko
Sosiale forhold	
8	Mangfold, inkludering og likestilling
9	Attraktiv og utviklende arbeidsplass
10	Helse og sikkerhet
11	Ansvarlig leverandørkjede
12	Lokal verdiskapning og samfunnsbidrag
13	Digital inkludering og informasjonssikkerhet
14	Leveringssikkerhet
15	Energiomstilling hos sluttbruker
Ansvarlig forretningsdrift	
16	Personvern
17	Forretningsetikk og antikorrupsjon
18	Sikkerhet

Noen av de vesentlige temaene er beskrevet nedenfor. Som nevnt er dette innledende arbeid, og vi vil i 2024 fortsette arbeidet med å oppdatere bærekraftsmål, KPI'er og retningslinjer for å være i tråd med CSRD regelverket.

KLIMA OG MILJØ

Vårt arbeid innen klima er tilknyttet følgende av FNs bærekraftsmål:

Pådriver for grønn energiomstilling

Lyses kanskje viktigste klimamål er å være en motor for grønn omstilling og bidra til utslippskutt i regionen. Lyse leverer fornybar energi, infrastruktur og innovative tjenester som gjør det mulig for våre kunder å redusere utslipp av klimagasser. Elektrifisering og digitalisering er avgjørende for å nå lokale, så vel som globale klimamål. Konsernets bredde gjør Lyse godt posisjonert til å bidra og skape lønnsom vekst i det grønne skiftet.

Vi skal jobbe for å bygge mer energi- og effektproduksjon. Dette er ett av våre viktigste samfunnsoppdrag som vil fortsette å være i fokus i årene fremover. Vi skal samtidig bidra til den grønne omstillingen ved å være en pådriver for energiomstilling i regionen. Ved å bruke overskuddsvarme fra forbrenningsanlegget på Forus, bidrar fjernvarmetraseen til å kutte utslipp, frigjøre strøm som kan brukes til elektrifisering og avlaster strømmettet i regionen.

Det er sammen med IVAR igangsatt utredning av karbonfangst fra regionens største utslippspunkt, Forus Energigjenvinning. I tillegg pågår det flere prosjekter og investeringer innen biogass, blant annet gjennom produksjon av biogass fra husdyrgjødsel. Målet er å kunne tilby naturgasskunder et klimanøytralt alternativ.

Med dette skal vi bidra med positiv påvirkning på våre omgivelser og bidra til å omstille samfunnet vårt til et lavutslippssamfunn.

Levere fornybar energi og effektproduksjon

Et av våre viktigste klimabidrag er å levere fornybar energi og effektproduksjon. Desember 2023 ble det søkt om konsesjon for å oppgradere de 60 år gamle kraftverkene i Røldal-Suldal med fem nye vannkraftverk. En oppgradering og utvidelse av dagens anlegg vil kunne mer enn doble dagens kapasitet, og kan gjøres med begrensede

miljøkonsekvenser. Utvidelsen vil gjøre at vannkraften kan utnyttes mer fleksibelt. Med økt kraftproduksjon fra fornybare kilder som vind og sol blir denne fleksibiliteten enda viktigere. Nye og oppgraderte vannkraftverk i Røldal-Suldal vil bli viktig for å sikre et mer robust kraftsystem som kommer både industrien, klima og samfunnet til gode.

Bygge og videreutvikle samfunnskritisk infrastruktur

Lyse skal gjøre en forskjell ved å bygge og videreutvikle samfunnskritisk infrastruktur, herunder blant annet strømmnett, 5G-nett og fiberforbindelser. Gjennom Lyse har nettselskapet Lnett som strategi å bygge med overkapasitet i områder med antatt vekst, og dermed proaktivt tilrettelegge for omstilling til elektrifisering. Dette er svært viktig for å ha nok kapasitet til å dekke fremtidens behov for strøm, som blant annet inkluderer kraftkrevende industri. Det gjøres derfor store investeringer i utbygging og oppgradering av distribusjons- og regionalnettet. I løpet av 2023 har Lnett satt i drift fire nye transformatorstasjoner: Håland, Veland, Hjelmeland og Fagrafjell. I tillegg er det satt spenning på to kraftledninger i regionalnettet, henholdsvis på Jæren og i Strand kommune.

Klimagassutslipp

Innen 2030 skal Lyse være klimanøytrale innen egen virksomhet, og samtidig være en betydelig bidragsyter til regionale utslippskutt. Dette gjøres både gjennom målrettet kartlegging og gjennomføring av tiltak i konsernet, og gjennom et aktivt samarbeid med konsernets mange leverandører.

De største direktebidragene for klimagassutslipp i konsernet er bruk av naturgass i nærvarmeanlegg, utslipp av SF6 fra transformatorstasjoner, og utslipp fra bilparken i konsernet. For å oppnå klimanøytralitet skal utslipp i Scope 1 fases ut gjennom omlegging av egen virksomhet. Det arbeides blant annet med omlegging av flere nærvarmeanlegg og konsernets bilpark. Konsernet jobber også aktivt med utfasing av SF6-gass. Transformatorstasjoner er i dag prosjektert og budsjettert for SF6 fritt anlegg. For regionalnettet (132kV) er det tilgjengelig SF6 frie løsninger på markedet. I nettstasjoner er det derimot SF6 som blir mest brukt for distribusjonsnettet. Planen er overgang til SF6-frie anlegg i takt med pågående utvikling av mer kompakte SF6-frie anlegg i distribusjonsnettet.

Klimanøytralitet i egen virksomhet omfatter også intern bruk av elektrisitet og fjernvarme (Scope 2). Utslippsmålet i Scope 2 er allerede på god vei gjennom klimanøytral fjernvarme fra Lyse Neo og opprinnelsesgarantier for store deler av konsernets kraftforbruk. I dag er det hovedsakelig nettapet og noe av strømforbruket til mobilnettverket som ikke er dekket av opprinnelsesgarantier.

Det arbeides også for å redusere selskapets indirekte utslipp (Scope 3). Dette omfatter oppstrømsutslipp, herunder behandling av varer og tjenester Lyse kjøper, og nedstrømsutslipp, eksempelvis bruk og behandling av varer og tjenester som Lyse tilbyr kundene. For Scope 3 kreves omfattende kartlegging for å lokalisere betydelige utslippsområder. Vi har startet på en vesentlighetsvurdering av de 15 kategoriene i Scope 3, som vil sette søkelys på områder der tiltak gir størst gevinst. Basert på vesentlighetsanalysen vil det utarbeides budsjett og regnskap for Scope 3.

Biologisk mangfold og naturinngrep

Infrastruktur og våre kraftverk påvirker omgivelsene og det biologiske mangfoldet i områder vi opererer, og representerer en risiko for negativ påvirkning. Vi trenger infrastruktur og fornybar energi for å bidra til grønn omstilling, samtidig som dette påvirker omgivelsene våre. Vannkraft og utbygging av strømmnettet blir konsekvensutredet hvor det biologiske mangfoldet er en del av vurderingen ved våre utbygginger. Vi har for eksempel egne tiltaksplaner for å følge opp det biologiske mangfoldet i vannforekomster som er påvirket av Lyses kraftproduksjon. Vi har selv valgt å rapportere på gytebestanden i enkelte av våre vassdrag for å rette fokus på det biologiske mangfoldet i våre vannforekomster.

Lyse har fokus på å ta vare på og forbedre det biologiske mangfoldet i områdene vi operer i. Vi forventer mer regulering og fokus på dette i forbindelse med Naturrisikoutvalget sin utredning, samt at CSRD regelverket stiller strengere krav til rapportering. Vi jobber derfor med å systematisere dette arbeidet i større grad og sette oss gode mål som vi skal jobbe etter i årene fremover.

Vi bruker gytebestandsmål (GBM) for laks som en indikator på hvordan tilstanden er for laksebestander påvirket av vår vannkraftregulering. Hvert vassdrag er av vitenskapelig råd for lakseforvaltning gitt et unikt mål på mengden hunnlaks en må ha for at vassdraget skal utnytte potensialet i elva

fullt ut. GBM-oppnåelse er et minimumsmål hvor 100% måloppnåelse innebærer at målet er nådd. Oppnåelse av målet er avhengig av overlevelse i både elv og sjø. Målet er derfor noe upresist da sjøoverlevelsen ikke er påvirket av vår aktivitet. Nedenfor er en oversikt over gytebestandsmål for 2023. Oversikten viser god måloppnåelse for året.

	% av GBM	31.12.23	31.12.22
Gytebestandsmål (GBM)			
Årdalselva i Hjelmeland	% av GBM	266	236
Lyseelva i Sandnes	% av GBM	335	240
Jørpelandselva i Strand	% av GBM	418	469
Espedalselva i Sandnes	% av GBM	517	449
Fra fjordelva i Gjesdal/Forsand	% av GBM	660	1 118

Det er ikke registrert brudd på lover og regler tilknyttet alvorlige miljøhendelser i 2023. En alvorlig miljøhendelse defineres som en hendelse som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning.

Sirkulær økonomi og avfallshåndtering

Bygging av infrastruktur, kraftproduksjon og salg av mobiler og routere krever ressurser fra naturen. Ressursknapphet vil fremover være en økende risiko for alle virksomheter som benytter råvarer som det er en begrensning av i naturen. Sirkulær økonomi og sirkulær energi, som Lyse jobber med, er også en del av løsningen og skaper nye forretningsmuligheter for både oss som konsern og andre aktører. Vi skal være med på å videreutvikle eksisterende forretningsområder innenfor sirkulær energi, samtidig som vi skal være en pådriver for nye løsninger.

Som en stor innkjøpsaktør har Lyse et ansvar for å sette krav og forventninger til sirkulær økonomi og avfallshåndtering i hele verdikjeden. Bærekraft er en del av våre anskaffelsesrutiner, men vi vil i årene fremover øke vår kunnskap, spisse våre rutiner og måle oss slik at vi kan se en endring i den potensielle negative påvirkningen ved å forbruke ressurser. Vi skal også se på materialbruk, og ombruk av utstyr og materiell i hele vår verdikjede.

Ice lanserte i 2023 «PentBrukt» hvor pent brukte mobiler tilbys til kundene. Tilbudet er et tiltak for å bidra til å redusere forbruket i samfunnet, og økt miljøbevissthet i befolkningen viser at dette er et produkt som kundene ønsker. Ice har også fokus på at alle telefoner som blir returnert som følge av angrefristen skal bli gjenbrukt. I 2023 ble 100% av telefonene som ble returnert gjenbrukt.

SOSIALE FORHOLD

Vårt arbeid innen sosial bærekraft knytter seg til følgende områder i FNs bærekraftsmål:

Lyse skal være en attraktiv, rettferdig og god arbeidsgiver og ønsker å beholde og tiltrekke den beste og mest kvalifiserte kompetansen også i framtiden.

For at Lyse skal lykkes med vårt samfunnsoppdrag i dag, og for fremtiden, er vi helt avhengige av å ha medarbeidere som har den rette kompetansen og som samtidig føler seg trygg på en ansvarlig og god arbeidsplass. Frem mot 2030 skal Lyse gjennomføre et betydelig kompetanse- og karriere løft for medarbeidere i konsernet. Dette er et av våre 5 hovedmål for vår strategi mot 2030.

Mangfold, inkludering og likestilling

Lyse har om lag 2 000 ansatte innenfor en rekke fagområder. Vi skal sikre like muligheter for medarbeidere gjennom rettferdige prosesser for rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. Lyse har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering.

Lyse har tradisjonelt vært en arbeidsplass med høy andel menn, og det har over tid vært prioritert ved rekruttering å oppnå en bedre kjønnsbalanse, også i lederstillinger. Lyse rekrutterer nye medarbeidere basert på behovet for kompetanse og har objektive og ikke-diskriminerende rekrutteringsprosesser uavhengig av kjønn, seksuell orientering, alder, politisk og religiøs tilhørighet og etnisitet.

Blant alle ansatte i konsernet er 32,5% kvinner, mot 31,5% året før. I lederstillinger er kvinneandelen 29,6%, mot 33,9% året før. Definisjonen av en leder er oppdatert i 2023, og alle ansatte med personalansvar defineres nå som en leder. Sammenligningstall er ikke omarbeidet. Det er i 2023 til sammen ansatt 340 nye medarbeidere, mot 480 året før. Av nyansettelser i 2023 er 35,3% kvinner. Videre er det lik andel kvinner og menn i både konsernstyret og konsernledelsen. Lysekonsernet er opptatt av å sikre lik lønn for likt arbeid. Det er i samarbeid med fagforeningene innført Hay stillingsvurderingssystem i Lysekonsernet. Systemet er et viktig hjelpemiddel til å fastsette og rapportere riktig og rettferdig lønn på tvers i konsernet, gjennom metodisk måling og trygge prosedyrer. Ved lønnsoppgjør foretas faste rapporter på lønnstillegg kvinner vs. menn.

Gjennomsnittlig fastlønn for kvinner i forhold til gjennomsnittlig fastlønn for menn (lønnratio) er 0,93 for alle medarbeidere i 2023. Forholdstallet var det samme i 2022. Lønnratioen for fastlønn for ledere er 0,95 i 2023. I 2022 var lønnratio blant ledere 0,89. Endringen skyldes blant annet at definisjonen på en leder er endret i 2023, og flere ansatte går nå inn under definisjonen som en leder. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Attraktiv og utviklende arbeidsplass

Det arbeides målrettet for å sikre medarbeidere kompetanseutvikling. Det er utarbeidet plan for kartlegging av kompetansebehov i konsernet og tiltak for dekning av kompetansegap. I tillegg utarbeides individuelle kompetanse- og utviklingsplaner for å beholde og utvikle egne medarbeidere og sikre intern mobilitet.

Lyse har videreført lederprogrammet for ledere med personalansvar som hadde oppstart januar 2022. Programmet har som mål å bidra til en Lyse-kultur preget

av læring og prestasjon, etablere felles ledelse, styrke samhandling og erfaringsutveksling. Lederprogrammet 2023 favnet «Medarbeiderreisen», og det har vært fokus på hvordan vi i Lyse skal ta imot nye medarbeidere på best mulig måte, medarbeideroppfølging og -utvikling. 233 ledere har deltatt på lederprogrammet i 2023.

Karriere- og kompetanseutvikling skal være del av medarbeidersamtale for alle medarbeidere i Lyse. Intern mobilitet er et viktig virkemiddel for å sikre Lyse riktig kompetanse og samtidig gi medarbeidere karrieremuligheter. Alle Lyses stillinger lyses først ut internt, og rundt 40% av alle stillinger rekrutteres internt.

Det gjennomføres årlige medarbeiderundersøkelser i konsernet per selskap. Gjennomgående viser undersøkelsene at medarbeidere i Lyse er godt fornøyd med Lyse som arbeidsgiver. Det gjennomføres faste medarbeidersamtaler mellom leder og medarbeider.

Helse og sikkerhet

I Lyse skal ingen oppgave eller aktivitet prioriteres foran helse, miljø og sikkerhet. Det er til enhver tid etterlevelse av lovregulerte HMS-krav til de forskjellige virksomheter. Lyse har implementert prosedyrer for sikker jobbanalyse knyttet til internutøvelse av operative oppgaver eller i samhandling med andre samarbeidspartnere og leverandører.

Det var i 2023 13 personskader hvorav 6 av skadene medførte sykefravær, totalt 86 dager med sykefravær. I 2022 var det 9 personskader hvorav 5 av skadene medførte et sykefravær på 18 dager. Sykefraværet i konsernet var i 2023 på 4,0% mot 4,2% i 2022. Lyse har en målsetning om at sykefraværet skal være under 3,5%.

Ansvarlig leverandørkjede

Lyse er rapporteringspliktig etter åpenhetsloven. For 2023 har Lyse utarbeidet en redegjørelse som er i tråd med regelverket for åpenhetsloven. Denne redegjørelsen, som er utarbeidet i samsvar med åpenhetsloven § 5, inkluderer også de av våre datterselskap som ikke har en selvstendig rapporteringsplikt i henhold til åpenhetsloven. Selskapene i konsernet som er direkte underlagt åpenhetsloven har utarbeidet egne redegjørelser.

Lyse skal være «mer enn et selskap» og vi jobber kontinuerlig for å sikre ansvarlig forretningspraksis i egen virksomhet og i våre verdikjeder. Et velfungerende næringsliv som også skaper arbeidsplasser og økonomisk vekst er et viktig bidrag for å nå FNs bærekraftsmål, og Lyse skal bruke rollen som næringsaktør til å sikre langsiktig verdiskaping.

Åpenhetslovens formål om å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester sammenfaller med Lyses verdier om å ta samfunnsansvar og ha en bærekraftig forretningsdrift som respekterer menneske- og arbeidstakerrettigheter, samfunn og miljø. Lyse har vært medlem av UN Global Compact siden april 2021. Åpenhetsloven er nært knyttet til bærekraftsmål nr. 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst, og nr. 12 om ansvarlig forbruk og produksjon.

I Lyse er konsernjuridisk avdeling overordnet ansvarlig for at åpenhetsloven følges, og konsernanskaffelser har det overordnede ansvaret for leverandøroppfølgingen. Lyse AS gjennomfører aktsomhetsvurderinger på vegne av hele konsernet og prioriterer oppfølging av leverandører innenfor områder hvor det foreligger vesentlig risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Lyse skal ha en ansvarlig forretningsdrift gjennom å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, samfunn og miljø. Dette er forankret gjennom våre «Retningslinjer for selskapsledelse og eierstyring», som er vedtatt av konsernstyret. Våre etiske retningslinjer, som gjelder for alle som arbeider for Lyse, formidler også tydelige krav og forventninger til personlig atferd og til at arbeidet utføres på en etisk forsvarlig måte. Dette innebærer blant annet en plikt til å utøve vår virksomhet på en måte som fremmer respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet, hos våre leverandører og hos våre forretningsforbindelser. Alle ansatte har også plikt til å varsle konsernanskaffelser ved mistanke om avvik knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningsforbindelser. I forbindelse med revisjonen av våre etiske retningslinjer i februar 2023 har det blitt gjennomført et obligatorisk e-læringskurs for alle ansatte i konsernet for å sikre kommunikasjon og etterlevelse av disse. Dette er et kurs som alle ansatte må gjennomføre hvert år.

Leverandører til Lyse må bekrefte og signere vår leverandørerklæring, som blant annet inneholder krav til helse, miljø, sikkerhet, klima, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og forretningsetikk. Gjennom leverandørerklæringen pålegges også leverandørene våre en varslingsplikt dersom de får kjennskap til negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold tilknyttet varene eller tjenestene som leveres til konsernet. Konsernet har også kontraktsvilkår som, i tillegg til å stille krav om overholdelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, også gir oss anledning til å få oversendt informasjon om leverandørkjeder og produksjonsforhold fra leverandørene våre.

Konsernanskaffelser har foretatt en overordnet kartlegging av konsernets leverandører og forretningsforbindelser, og vi har rutiner som sikrer at denne oppdateres når det skjer endringer i leverandørporteføljen vår. Denne informasjonen gjør oss i bedre stand til å identifisere potensiell risiko for den enkelte leverandør, i tillegg til at vi får informasjon om mulige fokusområder for videre kartlegging. Kontraktsporteføljen vår er stor og kompleks, og vi prioriterer oppfølgingsarbeidet vårt på bakgrunn av alvorlighetsgrad, omfang og sannsynlighet for potensiell negativ påvirkning eller skade.

I 2023 har konsernanskaffelser jobbet med videreutvikling og implementering av ulike rutiner og retningslinjer for å fremme grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningsforbindelser. Dette omfatter også videreutvikling av kriterier for valg og oppfølging av leverandører. Dette er et komplekst arbeid, som vil pågå videre i 2024. Vi har anskaffet EcoVadis, som er et system som vil bli benyttet til å foreta bærekraftsvurderinger av bedrifters samfunnsansvar (CSR) basert på internasjonale standarder innen områdene:

- miljø
- etikk
- sosialt ansvar
- anskaffelser

EcoVadis vil gi innsikt i hvilken risiko som gjør seg gjeldende hos de leverandørene som er kartlagt og vurdert gjennom systemet, og vil være et viktig bidrag for at vi kan jobbe strukturert med leverandøroppfølging. Systemet kan også benyttes for vurdering av nye leverandører og samarbeidspartnere.

I 4. kvartal 2023 har det også pågått et arbeid med revisjon av kriterier og system for gjennomføring av motparts kontroll av leverandører og samarbeidspartnere til Lyse. Denne prosessen må alle medarbeidere i konsernet forholde seg til i forbindelse med for eksempel gjennomføring av anskaffelser, inngåelse av samarbeidsavtaler, gjennomføring av transaksjoner eller ved endringer i eierforhold hos leverandører. I dette arbeidet benytter vi blant annet systemet Dow Jones, som kontrollerer ulike forhold ved en leverandør, inkludert om det foreligger negative nyhetssaker innenfor:

- regulatoriske forhold
- konkurransemessige forhold
- finansielle forhold
- miljømessige forhold
- produksjonsmessige forhold
- arbeidsrettslige forhold

Det gjennomføres også særlige undersøkelser innenfor bransjer som er vurdert å ha særlig høy risiko innenfor eksempelvis arbeidslivskriminalitet.

For kvalifisering av leverandører i forbindelse med anskaffelser som er underlagt forsyningsforskriften, benytter vi i hovedsak kvalifikasjonsordningen Achilles UNCE. Revisjoner av utvalgte leverandører er en del av kvalifiseringen, og dette gjennomføres av Achilles UNCE. I 2023 reviderte Achilles UNCE 16 av våre leverandører innenfor området helse, miljø, sikkerhet og kvalitet. For disse 16 leverandørene var gjennomsnittlig oppfylleelsesprosent ca. 93 %, og leverandører med avvik vil bli fulgt opp av Achilles UNCE.

I 2023 har konsernanskaffelser arbeidet videre med å sikre forståelse og håndtering av risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningsforbindelser. Vi har ikke avdekket at Lyse forårsaker faktisk negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi har heller ikke identifisert noen faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet.

I arbeidet vårt har vi prioritert oppfølging av leverandører innen enkelte av innkjøpskategoriene hvor det foreligger høyest risiko for brudd og hvor et brudd vil være av størst

alvorlighetsgrad. I 2023 har vi på denne bakgrunn arbeidet med aktsomhetsvurderinger av leverandører innen følgende innkjøpskategorier:

- Elektronisk utstyr/materiale
- Teleinfrastruktur og aksess

Dette er et pågående oppfølgingsarbeid, noe som gjør at det er begrenset med hvor mye informasjon vi kan redegjøre for. Vi har imidlertid mottatt informasjon fra en leverandør om at de har avdekket negative konsekvenser knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i sin leverandørkjede, men at gjenopprettingstiltak er gjennomført. Ansvarlig innkjøp av konfliktmineraler er også et tema i dialogen med leverandøren, som har dokumentert at revisjoner foretas i samsvar med anerkjente standarder innenfor området, slik som for eksempel OECD-standarder.

Lyse har et høyt antall leverandører og forretningsforbindelser, og basert på den overordnede risikokartleggingen er 1000 av våre største leverandører tatt ut til en videre risikokartlegging gjennom EcoVadis. Resultatet av denne kartleggingen viser at ingen av disse leverandørene har samlet risikoprofil som er «høy» eller «veldig høy», men noen leverandører har samlet risikoprofil «middels høy». Flertallet av leverandørene våre har imidlertid en samlet risikoprofil som er «middels lav» eller lavere. Innenfor området «anskaffelser», som er et av områdene EcoVadis gjør bærekraftsvurderinger av, har enkelte av leverandørene våre en risikoprofil som vurderes som «veldig høy» og «høy». Dette kan skyldes ulike forhold, for eksempel at de ikke har levert dokumentasjon som er etterspurt av EcoVadis eller at de selger produkter som erfaringsmessig er forbundet med risiko i forhold til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Vi har også fulgt opp noen enkeltsaker på bakgrunn av tips og nyhetsoppslag, og blant annet krevd utskifting av en underentreprenør. I et annet tilfelle har vi gjennomført undersøkelser og hatt dialog med en leverandør rundt problemstillinger som angår arbeidsrettslige forhold. I sist nevnte sak forelå det ikke økonomisk tap for de berørte ansatte, men arbeidet som ble gjort førte til konkrete endringer i ansettelsesforholdet hos leverandør.

For våre leverandører og forretningsforbindelser har vår overordnede kartlegging vist at følgende innkjøpskategorier har størst sannsynlighet for brudd eller avvik, hvor sannsynligheten for alvorlige konsekvenser er høyest innen:

- Kjøretøy
- Lagring og transporttjenester
- Interndrift – varer
- Teleinfrastruktur og aksess
- Grave- og grunnarbeid
- Elektronisk utstyr/materiale
- Kraft og infrastruktur

I 2023 har vi videre jobbet med implementering av systemene Dow Jones og EcoVadis, i tillegg til å forbedre interne arbeidsprosesser, til bruk ved for eksempel gjennomføring av aktsomhetsvurderinger. Det har pågått arbeid og tiltak innenfor revisjon av prosess rundt tildeling og oppfølging av leverandører, samt at det er etablert system og retningslinjer for gjennomføring av motpartskontroll. Det forventes at disse tiltakene vil bidra til å redusere risiko for negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Det vil i 2024 arbeides videre med å forbedre og videreutvikle rutiner for arbeid med aktsomhetsvurderinger hvor identifiserte risikoområder vil bli prioritert. Vi vil også jobbe videre med forbedring av eksisterende tiltak og etablering av nye, dersom hensiktsmessig. Dette inkluderer etablering av prosess for bruk av EcoVadis, som vi ønsker å få implementert som en integrert del av relevante arbeidsprosesser. Vi undersøker videre potensielle samarbeidspartnere som kan bidra til å styrke arbeidet vårt innenfor dette området.

Også gjennomføring av aktsomhetsvurderinger innen prioriterte risikokategorier vil stå sentralt i arbeidet i 2024, og overfor leverandørene våre vil vi fortsette å formidle viktigheten av etterlevelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og betydningen det har for Lyse. Vårt fokusområde er rettet mot våre leverandører og forretningsforbindelser ettersom vi vurderer at risikoen er størst der, men i 2024 vil vi også vurdere hvilke tiltak som bør iverksettes for å forhindre at Lyse bidrar til negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom etterfølgende ledd.

Lyse evaluerer for tiden eksisterende system for varsling, hvor formålet er å identifisere gode tiltak for å få oversikt over mulige negative konsekvenser knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det er i den forbindelse relevant å vurdere om det skal kjøpes inn et nytt system for ekstern varsling.

Lokal verdiskapning og samfunnsbidrag

En viktig del av Lyses formål er å skape verdier for samfunnet. Lyse leverer kritisk infrastruktur både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette er infrastruktur som de fleste i lokalsamfunnet er avhengig av for å få hverdagen til å gå rundt. Vi bidrar samtidig med arbeidsplasser og utbytte til våre 14 eierkommuner. I tillegg påvirker vi lokalsamfunnet hvor vi har virksomhet ved å gi bidrag til idrett, kultur og forskning. Samtidig er vi bevisst på at utbygging av infrastruktur kan ha en potensiell negativ påvirkning på nærmiljøet hvor infrastrukturen bygges.

I forbindelse med den doble vesentlighetsanalysen som ble gjennomført høsten 2023, samt andre interessentinvolvinger som er gjennomført, har vi fått nyttig input til hva som påvirker våre interesser. Dette tar vi med oss når vi justerer vår strategi i 2024 knyttet til vår påvirkning på lokalsamfunnet.

Energiomstilling hos sluttbruker

Som leverandør av strøm og teletjenester har vi et ansvar mot våre kunder, samtidig som vi kan bidra til å forbedre hverdagen til våre kunder. Vårt mål er optimale kundeopplevelser hvor vi skal være en troverdig leverandør med relevante tjenester og nærhet til kundene.

Vi har flere initiativ mot sluttbruker i Lyse. Blant annet har vi sammen med Stavanger Kommune, hjulpet kundene med å finansiere varmepumpekjøp via strømregningen. Energioversikten vår er også et eksempel på løsninger for våre kunder slik at de kan ta kloke strømvalg.

Digital inkludering og informasjonssikkerhet

Lyse skal forbedre kundeopplevelsen, og legge til rette for at alle kan ta del i det digitale universet på en positiv måte. Dette innebærer blant annet å bygge digitale ferdigheter ved universell utforming av tjenester som er tilpasset de enkelte målgruppene. Ved å bygge digitale ferdigheter fremmer man over tid digital inkludering.

Våre merkevarer Ice og Altibox har spesielt fokus på digital inkludering hos kundene, og har flere pågående prosjekt og initiativ som videreutvikles fremover. Initiativene er rettet mot dem med spesielle behov, for eksempel blinde, svaksynte, eldre, og mot trygge digitale rammer og nettverk hos barn. Vi vil i 2024 samkjøre våre initiativ og sette oss mål i tråd med CSRD regelverket.

ANSVARLIG FORRETNINGSDRIFT

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Lysekonsernet arbeider aktivt med etikk og antikorrupsjon og har fokus på opplæring og synlighet knyttet til varslingskanaler, informasjon og opplæring innen etikk og antikorrupsjon.

Lyses ansatte skal basere seg på verdier som fremmer troverdighet, tillit og respekt overfor kunder, eiere, leverandører og ansatte imellom. Dette er en del av våre etiske retningslinjer som signeres av alle ansatte i Lyse ved oppstart. Lyses etiske retningslinjer gjennomgås årlig og revideres ved behov. Årlig e-læringskurs for alle ansatte bidrar til kjennskap til og etterlevelse av retningslinjene. De etiske retningslinjene skal også følges av midlertidig ansatte, styremedlemmer og personer eller virksomheter som er innleid for å utføre oppdrag for Lyse. De etiske retningslinjene finnes på www.lysekonsern.no.

Våre etiske retningslinjer er et verktøy for å påvirke adferden og kulturen i konsernet. Retningslinjene skal klargjøre forventningene Lyse har til personlig adferd, og til at arbeidet utføres på en etisk forsvarlig måte. Retningslinjene beskriver også hvor man kan henvende seg dersom man er i tvil om hvordan retningslinjene er å forstå, eller har andre praktiske problemstillinger man ønsker å ta opp.

Som arbeidsgiver forventer Lyse at de ansatte tar beslutninger som er i tråd med de etiske retningslinjene. Det anser vi som avgjørende for å ivareta vårt omdømme og den tilliten som vi ønsker å bevare hos kunder, samarbeidspartnere, eiere, næringslivet og samfunnet ellers.

Gjennom en årlig compliance-rapportering rapporterer selskapene i Lyse blant annet på overholdelse av etiske retningslinjer og annet relevant regelverk. Det rapporteres også årlig til konsernstyret.

Det har i 2023 ikke vært meldt om, eller avdekket tilfeller med korrupsjon eller brudd på lover og regler for øvrig.

Lyse arbeider aktivt for å fremme en kultur preget av åpenhet, og oppmuntrer ansatte til å søke råd i alle spørsmål, inkludert saker som gjelder ansvarlig forretningspraksis.

Lyse har en varslingsrutine som blant annet presiserer ansattes lovfestede rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten, samt plikten til å gjøre dette i enkelte tilfeller. Den praktiske fremgangsmåten for å varsle, og hvordan varselet behandles er også beskrevet i rutinen. Med «kritikkverdig forhold» menes forhold som er i strid med lover og forskrifter, Lyses etiske retningslinjer eller andre etiske normer det er bred tilslutning til i samfunnet. Dette kan for eksempel være diskriminering, fare for liv eller helse, fare for klima eller miljø, mobbing og trakassering, økonomiske misligheter, uforsvarlig arbeidsmiljø eller annet. Varsling er et av temaene som tas opp i det årlige e-læringskurset som skal gjennomføres av alle ansatte.

Alle varslingsaker blir tatt på alvor. Det var 2 varslingsaker om mulige brudd på Lyses leveregler i 2023. Antall varslingsaker rapporteres årlig til konsernstyret.

Personvern

Lyse arbeider aktivt for å ivareta personvernet til både kunder og ansatte. Lyse har en overordnet retningslinje for behandling av personopplysninger som beskriver konsernets føringer og målsetning med personvernarbeidet, samt roller og ansvar. Konsernet har ansatt eget personvernombud. I tillegg har det enkelte selskap en personvernansvarlig som ivaretar det daglige, operative ansvaret sammen med ledelsen i selskapet. Hvert enkelt selskap har ansvar for etterlevelse, men støttes av konsern ved blant andre personvernombudet, juridisk avdeling og sjef for informasjonssikkerhet (CISO). I henhold til GDPR, er det også etablert prosesser og teknisk støtte for å kunne oppfylle de registrertes rettigheter til blant annet informasjon, innsyn, retting og sletting.

Flere av konsernets selskaper behandler hver dag store mengder personopplysninger. Det er derfor viktig at alle som arbeider hos oss, har en god forståelse for hvordan vi gjør dette på en god, sikker og lovlig måte. De ansatte får derfor grunnleggende opplæring i personvern, samt videre kurs tilpasset stilling, fag- og ansvarsområde der det er relevant.

Det er utarbeidet og publisert personvernerklæringer som beskriver hvordan selskapene behandler personopplysninger. Dette skal skje åpent og forutsigbart for alle registrerte i våre systemer. Personvernrettighetene til kunder og ansatte ivaretas blant annet ved etablerte rutiner for håndtering av brudd på personopplysningssikkerheten.

I 2023 har det i konsernet vært tre brudd på personopplysningssikkerheten som har vært av en slik art at de er meldt videre til Datatilsynet. Dette er en reduksjon fra seks brudd i 2022. Det har ikke vært utført tilsyn fra Datatilsynet i løpet av perioden.

I tillegg til de meldte avvikene arbeider selskapene i konsernet kontinuerlig med å kartlegge mindre avvik og mulige forbedringer for å sikre korrekt behandling av personopplysninger og forebygge fremtidige avvik. Selskapene i konsernet og Personvernombudet besvarer også henvendelser fra kunder knyttet til personvern.

Sikkerhet

Lyse har i løpet av året lagt ned en betydelig innsats for å øke kompetansen og bevisstheten rundt sikkerhet i konsernet, blant annet gjennom en «sikkerhetsmåned» hvor over 1000 ansatte deltok på ulike presentasjoner av sikkerhetstema.

Lyse vil fortsette å sette søkelyset på sikkerhet i 2024, gjennom etablering av KPIer for alle selskaper i konsernet og implementering av et sikkerhetsveikart. Dette er viktig for å sikre at vi posisjoner konsernet riktig i forhold til sikkerhet og gjør organisasjonen vår rustet for fremtiden.

Lyse oppfordrer og jobber for en "Sikkerhetsbevisst" tilnærming i alle våre selskaper. Ved å bruke veileterprosesser, metoder, rammer og veiledning initierer vi samtaler med beslutningstakere, gir gode råd om sikkerhet og hjelper selskapene våre til å bli mer robuste.

Vårt mål er å sikre at Lyse ikke bare er forberedt på de nåværende sikkerhetsrisikoene vi står overfor, men også forstår fremtidens trusler. Vi skal være proaktive, praktiske og holde oss selv ansvarlige for den viktige rollen vi spiller i samfunnet.

Våre sikkerhetsmål:

- Vi skal skape en sikker og robust organisasjon, ved å beskytte våre ansatte, konsernets økonomi, infrastruktur, drift og verdier fra alle større sikkerhetsrisikoer som kan påvirke oss direkte.
- Vi skal forme en sikkerhetskultur i konsernet ved å benytte vår innflytelse, støtte og avbøtende kontroller for å bidra til å skape et sikkert forretningsmiljø. Ved å være konsekvente i vårt arbeid, redusere vi sannsynligheten for sikkerhetsbrudd som kan påvirke Lyse.

GRØNNE OBLIGASJONER

Lyse utsteder grønne obligasjoner på Oslo Børs. Investeringene blir gjennomført etter Lyses grønne finansielle rammeverk («Green Financing Framework»). Rammeverket er utarbeidet basert på International Capital Markets Association (ICMA) sitt «Green Bond Principles» og Loan Market Association (LMA) sitt «Green Loan Principle». Lyse publiserer en egen Grønn obligasjonsrapport 2023 som er tilgjengelig på lysekonsern.no.

Lyse har i januar 2024 oppdatert sitt grønne finansielle rammeverk. Rammeverket har blitt vurdert av S&P Global Ratings hvor de har benyttet Shades of green som rating av Lyses rammeverk. Lyse har oppnådd «Dark green» som er den høyest oppnåelige grønne sjatteringen. «Dark green» er i følge S&P Global definert som: «Activities that correspond to the long-term vision of a low-carbon climate resilient future».

EU-Taksonomien

Taksonomien er et klassifiseringssystem som angir kriterier for hvilke aktiviteter som kan anses som bærekraftige. Den er en viktig del av EUs handlingsplan for å styre kapitalstrømmer mot bærekraftige prosjekter og investeringer.

En økonomisk aktivitet klassifiseres som bærekraftig dersom den oppfyller følgende tre kriterier:

- Bidrar vesentlig til minst et av EUs seks miljømål og oppfyller de tilhørende tekniske screeningkriterier
- Ikke gjør vesentlig skade på de resterende miljømålene
- Oppfyller minimumskriterier for sosiale forhold

UTVIKLING I RAPPORTERINGEN

I løpet av 2023 har Lyse vurdert nye økonomiske aktiviteter og investeringer med hensyn til om de oppfyller kravene i taksonomien. Vi har også evaluert vurderingen fra 2022. Resultatet ble følgende:

- Fjernvarmeproduksjon ved bruk av overskuddsvarme fra avfallsforbrenning er nå inkludert som en bærekraftig aktivitet under den økonomiske aktiviteten «Distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling». Nærværme og fjernkjøling er også omfattet av taksonomien. Nærværmen oppfyller ikke kriteriene i taksonomien, og oppfyllding av kriteriene er enda ikke dokumentert for fjernkjøling.
- Konsernets investeringer i ladevirksomhet for elbiler og hurtigbåter inkluderes i følgende aktiviteter: «Infrastruktur som muliggjør lavkarbon veitransport og offentlig transport», «Infrastruktur som muliggjør lavkarbon vanntransport» og «Installasjon, vedlikehold og reparasjon av ladestasjoner for elektriske kjøretøy i bygninger (og parkeringsplasser tilknyttet bygninger)».
- Den økonomiske aktiviteten «Erverv og eierskap av bygninger» inkluderes.

EUs taksonomi er fortsatt et relativt nytt rapporteringsrammeverk. Det er derfor få standarder for hvordan rapporteringen skal gjennomføres. EU har utgitt veiledninger som vi har benyttet i våre vurderinger, men det er fremdeles usikkerhet rundt hvordan noen av kravene skal tolkes. Som en del av arbeidet har Lyse hatt dialog med andre selskaper i samme bransje om tolkning av kravene og gjennomføring av EUs taksonomi. Lyse vil følge nøye med på utviklingen i EUs taksonomi og tilpasse seg eventuelle spesifikasjoner og avklaringer. Dette kan ha påvirkning på vår vurdering av aktiviteter som oppfyller taksonomikravene og rapportering av resultatindikatorene i årene som kommer.

OMFATTEDE AKTIVITETER

Lyse har aktiviteter under de tre forretningsområdene Fornybar energi, Infrastruktur og sirkulær energi og Telekom. Lyse har vurdert hvilken grad konsernets økonomiske aktiviteter oppfyller kravene i EUs taksonomi. Vi har identifisert syv økonomiske aktiviteter som er omfattet av taksonomien. Konsernet leverer også IoT-tjenester som kan omfattes av taksonomien. Lyse vil i 2024 arbeide videre for å også kunne inkludere disse aktivitetene.

Elektrisitetsproduksjon fra vannkraft

Konsernet er en nasjonal aktør innen fornybar og regulerbar vannkraft. Dette er en aktivitet som omfattes av taksonomien. Det gjøres flere investeringer i vannkraftvirksomheten knyttet til rehabilitering, fornyelser og forsterkning av dammer og kraftverk i heleide og deleide kraftanlegg. Nye opprustnings- og utvidelsesprosjekt skal sikre ny fornybar energi og effekt til samfunnet.

Transformasjon og distribusjon av elektrisitet

Lnett er ansvarlig for bygging og drift av regionalnettet i Sør-Rogaland, samt ansvarlig for tilsvarende i distribusjonsnettet i ni kommuner. Dette er en aktivitet som er omfattet av taksonomien. Det har blitt gjort store investeringer i Lnett de seneste årene, og det forventes en videre vekst i investeringene for å kunne tilrettelegge for mer industriutbygging og økt elektrifisering av samfunnet.

Distribusjon av fjernvarme

Lyse Neo er ansvarlig for bygging og drift av fjernvarmenettet i Stavanger og Sandnes. Distribusjon av fjernvarme er en aktivitet som kan klassifiseres som bærekraftig under taksonomien. Fjernvarmen bidrar til å kutte utslipp, frigir strøm som kan brukes til elektrifisering og avlaster strømmettet. Ved å benytte overskuddsvarmen fra avfallsforbrenning tar man i bruk energi som ellers ville gått tapt. Selskapet har også fjernkjøling som er omfattet av taksonomien, men det er per nå ikke gjort noe vurdering om aktiviteten oppfyller kriteriene for bærekraftige aktiviteter. Dette vil følges opp i videre arbeid i 2024.

Ladevirksomhet

Gjennom selskapene Lyse Lading AS og Lyse Energi AS eier og bygger Lyse ut ladeinfrastruktur for boligselskap i hele Norge samt hurtigladdere i Rogaland og Agder. Overgangen fra fossildrevne til elektriske biler er en sentral brikke for å nå klimamål og økende antall elbiler gjør ladeinfrastruktur svært viktig. Videre har Lyse gjennom selskapet Lyse Elkon AS laget en fleksibel infrastruktur for elektrisk lading av hurtigbåter sammen med Stavangerregionen Havn og Kolumbus.

Erverv og eierskap av bygninger

Lyse eier og leier ut et begrenset antall kontorlokaler. Dette er en aktivitet som er omfattet av taksonomien, men Lyses aktivitet oppfyller ikke kriteriene i taksonomien.

IKKE-OMFATTEDE AKTIVITETER

Aktivitetene som ikke er omfattet av taksonomien er i hovedsak knyttet til segmentet Telekom. Videre er også virksomheten knyttet til salg av strøm til sluttbruker, salg av naturgass, bygging, drift og vedlikehold av anlegg for utendørs belysning, samt markedsaktiviteter klassifisert som aktiviteter ikke omfattet av taksonomien.

Telekom er et viktig forretningsområde for konsernet med en stor andel av investeringer som går til utbygging av 5G og fibernett, og produksjon av internett og tv til sluttbruker gjennom Altibox. Foreløpig er ikke telekom som industri inkludert i taksonomien, men det er noe som bør vurderes nærmere for fremtidig inkludering. Dette ble også påpekt av den tekniske ekspertgruppen som arbeider med taksonomiforordningen. Et velfungerende fibernettverk vil være viktig for å kunne muliggjøre EU sine klimamål innen 2050.

EU-kommisjonen har vært eksplisitt på at økonomiske aktiviteter som ikke er omfattet i EU-taksonomien, ikke nødvendigvis er miljøskadelige eller ikke bærekraftige. Det er forventet at taksonomien vil fortsette å utvikle seg over tid med et utvidet omfang av aktiviteter, inkludert aktiviteter som tilrettelegger for andres utslippsreduksjoner.

VALG AV MILJØMÅL

Begrensning av klimaendringene er det miljømålet der Lyse kan bidra mest. Lyses rapportering fokuserer derfor på dette miljømålet. Deler av Lyses virksomhet kan imidlertid også falle inn under miljømålet klimatilpasning. Dette gjelder særlig konsernets vannkraftverk som kan spille en viktig rolle ved blant annet flomdemping.

RAPPORTENS AVGRENSNING

Kun økonomiske aktiviteter i konsoliderte selskaper og selskaper med felleskontrollert driftsordning er vurdert for kvalifisering. Se note 20 og note 34 i konsernregnskapet for full oversikt. Lyse har ikke operasjonell kontroll i selskapene med felleskontrollert driftsordning og stoler på vurderingene gjort av forretningspartnerne.

VURDERING AV VESENTLIG BIDRAG

Den største økonomiske aktiviteten i Lyses portefølje er elektrisitetsproduksjon fra vannkraft. For å vurdere hvorvidt denne aktiviteten oppfyller kriteriene til taksonomien må den oppfylle en av følgende tre vurderingskriterier:

- Anlegget er et elvekraftverk uten kunstig vannmagasin
- Krafttettheten i kraftverket er over 5W per m² beslaglagt areal
- Livsløpsutslippene av klimagasser fra vannkraftproduksjon er lavere enn 100 g CO₂e/kWh

Lyse har vurdert vannkraftproduksjonen opp mot screeningkriteriet for krafttetthet. Vurderingene viste at 99,6% av Lyses heleide vannkraftportefølje basert på magasinkapasitet oppfyller kriteriene for vesentlig bidrag til begrensning av klimaendringer.

Lyses distribusjonsnett er tilknyttet sentralnettet i Norge, som igjen er koblet opp mot det europeiske distribusjonsnettet. Aktiviteten oppfyller derfor kriteriene for vesentlig bidrag under aktiviteten transformasjon og distribusjon av elektrisitet.

Fjernvarmeaktiviteten gir et vesentlig bidrag til begrensning av klimaendringer ved å oppfylle kravene til effektive fjernvarmesystemer fastsatt i artikkel 2, punkt 41 i energieffektiviseringsdirektivet (direktiv 2012/27/EU):

«Effektiv fjernvarme- og kjøling er et fjernvarme- eller kjølesystem som bruker minst 50% fornybar energi, 50% spillvarme, 75% kraftvarme eller 50% av en kombinasjon av slik energi og varme».

I 2023 besto energimiksen til fjernvarme distribuert i fjernvarmenettet i Stavanger/Sandnes/Forus av 93% spillvarme fra avfallsforbrenning og 7% biogass. Aktiviteten oppfyller derfor kriteriene for vesentlig bidrag under aktiviteten distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling. Nærvarmevirksomheten tilfredsstiller ikke taksonomikravene.

I tillegg gir ladevirksomheten for boligselskap et vesentlig bidrag til begrensning av klimaendringer ved å installere og vedlikeholde ladeinfrastruktur for elbiler.

INGEN BETYDELIG SKADE (DNSH)

Lyse har hovedsakelig økonomisk virksomhet i Norge. De omfattede økonomiske aktivitetene vurderes mot kriteriene for ingen betydelig skade (Do no significant harm – DNSH) i EUs direktiver og oppdaterte EØS-direktiver.

Klimatilpasning

Klimatiske forhold, værprognoser og -mønstre utgjør grunnlaget for konsernets utvikling og planlegging av produksjonen av fornybar energi. Som en del av konsernets ledelsessystem har vi innført prosesser for å identifisere, vurdere og overvåke fysisk klimarisiko, samt for å iverksette tiltak for å minimere disse risikoene, både for prosjektene under utvikling og for driften av eksisterende anlegg. Konsernet har rutiner for skjerpet beredskap ved varslings om ekstremvær for å sikre kritisk infrastruktur. Gjennom konsernets årlige risikovurderingsprosess tar vi også hensyn til fysisk risiko som kan oppstå som følge av klimaendringer. Basert på disse vurderingene, anser vi de økonomiske aktivitetene til å være i tråd med DNSH-kriteriene for klimatilpasning.

Vann- og marine ressurser

Oppfyllelse av DNSH-kriteriene for miljømålet «bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marine ressurser» henger nøye sammen med hvorvidt kraftverket oppfyller kravene som følger av EUs Water Framework Directive (WFD) med noen spesifikke DNSH-kriterier for vannkraftproduksjon. Norske myndigheter har utstedt en tilsvarende forskrift (Vannforskriften) som sikrer nasjonal gjennomføring av EUs rammedirektiv. Forskriften har hjemmel i en rekke sektorlover, som vannressursloven og naturmangfoldloven. Disse lovene har som en del av gjennomføringen ressurser til å følge opp spesifikke miljømål som er satt av fagmyndigheter i henhold til WFD.

Vannforekomstene som blir påvirket av Lyse sin kraftproduksjon overvåkes, og Lyse følger tidsrammene som fagmyndighetene har fastsatt og har til nå gjennomført alle nødvendige avbøtende tiltak innen fristen. Vi følger nøye med på at tiltakene vi har innført har den virkningen vi ønsker. Lyses virksomhet drives i tråd med godkjente konsesjoner, og de målsetninger som er satt i henhold til vannforskriften. Vi går inn for at påvirkede vassdrag med tiden skal ha god status eller oppfylle vassdragenes fulle

potensiale, og anser selskapets vannkraftverk for å oppfylle DNSH-kriteriet for vann- og marine ressurser.

Lyses tolkning av miljømålet er basert på en omfattende diskusjon sammen med selskaper i samme bransje og bransjeorganisasjoner. Lyse anerkjenner at andre tolkninger av dette kriteriet eksisterer, og at taksonomien fortsatt kan endres. I tillegg er WFD dynamisk, i den forstand at miljømål regelmessig skal revideres og kontinuerlig forbedres. Lyse følger nøye med på utviklingen i EU-taksonomien og vil tilpasse seg eventuelle spesifikasjoner og avklaringer.

Alle våre fjernvarmeanlegg har vært underlagt regulatoriske tillatelsesprosesser under byggingen, og miljøkonsekvensutredninger har vært utført når det har vært påkrevd av norske myndigheter. Nødvendige avbøtende tiltak har blitt iverksatt for alle anleggene. Virksomheten forholder seg til Plan og bygningsloven, forurensningsloven og naturmangfoldloven. Lyses distribusjonsnett for fjernvarme oppfyller DNSH-kriteriene for vann- og marine ressurser.

Sirkulær økonomi

DNSH-kriteriene for miljømålet «omstilling til en sirkulær økonomi» er svært brede og er kun relevant for Lyses aktivitet distribusjon av elektrisitet. Lyses nettvirksomhet følger NVEs Veileder for utforming av søknader om konsesjon for nettanlegg (nr. 2/2020) som stiller krav til at det skal utarbeides en miljø-, transport og anleggsplan (MTA-plan). Planen skal godkjennes av NVE før anleggsstart. Det settes blant annet krav til plan for hvordan avfall skal håndteres i byggeprosjektet. Kravene blir tatt videre i kontraktene med leverandørene. Ved ombygging av nettanlegg, vurderes det om materiell kan gjenbrukes, og det er inngått avtale med Norsk Gjenvinning AS om helhetlig, kostnadseffektiv og framtidsrettet renovasjonstjeneste som skal bidra til høy gjenvinningsgrad i konsernet. Basert på disse vurderingene, anser vi aktivitetene under transformasjon og distribusjon av elektrisitet til å være i tråd med DNSH-kriteriene for sirkulær økonomi.

Forebygging og kontroll av forurensning

DNSH-kriteriet «Forebygging og kontroll av forurensning» er relevant for Lyses aktiviteter distribusjon av elektrisitet og fjernvarme. Disse aktivitetene gjennomføres i henhold til EU-direktivene som det henvises til i DNSH-kriteriene.

For våre aktiviteter tilknyttet elektrisitetsdistribusjon følger konsernet byggherreforskriften til Arbeidstilsynet. I konsernets internkontroll finnes rutiner og instruksjoner som skal bidra til beskyttelse av helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. Aktiviteten overholder gjeldende forskrifter og standarder for å begrense effekten av elektromagnetisk stråling på mennesker, og det anvendes ikke polyklorerte bifenyl (PCB) i aktiviteter eller anlegg. Følgelig rapporteres våre aktiviteter innen transformasjon og distribusjon av elektrisitet som at de oppfyller DNSH-kriteriene for forebygging og kontroll av forurensning.

For aktiviteten distribusjon av fjernvarme er Lyse av den oppfatning at det er unødvendig og ikke i tråd med intensjonen bak dette miljømålet å skifte ut velfungerende og pålitelig utstyr før utstyret har nådd slutten av levetiden dersom det ikke vil være rasjonelt i et livssyklusperspektiv.

For alle aktiviteter er det innført tiltak for å redusere støy, støv og utslipp av forurensende stoffer under utbygging og vedlikehold.

Beskyttelse av biologisk mangfold

Kriteriet «Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer» stiller krav om at det er foretatt en miljøkonsekvensanalyse (Environmental Impact Assessment - EIA) i samsvar med EU-direktiv 2011/92/EU før arbeidet starter. For alle våre anlegg, både tilknyttet nett og vannkraft, er det ved tildeling av konsesjon gjort en utredning av naturmangfold og vurdering av konsekvens. I tillegg kan myndighetene stille eventuelle krav om avbøtende tiltak knyttet til konsesjonen. Gjennom revisjon av konsesjonsvilkår har myndighetene mulighet til å

fastsette nye vilkår knyttet til miljø for våre anlegg dersom det avdekkes uheldige miljøeffekter som ikke var forutsett da konsesjonen ble tildelt. Ved behov for tiltak som eventuelt har fremkommet i forbindelse med vannrammedirektivet har myndighetene anledning til å kalle inn disse anleggene til konsesjonsbehandling. Basert på dette legger konsernet til grunn at en ved å etterleve krav satt av norske myndigheter, oppfyller kriteriene for beskyttelse av biologisk mangfold.

De samme kravene gjelder for eksisterende anlegg i områder med sårbart biologisk mangfold. Dette betyr at anleggene skal driftes i henhold til nasjonale krav i EU og at det ikke skal være utestående avbøtende tiltak.

Vi har konkludert med at alle selskapets anlegg er i samsvar med nasjonal lovgivning og at vi innfører avbøtende tiltak innen rimelige tidsrammer. Ved nødvendig vedlikehold og opprusting/utvidelse av eksisterende anlegg utarbeides det ved behov i dialog med NVE detaljplaner for miljø og landskap (MTA-planer). Disse planene skal sikre at en beskytter det biologiske mangfoldet og gjør minst mulig skade.

MINIMUMSKRAV FOR SOSIALE STANDARDER

Lyse støtter og respekterer menneskerettigheter, og det er viktig for Lyse å drive vår virksomhet på en slik måte. Det gjør vi ved å forebygge, minimere og avhjelpe negative konsekvenser, og ved kontinuerlig forbedringsarbeid. Under overskriften «Ansvarlig leverandørkjede» i bærekraftsrapporten er det beskrevet hvordan Lyses arbeid med menneskerettigheter er integrert i selskapets virksomhet. Lyse har ikke avdekket brudd på menneskerettigheter eller alvorlige brudd på arbeidstakerrettigheter i denne rapporteringsperioden. Lyse driver sin virksomhet i henhold til høye etiske standarder og har innført retningslinjer og prosedyrer for å redusere risikoen for svindel, korrupsjon og urettmessige konkurransefortrinn. Det har ikke vært noen bekreftede tilfeller av brudd på bestemmelser om korrupsjon eller bestikkelser og konkurranselovgivning i rapporteringsperioden.

RESULTATINDIKATORER

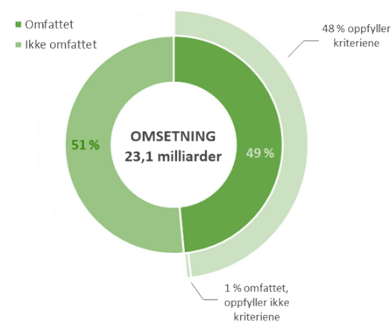
De tre resultatindikatorer som det rapporteres på, er:

- Omsetning
- Investeringer
- Driftskostnader

Resultatindikatorer er fastsatt i samsvar med standardene brukt i konsernregnskapet. De tre indikatorer er forholdstall som viser Lyses andel av totale beløper tilknyttet aktiviteter som er omfattet av taksonomien og aktiviteter som oppfyller taksonomikriteriene. Tallene som presenteres er etter eliminering av konserninterne transaksjoner.

Omsetning

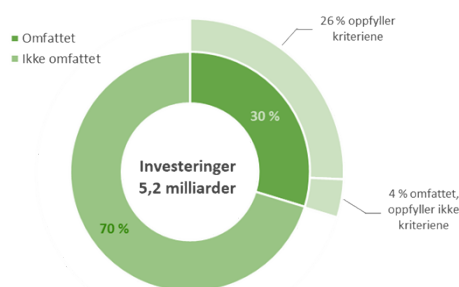
I Lyses taksonomirapportering er omsetning definert i samsvar med «salgsinntekter» i konsernregnskapet. Lyse presenterer omsetningen brutto for å ha samsvar mellom regnskapsprinsippene i taksonomirapporteringen og konsernregnskapet. I rapporteringen for 2023 er gevinster og tap fra realiserte og urealiserte endringer i virkelig verdi av finansielle instrumenter holdt utenfor totale salgsinntekter.

I 2023 var konsernets totale salgsinntekter 23 096 millioner kroner. 49 prosent av salgsinntektene kommer fra økonomiske aktiviteter som er omfattet av taksonomien og 48 prosent av disse oppfyller taksonomikriteriene. I fjor var 61 prosent av konsernets omsetning omfattet av taksonomien. Reduksjonen skyldes hovedsakelig redusert salgsinntekt fra vannkraft grunnet lavere strømpriser sammenlignet med 2022. Reduksjonen blir motvirket av at flere økonomiske aktiviteter er klassifisert som omfattet i 2023.

Investeringsutgifter

I Lyses taksonomirapportering er investeringsutgifter definert i henhold til IAS 16 og IAS 38. I tillegg er bruksretteiendeler rapportert i henhold til IFRS 16 inkludert. Resultatindikatoren for investeringer inkluderer alle investeringer i note 18 Immaterielle eiendeler, note 19 Varige driftsmidler og note 31 Leieavtaler i konsernregnskapet, med unntak av tilganger tilknyttet kundeanskaffelseskost som faller inn under IFRS 15.

I 2023 var konsernets totale investeringer 5 171 millioner kroner, hvorav 30 prosent er tilknyttet økonomiske aktiviteter omfattet av taksonomien og 26 prosent oppfyller taksonomikravene. I fjor var 23 prosent av konsernets investeringer omfattet av taksonomien. Økningen skyldes hovedsakelig at flere økonomiske aktiviteter er klassifisert som omfattet av taksonomien i 2023.

Både investeringer tilknyttet opprettholdelse av kvalifiserte anlegg og investeringer i nye taksonomikvalifiserte anlegg er inkludert. Prosjektene med størst investeringskostnad i 2023 knytter seg til videre utbygging og oppgradering av distribusjons- og regionalnett.

Lnett har en stor portefølje av investeringsprosjekter i ulike faser. Blant de største investeringene i 2023 kan det nevnes ferdigstilling av ny 132 kV kraftlinje mellom Strand kommune og Hjelmeland, samt utvidelse av Dalen og ny transformatorstasjon i Hjelmeland og Veland. Eksisterende overordnet strømnnett har ikke nok kapasitet til å dekke framtidens behov for strøm, som blant annet inkluderer ny kraftkrevende industri. For å sikre god og stabil strømforsyning startet Lnett derfor oppgradering av

strømnettet. Det gamle overordnede strømnettet i Hjelmeland ble bygget ut på 1970- tallet, så også alderen tilsier at det var behov for oppgradering. 132kV kraftlinje og trafostasjoner ble satt i drift sommeren 2023. Det pågår også omfattende vedlikehold og bygging av nytt distribusjonsnett i Ryfylke. Distribusjonsnettet spenningsoppgraderes fra 11kV nett til 22kV for å kunne levere økt effekt til kraftkrevende kunder. Prosjektet skjer i flere etapper. Arbeidet startet i 2022, og flere etapper ble ferdigstilt i 2023. Arbeidet fortsetter inn i 2024.

Det er også gjort store investeringer i bygging av ny 132kV kraftlinje mellom Opstad og Håland og ny transformatorstasjon på Håland for å dekke økt effektbehov i området. Det er ventet at strømforbruket i effekt vil øke til det dobbelte fra 2013 til 2040 i dette området. Prosjektet ble ferdigstilt på sensommeren 2023.

I Gilja transformatorstasjon har det blitt utført oppgraderinger av krafttransformator, og det har blitt bygget nytt distribusjonsnett på 22 kV fra Gilja til Maudal. 22kV nettet erstatter eksisterende 50kV linje og gammelt distribusjonsnett på 6kV som er utdatert. 50 kV linjen er planlagt revet i 2024-25. Oppgraderingen øker kapasiteten i nettet og muliggjør innmating av ny kraftutbygging.

Fagrafjell transformatorstasjon har vært et samarbeidsprosjekt med Statnett. Bygging har pågått over flere år, og den nye transformatorstasjonen ble satt i drift i 2023. Statnett har bygget ny stasjon for 420 kV og Lnett har et bygg med 132 kV anlegg på samme stasjon.

Det ble i 2023 startet bygging av ny 132 kV forbindelse fra Fagrafjell transformatorstasjon via Valge transformatorstasjon til Stokkeland. På Vagle transformatorstasjon pågår det en utvidelse av dagens stasjonsbygg, og når prosjektet ferdigstilles i 2024/2025 vil kapasiteten i stasjonen være mer enn doblet. Vagle er et viktig knutepunkt i 132 kV nettet og viktig for næringsutviklingen i dette i området.

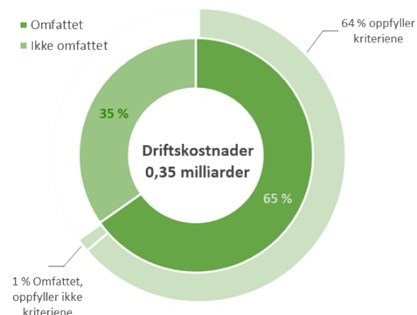
På Helmikstøl oppgraderer Lnett fra et enkelt bryteranlegg til en komplett transformatorstasjon for å kunne motta kraftproduksjon fra flere småkraftverk. Byggingen startet i 2023 og forventet ferdigstilling er i 2024/2025.

I løpet av 2023 var de største investeringene innenfor elektrisitetsproduksjon fra vannkraft tilknyttet Maudal kraftverk og Lysebotn II. Høsten 2023 ble byggingen av Maudal Øvre kraftverk ferdigstilt og satt i produksjon. Byggingen av Maudal Nedre kraftverk pågår og vil etter planen bli ferdigstilt i 2025. I tillegg er det gjort store investeringer i Lysebotn II som skal kobles til 420 kV-nettet i løpet av 2024.

Driftskostnader

Resultatindikatoren for driftskostnader har samme definisjon som driftskostnader i totalresultatet. I henhold til taksonomien skal kun kostnader tilknyttet til følgende inkluderes:

- Forskning og utvikling
- Renovasjon og oppgradering
- Kortsiktig leie
- Reparasjon og vedlikehold
- Andre direkte kostnader tilknyttet daglige drift av eiendeler, anlegg og utstyr nødvendig for å sikre fortsatt og effektiv drift

I 2022 ble alle driftskostnader i resultatregnskapet inkludert i nevneren ved beregning av KPI'en. I 2023 er det kun driftskostnadene listet opp ovenfor som er inkludert i nevneren.

I 2023 er 347 millioner kroner av konsernets totale driftskostnader omfattet av taksonomiens definisjon av driftskostnader. 65 prosent kommer fra aktiviteter som er omfattet av taksonomien og 64 prosent oppfyller taksonomikravene. Dette er en vesentlig økning fra fjoråret hvor kun 20 prosent var omfattet av taksonomien. Økningen skyldes hovedsakelig ny vurdering av hvilke driftskostnader som skal inngå i nevneren.

OMSETNING				Betydelig bidrag kriterier	Ingen betydelig skade (DNSH) kriterier										
Økonomiske aktiviteter (1)				Andel av total omsetning, 2023 (4)	Begrensning av klimaendringer (5)	Klimatilpasning (6)	Begrensning av klimaendringer (11)	Klimatilpasning (12)	Vann- og marine ressurser (13)	Forurensning (14)	Sirkulær økonomi (15)	Biodiversitet (16)	Minimumskrav til sosiale standarder (17)	Kategori mulighetsskape aktiviteter (19)	Kategori omstillingsaktivitet (20)
														E	T
TNOK				%	Ja;Nei; N/EL	Ja;Nei; N/EL	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	

A. Aktiviteter omfattet av taksonomien

A.1 Aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien															
Elektrisitetsproduksjon fra vannkraft	CCM 4.5	9 302 736	40 %	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	IA	IA	Ja	Ja			
Transformasjon og distribusjon av elektrisitet	CCM 4.9	1 637 654	7 %	Ja	Nei	Ja	Ja	IA	Ja	Ja	Ja	Ja	E		
Distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling	CCM 4.15	140 424	1 %	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	IA	Ja	Ja			
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av ladestasjoner for elektriske kjøretøy i bygninger	CCM 7.4	11 788	0 %	Ja	Nei	Ja	Ja	IA	IA	IA	IA	Ja	E		
Total omsetning for aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien (A.1)		11 092 602	48 %												
Herav mulighetsskape aktiviteter		1 649 442	7 %										E		
Herav omstillingsaktiviteter		0	0 %												T

A.2 Omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien

Elektrisitetsproduksjon fra vannkraft	CCM 4.5	11 127	0 %	EL	EL
Distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling	CCM 4.9	93 557	0 %	EL	EL
Infrastruktur som muliggjør lav karbon veitransport og offentlig transport	CCM 6.15	16 860	0 %	EL	EL
Infrastruktur som muliggjør lav karbon vanntransport	CCM 6.16	0	0 %	EL	N/EL
Erverv og eierskap av bygninger	CCM 7.7	3 931	0 %	EL	EL
Total omsetning omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien (A.2)		125 475	1 %		
Total omsetning for aktiviteter som er omfattet av taksonomien (A.1 + A.2)		11 218 076	49 %		

B. Aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien

Telekomsegmentet		8 853 629	38 %
Andre aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien		3 024 282	13 %
Total omsetning for aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien (B)		11 877 911	51 %
Total (A + B)		23 095 987	100 %

INVESTERINGER				Betydelig bidrag kriterier	Ingen betydelig skade (DNSH) kriterier										Kategori omstillingsaktivitet (20)
Økonomiske aktiviteter (1)	Kode (2)	Investeringer (3)	Andel av totale investeringer, 2023 (4)	Begrensning av klimaendringer (5)	Klimatilpasning (6)	Begrensning av klimaendringer (11)	Klimatilpasning (12)	Vann- og marine ressurser (13)	Forurensning (14)	Sirkulær økonomi (15)	Biodiversitet (16)	Minimumskrav til sosiale standarder (17)	Kategori mulighetsskapende aktivitet (19)		
		TNOK	%	Ja/nei N/EL	Ja/nei N/EL	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	E		T
A. Aktiviteter omfattet av taksonomien															
A.1 Aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien															
Elektrisitetsproduksjon fra vannkraft	CCM 4.5	330 245	6 %	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	IA	IA	Ja	Ja			
Transformasjon og distribusjon av elektrisitet	CCM 4.9	981 582	19 %	Ja	Nei	Ja	Ja	IA	Ja	Ja	Ja	Ja	E		
Distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling	CCM 4.15	16 526	0 %	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	IA	Ja	Ja			
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av ladestasjoner for elektriske kjøretøy i bygninger	CCM 7.4	10 196	0 %	Ja	Nei	Ja	Ja	IA	IA	IA	IA	Ja	E		
Totale investeringer for aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien (A.1)		1 338 549	26 %												
Herav mulighetsskapende aktiviteter		991 778	19 %										E		
Herav omstillingsaktiviteter		0	0 %												T
A.2 Omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien															
Elektrisitetsproduksjon fra vannkraft	CCM 4.5	8 312	0 %	EL	EL										
Distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling	CCM 4.9	16 411	0 %	EL	EL										
Infrastruktur som muliggjør lav karbon veitransport og offentlig transport	CCM 6.15	10 077	0 %	EL	EL										
Infrastruktur som muliggjør lav karbon vanntransport	CCM 6.16	2 131	0 %	EL	N/EL										
Erverv og eierskap av bygninger	CCM 7.7	170 030	3 %	EL	EL										
Totale investeringer for omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien (A.2)		206 961	4 %												
Totale investeringer for aktiviteter som er omfattet av taksonomien (A.1 + A.2)		1 545 510	30 %												
B. Aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien															
Telekomsegmentet		3 412 794	66 %												
Andre aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien		212 491	4 %												
Totale investeringer for aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien (B)		3 625 285	70 %												
Total (A + B)		5 170 795	100 %												

DRIFTSKOSTNADER

DRIFTSKOSTNADER				Betydelig bidrag kriterier		Ingen betydelig skade (DNSH) kriterier											
Økonomiske aktiviteter (1)	Kode (2)	Driftskostnader (3)	Andel av driftskostnader, 2023 (4)	Begrensning av klimaendringer (5)	Klimatilpasning (6)	Begrensning av klimaendringer (11)	Klimatilpasning (12)	Vann- og marine ressurser (13)	Forurensning (14)	Sirkulær økonomi (15)	Biodiversitet (16)	Minimumskrav til sosiale standarder (17)	Kategori mulighetsskapende aktiviteter (19)	Kategori omstillingsaktivitet (20)			
				Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	E	T			
				N/EL	N/EL	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei				
TNOK				%	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	Ja/nei	E	T			
					N/EL	N/EL											

A. Aktiviteter omfattet av taksonomien

A.1 Aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien																		
Elektrisitetsproduksjon fra vannkraft	CCM 4.5	169 045	49 %	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	IA	IA	Ja	Ja						
Transformasjon og distribusjon av elektrisitet	CCM 4.9	47 696	14 %	Ja	Nei	Ja	Ja	IA	Ja	Ja	Ja	Ja	E					
Distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling	CCM 4.15	4 599	1 %	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	IA	Ja	Ja						
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av ladestasjoner for elektriske kjøretøy i bygninger	CCM 7.4	298	0 %	Ja	Nei	Ja	Ja	IA	IA	IA	IA	Ja	E					
Totale driftskostnader for aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien (A.1)		221 639	64 %															
Herav mulighetsskapende aktiviteter		47 995	14 %										E					
Herav omstillingsaktiviteter		0	0 %															T

A.2 Omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien

Elektrisitetsproduksjon fra vannkraft	CCM 4.5	594	0 %	EL	EL
Distribusjon av fjernvarme og fjernkjøling	CCM 4.9	4 011	1 %	EL	EL
Infrastruktur som muliggjør lav karbon veitransport og offentlig transport	CCM 6.15	325	0 %	EL	EL
Infrastruktur som muliggjør lav karbon vanntransport	CCM 6.16	0	0 %	EL	N/EL
Erverv og eierskap av bygninger	CCM 7.7	235	0 %	EL	EL
Totale driftskostnader for omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien (A.2)		5 165	1 %		
Totale driftskostnader for aktiviteter som er omfattet av taksonomien (A.1 + A.2)		226 804	65 %		

B. Aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien

Telekomsegmentet		43 549	13 %		
Andre aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien		76 736	22 %		
Totale driftskostnader for aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien (B)		120 285	35 %		
Total (A + B)		347 089	100 %		

Konsernregnskap

Resultatregnskap for konsernet

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Salgsinntekter	9	23 095 987	31 126 869
Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	10	183 048	-928 668
Netto gevinst ved salg av virksomhet		0	20 354
Sum inntekter		23 279 035	30 218 555
Varekostnad	11	6 950 356	10 284 786
Lønnskostnad	12,13,33	1 869 852	1 524 160
Avskrivninger og nedskrivninger	18,19,31	3 197 151	2 812 616
Regulatoriske kostnader	14	700 004	779 522
Andre driftskostnader	15,18,32	2 666 781	2 322 122
Driftsresultat		7 894 892	12 495 349
Resultatandel tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	4,20	-1 307	22 162
Finansinntekter	16	494 683	341 970
Finanskostnader	16, 31	1 286 225	1 008 992
Resultat før skattekostnad		7 102 043	11 850 489
Overskuddsskatt	17	1 664 262	2 730 591
Grunnrenteskatt	17	3 043 400	6 671 829
Skattekostnad		4 707 662	9 402 420
Årsresultat		2 394 380	2 448 069
Tilordnet:			
Kontrollerende eierinteresser		1 673 313	1 354 244
Ikke-kontrollerende eierinteresser		721 067	1 093 825
Resultat per aksje tilordnet aksjonærene i Lyse AS (basisresultat og utvannet resultat)		1 658	1 342

Utvidet konsolidert resultatregnskap

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Årsresultat		2 394 380	2 448 069
Poster som ikke vil bli omklassifisert til resultatet:			
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	13,17	-35 219	27 958
Poster som kan bli omklassifisert til resultatet:			
Kontantstrømsikring valutaterminkontrakter	8, 10	-237 981	-4 221
Kontantstrømsikring eurolån	8, 10	-162 860	-126 137
Kontantstrømsikring fastprisavtaler	8, 10	-149 093	0
Kontantstrømsikring rentebytteavtaler	8, 10	2 599	5 215
Valutaomregningsdifferanser tilknyttet selskap	20	11 703	5 597
Valutaomregningsdifferanser datterselskap		1 711	1 505
Sum poster som kan bli omklassifisert til resultatet		-533 921	-118 041
Årets utvidede resultat, netto etter skatt		-569 140	-90 083
Årets totalresultat		1 825 241	2 357 986
Tilordnet:			
Kontrollerende eierinteresser		1 104 615	1 264 403
Ikke-kontrollerende eierinteresser	5	720 626	1 093 582
Årets totalresultat		1 825 241	2 357 986

Balanse for konsernet

EIENDELER

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
Goodwill	18	7 299 210	7 299 820
Fallrettigheter	18	8 413 301	8 413 301
Andre immaterielle eiendeler	18	5 845 110	6 045 293
Utsatt skattefordel grunnrente	17	25 736	48 731
Varige driftsmidler	19	33 486 649	30 734 726
Bruksretteiendeler	31	2 351 226	2 092 510
Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	20	834 566	816 072
Andre langsiktige finansielle eiendeler	7	128 516	108 159
Derivater	6, 7, 8, 24	414 004	257 418
Andre fordringer	7, 13, 23	416 454	85 286
Sum anleggsmidler		59 214 774	55 901 316
Omløpsmidler			
Varer	22	485 300	464 195
Kundefordringer og andre fordringer	7, 23	3 704 011	3 771 470
Derivater	6, 7, 8, 24	73 185	38 624
Kortsiktige finansielle plasseringer	7, 25, 26	1 427 000	1 148 400
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7, 25, 26	4 763 105	7 713 341
Sum omløpsmidler		10 452 601	13 136 030
Sum eiendeler		69 667 375	69 037 347

EGENKAPITAL OG GJELD

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Egenkapital			
Aksjekapital og overkurs	29	1 275 591	1 275 591
Annen egenkapital		14 631 670	14 599 852
Egenkapital tilordnet kontrollerende eierinteresser		15 907 262	15 875 443
Ikke-kontrollerende eierinteresser		5 066 268	5 140 798
Sum egenkapital		20 973 530	21 016 241
Gjeld			
Langsiktig rentebærende gjeld	7, 26	19 795 309	17 836 832
Langsiktig leieforpliktelse	31	1 696 356	1 566 153
Utsatt skatt	17	4 656 845	3 875 637
Utsatt skatt grunnrente	17	6 435 360	6 301 858
Pensjonsforpliktelser	13	27 328	40 268
Avsetninger	27	1 008 214	966 126
Derivater	6, 7, 8, 24	496 827	435 220
Langsiktige kontraktsforpliktelser	27	1 234 718	1 019 200
Annen langsiktig gjeld	27	1 827 354	1 953 224
Sum langsiktig gjeld		37 178 311	33 994 519
Kortsiktig rentebærende gjeld	7, 26	3 439 490	1 972 787
Kortsiktig leieforpliktelse	31	293 826	280 007
Kortsiktige kontraktsforpliktelser	28	29 664	33 909
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	28	4 861 232	6 581 247
Betalbar skatt	17	2 599 210	4 755 040
Derivater	6, 7, 8, 24	292 137	403 596
Sum kortsiktig gjeld		11 515 558	14 026 586
Sum gjeld		48 693 870	48 021 105
Sum egenkapital og gjeld		69 667 400	69 037 347

Stavanger, 20.mars 2024

Harald Espedal
Styreleder

Stine Rolstad Brenna
Nestleder

Siri Annette Haataja Meling
Styremedlem

Jonas Skrettingland
Styremedlem

Svein Gjedrem
Styremedlem

Lotte Hansgaard
Styremedlem

Morten Larsen
Styremedlem

Marie Folstad
Styremedlem

Eimund Nygaard
Adm. direktør/ Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling for konsernet

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad		7 102 043	11 850 489
Netto gevinst ved salg av virksomhet		0	-20 354
Avskrivninger og nedskrivninger	18, 19, 31	3 197 151	2 812 616
Andre tap/gevinster netto klassifisert som drift	10	-590 717	108 975
Urealiserte verdiendringer balanse		0	380 328
Endringer i pensjonsforpliktelser	13	-93 596	-28 124
Netto finanskostnader	16	791 543	667 022
Resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	20	1 307	-22 162
Endring kundefordringer og andre kortsiktige fordringer		71 292	-252 971
Endring leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld		-1 740 540	2 168 637
Endring i varelager		-5 516	-271 747
Hydro sin andel av kostnadsdekning		26 754	191 868
Endring i andre tidsavgrensninger		68 226	19 186
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		8 827 946	17 603 762
Utbetaling av rente	16, 31	-776 632	-658 298
Innbetaling av rente	16	264 455	157 884
Betalte skatter	17	-4 802 160	-2 449 825
Netto kontantstrømmer fra driften		3 513 609	14 653 524
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	18, 19	-4 661 000	-3 782 000
Utbetaling ved forskuddsbetaling relatert til bruksretteiendeler	31	-187 600	-81 540
Aktivert kundeanskaffelseskost	18	-315 309	-222 444
Utbetalinger knyttet til 5G lisenser (immaterielle eiendeler)	18	-138 583	-115 330
Netto inn- og utbetaling aksjer i datterselskap		-154 619	-2 033 938
Netto inn- og utbetalinger overtakelse av fordringer datterselskap		0	-911 982
Netto inn- og utbetalinger lån til tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		-13 333	-500
Netto inn- og utbetalinger eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	20	-18 391	-33 044
Utbetaling kjøp andre eierandeler		-32 861	-58 560
Netto inn- og utbetalinger øvrige finansielle anleggsmidler		-285 588	24 303
Kontanteffekt oppkjøp/salg datterselskap		11 168	128 890
Netto kontantstrømmer brukt til investeringsaktiviteter		-5 796 116	-7 086 144

Kontantstrømoppstilling for konsernet forts.

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetaling av egenkapital fra minoritet		0	11 500
Opptak av lån	26	4 340 000	4 318 349
Nedbetaling rentebærende gjeld	26	-1 150 349	-4 771 470
Betaling av finansielle leieforpliktelser	31	-286 098	-212 008
Netto kontantstrøm kraftuttak minoritet		-2 055 666	-3 773 373
Utbytte selskapets minoritet		-137 017	-94 250
Utbytte betalt til kontrollerende eierinteresser		-1 100 000	-650 000
Netto kontantstrømmer brukt til finansieringsaktiviteter		-389 130	-5 171 252
Endring i kontanter og kontantekvivalenter		-2 671 637	2 396 128
Kontanter og kontantekvivalenter pr 1. januar		8 861 742	6 465 614
Kontanter og kontantekvivalenter pr 31. desember*	25	6 190 105	8 861 742

* Inkludert kortsiktige finansielle plasseringer.

Endringer i egenkapital for konsernet

ENDRINGER I KONSERNETS EGENKAPITAL 2023

(Tall i hele tusen)	Note	Aksjekapital og overkurs	Utvidet resultat	Annen egenkapital	Egenkapital tilordnet kontrolløren -de eier-interesser	Ikke-kontrollerende eier-interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 1. januar 2023		1 275 591	-40 797	14 640 649	15 875 443	5 140 798	21 016 241
Endring tidligere års feil		0	44 938	-53 858	-8 920	0	-8 920
Justert egenkapital 1. januar 2023		1 275 591	4 142	14 586 791	15 866 524	5 140 798	21 007 322
Årsresultat		0	0	1 673 313	1 673 313	721 067	2 394 380
Utvidet resultatregnskap							
Kontantstrømsikring	10	0	-547 335	0	-547 335	0	-547 335
Omregningsdifferanse		0	13 414	0	13 414	0	13 414
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	13	0	-35 219	441	-34 778	-441	-35 219
Sum utvidet resultat etter skatt		0	-569 140	441	-568 699	-441	-569 140
Årets totalresultat etter skatt		0	-569 140	1 673 754	1 104 615	720 626	1 825 241
Utbytte		0	0	-1 100 000	-1 100 000	-137 017	-1 237 017
Netto kraftuttak ikke-kontrollerende eierinteresser	5	0	0	42 378	42 378	-658 962	-616 584
Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	20	0	0	-4 451	-4 451	0	-4 451
Tilgang datter		0	0	0	0	322	322
Andre endringer ført direkte mot egenkapital		0	0	-1 804	-1 804	502	-1 302
Egenkapital 31. desember 2023		1 275 591	-564 998	15 196 668	15 907 262	5 066 268	20 973 530

SPESIFIKASJON AV UTVIDET RESULTAT

(Tall i hele tusen)	Note	Omregningsdifferanse	Sikringsreserve	Pensjoner	Sum
Balanse 1.januar 2023		5 134	-237 357	191 427	-40 797
Endring tidligere års feil		0	47 965	-3 027	44 938
Justert balanse 1. januar 2023		5 134	-189 392	188 400	4 142
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	13	0	0	-47 578	-47 578
Skatt på pensjonseffekter	13, 17	0	0	12 359	12 359
Kontantstrømsikring	10	0	-701 711	0	-701 711
Skatt på kontantstrømsikring	17	0	154 377	0	154 377
Valutaomregningsdifferanser tilknyttede selskap	20	11 703	0	0	11 703
Valutaomregningsdifferanser datterselskap		1 711	0	0	1 711
Balanse 31. desember 2023		18 548	-736 727	153 181	-564 998

UTBYTTE

(Tall i hele tusen)	2023
Foreslått utbytte	745 000
Foreslått utbytte per aksje	743

Endringer i egenkapital for konsernet

ENDRINGER I KONSERNETS EGENKAPITAL 2022

(Tall i hele tusen)	Note	Aksjekapital og overkurs	Utvidet resultat	Annen egenkapital	Egenkapital tilordnet kontrolløren -de eier-interesser	Ikke-kontrollerende eier-interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 1. januar 2022		1 275 591	49 287	13 939 613	15 264 490	5 444 744	20 709 235
Årsresultat		0	0	1 354 244	1 354 244	1 093 825	2 448 069
Utvidet resultatregnskap							
Kontantstrømsikring	10	0	-125 142	0	-125 142	0	-125 142
Omregningsdifferanse		0	7 102	0	7 102	0	7 102
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	13	0	27 958	243	28 200	-243	27 958
Sum utvidet resultat etter skatt		0	-90 083	243	-89 840	-243	-90 083
Årets totalresultat etter skatt		0	-90 083	1 354 486	1 264 403	1 093 582	2 357 986
Utbytte		0	0	-650 000	-650 000	-94 250	-744 250
Netto kraftuttak ikke-kontrollerende eierinteresser	5	0	0	0	0	-1 315 265	-1 315 265
Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	20	0	0	-4 440	-4 440	0	-4 440
Kapitalforhøyelser		0	0	0	0	11 500	11 500
Andre endringer ført direkte mot egenkapital		0	0	989	989	486	1 475
Egenkapital 31. desember 2022		1 275 591	-40 797	14 640 649	15 875 443	5 140 798	21 016 241

SPESIFIKASJON AV UTVIDET RESULTAT

(Tall i hele tusen)	Note	Omregningsdifferanse	Sikringsreserve	Pensjoner	Sum
Balanse 1. januar 2022		-1 968	-112 215	163 470	49 287
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	13	0	0	43 257	43 257
Skatt på pensjonseffekter	13, 17	0	0	-15 299	-15 299
Kontantstrømsikring	10	0	-160 439	0	-160 439
Skatt på kontantstrømsikring	17	0	35 297	0	35 297
Valutaomregningsdifferanser tilknyttede selskap	20	5 597	0	0	5 597
Valutaomregningsdifferanser datterselskap		1 505	0	0	1 505
Balanse 31. desember 2022		5 134	-237 357	191 427	-40 797

UTBYTTE

(Tall i hele tusen)	2022
Foreslått utbytte	1 100 000
Foreslått utbytte per aksje	1 090

Oversikt over noter til konsernregnskapet

Side Generelt

- 68 Note 1 Generell informasjon
- 68 Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene
- 87 Note 3 Klimarisiko, regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger
- 90 Note 4 Segmentinformasjon
- 96 Note 5 Vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser

Finansiell risiko og instrumenter

- 98 Note 6 Finansiell risikostyring
- 105 Note 7 Finansielle instrumenter per målekategori
- 110 Note 8 Regnskapsmessig sikring

Resultatposter

- 116 Note 9 Salgsinntekter
- 117 Note 10 Gevinster og tap fra kraft-og valutakontrakter
- 118 Note 11 Varekostnad
- 118 Note 12 Lønn
- 119 Note 13 Pensjoner
- 124 Note 14 Regulatoriske kostnader
- 124 Note 15 Andre driftskostnader
- 125 Note 16 Finansposter
- 126 Note 17 Skatter

Balanse

- 129 Note 18 Immaterielle eiendeler
- 132 Note 19 Varige driftsmidler
- 133 Note 20 Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet
- 137 Note 21 Nærstående parter
- 139 Note 22 Varer
- 140 Note 23 Kundefordringer og andre fordringer
- 141 Note 24 Derivater
- 143 Note 25 Likvide midler
- 144 Note 26 Rentebærende gjeld
- 148 Note 27 Andre forpliktelser
- 150 Note 28 Kortsiktig gjeld

Egenkapitalinformasjon

- 151 Note 29 Aksjekapital og overkurs

Andre opplysninger

- 152 Note 30 Pantstillelser og garantier m.v.
- 153 Note 31 Leieavtaler
- 155 Note 32 Honorar til ekstern revisor
- 156 Note 33 Ytelser til ledende ansatte og styret
- 158 Note 34 Selskaper som inngår i konsolideringen

1

Generell informasjon

Lysekonsernet

Lyse AS er et norsk industrikonsern innenfor energi og telekommunikasjon. Virksomheten omfatter produksjon og salg av energi- og telekomprodukter, samt bygging, drift og vedlikehold av infrastruktur. Lyse selger energi- og telekomprodukter i både regionale og nasjonale markeder. Hovedmarkedet ligger i Sør-Rogaland.

Lyse eies av 14 kommuner i Sør-Rogaland. Hovedkontoret ligger i Breiflåtveien 18 i Stavanger, Norge. Konsernet har gjeldsinstrumenter notert på Oslo Børs. Konsernregnskapet ble vedtatt av styret 20. mars 2024.

I notene er alle tall oppgitt i hele tusen om ikke annet er oppgitt.

2

Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Basisprinsipper

Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards og tolkninger utgitt av IFRS Interpretations Committee (IFRIC) som er godkjent av EU og videre krav i regnskapsloven. Konsernregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift og konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med unntak av finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder finansielle derivater) som er vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Historisk kost er generelt basert på virkelig verdi av vederlaget som er gitt ved anskaffelsen av eiendeler og tjenester. Virkelig verdi er definert som den prisen som ville blitt mottatt for å selge en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet. Målingen av virkelig verdi er betinget av hvorvidt det er tilgjengelige markedspriser eller om andre verdivurderingsteknikker er lagt til grunn. Ved fastsettelsen av virkelig verdi skal ledelsen bruke antakelser som markedsaktører ville ha brukt i en tilsvarende vurdering.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

a) Innføring av nye og endrede regnskapsstandarder

I 2023 er nye og endrede regnskapsstandarder blitt innført. Dette gjelder følgende standarder:

- Opplysninger om regnskapsprinsipper (endringer i IAS 1 samt IFRS practice statement 2)
- IFRS 17 Forsikringskontrakter
- Definisjonen av regnskapsestimer (endring i IAS 8)
- Utsatt skatt knyttet til eiendeler og forpliktelser som stammer fra en enkelt transaksjon (endring i IAS 12)
- Global minimumsbeskatning – BEPS pilar 2 (endring i IAS 12)

Implementeringseffekten av regnskapsstandardene har ikke hatt vesentlig effekt på konsernregnskapet.

b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Følgende reviderte IFRS-standarder eller forbedringer har blitt vedtatt, men er ennå ikke trådt i kraft, og er i noen tilfeller ikke godkjent av EU:

- Klassifisering av forpliktelser som kort- eller langsiktige og langsiktig gjeld med lånebetingelser (endringer i IAS 1)
- Opplysningskrav for leverandørfinansiering (endring i IAS 7 og IFRS 7)
- Leieforpliktelse ved salg med tilbakeleie (endring i IFRS 16)

Lyse forventer ikke at implementeringen av disse endringene vil innebære vesentlige effekter for konsernregnskapet for fremtidige perioder.

c) Andre endringer i regnskapsprinsipper

Klassifisering av enkeltposter mellom langsiktige avsetninger og annen langsiktig gjeld

Konsernet har revurdert klassifiseringen av enkelte forpliktelser innenfor regnskapslinjene «avsetninger» og «annen langsiktig gjeld», som begge er bestanddeler i «langsiktig gjeld». I tillegg er kontraktsforpliktelser etter IFRS 15 skilt ut på egen regnskapslinje. Reklassifiseringene har ingen effekt på nøkkeltallene eller APM, og er kun en endring i presentasjon.

Samlet effekt av endringen er innarbeidet i balansen. Tabellen under oppsummerer endringene i sammenligningstallene.

	Opprinnelig	Omarbeidet	Endring
Balanse	31.12.22	31.12.22	
<i>(Tall i hele millioner)</i>			
Avsetninger (lansiktig)	101	966	865
Annen langsiktig gjeld	3 838	1 953	-1 885
Kontraktsforpliktelser (langsiktig)	0	1 019	1 019
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	6 615	6 581	-34
Kontraktsforpliktelser (kortsiktig)	0	34	34
Delsum	10 554	10 554	0

d) Endring av driftssegmenter

Lyses inndeling av driftssegmenter er i 2023 endret, som følge av oppdatert strategi og endringer i konsernledelsen. Dette påvirker presentasjonen av sammenligningstall innenfor segmentene som er endret i forhold til tidligere inndeling, uten påvirkning på konsernnivå forøvrig. Endringene er oppsummert i tabellene under. For mer informasjon, se note 4.

RESULTAT 2022, PER DRIFTSSEGMENT

(Tall i hele millioner)	Energi	Fornybar Energi	Endring	Nett	Infra og Sirkulær	Endring	Andre segment	Andre segment	Endring
Brutto driftsinntekter	21 903	21 294	610	1 637	2 397	-760	881	746	135
Salg mellom segmenter	-44	-77	32	12	34	-21	-694	-698	5
Gevinster og tap fra kraft-og valutakontrakter	-929	-929	0	0	0	0	0	0	0
Inntekter	20 930	20 288	642	1 649	2 431	-782	187	48	140
			0			0			0
Varekostnad	7 078	6 592	486	753	1 349	-596	103	8	95
Avskrivninger og nedskrivninger	481	298	183	252	433	-181	114	112	1
Driftsresultat	11 858	12 023	-165	222	62	159	-338	-341	3
Finansinntekter	336	333	3	5	8	-3	577	577	0
Finanskostnader	304	284	19	83	104	-21	580	578	2
Resultat før skatt	11 900	12 072	-172	144	-24	168	-342	-343	1
Skattekostnad	9 405	9 444	-40	32	-7	39	-64	-64	0
Årsresultat	2 495	2 627	-132	112	-17	129	-278	-279	1
Engangsposter som treffer årsresultat (etter skatt)	-76	0	-76	0	-76	76	0	0	0

BALANSE 2022, PER DRIFTSSEGMENT

(Tall i hele millioner)	Energi	Fornybar Energi	Endring	Nett	Infra og Sirkulær	Endring	Andre segment	Andre segment	Endring
Utsatt skattefordel grunnrente	49	23	25	0	25	-25	0	0	0
Utsatt skattefordel	0	0	0	0	0	0	6	6	0
Goodwill	5 515	5 515	0	1	1	0	0	0	0
Øvrige immaterielle eiendeler	8 424	8 424	0	0	0	0	336	336	0
Varige driftsmidler (inkl. bruksrett)	12 729	11 453	1 275	6 494	7 728	-1 234	392	382	10
Eiendeler holdt for salg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer i TS og FKV	74	0	74	0	74	-74	18	18	0
Langsiktige finansielle eiendeler	0	0	0	0	0	0	106	106	0
Øvrige finansielle anleggsmidler	284	282	2	15	17	-2	22 520	22 520	0
Omløpsmidler	18 581	18 339	241	374	807	-433	463	435	28
Sum eiendeler	45 654	44 036	1 617	6 884	8 652	-1 768	23 841	23 803	38
Egenkapital	15 135	14 221	914	1 543	2 423	-880	3 558	3 551	7
Utsatt skatt	9 007	9 001	6	383	378	5	0	0	0
Langsiktige lån (inkl. leasing)	326	317	9	57	67	-10	15 613	15 612	1
Annen langsiktig gjeld	5 801	5 192	608	3 575	4 184	-609	58	58	0
Kortsiktig gjeld (inkl. leasing)	15 385	15 305	80	1 325	1 600	-274	4 613	4 583	30
Sum egenkapital og gjeld	45 654	44 036	1 617	6 884	8 652	-1 768	23 841	23 803	38
Investeringer	373	313	60	1 011	1 077	-66	123	118	6
Investeringer i aksjer og andeler		0	0		0	0	36	36	0

2.2 Konsolideringsprinsipper

a) Datterselskaper

Konsernregnskapet består av regnskapet til morselskapet og dets datterselskaper. Datterselskap er alle enheter som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Kontroll foreligger normalt når man har en stemmeandel på mer enn 50% gjennom eierskap eller avtaler. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører. Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste og tap mellom konsernselskaper elimineres. Regnskapsprinsipper i datterselskaper omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler og pådratte forpliktelser. Inkludert i vederlaget inngår også virkelig verdi av betingede eiendeler og forpliktelser. Ervervede identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. En eventuell forskjell mellom kostpris på aksjer og identifiserbare netto eiendeler og virkelig verdi på overtatte eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser føres som goodwill eller inntektsføres dersom kostpris er lavere, jf. note 2.6.

Når det er anskaffet en lavere andel enn 100% i et selskap, oppstår en ikke-kontrollerende eierinteresse. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles enten til virkelig verdi eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler. Utsatt skatt og utsatt skattefordel skal regnskapsføres i henhold til IAS 12 Inntektsskatt. Dette innebærer at overtakende virksomhet på overtakelsestidspunktet skal regnskapsføre de potensielle skatteeffektene på midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring som oppstår som følge av virksomhetssammenslutningen. Utsatt skatt forpliktelse og utsatt skattefordel skal ikke diskonteres, jf. IAS 12.53. Motposten til unnlatt diskontering er en justering mot goodwill.

Transaksjonskostnader resultatføres når de påløper. Dersom sammenslutningene skjer stegvis må det også beregnes virkelig verdi av tidligere eierandel når faktisk kontroll overføres til Lyse. Endring i virkelig verdi innregnes i resultatregnskapet.

b) Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere, uten tap av kontroll, behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved kjøp av aksjer fra ikke-kontrollerende eiere føres forskjellen mellom vederlaget og konsernets forholdsmessige andel av balanseført beløp av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere, uten tap av kontroll, føres tilsvarende mot egenkapitalen. Når konsernet ikke lenger har kontroll, måles eventuelle gjenværende eierinteresser til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat reklassifiseres til resultatet.

c) Investeringer der egenkapitalmetoden er anvendt

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper er enheter der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital.

Felleskontrollert virksomhet er en felleskontrollert ordning der de partene som har felles kontroll over ordningen, har rett til ordningens netto eiendeler. Felles kontroll oppnås ved at beslutninger om relevante aktiviteter etter kontrakt krever enstemmighet mellom partene som deler kontroll.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet innregnes etter egenkapitalmetoden fra det tidspunkt betydelig innflytelse eller felles kontroll oppnås, og inntil slik innflytelse opphører. Ved førstegangsinnregning vurderes tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet til anskaffelseskost. Konsernets andel av resultatet i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter innregnes i konsernets resultat. Tilsvarende innregnes konsernets andel av den balanseførte verdien av enhetene. Goodwill relatert til det tilknyttede selskapet og den felleskontrollert virksomheten blir inkludert i balanseført verdi av investeringen. Se note 2.8 for vurdering av nedskrivning.

Konsernets resultatandel fra investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, er presentert på egen linje i resultatregnskapet. Når konsernets tapsandel overstiger investeringen i et tilknyttet selskap, reduseres konsernets balanseførte verdi til null og ytterligere tap regnskapsføres ikke med mindre konsernet har en forpliktelse til å dekke dette tapet.

Konsernets andel av urealisert fortjeneste på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper elimineres. Det samme gjelder for urealiserte tap med mindre transaksjonen tilsier en nedskrivning av den overførte eiendelen. Der det har vært nødvendig, er regnskapsprinsipper i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper. Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper er resultatført.

Når konsernet ikke lenger har betydelig innflytelse måles eventuelle gjenværende eierinteresser til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring som finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om det tilknyttede selskapet eller den felleskontrollerte virksomheten hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat reklassifiseres til resultat. Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap eller felleskontrollert virksomhet hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, reklassifiseres også en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet. Dersom egenkapitalmetoden ikke opphører, for eksempel ved overgang fra tilknyttet selskap til felleskontrollert virksomhet, foretas det ikke ny måling av gjenværende eierinteresse.

d) Investeringer der bruttometoden er anvendt

Felleskontrollerte driftsordninger

Felleskontrollert driftsordning er en felleskontrollert ordning der konsernet og de andre deltakerne som har felles kontroll over enheten, har kontraktsmessige rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene til enheten. Ved felleskontrollert driftsordning må sentrale beslutninger knyttet til relevante aktiviteter være enstemmige. Ved vurdering av hvorvidt en felleskontrollert ordning er en driftsordning vurderes blant annet ordningens struktur, juridiske form, kontraktsmessige avtaler og andre fakta og omstendigheter. Konsernet innregner dets relative andel av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader i den felleskontrollerte driftsordningen. Ved inngåelse av transaksjoner med en felleskontrollert driftsordning hvor konsernet er deltaker, innregnes kun de andre partenes andel av gevinster og tap fra transaksjonen. Lyses andel av gevinst og tap innregnes, kun for den delen som effektivt er solgt ut fra konsernet og til tredjepart. Ved kjøp av eiendeler fra felleskontrollerte driftsordninger vil gevinst eller tap først resultatføres når eiendelen selges ut av konsernet. Tap resultatføres umiddelbart dersom transaksjonen indikerer reduksjon i netto salgsverdi på omløpsmidler eller verdifall på anleggsmidler.

e) Regnskapsprinsipp Hydro minoritet

Lyse Produksjon AS, Hydro Energi AS og Statkraft Energi AS har slått sammen deler av sin vannkraftproduksjon i Sør-Norge i selskapene Lyse Kraft DA og RSK DA. I henhold til krafttuttsavtalen fremgår det at deltakerne skal ta ut en andel av krafttilgangen til eget bruk eller videresalg tilsvarende sine respektive eierandeler i Lyse Kraft DA og RSK DA, mot å dekke en tilsvarende andel av disse selskapene sine kostnader. Deltakerne skal med andre ord ta ut kraften til kostpris/selvkost hvor dette vil tilsvare de eksterne kostnadene til Lyse Kraft DA og RSK DA. Disse eksterne kostnadene vil bestå av løpende netto driftskostnader (opex) og løpende investeringskostnader (capex). Underkonsernet Lyse Kraft DA konsolideres fullt inn i Lyse sitt konsernregnskap, hvilket betyr at man også får inn minoritetene (Hydro Energi AS og Statkraft Energi AS) sin andel av disse postene. I Lyse sitt konsernregnskap tillegges minoritetene sin andel av inntektene fra kraftsalget, samt den skattekostnaden og driftskostnaden (høyprisavgift og eiendomsskatt) som minoritetene er skattesubjekt/avgiftssubjekt for. Minoritetene sin resultatandel i konsernet beregnes som nettobeløpet av disse postene fratrukket minoritetene sin andel av opex og avskrivninger, i Lyse Kraft DA underkonsern. I Lyse sin kontantstrømoppstilling blir netto effekt av minoritetene sitt kraftuttak og kostnadsdekning for investeringer og drift presentert som kontantstrøm fra finansiering.

2.3 Segmentinformasjon

Segmentene er rapportert etter samme struktur som i konsernets interne rapportering til ledelsen. Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder.

2.4 Omregning av utenlandsk valuta

Funksjonell valuta

Funksjonell valuta fastsettes for hvert selskap i konsernet, basert på valutaen innenfor det primære økonomiske miljøet der hvert enkelt selskap i konsernet driver sin virksomhet. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta basert på dagskurs på transaksjonstidspunktet. Ved slutten av hver rapporteringsperiode omregnes monetære poster i utenlandsk valuta til sluttkurs, ikke-monetære poster måles til historisk kost omregnet på transaksjonstidspunktet, og ikke-monetære poster i utenlandsk valuta som måles til virkelig verdi omregnes til valutakursene som gjaldt på tidspunktet for beregning av virkelig verdi. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden. Dersom valutaposisjonen anses som kontantstrømsikring føres gevinster og tap som del av utvidet resultat.

Presentasjonsvaluta

Konsernets presentasjonsvaluta er NOK. Dette er også morselskapets funksjonelle valuta. Selskap med annen funksjonell valuta, omregnes til balansedagens kurs for balanseposter, inkludert goodwill, og til transaksjonskurs for resultatposter. Som en tilnærming til transaksjonskurs er månedlige gjennomsnittskurser benyttet. Omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat. Ved tap av kontroll, betydelig innflytelse eller felles kontroll blir akkumulerte omregningsdifferanser knyttet til investering som er henført til kontrollerende eierinteresser resultatført. Ved delvis avhendelse av datterselskaper (ikke tap av kontroll) henføres den forholdsmessige andelen av akkumulerte omregningsdifferanser til ikke-kontrollerende eierinteresser.

2.5 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Låneutgifter som påløper under tilvirkning av varige driftsmidler balanseføres frem til eiendelen er klar til tiltenkt bruk. Anskaffelseskost kan også omfatte gevinster eller tap overført fra egenkapital som skyldes sikring av kontantstrøm i utenlandsk valuta ved kjøp av driftsmidler.

Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført. Periodisk vedlikehold blir balanseført med avskrivning over

perioden frem til neste vedlikehold planlegges gjennomført. Eventuell restverdi på utskiftet eiendel fraregnes. Avskrivninger begynner når driftsmidlet er tilgjengelig for den tiltenkte bruken. Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid:

Anlegg energi	5 - 75 år
Anlegg telekom	3 - 25 år
Anlegg nett	15 - 70 år
Andre bygg	33 - 50 år
Maskiner og inventar	3 - 25 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag, og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp (note 2.8).

Gevinst og tap ved avgang av driftsmidler resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgpris og balanseført verdi.

2.6 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er regnskapsført til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder goodwill, balanseføres når det er sannsynlig at eiendelen vil gi økonomiske fordeler og at den kan måles pålitelig. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubegrenset levetid avskrives ikke, men testes årlig for verdifall.

Vannfallsrettigheter

Vannfallsrettigheter er balanseført til historisk anskaffelseskost. Det foreligger ikke hjemfallsrett, og vannfallsrettigheter er derfor vurdert til å være en tidsubegrenset eiendel og avskrives ikke. Vannfallsrettigheter testes årlig for verdifall. I tilfelle er indikasjoner på mulig verdifall gjennomføres verdifalltester umiddelbart. Dersom verdifalltestene tilsier at de balanseførte verdiene ikke lenger kan forsvares foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Se note 2.8 for ytterligere informasjon.

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringer i tilknyttede selskaper, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill tilhørende den solgte virksomheten.

For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømgenererende enheter. Allokeringen skjer til de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet.

Frekvenser

Frekvenser er balanseført til historisk anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Frekvenser har begrenset utnyttbar levetid og avskrives lineært over lisensperioden.

Merkevarenavn

Sentrale merkevarenavn i konsernet testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for nedskrivninger. Tidsbegrensede merkevarenavn regnskapsføres til historisk kost med fradrag for lineære avskrivninger over forventet utnyttbar levetid.

Kundeporteføljer

Kundeporteføljer er balanseført til historisk anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Kundeporteføljer har begrenset utnyttbar levetid og avskrivningsprofil vurderes individuelt for hver kundeportefølje. Kundeporteføljene avskrives over forventet kundeforhold enten lineært eller ved bruk av en degressiv metode basert på kundefrafall (churn).

Interngenerert og immaterielle eiendeler under utvikling

Interngenerert immaterielle eiendeler består hovedsakelig av aktiverte kostnader tilknyttet egenutviklet programvare. Disse immaterielle eiendelene balanseføres til historisk anskaffelseskostnad med fradrag for avskrivninger, og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid. Immaterielle eiendeler under utvikling knytter seg også til aktiverte programvarekostnader. Avskrivninger begynner når programvaren er tilgjengelig for den tiltenkte bruken. Se også punkt for forskning og utvikling.

Kundeanskaffelseskostnad

Kundeanskaffelseskost er marginale utgifter knyttet til oppnåelse av en kontrakt med kunde som Lyse ikke ville pådratt seg dersom kontrakten med kunden ikke ble oppnådd. I tråd med IFRS 15 innregnes kostnadene som en eiendel dersom Lyse forventer å gjenvinne disse utgiftene. Kundeanskaffelseskost inkluderer hovedsakelig salgsprovisjoner, subsidier og kommisjoner til leverandører direkte relatert til kundekontraktene. Eiendelen avskrives lineært over forventet levetid på kundeforholdet. Forventet levetid på kundeforholdet er basert på historiske og budsjetterte tall på kundefrafall (churn) og abonnementstype.

Eiendelen tilknyttet kundeanskaffelseskost presenteres som en immateriell eiendel i balansen, og tilhørende avskrivning presenteres på samme regnskapslinje som avskrivning av immaterielle eiendeler under IAS 38.

Forskning og utvikling

Utgifter til forskningsaktiviteter kostnadsføres løpende. Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter balanseføres kun når kriteriene for innregning som eiendel oppfylles. Det vil si at det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utviklingen, produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbart, ledelsen har forpliktet seg til å ferdigstille eiendelen, selskapet har tilstrekkelig ressurser til å ferdigstille utviklingen, samt at utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseførte utviklingskostnader føres til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte brukstid.

2.7 Anleggsmidler klassifisert som holdt for salg

Anleggsmidler klassifiseres separat som holdt for salg i balansen når deres balanseførte verdi vil bli gjenvunnet ved en salgstransaksjon heller enn ved fortsatt bruk. Denne betingelsen anses bare oppfylt når salget er svært sannsynlig, eiendelen er tilgjengelig for umiddelbart salg i sin nåværende tilstand, og ledelsen har forpliktet seg til salget, som må forventes å kvalifisere for innregning som fullført salg innen ett år fra tidspunktet for klassifisering. Forpliktelser direkte knyttet til eiendelene klassifisert som holdt for salg og som forventes å inngå i salgstransaksjonen blir også klassifisert separat. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler klassifisert som holdt for salg blir ikke avskrevet eller amortisert fra klassifiseringstidspunktet. Netto eiendeler og gjeld som inngår i en avhendingsgruppe klassifisert som holdt for salg vurderes til laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter.

2.8 Verdifall og nedskrivning på ikke finansielle eiendeler

Goodwill samt immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler inkludert bruksrett leasing og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseført verdi. En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseførte verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Bruksverdi blir beregnet som nåverdien av fremtidige forventede kontantstrømmer diskontert ved å benytte en risikojustert, markedsmessig diskonteringsrente. Benyttede diskonteringsrenter er basert på vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC) metodikk der den spesifikke risikoen til den enkelte resultatenheter er hensyntatt.

2.9 Varer

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi.

2.10 Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

2.11 Skatter

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt blir resultatført bortsett fra når den relaterer seg til poster som blir regnskapsført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. I disse tilfellene regnskapsføres også skatten direkte mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Beskatning av kraftproduksjonsvirksomheten

Utover alminnelig inntektsskatt belastes kraftproduksjonsvirksomheten med grunnrenteskatt og naturressursskatt. Øvrige skatter og avgifter som belastes kraftproduksjonsvirksomheten er omhandlet i avsnitt 2.16 Regulatoriske kostnader.

Grunnrenteskatt

Grunnrenteskatten for vannkraft er en kontantstrømskatt med umiddelbar fradragsføring av nye investeringer. For at kontantstrømskatten skal virke nøytralt i samspill med ordinær selskapsskatt så fradragsføres grunnrenterelatert selskapsskatt i grunnrenteskattgrunnlaget.

Grunnrenteskatt utgjør 57,7% av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert kraftverk med påstemplet merkeytelse over 10 000 KVA. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte kraftverkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft, for kraft på langsiktige kontrakter over syv år og standard fastprisavtaler brukes faktisk kontraktspris. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger, investeringskostnader knyttet til kraftproduksjon, selskapsskatt på grunnrentepliktig virksomhet og en friinntekt for å komme frem til netto grunnrenteinntekt. I tilfeller der grunnrenterelatert selskapsskatt er negativ vil det fradragsføres null i grunnlaget for grunnrenteskatt og underskuddet vil fremføres uten rente til senere inntektsår. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente. Effektiv grunnrenteskattesats utgjør 45% siden grunnrenterelatert selskapsskatt kommer til fradrag i grunnlaget for grunnrenteskatt.

Negativ grunnrenteinntekt oppstått i et kraftverk kan samordnes mot positiv grunnrenteinntekt i andre kraftverk. Tidligere års negative grunnrente kan fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbare underskudd og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller balanseføres for hvert kraftverk. Utsatt skattefordel balanseføres dersom denne kan sannsynliggjøres anvendt i løpet av en 10 års periode.

Naturressursskatt

Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt som beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverks gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre/kWh. Overskuddsskatt kan avregnes mot betalbar naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger overskuddsskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som en forskuddsbetalt skatt (fordring).

2.12 Pensjon

Konsernet har både ytelsesplaner og innskuddsplaner. Konsernet har også pensjonsordninger som går over driften. Konsernets pensjonsforpliktelse er forsikringsmessig delvis dekket gjennom offentlig tjenstepensjon i KLP ved medlemskap i Fellesordningen for kommuner og bedrifter. Denne ordningen er lukket. Pensjonsansvar utover denne ordningen dekkes over drift.

Ytelsesplan

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper eller pensjonskasser. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av forpliktelsen på balansedatoen med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente. Diskonteringsrenten tar utgangspunkt i renten på obligasjoner med fortrinnsrett utstedt i den valuta som forpliktelsen skal utbetales og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen.

Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger, føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår. Virkningen av endringer i ordningens ytelse resultatføres umiddelbart.

Periodens pensjonskostnad og netto rentekostnad føres henholdsvis på lønnskostnader og finanskostnader.

Fellesordningen er en flerforetaksordning, dvs. at den forsikringstekniske risiko er fordelt mellom alle bedrifter som deltar i ordningen. De økonomiske og aktuarmessige forutsetninger som ligger til grunn for beregning av netto pensjonsforpliktelse baserer seg derfor på forutsetninger som er representative for hele fellesskapet. Lyse er i et fellesskap med andre bedrifter som har lukkede ordninger. Ordningen regnskapsføres som ytelsesplan.

Pensjonsordningen er basert på et kjønns- og aldersnøytralt finansieringssystem, og premiene baseres på gjennomsnittsberegning for samtlige medlemmer av pensjonsordningen.

Innskuddsplan

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en separat juridisk enhet. Konsernet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag i tilfelle enheten ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelse knyttet til opptjening i inneværende og tidligere perioder. Ved innskuddsplaner betaler konsernet innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Konsernet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er blitt betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Pensjon over drift

Konsernet har pensjonsordninger som går over drift og som blir behandlet som en ytelsesordning.

2.13 Avsetninger

En avsetning regnskapsføres når konsernet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

Hvis effekten er betydelig, måles avsetningen til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringssats før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og spesifikk risiko for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som finanskostnad.

2.14 Inntektsføring

Inntektsføring generelt

Hovedprinsippet i IFRS 15 er å bokføre inntekter til et beløp som reflekterer beløpet som enheten forventer å ha en rettighet til i bytte mot overføring av varer eller tjenester til en kunde. For å oppnå dette bruker IFRS 15 en fem-stegsmodell til å bokføre inntekter som oppstår fra kontrakter med kunder. Inntekt regnskapsføres når kunder oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten.

Inntekter fra energisalg

Inntektene fra energisalg omfatter blant annet salg av elektrisk kraft fra kraftverkene, og omsettes i all hovedsak på børs. Energisalg omfatter også energi solgt til sluttbruker, herunder salg av elektrisk kraft, naturgass og fjernvarme- og kjøling. Leveringsforpliktelsen er å levere en rekke spesifikke varer (energi), og transaksjonsprisen er godtgjørelsen som Lyse forventer å motta, til enten spotpris, regulert pris eller kontraktspris. Leveringsforpliktelsen blir oppfylt over tid, noe som innebærer at inntekten innregnes for hver enhet levert til transaksjonspris. Lyse benytter en praktisk tilnærming i henhold til IFRS 15 hvor inntekten fra energien for de fleste kontraktene blir bokført til det beløpet som enheten har rett til å fakturere. Retten til å fakturere oppstår når energien er produsert og levert, og retten til å fakturere godtgjørelsen vil normalt samsvare direkte med verdien for kunden. I de tilfeller hvor Lyse selger kraft via en børs (f.eks. Nord Pool), vil børsen defineres som kunden. Dette er basert på at Lyse har bindende kontrakter med børsene.

Når andre aktører er involvert i å levere varer eller tjenester til Lyses kunder må Lyse avklare hvorvidt leveringsforpliktelsen er å fremskaffe varen eller tjenesten selv (Lyse er prinsipal) eller om man leverer disse varene på vegne av en annen aktør (Lyse er agent). Når det undersøkes hvorvidt Lyse er agent eller prinsipal må det vurderes hvilke rettigheter som foreligger i kontrakten med hensyn til bruk av kraften, ubalanserisiko, skjønnsmessige priser på leveransene, og om det er Lyse som er hovedansvarlig for leveransen. Hvis Lyse betraktes som prinsipal, blir vederlaget fra kunden presentert brutto som salgsinntekt. Tilhørende energikjøp presenteres brutto på egen linje i resultatregnskapet. Kraft som selges til Nord Pool og kjøpes tilbake for salg til sluttbruker vises brutto i resultatregnskapet da Lyse betraktes som prinsipal.

Lyse har i tillegg inngått bilaterale avtaler for fysisk leveranse av kraft til industriselskaper. Industrikontraktene inntektsføres ved leveranse basert på tilsvarende prinsipp som for øvrig salg av kraft.

Konsesjonskraft

Innen enkelte geografiske områder er Lyse pålagt å levere en andel av kraftproduksjonen til fylker og kommuner hvor denne kraften er produsert (konsesjonskraft). Lyse har konkludert med at inntekten fra levering av konsesjonskraft ikke oppstår som følge av en kontrakt med en kunde i henhold til IFRS 15. Lyse anvender prinsippene og retningslinjene i IFRS 15 analogt, og presenterer inntekter fra salg av konsesjonskraft som salgsinntekt i resultatoppstillingen. Levering av konsesjonskraft inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonspris. Konsernet har ingen konsesjonskraftavtaler som gjøres opp finansielt.

Overføringsinntekter

Nettvirksomheten i Norge er underlagt inntektsrammereguleringen fra NVE. NVE fastsetter hvert år maksimal inntektsramme for hver netteier. Inntekter innregnet i resultatregnskapet tilsvarer periodens leverte volum avregnet til den til enhver tid fastsatte tariff (tariffinntekt). Inntekten det enkelte år kan derfor avvike i forhold til inntektsnivået som tillates av NVE. Forskjellen mellom inntektsrammen og tariffinntekter utgjør årets mer- eller mindreinntekt. Mer-/mindreinntekt defineres i IFRS som regulatorisk gjeld/eiendel som ikke kvalifiserer til balanseføring. Dette begrunnes med at det ikke er inngått kontrakt med en bestemt kunde, og at fordringen er betinget av en framtidig leveranse. Mer- eller mindreinntekt vil utlignes over tid i tråd med at faktisk fakturering justeres.

Leveringsforpliktelsen er å transportere elektrisk kraft, og transaksjonsprisen er vederlaget som konsernet forventer å motta. Lyse anvender en praktisk tilnærming i henhold til IFRS 15 hvor inntektene fra overføringen resultatføres til det beløpet som Lyse har rett til å fakturere. Retten til å fakturere oppstår når kraften er overført, og retten til å fakturere godtgjørelsen vil normalt samsvare direkte med verdien for kunden.

RME innførte høsten 2022 en midlertidig forskrift som overfører deler av Statnetts flaskehalsinntekter til nettselskapene i områder som har høye strømpriser. Overføringen er basert på selskapenes nettapsvolum i inntektsrammen og er utformet slik at Statnetts utbetaling av flaskehalsinntekter kompenserer helt eller delvis den delen av kraftprisen som overstiger 35 øre/KWh. Ordningen gjelder for 2022 og 2023. Flaskehalsinntektene er regnskapsmessig tatt inn som en overføringsinntekt.

Telekominntekter

Telekominntekter omfatter hovedsakelig mobil- og fastnettvirksomheten.

Inntekter fra mobilvirksomheten består av faste abonnementsinntekter og trafikkinntekter for mobil og data. I tillegg selges varer som mobiltelefoner regelmessig som en del av et pakketilbud sammen med abonnementet. Abonnementene blir fakturert månedlig eller på forskudd. Abonnementsinntekter og tilknyttet utstyr er hovedsakelig vurdert som separate leveringsforpliktelser. Abonnementsinntektene og trafikkinntektene innregnes løpende etter hvert som kunden forbruker tjenesten og leveringsforpliktelsen oppfylles. Inntekter fra salg av mobiltelefoner inntektsføres når utstyret leveres til kunden. Rutere til mobilt bredbånd anses ikke som en separat leveringsforpliktelse dersom det tilbys sammen med et abonnement med bindingstid. Inntektene innregnes over den samme kontraktsperioden som den relaterte mobile bredbåndstjenesten leveres til kunden.

Fastnettvirksomheten omfatter bredbånd- og TV-tjenester, herunder inntekter fra internett, TV, kringkasting og datatjenester. Abonnementene har vanligvis et fast månedlig vederlag hvor noen av kontraktene har minimum kontraktstid. Faste abonnementsinntekter innregnes løpende etter hvert som kunden forbruker tjenesten eller basert på forbruk.

Lyse har mottatt engangsforskudd for fremtidig leierett av deler av selskapets fibernett som periodiseres over leierettens løpetid.

Lyse har også partnerinntekter i form av levering av innholdstjenester til fiberinfrastruktur utenfor konsernet. Partnerinntektene inntektsføres ved leveranse basert på tilsvarende prinsipp som for øvrige inntekter i fastnettvirksomheten.

Anleggsbidrag

Lyse har utstrakt praksis med anleggsbidrag knyttet til nett-, fjernvarme- og fibervirksomheten. Lyse mottar vederlag fra kunder som støtte for å bygge ut infrastruktur som kobler kunden til nettet. Lyse eier infrastrukturen og de totale kostnadene skal derfor bokføres som eiendeler i samsvar med IAS 16. Kundene, gjennom å betale anleggsbidrag, oppnår en vesentlig rettighet til å motta fremtidige leveranser gjennom de tilhørende eiendelenes levetid. Lyse har vurdert at anleggsbidrag ikke er vederlag for en separat leveranse i henhold til IFRS 15, men er knyttet til fremtidig overføring av energi eller data. Dette innebærer at anleggsbidraget inntektsføres over driftsmiddelets levetid i takt med oppfyllelse av leveringsforpliktelsene i kontrakten med kunden.

Andre inntekter

Andre inntekter består hovedsakelig av inntekter fra kundeprosjekter tilknyttet bygging, drift og vedlikehold av anlegg for utendørsbelysning og infrastruktur. Inntektene fra kundeprosjekter innregnes etter hvert som kunden overtar kontrollen over det Lyse leverer. Lyse anvender løpende inntektsføring basert på forventet sluttresultat. Dette innebærer at det foretas inntektsføring i takt med produksjonen målt ved fullføringsgrad. Andre inntekter fra salg av varer og tjenester resultatføres når levering har funnet sted.

Renteinntekter og utbytte

For instrumenter som måles til amortisert kost inntektsføres renteinntekter etter effektiv rente metode. For kortsiktige finansielle plasseringer som måles til virkelig verdi over utvidet resultat inntektsføres renteinntekter etter effektiv rentemetode. Utbytte resultatføres når rett til utbytte oppstår.

2.15 El-sertifikater

El-sertifikater som mottas som følge av sertifikatberettiget produksjon inntektsføres på produksjonstidspunktet til virkelig verdi. Beholdning av mottatte el-sertifikater i produksjonsvirksomheten presenteres som varelager i balansen, og er vurdert til det laveste av verdien på tildelingstidspunktet og netto realisasjonsverdi.

I sluttbrukervirksomheten blir det ved salg av strøm kostnadsført et estimat på utgifter knyttet til kjøp av el-sertifikater på det solgte volumet. Avsetning, som det ikke er dekning for gjennom kjøpte el-sertifikater, regnskapsføres som kortsiktig gjeld målt til markedspris. Kjøpte el-sertifikater regnskapsføres til anskaffelseskost. Hvis beholdningen av el-sertifikater overstiger avsetningsbehov, presenteres overskytende som varelager. Beholdningen vurderes da til laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi.

2.16 Regulatoriske kostnader**Konsesjonsavgifter**

Det betales årlig konsesjonsavgifter til staten og kommuner for den økning av produksjonsevnen som innvinnes ved regulering og vannoverføringer. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper og presenteres under regulatoriske kostnader i resultatregnskapet.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt for kraftverk blir beregnet på grunnlag av faktisk produksjon, med fradrag for faktiske driftskostnader og betalt grunnrenteskatt i det enkelte kraftverk. Inntektssiden i eiendomsskatten beregnes ut fra samme grunnlag som i grunnrentebeskatningen. Eiendomsskattegrunnlaget fremkommer ved å diskontere foregående fem års netto driftsinntekter i kraftverket med fastsatt rentesats etter skatteloven §18-8(9), med fradrag av nåverdien av kraftverkets beregnede kostnader til utskiftning av driftsmidler. Av eiendomsskattegrunnlaget beregnes fra 0,2% til 0,7% eiendomsskatt til den enkelte kommune. Eiendomsskatt presenteres som driftskostnad.

Høyprisavgift

En høyprisavgift var virksom i Norge i perioden fra 28. september 2022 til og med 30. september 2023. Avgiften gjaldt for vannkraftverk med generatorer med samlet påstemplet merkeytelse på 10 000 kVA eller mer, og fra 1. januar 2023 gjaldt avgiften også for øvrige kraftverk og landbasert vindkraftverk. Satsen var 23 prosent av kraftpris som oversteg 70 øre per kWh. Lyse har klassifisert høyprisavgift som driftskostnader ettersom reguleringene ikke var basert på skattepliktig overskudd.

2.17 Erstatninger

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft/fristrøm. Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatningsutbetalinger og kostander til erstatningskraft/fristrøm er klassifisert som avsetninger. Årlige erstatningsutbetalinger føres som andre driftskostnader, mens engangsoppgjør regnskapsføres mot forpliktelsen.

2.18 Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd innregnes netto i resultat og balanse. Der tilskudd er knyttet til aktiviteter som innregnes i resultatregnskapet direkte, er tilskudd behandlet som en reduksjon av de kostnader som knytter seg til aktiviteten som tilskuddet er ment å skulle dekke. Der tilskuddet er knyttet til prosjekter som innregnes i balansen, er tilskuddet behandlet som en reduksjon av beløp innregnet i balansen.

2.19 Utbytte

Utbyttebetalinger til morselskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

2.20 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter utgjør en stor del av Lyses totale balanse og har vesentlig betydning for konsernets finansielle stilling og resultat. Det største omfanget av finansielle instrumenter finnes i hovedkategoriene energihandel og finansaktiviteter. I tillegg har konsernet finansielle instrumenter i form av kundefordringer, leverandørgjeld, kontanter, kortsiktige likviditetsplasseringer og egenkapitalinvesteringer.

Innenfor energihandel benyttes finansielle instrumenter i tradingaktivitetene. Tradingaktivitetene forvaltes delvis uavhengig av konsernets kraftproduksjon. Formålet er å oppnå gevinster på endringer i markedsverdier for energi og energirelaterte produkter samt gevinster på ikke-standardiserte produkter. Finansielle instrumenter innenfor energihandel består hovedsakelig av finansielle og fysiske avtaler om kjøp og salg av kraft, CO₂-kvoter og miljøsertifikater.

Finansielle instrumenter benyttes for å oppnå løpende optimalisering av fremtidige inntekter av forventet produksjonsvolum. Som følge av at konsernets framtidige egenproduksjon av kraft ikke kvalifiserer for balanseføring, vil effekten av verdiendringer på finansielle energiderivater kunne gi store resultateffekter uten at dette nødvendigvis gjenspeiler underliggende virksomhet.

Finansielle instrumenter innenfor finansaktiviteter består hovedsakelig av lån, rente- og valutabytteavtaler og valutaterminer. Finansielle derivater benyttes som sikringsinstrumenter i henhold til konsernets økonomiske sikringsstrategi. Sikringsobjektene er eiendeler i fremmed valuta, fremtidige kontantstrømmer eller finansielle låneforhold vurdert til amortisert kost. Utvalgte låneforhold hvor det er byttet fra fast til flytende rente (virkelig verdisikring) er vist som regnskapsmessig sikringsforhold. Verdiendringer på finansielle instrumenter som ikke er en del av et regnskapsmessig sikringsforhold, vil medføre volatilitet i resultatet. I utbyttegrunnlaget blir dette korrigert for å få et resultatgrunnlag som er korrigert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter som ikke er en del av et regnskapsmessig sikringsforhold.

Finansielle instrumenter regnskapsføres når konsernet blir part i kontraktmessige betingelser knyttet til instrumentet. Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres på grunnlag av art og formål med instrumentene til kategoriene a) finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet, b) finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat og c) finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi for alle kategorier. Kategoriene er beskrevet nedenfor.

a) Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler klassifiseres til virkelig verdi over resultat dersom kontraktsmessige kontantstrømmer ikke bare er betaling av hovedstol og påløpte rente (ikke SPPI), samt finansielle eiendeler som inngår i en forretningsmodell som ikke innebærer å holde finansielle instrumenter for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer.

Eiendeler og forpliktelser i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler/kortsiktig gjeld dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Instrumenter som er holdt med formål for trading klassifiseres som kortsiktig. Følgende finansielle instrumenter er vurdert til virkelig verdi over resultatet:

- Fysiske energikontrakter, som lett kan omgjøres i kontanter og som ikke anses som «eget bruk»-kontrakt, måles som hovedregel til virkelig verdi
- Finansielle kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter er klassifisert som derivater. Energiderivater består av både frittstående derivater, samt innebygde derivater som er skilt ut fra vertskontrakten og ført opp til virkelig verdi
- Valuta derivater
- Andre finansielle instrumenter holdt for handelsformål

Andre langsiktige finansielle eiendeler, hvor Lyse ikke har kontroll eller betydelig innflytelse, måles til virkelig verdi over resultat. Andre langsiktige finansielle eiendeler består av investeringer i aksjer. Mottatte utbytter inngår i resultatet som en del av andre finansposter.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av finansielle instrumenter klassifisert til virkelig verdi over resultatet, medtas i resultatregnskapet under gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter i den perioden de oppstår.

b) Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat

Et derivat som er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring og som kvalifiserer for regnskapsmessig sikring kan klassifiseres i denne kategorien for den effektive delen av verdiendringer. Sikringsinstrumenter balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt som sikringskontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi på hver balansedag. Den etterfølgende regnskapsføringen av gevinster og tap beskrives i punkt 2.20. Følgende finansielle instrumenter er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat for den effektive delen av verdiendringene:

- Kortsiktige finansielle plasseringer
- Kontantstrømsikring valutaterminkontrakter
- Kontantsstrømsikring rentebytteavtaler
- Kontantstrømsikring eurolån
- Kontantstrømsikring fastprisavtaler

c) Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

I denne posten inngår kundefordringer og andre fordringer, bankinnskudd, rentebærende gjeld, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld.

Bankinnskudd og kontanter inkluderer trekk på kassekreditt. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med fastsettbare betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. Disse klassifiseres som omløpsmidler med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. I så fall klassifiseres de som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som kundefordringer og andre fordringer.

Kundefordringer inneholder både fordringer som oppstår som følge av kontrakter med kunder og andre typer fordringer. Fordringer som oppstår som følge av kontrakter med kunder innregnes til avtalt beløp, redusert med forventet kreditttap.

Andre fordringer og tidsavgrensningsposter innregnes til virkelig verdi og måles i etterfølgende perioder til amortisert kost. Kundefordringene er således målt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort fra dersom det er uvesentlig, og dette er tilfellet for de aller fleste av konsernets kundefordringer.

Konsernet foretar nedskrivninger på finansielle eiendeler basert på forventede tap på den til enhver tid utestående fordringsmassen. Se også note 6 og note 23.

Finansielle forpliktelser er, ved førstegangsinnregning, klassifisert som lån og forpliktelser, eller derivater øremerket som sikringsinstrumenter i en effektiv sikring. Derivater er førstegangsinnregnet til virkelig verdi. Lån og forpliktelser innregnes til virkelig verdi justert for direkte henførbare transaksjonskostnader. Derivater er finansielle forpliktelser når den virkelig verdien er negativ, og behandles regnskapsmessig på tilsvarende måte som derivater som er eiendeler. Etter førstegangsinnregning vil rentebærende lån bli målt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes-metode. Gevinster og tap føres i resultat når forpliktelsen er fraregnet. Amortisert kost er beregnet ved å ta hensyn til enhver rabatt eller premie knyttet til kjøpet, eller kostnader og avgifter som er en integrert del av den effektive renten. Effektiv rente presenteres som finanskostnader i resultatregnskapet. Forpliktelser er målt til deres nominelle beløp dersom effekten av diskontering er ubetydelig. En finansiell forpliktelse fraregnes når forpliktelsen er innfridd, kansellert eller utløpt.

Aksjer og andeler er vurdert til noterte priser for likvide verdipapirer. For andre verdipapirer er verdsettelse foretatt ved diskontering av forventet fremtidige kontantstrømmer.

Eget bruk-kontrakter

Fysiske kraftkontrakter er inngått for Lyses eget bruk når formålet med krafthandelen er forbeholdt forventet kjøp, salg eller krav til eget bruk. Disse kontraktene kvalifiserer ikke for balanseføring.

Eget bruk-kontrakter har typisk en stabil kundemasse (for eksempel bilaterale kontrakter) og er alltid gjort opp ved fysisk leveranse av kraft. Fysiske energikontrakter som faller utenfor eget bruk unntaket behandles som derivater (finansielle instrumenter). Ledelsen har vurdert hvilke kontrakter som omfattes av definisjonen av finansielt instrument og hvilke kontrakter som ikke omfattes som følge av «eget bruk»-unntaket.

Presentasjon av derivater i resultat og balanse

Derivater er presentert på egne linjer i balansen under henholdsvis eiendeler og gjeld. Derivater presenteres som kortsiktig dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som langsiktig. Finansielle kraftkontrakter holdt for handelsformål presenteres alltid som kortsiktig. Derivater presenteres brutto i balansen så langt det ikke foreligger juridisk rett til motregning, og slik motregning faktisk vil bli benyttet i de løpende kontantoppgjør under kontraktene. I de sistnevnte tilfellene vil de aktuelle kontraktene presenteres netto i balansen. I resultatregnskapet vises urealiserte og realiserte verdiendringer av derivater på egen linje under inntekter, gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter. Verdiendring som klassifiseres som finanskostnad/-inntekt spesifiseres i note 16.

Instrumenter som er øremerket som sikringsinstrumenter er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring og omtales i eget avsnitt.

Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra den finansielle eiendelen opphører, eller når disse rettighetene er blitt overført, og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fjernes fra balansen når den har opphørt, det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

2.21 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi på hver balansedag. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet klassifiserer derivater som inngår i en regnskapsmessig sikring som:

- a) sikring av variabilitet i kontantstrømmer tilknyttet en svært sannsynlig fremtidig transaksjon (kontantstrømssikring)
- b) sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel eller forpliktelse (virkelig verdisikring)

Ved inngåelsen av sikringstransaksjonen dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også hvorvidt derivatene som benyttes er effektive til å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved sikringens inngåelse og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 24. Endring i egenkapitalen knyttet til derivater som anvendes i en regnskapsmessig sikring er vist i Endringer i konsernets egenkapital. I tillegg til derivater er langsiktig lån i EUR utpekt som sikringsinstrument i kontantstrømsikring.

Se note 6 og 10 for ytterligere informasjon.

a) Kontantstrømsikring

Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som inngås og kvalifiserer som sikringsinstrument i kontantstrømsikring, regnskapsføres direkte i utvidet resultat. Tap og gevinst på den ineffektive delen resultatføres som gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter hva gjelder sikringsinstrumenter for valuta, og under finans hva gjelder sikringsinstrumenter for renter.

Sikringsgevinster eller tap som er ført over utvidet resultat i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet (for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted). Gevinst eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under finanskostnader. Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter. Når den planlagte transaksjonen som sikres fører til balanseføring av en ikke finansiell eiendel (for eksempel varige driftsmidler), omklassifiseres gevinst og tap som tidligere er ført i utvidet resultat som justering av anskaffelseskost for eiendelen.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med resultatføringen av den planlagte transaksjonen. Hvis en sikret transaksjon ikke lenger forventes å bli gjennomført reklassifiseres bokført beløp til resultat som gevinst og tap fra kraft- og valutakontrakter.

b) Virkelig verdisikring

Endringer i virkelig verdi på derivater som inngås og kvalifiserer for virkelig verdisikring, og som er effektive, føres over resultatregnskapet sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Gevinst eller tap knyttet til den ineffektive delen reklassifiseres som gevinst og tap fra kraft- og valutakontrakter. Dersom sikringen ikke lenger oppfyller kriteriene for sikringsbokføring, vil regnskapsført effekt av sikringen for sikringsobjekter som føres til amortisert kost, amortiseres over perioden fram til instrumentets forfall.

c) Derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring

Endringer i virkelig verdi på derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter, resultatføres som gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter. Dette vil også være aktuelt for konsernets avtaler om kjøp og salg av ikke finansielle gjenstander som gjøres opp finansielt.

Et innebygd derivat separeres fra vertskontrakten og regnskapsføres som et derivat hvis alle følgende forutsetninger er oppfylt:

1. De økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen ved det innebygde derivatet ikke er nært relatert til de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen til vertskontrakten
2. Et separat instrument med de samme betingelser som det innebygde derivatet ville tilfredsstilt definisjonen av et derivat
3. Det kombinerte instrumentet (hovedkontrakt og innebygd derivat) ikke blir målt til virkelig verdi med endringer i verdien innregnet i resultatet

2.22 Leieavtaler***Lyses leiekontrakter omfatter hovedsakelig følgende type eiendeler***

Lyse har hovedsakelig avtaler om leie av teleutstyr og fiber- og linjeleie, samt avtaler om leie av eiendom og lager. I tillegg har konsernet et begrenset omfang av leie av maskiner og utstyr.

Vurdering av om en avtale er eller inneholder en leieavtale etter IFRS 16

Definisjonen av en leiekontrakt knytter seg hovedsakelig til begrepet kontroll. IFRS 16 fastsetter om en kontrakt inneholder en leiekontrakt på bakgrunn av om en kunde har rett til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel i en periode mot vederlag. På tiltredelsesdato for en leieavtale innregner Lyse som leietaker forpliktelsen til nåverdien av fremtidige leiebetalinger. Samtidig innregnes en tilsvarende eiendel som gjenspeiler retten til å anvende den underliggende eiendelen i leieperioden (bruksretteeiendelen). Leieforpliktelsen måles til nåverdien av gjenstående leiebetalinger neddiskontert ved bruk av marginal lånerente. Avskrivning av bruksretteeiendeler og rentekostnader på leieforpliktelser presenteres separat i resultatregnskapet. Den totale kontantutbetalingen er splittet på hovedstol og rentedel i note 31 Leieavtaler.

Avdragsbetalinger presenteres som finansieringsaktiviteter, rentebetaling som operasjonelle aktiviteter og leiebetalinger foretatt på eller i forkant av iverksettelsestidspunktet som investeringsaktiviteter.

Følgende praktiske tilnærminger og frivillige unntak knyttet til leieavtaler er lagt til grunn på tidspunktet for førstegangs innregning

- Unntak fra å regnskapsføre leieavtaler som avsluttes innen 12 måneder, disse kostnader er presentert i andre driftskostnader
- Utelate kontrakter som er klart uvesentlig, disse kostnader er presentert i andre driftskostnader
- Immaterielle eiendeler er valgt holdt utenfor IFRS 16. Leide konsesjoner eller betalinger for lisenser til kraftproduksjon og lignende er derfor ikke regnskapsført i henhold til IFRS 16.
- Lyse har valgt å ikke skille ut tjenesteelementer og at alle elementer blir behandlet som leieavtale

Måling

Lyse har vurdert hvorvidt opsjoner til å fornye en leieavtale, ikke terminere en leieavtale eller å kjøpe den underliggende eiendelen med rimelig sikkerhet vil bli utøvd. Alle relevante forhold som kan gi Lyse økonomiske insentiver til å utøve opsjoner, herunder kontrakts-, eiendels-, selskaps-, eller markedsbaserte forhold er vurdert. Opsjoner om forlengelse av avtaler om leie av lokaler og produksjonsanlegg som er spesifikt innrettet og tilpasset Lyses virksomhet er inkludert i beregnet balanseført beløp.

En leieforpliktelse vil bli revurdert under gitte hendelser og omstendigheter som ved endring i leiebetingelser, eller endringer i fremtidige leiebetalinger som følge av endringer av en indeks eller rente som inngår i fastsettelse av betalt beløp. Generelt vil endringer som følge av ny måling av forpliktelsen bli justert mot bruksretteiendelen med et tilsvarende beløp.

Nedskrivningsvurderinger på bruksretteiendelene behandles på samme måte som vanlige driftsmidler som avskrives.

Bruksretteiendelen og leieforpliktelsen vil bli presentert på egen linje i balanseoppstillingen.

Marginale lånerenter er beregnet som en sum av markedsrenter og selskapsspesifikke kredittmarginer for hvert relevant kvartal. Lyse anvender en felles diskonteringsrente på en portefølje av leieavtaler med lignende karakteristikk (f.eks. leieavtaler med lik gjenværende leieperiode for en lignende klasse av underliggende eiendeler i et lignende økonomisk miljø).

Det benyttes en felles diskonteringsrente på leieavtaler med like egenskaper og leieperiode. De marginale lånerentene som er benyttet ved neddiskontering av fremtidige forpliktelser er et gjennomsnitt av kvartalsvise lånerenter, basert på kontraktslengden for hver enkelt leieavtale.

Selskapet som utleier

Lyse presenterer fordringer fra utleie av eiendeler klassifisert som finansielle leieavtaler som fordringer lik nettoinvesteringen i leiekontraktene. Lyses finansinntekt fastsettes slik at det oppnås konstant avkastning på utestående fordringer over kontraktperioden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med opprettelsen av leiekontrakten er inkludert i fordringene.

Leieinntekter fra operasjonelle leieavtaler innregnes lineært i resultatregnskapet over den aktuelle leieavtalens varighet. Direkte utgifter som påløper ved etablering av operasjonelle leieavtaler, legges til den regnskapsførte verdien av den utleide eiendelen og innregnes lineært over leieperioden som avskrivning. Variable leier innregnes som inntekt i opptjeningsperioden.

2.23 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig risiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

2.24 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode.

3

Klimarisiko, regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Bruk av rimelige estimer og utøvelse av skjønnsmessige vurderinger er kritiske elementer ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Estimer og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og baseres blant annet på historisk erfaring samt forventninger om fremtidige hendelser. Anvendte regnskapsestimer kan som følge av dette avvike fra det endelige utfallet, og dermed medføre en vesentlig korreksjon av bokførte verdier det kommende året. Fremtidige endringer i forutsetningene blir reflektert i regnskapet når de oppstår. Estimer og forutsetninger som anvendes for vesentlige balanseførte eiendels- og gjeldsposter omtales nedenfor. Se også notehenvvisninger for ytterligere detaljer.

REGNSKAPSPOST

Bokførte verdier	Note	2023	2022
Varige driftsmidler (inkl. bruksrett leasing)	19, 31	35 659 583	32 827 236
Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	20	834 566	816 072
Fallrettigheter	18	8 413 301	8 413 301
Goodwill	18	7 299 210	7 299 820
Andre immaterielle eiendeler	18	6 023 402	6 045 293
Utsatt skattefordel grunnrente	17	25 736	48 731
Finansielle instrumenter som ikke handles i aktivt marked	7	-189 242	-447 705
Pensjonsforpliktelse	13	27 328	40 268
Pensjonsmidler	13	48 238	15 161

Estimatusikkerhet

Forventet langsiktig kraftpris

En av de viktigste forutsetningene som legges til grunn når Lyse skal fatte forretningsmessige avgjørelser innen energisegmentet er forventning om den langsiktige kraftprisen samt utviklingen i markedet. I tillegg er disse forutsetningene kritisk informasjon for konsernet relatert til prosesser knyttet til deler av årsregnskapet, som for eksempel vurdering av nedskrivning av varige driftsmidler (note 19) og vurdering av nedskrivning av immaterielle eiendeler (note 18).

Lyse oppdaterer halvårlig forventningen til utviklingen i langsiktige kraftpriser i området hvor Lyse har vannkraftvirksomhet. Denne oppdateringen er et resultat av en kontinuerlig prosess som omfatter overvåking, tolkning og analyse av trender som vil kunne påvirke fremtidige markeder og inntekter, samt informasjon av eksterne analysehus.

Det er mange usikre faktorer som påvirker prisen, som eksempelvis:

- Fremtidig energibalanse inkludert påvirkning fra klimaendringer
- Kostnadsnivå til konkurrerende teknologier og brensel
- Politiske reguleringer
- Teknologisk utvikling for å redusere klimagassutslipp

De langsiktige analysene hensyntar klimaendringers påvirkning på langsiktig kraftpris. De langsiktige analysene av energibransjen er basert på et spesifikt globalt klimascenario. I tillegg tas det hensyn til regionale klimaambisjoner i estimeringen av fremtidige kraftmarkeder. Klimaendringenes forventede påvirkning på vær og tilsig er inkludert i forutsetningene som brukes for å lage den langsiktige prisprognosen.

Klimarisiko

Klimarisiko kan påvirke både den operasjonelle virksomheten og de finansielle resultatene til Lyse. Risiko for fysiske skader på grunn av klimaendringer vil øke i tiden fremover. Vannkraft utgjør en vesentlig del av Lyses virksomhet. En suksessfaktor for ansvarlig vanddisponering blir å mest mulig nøyaktig estimere nedbør og tilsig for å håndtere risiko for tørke eller flom, samtidig som man ønsker å optimere kraftproduksjon og overholde krav til minstevannsføring. Lyse investerer i dammer og vannveier for å øke robustheten knyttet til disse risikoene.

Klimaendringer, som for eksempel mer ekstremvær, fører til økt risiko for strømbrydd og skade på kritisk infrastruktur som forårsaker forstyrrelser i tjenestene som Lyse leverer. Lyse gjennomfører kontinuerlig risikovurderinger for kritisk infrastruktur for å hindre forstyrrelser og for å minimere konsekvensene dersom forstyrrelser inntreffer. Lyse har fokus på å tenke langsiktig og bygge infrastruktur som tåler fremtidens utfordringer. Risiko knyttet til klimaendringer blir dermed tatt hensyn til i alt fra valg av plasseringer til materialbruk. Risikoene for store ulykker eller ødeleggelser vurderes likevel som lav.

Klimarelaterte regulatoriske risikoer inkluderer mulig høyere driftskostnader på grunn av økende karbonavgifter og energi/drivstoffavgifter, samt risiko for høyere kapitalutgifter på grunn av en nødvendig overgang mot bruk av energieffektive- og fornybare energiløsninger.

Felles for klimarisikoene er at de kan medføre justeringer i bokførte verdier av Lyses eiendeler og forpliktelser gjennom revurderinger av, blant annet, økonomisk levetid på varige driftsmidler, nedskrivningsvurderinger av eiendeler, og fjerningsforpliktelser av eksisterende anlegg. Klimarelaterte risikoer er vurdert i kontantstrømanslagene.

Viktige regnskapsestimater

Varige driftsmidler, brukstid

Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid. Dette danner grunnlag for årlige avskrivninger i resultatregnskapet. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk samt skjønnsmessige vurderinger knyttet til fremtidig bruk. Det gjennomføres endring i avskrivningsplanene dersom det oppstår endringer i disse estimatene. Vurderingene kan endres med bakgrunn i teknologisk utvikling, konkurranse, endringer i markedsforholdene, klimaendringer eller andre forhold.

Immaterielle eiendeler

Vannkraftvirksomheten har evigvarende konsesjoner og kjøpte vannfallsrettigheter er derfor vurdert å være tidsubegrenset og amortiseres ikke. Rettighetene er klassifisert som immaterielle eiendeler da konsernet mener ervervede vannfallsrettigheter ikke er fysiske i den forstand at det er betaling for retten til å utnytte fremtidig nedbør og snøsmelting til å produsere kraft.

Verdifall på anleggsmidler

Konsernet har betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler samt tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulige verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser, klimaendringer eller andre driftsforhold. I tillegg testes enkelte eiendeler årlig for verdifall. Det gjennomføres nedskrivninger såfremt bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved beregning av gjenvinnbart beløp gjøres en rekke estimater vedrørende fremtidige kontantstrømmer hvor salgspris, salgsvolum, driftsmarginer samt avkastningskrav er de viktigste faktorene.

Virkelig verdi på derivater og andre finansielle instrumenter herunder aksjer

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte derivater) fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på balansedagen.

For langsiktige finansielle kraftkontrakter og kraftkontrakter som ikke faller inn under eget bruk-unntaket etter IFRS 9, er virkelig verdi delvis beregnet basert på forutsetninger som ikke er observerbare i markedet. Ledelsen har i slike tilfeller basert sine skjønnsmessige vurderinger på den informasjonen som er tilgjengelig i markedet kombinert med bruk av beste estimat. Noen av forutsetningene som brukes er priskurver for råvarer, valuta- og rentebaner og vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad («WACC»).

Pensjonsforpliktelser

Det brukes skjønn og estimater på en rekke parametre ved beregning av pensjonsforpliktelse. Ytelsespensjon beregnes ut fra et sett valgte økonomiske og aktuarielle forutsetninger. Endring i parametre som diskonteringsrente, fremtidig lønnsregulering etc. vil kunne gi til dels store utslag i beregnet pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler.

Utsatt skatt grunnrente

Balanseføring av utsatt skattefordel på negativ grunnrenteinntekt til fremføring bygger på en prognose over fremtidig skattepliktig grunnrenteinntekt per kraftverk. Negativ grunnrenteinntekt som kan sannsynliggjøres anvendt i løpet av en ti års periode balanseføres. Prognosen bygger blant annet på estimater over fremtidige produksjonsvolumer, kraftpriser, produksjonsrelaterte kostnader samt rentenivå. Det er lagt til grunn et konservativt prisbilde på kraft i fremtidige prognoser.

Enhver endring i disse forutsetningene kan få betydning for hvor mye av den negative grunnrenteinntekten til fremføring som kan balanseføres. I tillegg kan fremtidige endringer i kraftverksbeskatningen medføre endringer i balanseført utsatt skattefordel.

Balanseført utsatt skattefordel på negativ grunnrenteinntekt forventes utnyttet fullt ut fra tre til ti år frem i tid. Det er ikke balanseført utsatt skattefordel på negativ grunnrenteinntekt utover dette.

Skjønnsmessige vurderinger

Ikke-finansielle kraftkontrakter

Ikke-finansielle kraftkontrakter hvor "netto finansielt oppgjør" er mulig og som ikke er eget bruk, behandles som finansielle kontrakter i tråd med IFRS 9 og bokføres til virkelig verdi over resultatet.

Kontrakter som er inngått og holdes med tanke på eget bruk regnskapsføres ved levering som følge av eget bruk-unntaket. Ved vurdering av hvilke kontrakter som vil falle inn under definisjonen av et finansielt instrument, og hvilke kontrakter som faller utenfor primært som følge av eget bruk - unntaket, benyttes beste skjønn basert på kriteriene i IFRS 9.

Vurdering påkostning / vedlikehold

Vedlikeholds- og påkostningsutgifter som genererer fremtidige økonomiske fordeler balanseføres så lenge kriteriene for balanseføring er oppfylt. Det foretas skjønnsmessige vurderinger i forhold til om utgiften er påkostning (aktivering) eller vedlikehold (kostnadsføring). Sentrale momenter i vurderingen er om utgiftene vil ha fremtidige økonomiske fordeler og kan måles pålitelig. Løpende vedlikehold kostnadsføres.

4

Segmentinformasjon

Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og som benyttes til ressursallokering og vurdering av inntjening.

I 2023 er Lyses inndeling av driftssegmenter endret, som følge av oppdatert strategi og endringer i konsernledelsen. De rapporterende driftssegmentene er nå Fornybar Energi, Tele og Infrastruktur og Sirkulær Energi. I tillegg rapporterer konsernet på øvrige selskaper i konsernet under Øvrige, konsernelimineringer og konsernet samlet.

Det nye segmentet Infrastruktur og Sirkulær Energi består av virksomhet tidligere rapportert under segmentet Nett. Videre inkluderes virksomheten innenfor naturgass, fjernvarme- og kjøling, samt virksomheten innenfor bygging, drift og vedlikehold av anlegg for utendørs belysning. Den nye strukturen skal gjøre Lyse mer rustet for klimaomstillingen i regionen. I tillegg skal en bruke kompetanse og synergier på tvers av selskapene i segmentet, som alle har til felles at de jobber med regional infrastruktur.

Det nye segmentet Fornybar Energi består av virksomhet tidligere rapportert under segmentet Energi, med unntak av virksomheten innenfor naturgass, fjernvarme- og kjøling som nå inngår i det nye segmentet Infrastruktur og Sirkulær Energi.

Resterende selskaper i konsernet rapporteres under segmentet Øvrige, som videreføres som tidligere, med unntak av virksomheten innenfor bygging, drift og vedlikehold, som nå rapporteres under det nye segmentet Infrastruktur og sirkulær energi.

For de berørte segmentene er sammenlignbare tall omarbeidet i tråd med den nye segmentstrukturen. Segmentet Tele er ikke endret sammenlignet med tidligere år.

Konsernets virksomhet innenfor Fornybar Energi samt Infrastruktur og Sirkulær Energi drives for det vesentligste i Rogaland. Forretningsområdet Telekom har partneravtaler med selskaper lokalisert andre steder i Norge. Transaksjoner og overføringer mellom konsernets forretningsområder skjer til ordinære forretningsmessige betingelser. Ingen ekstern enkeltkunde bidrar med mer enn ti prosent av foretakets driftsinntekter.

Finansiell informasjon for hvert segment utarbeides, så langt det er mulig, i tråd med konsernets prinsipper for utarbeidelse av konsernregnskap. Hvert segment kan bestå av flere selskap. Transaksjoner og mellomværender mellom selskaper innen et segment elimineres. Elimineringer i konsernregnskapet fordeles til de ulike segmentene i tråd med underliggende drift. Transaksjoner og mellomværender mellom segmentene elimineres på konsernnivå og inngår i kolonnen "elimineringer".

Fornybar Energi

Forretningsområdet Fornybar Energi har sin virksomhet innenfor kraftproduksjon, finansiell krafthandel og kraftsalg til sluttbruker. Forretningsområdet er eier av kraftanlegg.

FORNYBAR ENERGI

		2023	2022
Middelproduksjon	GWh	9 749	9 721
Magasinkapasitet	GWh	6 775	6 803
Produksjon vannkraft	GWh	8 571	7 974
Områdepris NO2	øre/kWh	90,41	212,77
Faktisk oppnådd pris (inkl. sikring)	øre/kWh	95,90	180,00
Strømleveranse sluttbruker	GWh	2 526	2 278

Telekom

Forretningsområdet telekom tilbyr produkter og tjenester innenfor fiberbredbånd, innholdstjenester og mobiltelefoni. Forretningsområdet er også eier av fiberinfrastruktur i Norge, samt mørk fiber i Europa.

TELE

		2023	2022
Sysselsatt kapital	Mill kr	22 758	20 741
EBITDA	Mill kr	2 732	2 728
EBITDA margin	%	30,8 %	36,6 %
Bokført verdi driftsmidler, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	Mill kr	15 834	14 044
Antall aktive kunder i Altibox partnerskapet		868 321	828 881
Antall aktive kunder eid av Lyse*		536 366	513 606
Antall mobilkunder**		882 075	757 305
Antall kunder mobilt bredbånd**		50 907	57 453
Antall aktive basestasjoner**		3 365	3 303

* Inkludert datterselskaper og felleskontrollert virksomhet eid av Lyse

** Tilknyttet oppkjøpet av Ice i 2022 og sammenligningstall er derfor ikke tilgjengelig.

Infrastruktur og Sirkulær Energi

Forretningsområdet Infrastruktur og Sirkulær Energi opererer innen distribusjon av kraft, naturgass, fjernvarme- og kjøling samt leveranse av tjenester innenfor utbygging, drift og vedlikehold av infrastruktur. Eierskapet til infrastrukturen knyttet til distribusjon av kraft, naturgass, fjernvarme og -kjøling ligger også innenfor dette forretningsområdet. Distribusjon av kraft reguleres av Norges Vassdrags- og Energidirektorat.

INFRASTRUKTUR OG SIRKULÆR ENERGI

		2023	2022
Antall nettkunder		164 227	162 300
Lvert energi (totalt forbruk området)	GWh	4 806	4 699
Nettkapital (NVE kapital) lagt til grunn i inntektsrammen	Mill kr	5 794	4 857
Avkastning på NVE-kapital	%	12,5%	4,8%
<u>Mer(+)/mindre(-) inntekt:</u>			
- Regionalnett	Mill kr	-25,9	15,0
- Distribusjonsnett	Mill kr	-139,5	-312,9
KILE-kostnad	Mill kr	22,1	25,7
Lvert volum Naturgass, biogass og drivstoff (inkl. intern leveranse)	GWh	350	412
Lvert volum Fjernvarme og kjøling	GWh	185	175

Andre

I posten "Andre" inngår Lyse AS, Lyse Eiendom Mariero AS, Lyse Eiendom Ullandhaug AS, Lyse Eiendom Tronsholen AS, Lyse Dialog AS, Lyse Marked AS, Lyse Vekst AS og Lyse Elkon AS. De øvrige selskaper som er en del av segment 'Andre' har ingen vesentlige aktiviteter.

Lyse AS er konsernets morselskap og leverer konserntjenester innen økonomi, personal og andre fellestjenester. Lyse Eiendom Mariero AS, Lyse Eiendom Ullandhaug AS og Lyse Eiendom Tronsholen AS er eier av forretningsbygg.

Lyse Dialog AS leverer servicetjenester i all hovedsak til interne forretningsområder, mens Lyse Marked AS forvalter konsernets kundeportefølje, og leverer markedstjenester til interne forretningsområder.

Lyse Vekst AS ivaretar Lysekonsernets investeringer i tidligfase selskaper innenfor teknologi og fornybar energi.

Lyse Elkon AS ivaretar Lysekonsernet sin deltakelse i satsingen tilknyttet elektrifisering av Stavanger Havn.

For mer informasjon om selskaper i konsernet, se note 34 om 'Selskapene som inngår konsolideringen'.

Antall årsverk pr segment

	2023	2022
Fornybar energi	102	103
Telekom	968	855
Infrastruktur og sirkulær energi	442	432
Andre	503	487
Sum antall årsverk per periodeslutt*	2 014	1 877

* Antall årsverk inkluderer både fast og midlertidig ansatte.

RESULTAT 2023

<i>(Tall i hele millioner)</i>	Fornybar Energi	Telekom	Infra og Sirkulær	Andre segment	Eliminer-inger	Konsern
Brutto driftsinntekter	12 102	8 867	2 321	932	-1 126	23 096
Salg mellom segmenter	-171	-13	-37	-905	1 126	0
Gevinster og tap fra kraft-og valutakontrakter	183	0	0	0	0	183
Inntekter	12 114	8 854	2 285	27	0	23 279
EBITDA*	7 478	2 732	1 069	-181	-5	11 092
Varekostnad	3 365	2 992	654	37	-98	6 950
Avskrivninger og nedskrivninger	313	2 405	374	107	-2	3 197
Driftsresultat	7 165	326	695	-288	-3	7 895
Andel resultat tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet**	0	-3	2	0	0	-1
Finansinntekter	566	96	19	1 032	-1 219	495
Finanskostnader	313	983	205	1 013	-1 219	1 286
Resultat før skatt	7 419	-563	511	-261	-3	7 102
Skattekostnad	4 774	-129	117	-53	-1	4 708
Årsresultat	2 645	-434	395	-208	-3	2 394
Herav inntekt (+)/kostnad (-):						
Netto urealiserte gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	475	0	0	0	0	475
Urealiserte verdiendringer langsiktige fysiske industrikontrakter	-66	0	0	0	0	-66
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter (etter skatt)	409	0	0	0	0	409
Engangsposter som treffer årsresultat (etter skatt)	0	0	0	0	0	0
Engangsposter ifm endring i skattesats grunnrente på merverdier tidligere oppkjøp	0	0	0	0	0	0

* EBITDA defineres som driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger

** Inntekt på andel resultat i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet (+), tap på resultat i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet (-)

RESULTAT 2022

(Tall i hele millioner)	Fornybar Energi	Telekom	Infra og Sirkulær	Andre segment	Eliminer-inger	Konsern
Brutto driftsinntekter	21 294	7 461	2 397	746	-750	31 147
Salg mellom segmenter	-77	-8	34	-698	750	0
Gevinster og tap fra kraft-og valutakontrakter	-929	0	0	0	0	-929
Inntekter	20 288	7 452	2 431	48	0	30 219
EBITDA*	12 321	2 728	496	-229	-7	15 308
Varekostnad	6 592	2 381	1 349	8	-45	10 285
Avskrivninger og nedskrivninger	298	1 970	433	112	-1	2 813
Driftsresultat	12 023	758	62	-341	-7	12 495
Andel resultat tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet**	0	13	9	0	0	22
Finansinntekter	333	76	8	577	-652	342
Finanskostnader	284	694	104	578	-652	1 009
Resultat før skatt	12 072	152	-24	-343	-7	11 850
Skattekostnad	9 444	31	-7	-64	-1	9 402
Årsresultat	2 627	122	-17	-279	-5	2 448
Herav inntekt (+)/kostnad (-):						
Netto urealiserte gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	-79	0	0	0	0	-78
Urealiserte verdiendringer langsiktige fysiske industrikontrakter	-29	0	0	0	0	-29
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter (etter skatt)	-108	0	0	0	0	-108
Engangsposter som treffer årsresultat (etter skatt)	0	0	-76	0	0	-76
Engangsposter ifm endring i skattesats grunnrente på merverdier tidligere oppkjøp	-740	0	0	0	0	-740

* EBITDA defineres som driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger

** Inntekt på andel resultat i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet (+), tap på resultat i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet (-)

FORRETNINGSOMRÅDETS EIENDELER OG GJELD 2023

(Tall i hele millioner)	Fornybar Energi	Telekom	Infra og Sirkulær	Andre segment	Elimineringer	Konsern
Utsatt skattefordel grunnrente	26	0	0	0	0	26
Goodwill	5 514	1 784	1	0	0	7 299
Øvrige immaterielle eiendeler	8 441	5 465	66	286	0	14 258
Varige driftsmidler (inkl. bruksretteiendeler)	11 576	15 264	8 452	599	-53	35 838
Investeringer i TS og FKV	0	748	68	18	0	835
Andre langsiktige finansielle eiendeler	0	0	0	128	0	129
Øvrige finansielle anleggsmidler	398	125	41	21 067	-20 799	830
Omløpsmidler	9 580	6 014	1 354	674	-7 170	10 453
Sum eiendeler	35 535	29 402	9 982	22 771	-28 022	69 667
Egenkapital	12 771	10 692	3 195	2 463	-8 148	20 974
Utsatt skatt	9 159	195	588	2	1 149	11 092
Langsiktige lån (inkl. langsiktig leieforpliktelse)	317	2 766	68	18 341	0	21 492
Annen langsiktig gjeld	5 258	8 431	4 710	49	-13 854	4 594
Kortsiktig gjeld (inkl. kortsiktig leieforpliktelse)	8 031	7 318	1 420	1 916	-7 170	11 516
Sum egenkapital og gjeld	35 535	29 402	9 982	22 771	-28 022	69 667
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (eksl. bruksrett, kundeanskaffelseskost og lisenser)	455	2 931	1 080	195	0	4 661
Investeringer i aksjer og andeler	0	150	1	45	0	196

FORRETNINGSOMRÅDETS EIENDELER OG GJELD 2022

(Tall i hele millioner)	Fornybar Energi	Telekom	Infra og Sirkulær	Andre segment	Elimineringer	Konsern
Utsatt skattefordel grunnrente	23	0	25	0	0	49
Utsatt skattefordel	0	345	0	6	-351	0
Goodwill	5 515	1 759	1	0	25	7 300
Øvrige immaterielle eiendeler	8 424	5 699	0	336	0	14 459
Varige driftsmidler (inkl. bruksretteiendeler)	11 453	13 320	7 728	382	-56	32 827
Investeringer i TS og FKV	0	724	74	18	0	816
Andre langsiktige finansielle eiendeler	0	2	0	106	0	108
Øvrige finansielle anleggsmidler	282	123	17	22 520	-22 599	343
Omløpsmidler	18 339	7 292	807	435	-13 738	13 136
Sum eiendeler	44 036	29 264	8 652	23 803	-36 718	69 037
Egenkapital	14 221	9 038	2 423	3 551	-8 217	21 016
Utsatt skatt	9 001	0	378	0	799	10 177
Langsiktige lån (inkl. langsiktig leieforpliktelse)	317	3 407	67	15 612	0	19 403
Annen langsiktig gjeld	5 192	10 542	4 184	58	-15 562	4 414
Kortsiktig gjeld (inkl. kortsiktig leieforpliktelse)	15 305	6 277	1 600	4 583	-13 738	14 027
Sum egenkapital og gjeld	44 036	29 264	8 652	23 803	-36 718	69 037
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (eksl. bruksrett, kundeanskaffelseskost og lisenser)	313	2 275	1 077	118	0	3 782
Investeringer i aksjer og andeler	0	3 002	0	36	0	3 038

5

Vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser

Basert på en helhetsvurdering hvor blant annet størrelse og kompleksitet er tatt i betraktning, er underkonsernet hvor Lyse Produksjon AS er eier i Lyse Kraft DA og Jørpeland Kraft AS, ansett som det eneste datterselskapet med vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser. Se ytterligere informasjon om ikke-kontrollerende eierinteresser i note 34.

Lyse Produksjon underkonsern

Datterselskapet Lyse Produksjon AS eier 74,4% av aksjene i Lyse Kraft DA, som igjen eier kraftverk og har som formål å forvalte, operere og videreutvikle disse på en optimal måte for deltakerne.

Tabellen nedenfor summerer finansiell informasjon for underkonsernet Lyse Produksjon.

Ikke-kontrollerende eierinteresser i tabellen nedenfor, viser hele andelen av de ikke-kontrollerende eierinteressene i underkonsernet, som også inneholder eierandelene for Statkraft Energi AS og Norway Hydropower INVEST GmbH KG i tillegg til Hydro Energi AS.

«Netto kontantstrøm kraftuttak» i tabellen nedenfor inneholder bare kontantstrømeffekter fra/til ikke-kontrollerende eierinteresser.

I egenkapitaloppstillingen er «Netto kraftuttak fra ikke-kontrollerende eierinteresser» i tillegg tillagt ikke-kontant-genererende poster.

REGNSKAPSPOST**Lyse Produksjon underkonsern**

	2023	2022
Inntekter	9 740 475	15 471 719
Årsresultat tilordnet kontrollerende eierinteresser	2 246 893	1 622 797
Årsresultat tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	629 007	997 059
Årsresultat	2 875 900	2 619 856
Årets utvidede resultat tilordnet kontrollerende eierinteresser	-359 242	-128 145
Årets utvidede resultat tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	0	0
Årets utvidede resultat	-359 242	-128 145
Årets totalresultat tilordnet kontrollerende eierinteresser	1 887 652	1 494 652
Årets totalresultat tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	629 007	997 059
Årets totalresultat	2 516 658	2 491 711

	2023	2022
Netto kontantstrøm kraftuttak ikke-kontrollerende eierinteresser	2 013 289	3 870 596
Netto kontantstrømmer fra drift	1 682 956	11 656 118
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	-402 843	-255 307
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-3 388 207	-4 560 576
Anleggsmidler	25 825 103	25 595 270
Omløpsmidler	8 718 371	16 962 768
Langsiktig gjeld	14 332 651	14 170 422
Kortsiktig gjeld	7 481 911	14 504 443
Egenkapital tilordnet kontrollerende eierinteresser	8 548 344	9 633 423
Egenkapital tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	4 180 567	4 249 750

6

Finansiell risikostyring

Finansielle risikofaktorer

Lyse-konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (inkludert prisisiko, valutarisiko og renterisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko. Styring av risiko følger av mål og rammer som fastsettes av styret. Energipris- og valutarisikoen til de enkelte selskapene håndteres samlet for konsernet. Lyse AS ivaretar styring av rente- og likviditetsrisiko. Konsernet har begrenset kredittrisiko. Kredittrisiko knyttet til kundeporteføljen styres av Lyse Marked AS, mens annen identifisert kredittrisiko i stor grad håndteres av det enkelte selskap.

(a) Markedsrisiko

(i) Prisisiko

Konsernet er utsatt for risiko knyttet til utviklingen i råvarepriser da konsernets fremtidige inntekter fra kraftproduksjonen i betydelig grad påvirkes av utviklingen i elkraftprisen. For å avdempe denne prisisikoen har styret vedtatt en strategi hvor det er satt en grunnsikring på 1 TWh forhåndsøst i form av langsiktige kontrakter. Resterende volum omsettes i markedet og er eksponert for endring i elprisen.

Konsernet har også andre finansielle kraftavtaler som er utsatt for prisisiko. Det gjelder enkelte kraftforpliktelser. Disse avtalene er klassifisert som langsiktige derivater til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

I en sensitivitetsanalyse senere i noten er det vist hvilken innvirkning en økning/nedgang i fremtidige kraftpriser for kommende år vil ha på konsernets resultat etter skatt. For endringer i kraftpris er analysen basert på at samtlige terminpriser på kraft beveger seg 30 % i hver retning. Alle andre variabler er holdt konstant.

Regulatorisk risiko

Lyses virksomhet påvirkes av rammebetingelser som skattenivå, konsesjonsvilkår og offentlige reguleringer. Den norske regjeringen har økt grunnrenteskatten og innførte i 2022 høyprisbidrag på kraftpriser over 70 øre per kWh. Høyprisbidraget ble avviklet med virkning fra 1.oktober 2023.

Klimarisiko

Lyse er direkte utsatt for klimaendringer, ettersom endringer i nedbør både vil endre gjennomsnittlig produksjon fra vannkraftverk, samt øke svingningene. I tillegg vil overgangen til en lavkarbonøkonomi medføre omfattende politiske, juridiske, teknologiske og markedsmessige endringer med potensial til å ha betydelig innvirkning på Lyses inntekter.

(ii) Valutarisiko

Lyse-konsernet er gjennom dets virksomhet eksponert for valutarisiko i flere valutaer. Risikoen er særlig relevant i forhold til EUR gjennom deltakelse i det nordiske kraftmarkedet. Valutarisiko oppstår fra fremtidige handelstransaksjoner og balanseførte eiendeler og forpliktelser. I henhold til konsernets valutastrategi skal Lyses valutarisiko være lav.

Da all omsetning av fysisk og finansiell kraft på den nordiske kraftbørsen er notert og omsatt i EUR medfører dette valutarisiko for Lyse, men risikoen er relativt begrenset sammenlignet med risikoen knyttet til kraftpris da kraftprisene normalt svinger mer enn valutakursene.

Elsertifikater er notert og omsatt i svenske kroner. Kjøp av driftsmidler i telekomvirksomheten er delvis eksponert for endringer i USD. For å avdempe valutarisikoen i konsernet har styret vedtatt en strategi for sikring av fremtidig

kontantstrøm i valuta. Til sikring av fremtidig valutakurs brukes i hovedsak terminkontrakter. I tillegg har Lyse seks langsiktige lån på totalt 318 millioner EUR som per 31.12.23 løper til perioden 2030 - 2044. Det inngås terminkontrakter for inneværende år, samt de påfølgende syv kalenderår innenfor vedtatte rammer for sikring av sannsynlig valutaeksponering. Sikringsgraden er størst for den kontantstrømmen som ligger nærmest i tid. Ved årsskifte skal minimum 50% og maksimalt 100% av netto beregnet valutaeksponering for neste år være kurssikret.

Salg av valuta på termin behandles i en egen portefølje. For handlene inngått i denne porteføljen oppfylles dokumentasjonskravene og kravene til effektivitetsmåling for sikringsbokføring iht. IFRS 9. I regnskapet klassifiseres denne porteføljen av valutaderivater som holdt for sikringsformål med verdiendring over utvidet resultat. Per 31.12.2023 er -170,7 millioner kroner innregnet i egenkapitalen (67,2 millioner kroner i 2022).

Konsernets bankinnskudd, fordringer og gjeld i valuta er eksponert for svingninger i valutakursen. Det samme gjelder de ovenfor omtalte andre finansielle kraftavtaler, som følge av at kraftprisen er notert i EUR. I en sensitivetsanalyse senere i noten er det vist til hvilken påvirkning en 10 % økning/nedgang i valutakurser kan ha på konsernets resultat og egenkapital.

(iii) Flytende rente- og fastrenterisiko

Konsernets renterisiko er i stor grad knyttet til langsiktige lån. I tillegg er konsernet indirekte eksponert mot andel av gjeld i tilknyttet selskap. Lån med flytende rente medfører risiko for økte finanskostnader i resultatet.

Lån med fast rente bokføres til amortisert kost slik at endringer i virkelig verdi ikke resultatføres. For lån som er sikringsobjekt i virkelig verdi sikring, justeres amortisert kost med sikringsgevinster og -tap. Dette gjelder for obligasjonslån hvor det er inngått rentebytteavtale fra fast til flytende rente. Rentebytteavtaler (fast til flytende rente) balanseføres til virkelig verdi. Verdiendring på sikringsinstrumentet føres i resultatet sammen med verdiendring på sikringsobjektet. Lyse har inngått tre nye verdisikringsavtaler i 2023.

Sikringer av flytenderenteeksponering med flytende til fast renteswapper regnskapsføres i tråd med prinsippene for kontantstrømsikring, hvor effektiv del av verdiendringen på renteswappene føres til sikringsreserven i egenkapitalen. Per 31.12.23 er 5,4 millioner kroner innregnet i egenkapitalen (2,8 millioner kroner i 2022). For informasjon om beløp og rentevilkår for rentebytteavtalene henvises til note 8 og note 24.

I tillegg har Lyse langsiktige finansielle kraftforpliktelser som påvirkes av renteendringer. Endring i virkelig verdi på disse forpliktelsene føres til virkelig verdi over resultat.

Oppfølging av styrets rammer gjøres løpende og relevante nøkkeltall rapporteres til styret kvartalsvis.

Nøkkeltall fra finansstrategien

	Faktisk 31.12.23	Rammer/krav i finansstrategi	Måloppnåelse
Likviditetsreservens varighet målt mot antatt finansieringsbehov (antall måneder)	16 måneder	6 måneder	Innenfor målsetting
Faktisk likviditetsreserve* sammenlignet med kapitalbehov neste seks måneder	5 043 mill kr.	2 652 mill kr.	Innenfor målsetting
Renterisiko			
Simulering av endring netto finanskostnad etter skatt, gitt 1 prosentpoeng renteøkning (MNOK):			
Neste 12 måneder	22	25	Innenfor målsetting
12-24 måneder	18	40	Innenfor målsetting
24-36 måneder	32	50	Innenfor målsetting
36-48 måneder	39	60	Innenfor målsetting

* Likviditet eksklusiv trekkrettigheter og kassekreditt.

Sensitivitetsanalyser markedsrisiko

I tabellene under presenteres partielle analyser av sensitiviteten på de finansielle instrumentene, der isolert virkning av hver enkelt risiko på resultat og egenkapital er estimert. Utgangspunktet er valgte hypotetiske endringer i ulike markedsparametere på konsernets balanse per 31.12.23. Analysen omfatter i henhold til IFRS kun finansielle instrumenter og er ikke ment å gi et helhetlig bilde av konsernets markedsrisiko. For eksempel:

- Ved sikring av inngåtte kontrakter påvirker endring på verdien på sikringen resultatet, mens motsvarende endring på den underliggende kontrakten ikke er tatt hensyn til, da den ikke er finansielt instrument.
- Ved endring i én av parameterne tar analysen ikke hensyn til korrelasjon med andre parametere.

Dersom kraftprisen ble 30% høyere/lavere og alle andre variabler var konstante ville dette føre til følgende endringer i resultat etter skatt og egenkapital i henhold til tabellene under. Endringen skyldes betingelsene i ulike kraftkontrakter.

VIRKNING PÅ RESULTAT ETTER SKATT VED ENDRING I KRAFTPRIS

	Kraftprisendring	
	30%	-30%
Per 31.12.23	-104 461	104 461
Per 31.12.22	-111 658	111 658

VIRKNING PÅ EGENKAPITAL ETTER SKATT VED ENDRING I KRAFTPRIS

	Kraftprisendring	
	30%	-30%
Per 31.12.23	-269 595	269 595
Per 31.12.22	0	0

Dersom kursen på norske kroner i forhold til øvrig valuta var svakere (+10%) / sterkere (-10%) og alle andre variabler var konstante ville dette føre til følgende endringer i resultat etter skatt og egenkapital i henhold til tabellene under. Endringen skyldes valutagevinst/tap i forbindelse med omregning av kraft-/terminkontrakter, valutalån og øvrige finansielle balanseposter i valuta.

VIRKNING PÅ RESULTAT ETTER SKATT VED ENDRING I VALUTAKURS

	Valutakursendring	
	10%	-10%
Per 31.12.23	245 855	-245 855
Per 31.12.22	167 295	-167 295

VIRKNING PÅ EGENKAPITAL VED ENDRING I VALUTAKURS

	Valutakursendring	
	10%	-10%
Per 31.12.23	-769 101	769 101
Per 31.12.22	-656 929	656 929

Dersom renten styrker/svekker seg med 50 bp og alle andre variabler var konstante ville dette føre til følgende endringer i resultat etter skatt og egenkapital i henhold til tabellene under. Dette med bakgrunn i endret nåverdi av kontrakter og endret netto rentekostnad.

VIRKNING PÅ RESULTAT VED ENDRING I RENTENIVÅ (PARALLELLE RENTESKIFT)

	Renteendring	
	+50 bp	-50 bp
Per 31.12.23	-22 176	22 176
Per 31.12.22	13 863	-13 863

VIRKNING PÅ EGENKAPITAL VED ENDRING I RENTENIVÅ (PARALLELLE RENTESKIFT)

	Renteendring	
	+50 bp	-50 bp
Per 31.12.23	48 515	-48 515
Per 31.12.22	-39 377	39 377

De finansielle instrumentene i tabellen over balanseføres til virkelig verdi eller til amortisert kost med verdiendring over egenkapitalen.

(b) Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår ved salg til kunder, handel med derivater samt ved innskudd i banker og finansinstitusjoner. Konsernets kredittrisiko vurderes totalt sett som lav/moderat. Det har historisk vært ubetydelige tap på andre poster enn kundefordringer.

Kunder

Konsernets omsetning til privat- og bedriftskunder er fordelt på en diversifisert kundeportefølje som består av mange og små kunder. Konsernet har følgelig ingen vesentlig konsentrasjon av kundekredittrisiko knyttet til denne omsetningen. Lyse har rutiner for hvilke produkter/kunder hvor kredittsjekking gjennomføres før salg. Betaling skjer i hovedsak ved etterskuddsvis fakturering. Betalingsevnen og -viljen til kundene har historisk vært god. En egen avdeling jobber med løpende oppfølging av kundefordringer. Virkemidler som brukes er at det sendes ut betalingspurringer, det inngås avdragsordninger for kunder med betalingsvansker, inkassoselskaper benyttes og eventuelt stanses leveransene. Forretningsområdet Telekom har i tillegg omsetning til Altibox partnere. Dette er avtaler som er langsiktige og med solide motparter, hvor kredittrisiko historisk har vært lav.

Lyse bruker, med fravikelse på noen områder, standard kundeavtaler som bransjeforeningen Energi Norge og Forbrukerombudet er enige om. Kundevilkårene inneholder bestemmelser om fakturering og betalingsfrister. Størrelsen på kundefordringene følger normalt utviklingen i størrelsen på omsetningen. Konsernet har ingen pant som sikkerhet. Lyse anvender forenklet metode for beregning av tapsavsetninger for kundefordringer og måler tapsavsetningen basert på forventet kredittap over levetiden til kundefordringen. Det er per 31.12.23 avsatt 46 millioner kroner til dekning på tap (2022: 48,2 millioner kroner). Dette utgjør omtrent 1,8 % av kundefordringene (2022: 1,6%). Lyse forventer ikke å bli påført vesentlige tap på kundefordringene. Viser også til note 23.

Motpartsrisiko finansielle kraftkontrakter

Av finansielle kraftkontrakter inngått i 2023 cleares 100 % mot Nasdaq OMX. Når handlene cleares på Nasdaq OMX trer dette selskapet inn som juridisk motpart og garanterer for oppgjør, hvilket gjør at motpartsrisikoen blir minimal. Nasdaq OMX har clearinglisens fra Finanstilsynet. For kontrakter som gjøres opp bilateralt, er motparten store, kjente norske/nordiske foretak, eller foretak som Lyse har grundig kjennskap til. For å redusere kredittrisikoen i forbindelse med finansiell og fysisk krafthandel, benyttes i noen tilfeller bankgarantier eller morselskapsgarantier ved inngåelsen av slike kontrakter.

Kredittrisiko øvrige finansielle instrumenter

Lyse påtar seg kredittrisiko ved plassering av overskuddslikviditet og som følge av motpartsrisiko ved bruk av sikringsinstrumenter som blant annet rentebytteavtaler, valutaterminer o.l. Kredittrisikoen begrenses av blant annet strenge krav til motpartsrisiko, herunder rating, kapitalkrav, størrelse og diversifisering av finansielle motparter.

Fordringer

Poster som inngår her er andre kortsiktige fordringer, fordringer på nærstående parter, og andre langsiktige fordringer. Kredittrisiko vurderes som liten da større poster er mot solide motparter og øvrige poster er fordelt på mange motparter. Konsernet har ingen pant som sikkerhet. Enkelte fordringer defineres ikke som kredittrisiko i henhold til IFRS 7, eksempelvis forskuddsbetalte kostnader.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd som fremkommer av balansen og kan representere kredittrisiko, er fordelt på solide banker, deriblant vår hovedbankforbindelse.

Lyses brutto kreditteksponering tilsvarer innregnede verdier av finansielle eiendeler. I den grad det er stilt relevant sikkerhet av vesentlig betydning er dette presentert i tabellen nedenfor:

BRUTTO EKSPONERING KREDITTRISIKO

	Note	2023	2022
Øvrige finansielle anleggsmidler	7	963 082	924 231
Derivater, kortsiktige og langsiktige	7, 24	487 189	296 042
Kundefordringer og andre fordringer, kortsiktige og langsiktige	7, 23	4 021 461	3 856 746
Finansielle plasseringer, kortsiktige	7, 25, 26	1 427 000	1 148 400
Bankinnskudd, kontanter og lignende	7, 25, 26	4 763 105	7 713 341
Brutto eksponering kredittisiko		11 661 837	13 938 760

EKSPONERING AVDEMPET AV SIKKERHETER (GARANTIER, KONTANTSIKKERHET MV)

	Note	2023	2022
Kontantsikkerhet for derivater	30	112 000	421 000
Netto eksponering kredittisiko		11 549 837	13 517 760

(c) Likviditetsrisiko

Konsernets sentrale finansavdeling har som en av hovedoppgavene å sikre at Lyse er finansiert slik at det til enhver tid finnes likviditet til å møte løpende betalingsforpliktelser i tillegg til beredskap for strategisk handlekraft. Finansavdelingen overvåker konsernets likviditet gjennom rullerende prognoser basert på forventet kontantstrøm.

I tråd med konsernets finansstrategi opprettholder Lyse en betydelig likviditetsreserve. Det er satt krav til at likviditetsreserven skal være stor nok til å dekke forfall og kunne finansiere planlagt drift innenfor en rullerende seks måneders periode. Utover likviditetsreserven har konsernet ubenyttede trekkfasiliteter på 3.619 mill.kroner til å dekke ytterligere finansieringsbehov. Innlån skal ha en diversifisert forfallstruktur. Lyse fikk i 2023 tildelt offisiell rating på A- fra Scope Ratings. Den offisielle ratingen bekrefter Lyses solide kredittverdighet og gir god tilgang til finansieringsmarkedet. Totalt sett vurderes konsernets likviditetsrisiko som lav.

Tabellene nedenfor spesifiserer forfall av finansielle forpliktelser. Beløpene i tabellene er udiskonterte kontantstrømmer. I forfallsanalysen er fremtidige renter og avdrag inkludert. For estimerte renter er spotrenter benyttet.

FORFALLSANALYSE AV FINANSIELLE FORPLIKTELSE - RESTLØPETID PER 31.12.23

	neste 6 mnd	neste 7-12 mnd	neste 13-24 mnd	neste 25-48 mnd	fra og med 5.år	Sum
Valutaderivater - kontantstrømsikring*	-899 240	-573 266	-1 382 582	-1 742 277	-854 278	-5 451 643
Andre derivater	-129 641	-103 053	-67 218	-168 482	-301 426	-769 820
Ikke derivate finansielle forpliktelser:						
Rentebærende langsiktig og kortsiktig gjeld	-1 935 821	-2 208 793	-3 433 331	-5 382 793	-12 567 934	-25 528 672
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-4 808 952					-4 808 952
Sum ikke derivative forpliktelser	-6 744 773	-2 208 793	-3 433 331	-5 382 793	-12 567 934	-30 337 624
Sum finansielle forpliktelser	-7 773 654	-2 885 112	-4 883 131	-7 293 552	-13 723 638	-36 559 087
<i>Finansielle valuta derivater brutto oppgjør (innstrømmer)</i>	843 044	545 275	1 336 429	1 746 655	860 586	5 331 989

* Finansielle valutaderivater brutto oppgjør (utstrømmer) til spotkurs.

FORFALLSANALYSE AV FINANSIELLE FORPLIKTELSE - RESTLØPETID PER 31.12.22

	neste 6 mnd	neste 7-12 mnd	neste 13-24 mnd	neste 25-48 mnd	fra og med 5.år	Sum
Valutaderivater - kontantstrømsikring*	-1 135 490	-546 718	-1 114 463	-1 608 611	-904 187	-5 309 469
Andre derivater	-203 862	-206 255	-223 213	-80 161	-277 056	-990 547
Ikke derivate finansielle forpliktelser:						
Rentebærende langsiktig og kortsiktig gjeld	-2 162 212	-364 126	-3 583 454	-5 948 336	-10 687 534	-22 745 662
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-6 615 156					-6 615 156
Sum ikke derivative forpliktelser	-8 777 368	-364 126	-3 583 454	-5 948 336	-10 687 534	-29 360 818
Sum finansielle forpliktelser	-10 116 720	-1 117 099	-4 921 130	-7 637 108	-11 868 777	-35 660 834
<i>Finansielle valuta derivater brutto oppgjør (innstrømmer)</i>	1 125 844	546 403	1 116 816	1 663 730	979 386	5 432 179

* Finansielle valutaderivater brutto oppgjør (utstrømmer) til spotkurs.

Risiko knyttet til kapitalstyring

Konsernets overordnede mål for kapitalstyringen er å trygge fortsatt drift for å sikre avkastning for eierne. Videre skal konsernet opprettholde en hensiktsmessig kapitalstruktur som balanserer hensynene knyttet til minimering av kapitalkostnader og konsernets behov for betydelig finansiell handlefrihet.

Aksjonærene i Lyse legger til grunn et langsiktig industrielt perspektiv for utviklingen av konsernet, og som en konsekvens av denne målsettingen forvalter konsernet i liten grad finansielle plasseringer i verdipapir.

Finansieringsbehov hentes i kapitalmarkedet og bankmarkedet hvor finansieringsbehovet i hovedsak søkes dekket med innlån med langsiktig løpetid, hensyntatt at vedtatte risikorammer i konsernets finansstrategi overholdes. For å sikre konsernets finansielle handlefrihet blir det vektlagt å ha kredittlinjer som sikrer at kapital er tilgjengelig på kort sikt.

For finansiering utover ansvarlig lån har Lyse-konsernet avgitt negativ pantsettelseserklæring og det foreligger kapitalkrav fra långivere hvor markedsverdien av konsernets egenkapital ikke skal være lavere enn et fastsatt minimumsnivå. Videre er det inngått avtaler hvor kausjonserklæringer eller garantier samlet for konsernets forpliktelser ikke skal utgjøre mer enn 15% av samlet bokførte eiendeler. Begrensningen gjelder ikke for ordinær sikkerhet inngått i forbindelse med handel av

verdipapirer og finansielle instrumenter, samt ordinær salgspant ved leveranser av varer og tjenester på kreditt. Kapitalkravene overvåkes løpende og rapporteres til konsernstyret kvartalsvis. Lyse-konsernet tilfredsstiller kapitalkravene med god margin.

Konsernets utbyttepolitikk er fastsatt i aksjonæravtale. Utbyttepolitikken skal sikre en langsiktig industriell utvikling, samt gi stabile og forutsigbare utbetalinger til aksjonærene.

7 Finansielle instrumenter per målekategori

Finansielle instrumenter utgjør en stor del av Lyses totale balanse og har vesentlig betydning for konsernets finansielle stilling og -resultat. Nedenstående tabell viser en oversikt over finansielle instrumenter per målekategori med henvisning til noter for ytterligere informasjon.

Vurdering av virkelig verdi

Finansielle instrumenter i kategoriene: finansielle instrumenter til amortisert kost, finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet og finansielle instrumenter til virkelig verdi ført over utvidet resultat klassifiseres ved å bruke et virkelig verdi hierarki som reflekterer signifikansen av den inputen som brukes i utarbeidelsen av målingene.

Virkelig verdi på lån er beregnet basert på mest mulig observerbare data slik at vurderingen i størst mulig grad blir markedsbasert, herunder er langsiktig finansiell gjeld i EUR vurdert til balansedagens valutakurs. Lånene er ikke balanseført til virkelig verdi, men hører til i nivå 2 i verdsettelsehierarkiet nedenfor.

For noen poster er balanseført verdi vurdert til å være en tilstrekkelig god tilnærming til virkelig verdi. Disse postene er ikke plassert inn i virkelig verdi hierarkiet siden virkelig verdi ikke er beregnet. Dette gjelder de kortsiktige postene kundefordringer og andre kortsiktige fordringer, bankinnskudd, kontanter o.l., leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld samt posten langsiktige fordringer.

Virkelig verdi hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1

Inndata på nivå 1 er noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser som foretaket har tilgang til på måletidspunktet. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter primært Oslo Børs gjeldsinstrumenter.

Nivå 2

Inndata på nivå 2 er andre inndata enn noterte priser som omfattes av nivå 1 og er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen, enten direkte eller indirekte. For produkter i kraftmarkedet legges sluttpriser (diskontert) til grunn. Virkelig verdi på inngåtte valutaterminkontrakter beregnes ut fra spotkurs for aktuell valuta ved balansedagens slutt (Norges Bank kurs). Virkelig verdi av rentebytteavtaler beregnes på bakgrunn av framtidig rentekurve. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimer.

Nivå 3

Inndata på nivå 3 er ikke-observerbare inndata for eiendelen eller forpliktelsen.

Lyse har større langsiktige fysiske industrikontrakter i EUR på levering av industrikraft frem til 2040 hvor det er innebygde valutaderivater, se note 24 for mer informasjon. Ved beregning av virkelig verdi er beste estimat lagt til grunn ved fastsettelse av fremtidig valutakurs på valutaderivatene. Verdsettelsen er sensitiv overfor hvilken valutakursbane som blir brukt.

Selskapet har i tillegg kraftforpliktelser bestående av fristrømforpliktelser. Finansielle fristrømforpliktelser vurderes til virkelig verdi mens en erstatningskraftavtale og noen fysiske fristrømsavtaler vurderes til amortisert kost. Verdivurderingsmetode er estimering av kontantstrømmer. Kontantstrømmene er beregnet med utgangspunkt i årlige mengder fristrøm multiplisert med framtidige markedspriser på kraft (Nasdaq). Benyttet diskonteringsrente er beregnet med utgangspunkt i EUR statsrenter (Tyske statsrenter), hensyntatt markedsrisikopåslag samt et selskapsspesifikt kredittpåslag. Kontraktene har finansielt oppgjør. I fristrømforpliktelser hvor det er behov for priser utover observerbare markedsdata så justeres markedsdata med en antatt årlig vekstrate på 1,5 %.

Lyse konsernet har fastpriskontrakter for bedriftskunder hvor kjøp og salg av fysiske kontrakter har elementer av finansielt oppgjør. Fastpriskontraktene vurderes til virkelig verdi. Verdivurderingsmetode er estimering av kontantstrømmer. Kontantstrømmene er beregnet med utgangspunkt i avtalt volum multiplisert med framtidige markedspriser på kraft (Nasdaq første år, deretter gjennomsnitt av ulike analysehus).

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - EIENDELER 31.12.2023

	Note	Eiendeler til virkelig verdi over resultat	Eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	Derivater som sikrings-instrument	Eiendeler til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Langsiktige fordringer	23	0	0	0	416 454	416 454	416 454
Andre langsiktige finansielle eiendeler		128 516	0	0	0	128 516	128 516
Derivater	6,24	458 034	0	0	0	458 034	458 034
Derivater - sikringsinstrumenter	6,8,24	0	0	29 156	0	29 156	29 156
Obligasjoner - likviditetsplassering	25	0	1 427 000	0	0	1 427 000	1 427 000
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	23	0	0	0	3 704 011	3 704 011	3 704 011
Bankinnskudd, kontanter o.l.	25	0	0	0	4 763 105	4 763 105	4 763 105
Sum eiendeler		586 550	1 427 000	29 156	8 883 570	10 926 276	10 926 276

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - FORPLIKTELSE 31.12.2023

	Note	Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	Derivater som sikrings-instrument	Forpliktelser til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Lån	26	0	0	19 658 115	19 658 115	19 407 456
Langsiktig finansiell gjeld i EUR, utpekt som sikringsinstrument	6,8,26	0	0	3 576 684	3 576 684	2 968 814
Derivater	6,24	347 994	0	0	347 994	347 994
Derivater - sikringsinstrumenter	6,8,24	0	440 970	0	440 970	440 970
Kortsiktige kontraktsforpliktelser	28	0	0	29 664	29 664	29 664
Langsiktige kontraktsforpliktelser		0	0	1 234 718	1 234 718	1 234 718
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	28	0	0	4 861 207	4 861 207	4 861 207
Langsiktig forpliktelse leasing	31	0	0	1 696 356	1 696 356	1 696 356
Kortsiktig forpliktelse leasing	31	0	0	293 826	293 826	293 826
Sum forpliktelser		347 994	440 970	31 350 570	32 139 534	31 281 005

FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI 31.12.2023

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt 31.12.2023
Investeringer i aksjefond/aksjer	15 983	0	112 533	128 516
Derivater, målt til virkelig verdi over resultatet	0	17 515	440 518	458 033
Derivater, sikringsinstrumenter	0	29 156	0	29 156
Obligasjoner - likviditetsplassering	1 427 000	0	0	1 427 000
Sum eiendeler	1 442 983	46 671	553 051	2 042 705
Derivater, målt til virkelig verdi over resultatet	0	0	347 994	539 139
Derivater, målt til virkelig verdi over utvidet resultat	0	249 825	191 145	249 825
Sum forpliktelser	0	249 825	539 139	788 964

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - EIENDELER 31.12.2022

	Note	Eiendeler til virkelig verdi over resultat	Eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	Derivater som sikrings- instrument	Eiendeler til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Langsiktige fordringer	23	0	0	0	85 286	85 286	85 286
Andre langsiktige finansielle eiendeler		108 159	0	0	0	108 159	108 159
Derivater	6,24	192 696	0	0	0	192 696	192 696
Derivater - sikringsinstrumenter	6,8,24	0	0	103 346	0	103 346	103 346
Obligasjoner - likviditetsplassering	25	0	1 148 400	0	0	1 148 400	1 148 400
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	23	0	0	0	3 771 470	3 771 470	3 771 470
Bankinnskudd, kontanter o.l.	25	0	0	0	7 713 341	7 713 341	7 713 341
Sum eiendeler		300 855	1 148 400	103 346	11 570 096	13 122 698	13 122 698

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - FORPLIKTELSE 31.12.2022

	Note	Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	Derivater som sikrings- instrument	Forpliktelser til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Lån	26	0	0	16 351 252	16 351 252	15 925 218
Langsiktig finansiell gjeld i EUR, utpekt som sikringsinstrument	6,8,26	0	0	3 458 367	3 458 367	2 896 087
Derivater	6,24	789 840	0	0	789 840	789 840
Derivater - sikringsinstrumenter	6,8,24	0	48 976	0	48 976	48 976
Kortsiktige kontraktsforpliktelser	28	0	0	33 909	33 909	33 909
Langsiktige kontraktsforpliktelser*		0	0	1 019 200	1 019 200	1 019 200
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	28	0	0	6 581 247	6 581 247	6 581 247
Langsiktig forpliktelse leasing	31	0	0	1 566 153	1 566 153	1 566 153
Kortsiktig forpliktelse leasing	31	0	0	280 007	280 007	280 007
Sum forpliktelser		789 840	48 976	29 290 135	30 128 951	29 140 637

* Kontraktsforpliktelser er utskilt på egen regnskapslinje i 2023. Langsiktig del er retrospektivt tatt inn i tabellen for 2022.

FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI 31.12.2022

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt 31.12.2022
Investeringer i aksjefond/aksjer	13 090	0	95 069	108 159
Derivater, målt til virkelig verdi over resultatet	0	31 160	161 536	192 696
Derivater, sikringsinstrumenter	0	103 346	0	103 346
Obligasjoner - likviditetsplassering	1 148 400	0	0	1 148 400
Sum eiendeler	1 161 490	134 506	256 605	1 552 601
Derivater, målt til virkelig verdi over resultatet	0	0	789 840	789 840
Derivater, målt til virkelig verdi over utvidet resultat	0	48 976	0	48 976
Sum forpliktelser	0	48 975	789 840	838 815

8

Regnskapsmessig sikring

Lyse har finansielle instrumenter som er behandlet som kontantstrømsikring og virkelig verdisikring etter oppfylte krav i IFRS regelverket om sikringsbokføring. Avtalene er inngått for å redusere valuta- og prissikring på fremtidig forventet kraftsalg, flytende renterisiko på innlån og risiko for verditap på obligasjonslån.

Nedenfor følger informasjon om postene i regnskapet. Viser også til note 2 for ytterligere informasjon om sikring. Tallene er oppgitt før skatt med mindre noe annet er angitt.

Kategori:	Kontantstrømsikringer EUR	
Fremtidig risikoutsatt kontantstrøm, sikringsobjekt:	Kraftsalg i EUR	
Sikringsinstrument:	Terminer salg EUR	Valutainnlån EUR
Ledelsens risikostrategi	Målet med valutasikringen er å redusere variasjoner i inntektene fra kraftproduksjonen som selges i EUR. Uten sikring vil inntektene fra kraftproduksjonen variere med den spotkurs som til enhver tid er gjeldende for salg av euro. Ved inngåelse av sikringskontrakter avtales det en fast kurs for salg av valuta frem i tid. Dermed vil Lyse oppnå en valutasikring hvor valutakursen er fastsatt for den andel av kontantstrømmen i EUR som valutasikres.	Målet med denne valutasikringen er å ha fremtidige avdrag på lån i samme valuta som inntekter fra kraftproduksjonen som selges i EUR. Ved å ha inn- og utbetalinger i samme valuta reduseres valutarisiko.
Periode for inngåtte sikringsinstrumenter per 31.12.23	2024-2030	2024-2044
Nedenstående informasjon gjelder for perioden (hvor informasjonen er mest aktuell i henhold til gjeldende sikringsstrategi)	2024-2030	
Beløp fremtidige sikringsinstrumenter 31.12.23	637 millioner EUR	
Tilhørende beløp eksponering 31.12.23	3 191 millioner EUR	
Andel av eksponeringen som er sikret 31.12.23	20 %	
Sikringspris / Sats 31.12.23	10,99 (snittkurs fremtidige år)	Snitt opptrekkkurs lån er 9,54 EUR.
Beløp fremtidige sikringsinstrumenter 31.12.22	608 millioner EUR	
Tilhørende beløp eksponering 31.12.22	3 971 millioner EUR	
Andel av eksponeringen som er sikret 31.12.22	15 %	
Sikringspris / Sats 31.12.22	10,76 (snittkurs fremtidige år)	Snitt opptrekkkurs lån er 9,32 EUR.

Kategori:	Kontantstrømsikringer EUR	
Fremtidig risikoutsatt kontantstrøm, sikringsobjekt:	Kraftsalg i EUR	
Sikringsinstrument:	Terminer salg EUR	Valutainnlån EUR
Profil sikringsgrad for fremtidige perioder	Alle årene i perioden har sikringer. Størst andel sikring i 2024 deretter fallende profil.	Alle årene i perioden har sikringer. Størst andel sikring i perioder med avdrag og innfrielse av lånene.
Fornyelser av utløpte sikringer	Sikringer som utløper vurderes løpende fornyet i henhold til gjeldende finansstrategi	Sikringer som utløper vurderes løpende fornyet i henhold til gjeldende finansstrategi
Mulige kilder til sikringsineffektivitet (av betydning)	Oversikring, motpartsrisiko eller at instrument og objekt har oppgjør på ulike tidspunkt. Valuta bank konto inngår som del av sikringsobjekt for å ta bort timing-mismatch og bedre effektiviteten (betydelig)	Oversikring, motpartsrisiko eller at instrument og objekt har oppgjør på ulike tidspunkt. Valuta bank konto inngår som del av sikringsobjekt for å ta bort timing-mismatch og bedre effektiviteten (betydelig)
Avdekket / bokført sikringsineffektivitet i 2023	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.
Avdekket / bokført sikringsineffektivitet i 2022	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.
Virkelig verdi sikringsinstrumenter 31.12.23	-219 millioner NOK	-3 577 millioner NOK (opprinnelig lånebeløp vurdert til EUR kurs på balansedagen)
Virkelig verdi sikringsinstrumenter 31.12.22	86 millioner NOK	-3 458 millioner NOK (opprinnelig lånebeløp vurdert til EUR kurs på balansedagen)
Virkning av realiserte effekter av sikringsbokføring 2023 i resultat	Utgjør en inntektsreduksjon på 138 millioner NOK under regnskapslinje for Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	Utgjør en inntektsreduksjon på 33 millioner NOK under regnskapslinje for Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter
Virkning av realiserte effekter av sikringsbokføring 2022 i resultat	Utgjør en inntektsøkning på 29,2 millioner NOK under regnskapslinje for Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	Sikringen (inntekter og kostnader i samme valuta) medfører ingen sikringseffekter som bokføres
Virkning av urealiserte effekter av sikringsbokføring i resultat, egenkapital og balanse	Sikringsinstrumentene føres til virkelig verdi i balansen i linjene "Derivater" og inngår i resultatet under "Utvidet resultat". Viser og til note 6, 7 og 24 for ytterligere informasjon.	Sikringsinstrumentene føres til sluttkurs EUR i balansen i linjen "Langsiktig rentebærende gjeld". Årets valutajustering inngår i resultatet under "Utvidet resultat". Viser og til note 6, 7 og 26 for ytterligere informasjon.

Kategori:	Kontantstrømsikringer fastprisavtaler
Fremtidig risikoutsatt kontantstrøm, sikringsobjekt:	Kraftsalgsinntekter
Sikringsinstrument:	Fastprisavtaler
Ledelsens risikostrategi	Fastpriskontraktene er på tidspunkt for avtaleinngåelse inngått med formål om å sikre en andel av Lyses salgsinntekter ved at det oppnås en fast pris på en fast andel av Lyses fremtidige kraftproduksjon
Periode for inngåtte sikringsinstrumenter per 31.12.23	2024-2030
Fremtidige sikringsinstrumenter 31.12.23	1,5 TWh
Tilhørende eksponering 31.12.23	41 TWh
Andel av eksponeringen som er sikret 31.12.23	3,6 %
Sikringspris / Sats 31.12.23	71,9 øre / kWh (snitt fastpris fremtidige år)
Profil sikringsgrad for fremtidige perioder	Alle årene i perioden har sikringer. Størst andel sikring i 2024 og 2025, deretter fallende profil.
Mulige kilder til sikringsineffektivitet (av betydning)	Oversikring, motpartsrisiko eller at instrument og objekt har oppgjør på ulike tidspunkt
Fornyelser av utløpte sikringer	Sikringer som utløper vurderes løpende fornyet i henhold til gjeldende strategi.
Avdekket / bokført sikringsineffektivitet i 2023	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.
Virkelig verdi sikringsinstrumenter 31.12.23	-191 millioner NOK
Virkning av realiserte effekter av sikringsbokføring 2023 i resultat	Ingen realiserte effekter er bokført i 2023 på grunn av at avtalene er første gang innregnet per 31.12.23
Virkning av urealiserte effekter av sikringsbokføring i resultat, egenkapital og balanse	Sikringsinstrumentene føres til virkelig verdi i balansen i linjene "Derivater" og inngår i resultatet under "Utvidet resultat". Viser og til note 6, 7 og 24 for ytterligere informasjon.

Kategori:	Virkelig verdi sikring NOK	Kontantstrømsikring NOK
Fremtidig risikoutsatt kontantstrøm, sikringsobjekt:	Verdi på innlån med fast rente	Rentebetaling på innlån med flytende rente
Sikringsinstrument:	Renteswap med flytende rente	Renteswap med fast rente
Ledelsens risikostrategi	Målet med verdisikringen er å sikre at verdien på obligasjonslånet ikke svinger med endringer i rentenivå. Uten sikring vil markedsverdien på lånet variere med variasjoner i fastrentene. Ved inngåelse av sikringsinstrument avtales det at det betales flytende rente og mottas fast rente. Dermed vil Lyse oppnå en sikring hvor verdiendringen på obligasjonslånet eksakt vil samsvare med verdiendringen på rentebytteavtalen.	Målet med rentesikringen med bruk av renteswapper med betaling av fast rente er å redusere variasjoner i rentekostnadene samt å redusere variasjonene i rentebetalingene på ansvarlig lån og deler av banklån. Dermed vil Lyse oppnå en sikring hvor renten på disse lån blir en fast rente for den periode som det er avtalt på swappene.
Periode for inngåtte sikringsinstrumenter per 31.12.23	2024-2029	2024-2030
Nedenstående informasjon gjelder for perioden (hvor informasjonen er mest aktuell i henhold til gjeldende sikringsstrategi)	2024-2029	2024-2030
Beløp fremtidige sikringsinstrumenter 31.12.23	1 050 millioner NOK	500 millioner NOK
Tilhørende beløp eksponering 31.12.23	1 050 millioner NOK	1 500 millioner NOK
Andel av eksponeringen som er sikret 31.12.23	Andelen av lånene som har tilleggsemisjoner er 100 % sikret, henholdsvis 300 millioner NOK (LYSE25), 150 millioner NOK (LYSE23 ESG) og 600 millioner NOK (LYSE32).	33 %
Sikringspris / Sats 31.12.23	Lyse betaler flytende rente og mottar fast rente på mellom 1,64% - 5,13% på avtalene (fremtidige år).	Lyse betaler fast rente på mellom 1,84% - 3,0% Lyse mottar flytende rente på avtalene (fremtidige år).
Beløp fremtidige sikringsinstrumenter 31.12.22	450 millioner NOK	100 millioner NOK
Tilhørende beløp eksponering 31.12.22	450 millioner NOK	1 600 millioner NOK
Andel av eksponeringen som er sikret 31.12.22	Andelen av lånene som har tilleggsemisjoner er 100 % sikret, henholdsvis 300 millioner NOK (LYSE25) og 150 millioner NOK (LYSE23 ESG).	6 %
Sikringspris / Sats 31.12.22	Lyse betaler flytende rente og mottar fast rente på henholdsvis 1,635 % og 1,73 % på avtalene (fremtidige år).	Lyse betaler fast rente på 1,84% og mottar flytende rente på avtalene (fremtidige år).

Kategori:	Virkelig verdi sikring NOK	Kontantstrømsikring NOK
Fremtidig risikoutsatt kontantstrøm, sikringsobjekt:	Verdi på innlån med fast rente	Rentebetaling på innlån med flytende rente
Sikringsinstrument:	Renteswap med flytende rente	Renteswap med fast rente
Profil sikringsgrad for fremtidige perioder	100 % sikringsgrad for beholdningen som er sikret frem til forfall.	33 % sikringsgrad, med økende profil pga gradvis reduksjon av lånebeløpet, frem til forfall av sikringsavtalen i 2030
Fornyer av utløpte sikringer	Obligasjonslånet LYSE25 og tilhørende sikringsinstrument utløper ved forfall april 2025. Obligasjonslånet LYSE23 ESG og tilhørende sikringsinstrument utløper ved forfall desember 2028. Obligasjonslånet LYSE32 og tilhørende sikringsinstrumenter utløper ved forfall september 2029. Eventuelle nye virkelige verdi sikringer vurderes i henhold til gjeldende finansstrategi.	Sikringer som utløper vurderes løpende fornyet i henhold til gjeldende finansstrategi
Mulige kilder til sikringsineffektivitet (av betydning)	Oversikring, motpartsrisiko eller at instrument og objekt har oppgjør eller rentefastsettelse på ulike tidspunkt.	Oversikring, motpartsrisiko eller at instrument og objekt har oppgjør eller rentefastsettelse på ulike tidspunkt
Avdekket / bokført sikringsineffektivitet i 2023	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.
Avdekket / bokført sikringsineffektivitet i 2022	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.	Nei. Ettersom sikringsobjekt og sikringsinstrument har forfall i samme fremtidige periode og det ikke er oversikring vil verdiendringen på disse være omtrent lik.
Virkelig verdi sikringsinstrumenter 31.12.23	-1,7 millioner NOK	6,9 millioner NOK
Virkelig verdi sikringsinstrumenter 31.12.22	-35,5 millioner NOK	3,6 millioner NOK
Virkning av realiserte effekter av sikringsbokføring 2023 i resultat	Utgjør 13,9 millioner NOK av regnskapslinje Finanskostnader	Utgjør -6,1 millioner NOK av regnskapslinje Finanskostnader
Virkning av realiserte effekter av sikringsbokføring 2022 i resultat	Utgjør 2 millioner NOK av regnskapslinje Finanskostnader	Utgjør -6,5 millioner NOK av regnskapslinje Finanskostnader
Virkning av urealiserte effekter av sikringsbokføring i resultat, egenkapital og balanse	*) Sikringsinstrumentene føres til virkelig verdi i balansen i linjene "Derivater", motposten "Langsiktig rentebærende gjeld" er økt tilsvarende. Virkningen i resultat og egenkapital er netto kroner null. Viser til note 6, 7, 24 og 26 for ytterligere informasjon.	Sikringsinstrumentene føres til virkelig verdi i balansen i linjene "Derivater" og inngår i resultatet under "Utvidet resultat". Viser og til note 6, 7 og 24 for ytterligere informasjon.

Tabellen nedenfor oppsummerer effektene av postene i regnskapet:

	2023				2022			
(Tall i hele millioner)	Nominelt sikrings-instrument i akutell valuta	Virkelig verdi	Resultatført	Balanseført mot sikrings-reseve*	Nominelt sikrings-instrument i akutell valuta	Virkelig verdi	Resultatført	Balanseført mot sikrings-reserve
Kontantstrømsikringer								
Kraftinntekter EUR terminer	485	-219	-138	-171	505	86	29	67
Kraftinntekter EUR lån	152	-3 577	-33	-422	103	-3 458	0	-307
Fastprisavtaler	0	-191	0	-149	0	0	0	0
Renteswapper NOK	500	7	6	5	100	4	7	3
Virkelig verdisikring								
Renteswapper NOK	1 050	-2	-14	0	450	-35	2	0
Sum		-3 982	-179	-737		-3 404	38	-237

* For EUR lån er beløpet inkludert en justering for tidligere års feil med 48 millioner NOK.

Ingen reklassifiseringsjusteringer som skyldes at transaksjoner ikke lenger forventes (ineffektivitet) i 2023 eller 2022.

Bevegelse i sikringsreserven

Tabellen nedenfor viser bevegelse i sikringsreserven for 2022-2023:

BEVEGELSE I SIKRINGSRESERVE

(Tall i hele millioner)	2023	2022
Balanse per 1. januar	-237	-112
Endring valutaterminer	-238	-5
Endring valutalån	-115	-125
Endring fastprisavtaler	-149	0
Endring renteswapper	2	5
Balanse per 31. desember	-737	-237

9

Salgsinntekter

SALGSINNTEKTER

(Tall i hele millioner)	2023	2022
Sluttbrukersalg		
Energi	2 601	4 420
Elnett	57	87
TV, fiber og andre teleinntekter*	2 762	3 735
Spotsalg av kraft	9 231	16 693
Telefoninntekter	2 834	1 957
Partnerinntekter	3 152	1 648
Overføringsinntekter	1 351	1 092
Inntekter naturgass, fjernvarme og fjernkjøling	472	641
Flaskehalsinntekter*	169	365
Andre inntekter*	467	490
Salgsinntekter	23 096	31 127

* Flaskehalsinntekter og teleomsetning i Danmark er tidligere presentert som andel av "Andre inntekter", men er fra 2023 presentert som henholdsvis "Flaskehalsinntekter" og andel av "Sluttbrukersalg TV, fiber og andre teleinntekter". Sammenligningstall for 2022 er omarbeidet tilsvarende.

10 Gevinster og tap på kraft- og valutakontrakter

Gevinst og tap på kraft- og valutakontrakter består av urealiserte og realiserte verdiendringer på finansielle instrumenter. I noten presenteres gevinster og tap på kraft- og valutakontrakter som innregnes i resultatet, samt poster som innregnes i totalresultatet.

Gevinster og tap på kraft- og valutakontrakter presenteres under inntekter i resultatoppstillingen.

GEVINSTER OG TAP FRA KRAFT- OG VALUTAKONTRAKTER

	Urealisert	Realisert	2023	Urealisert	Realisert	2022
Positivt bidrag til resultatet presenteres med positivt fortegn (kostnad -, inntekt +)						
Verdiendringer finansielle instrumenter:						
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet						
Finansielle kraftkontrakter - holdt for sikringsformål	245 752	-171 500	74 252	106 607	-819 617	-713 010
Valutaderivater i langsiktige fysiske industrikontrakter i EUR	344 965	-65 984	278 981	-205 765	-29 263	-235 028
Valutaderivater - holdt for sikringsformål	0	-138 240	-138 240	0	29 187	29 187
Kontantstrømsikring gjeld i EUR	0	-32 809	-32 809	0	0	0
Andre verdiendringer						
Langsiktige finansielle kraftkontrakter	0	863	863	0	-9 817	-9 817
Verdiendringer på finansielle instrumenter innregnet i resultatet	590 717	-407 669	183 048	-99 158	-829 510	-928 668
Netto gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	590 717	-407 669	183 048	-99 158	-829 510	-928 668
Samlet skatteeffekt av verdiendringene	-115 441	75 171	-40 271	28 253	176 054	204 307
Netto gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter som er innregnet i årsresultat	475 276	-332 498	142 778	-70 905	-653 456	-724 361

GEVINSTER OG TAP FRA KRAFT- OG VALUTAKONTRAKTER SOM INNGÅR I UTVIDET RESULTAT (E/ SKATT)

	2023	2022
Urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter ført over utvidet resultat		
Kontantstrømsikring valutaterminkontrakter	-237 981	-4 221
Kontantstrømsikring rentebytteavtaler	2 599	5 215
Kontantstrømsikring gjeld i EUR	-162 860	-126 137
Kontantstrømsikring fastprisavtaler	-149 093	0
Urealiserte gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter som inngår i utvidet resultat	-547 335	-125 142
Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter som inngår i totalresultat	-404 557	-849 504

11

Varekostnad

VAREKOSTNAD

(Tall i hele millioner)	2023	2022
Energikjøp	3 515	7 171
Overføringskostnader	192	670
Innholdstjenester	1 635	1 187
Fiberrelaterte kostnader	228	157
Varekostnader til TV- og fiberutstyr	92	190
Nettverkskostnader telefoni	678	508
Varekostnader telefoniutstyr	289	234
Annet	322	167
Totalsum	6 950	10 285

12

Lønn

LØNNSKOSTNADER OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

	Note	2023	2022
Lønn		1 670 353	1 388 551
Arbeidsgiveravgift		255 018	196 341
Pensjonskostnader - ytelsesplaner	13	23 352	27 001
Pensjonskostnader - innskuddsordning	13	153 092	116 179
Aktiverte lønnskostnader		-377 387	-331 078
Andre personalkostnader		145 423	127 165
Sum lønnskostnad og andre personalkostnader		1 869 852	1 524 160
Gjennomsnittlig antall årsverk		1 962	1 708

13 Pensjoner

Lysekonsernet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Konsernet tilfredsstiller kravene i denne lov.

Lysekonsernet har følgende pensjonsordninger for sine ansatte:

	Antall pensjonister	Antall ansatte	Årets kostnad	Estimert kostnad neste år
Offentlig ytelsespensjon og offentlig AFP	477	122	19 300	19 009
Innskuddspensjon og privat AFP		1 912	153 092	160 747
Pensjon over drift		66	4 455	4 642
Sum			176 847	184 398

Innskuddsbasert ordning

Selskapets innskuddsbaserte pensjonsordninger omfatter i alt 1 912 personer pr 31.12.2023. Ordningen er organisert i henhold til lov om innskuddspensjon.

AFP ordning i privat sektor

De fleste ansatte som er i den innskuddsbaserte ordningen er også knyttet til AFP-ordningen i privat sektor. Ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning i LO/NHO-området. Selskapet har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen om AFP-ordning. Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon for å muliggjøre innregning av ny forpliktelse i årsregnskapet for 2023. I henhold til IAS 19 medfører dette at ingen forpliktelse for ordningen balanseføres pr 31.12.2023.

Tilskudd til AFP ordningen inngår i personalkostnader, og neste års premie er estimert til 26,8 millioner kroner.

Ytelsesbasert ordning

Lyse har en ytelsesbasert pensjonsordning i henhold til tariffavtale for kommunalt ansatte. Pensjonsordningen omfatter i alt 599 personer, herav 122 aktive og 477 pensjonister, og oppsatte rettigheter for de personer som er gått ut av ordningen. Aktive ansatte trekkes 1,5 % av brutto lønn for delvis finansiering av pensjonsordningen.

Pensjonsordningen for de ansatte sikrer tariff-festet tjenstepensjon i KLP's kollektive pensjonsordninger. Dette gjelder alders, uføre, etterlatte, tidlig pensjon, AFP og betinget tjenstepensjon. Årskullene født før 1963 er sikret tidligpensjon og AFP 62-67 år. Årskullene fra 1963 er sikret betinget tjenstepensjon eller livsvarig AFP. Pensjonene fra KLP samordnes med utbetalingene fra folketrygden når regelverket krever det.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi ved utgangen av året. Pensjonsforpliktelsene (netto nåverdi av pensjonsytelsene på balansedagen justert for fremtidig lønnsvekst) er vurdert etter beste estimat basert på forutsetninger på balansedagen. De actuarielle beregningene av pensjonsforpliktelsene er utført av uavhengig aktuar. Forutsetningene for lønnsøkninger, pensjonsregulering og G-regulering er sammenholdt mot historiske observasjoner, inngåtte tariffavtaler og forholdet mellom enkelte forutsetninger.

Ansatte som slutter før pensjonsalder, blir værende igjen i pensjonsordningen og får en såkalt oppsatt rettighet. Lyse

er økonomisk forpliktet til å justere oppsatte rettigheter i takt med folketrygdens grunnbeløp frem til pensjonsalder, og folketrygdens grunnbeløp fratrasket 0,75 prosentpoeng når pensjonen er under utbetaling. Det er regnskapsmessig avsatt forpliktelse som om denne ytelsen er fullt opptjent, men likvidmessig, så påløper reguleringspremie i tråd med ovennevnte beskrivelse.

AFP ordning i offentlig sektor

Ansatte som har ytelsesbasert pensjonsordning omfattes av offentlig AFP-ordningen. Nåverdien av pensjonsforpliktelsen er vurdert etter beste estimat sammen med den ytelsesbaserte ordningen og med de samme forutsetningene. For årskullene 1963 og yngre vil det komme en ny AFP-ordning med livsvarig utbetaling som ligner på privat AFP. Det er høyst sannsynlig at ny AFP vil bli vedtatt i løpet av 2024, og virkningen av endringen vil bli behandlet som en planendring. Inntil denne er vedtatt beregnes pensjonsforpliktelsen etter reglene for dagens AFP 62 – 67 år.

De ansatte som i 2016 gikk over til innskuddspensjon og privat AFP, og ikke oppfyller krav til antall år i privat ordning får kompensert dette gjennom driften som er lik det den ansatte hadde fått i den offentlige ordningen fra de er 62 år.

Pensjon over drift

Konsernet har en ytelsesordning for alle ansatte med lønn over 12G. Ordningen finansieres over driften og konsernet balansefører forpliktelsen. Gammel ordning på lønn over 12G ligger som en forpliktelse i konsernets balanse som en oppsatt rettighet, og tas også over driften. Begge ordningene garanterer en årlig avkastning på hhv 3,5 % og 3 %.

TABELLEN UNDER VISER HVORDAN KONSERNETS PENSJONSORDNINGER ER INNTATT I ÅRSREGNSKAPET:

	2023	2022
Balanseførte forpliktelser:		
Ytelsesordninger	-20 910	25 107
Årets resultatførte pensjonskostnad: *		
Ytelsesordninger	19 300	27 047
Innskuddsordninger	153 092	116 179
Pensjon over drift	4 455	3 178
Virkning av pensjonseffekter ført over utvidet konsolidert resultat:		
Estimatavvik før skatt	47 578	-43 257
Skatteeffekt	-12 359	15 299
Aktuarielle gevinster (-) og tap (+) etter skatt	35 219	-27 958

* Resultatførte pensjonskostnader inkluderer årets opptjening, endringer til opphør av ordninger og planendring. Netto rentekostnader er presentert som finanskostnad.

BALANSEFØRT FORPLIKTELSE ER FASTSATT SOM FØLGER:

	2023	2022
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	1 716 010	1 633 912
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-1 759 963	-1 629 294
Faktisk netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	-43 953	4 619
Netto pensjonsforpliktelser i balansen fondsbaserte	4 285	19 780
Netto pensjonsmidler i balansen fondsbaserte	48 238	15 161
Pensjon over drift	23 043	20 489
Netto pensjonsforpliktelse i balansen*	-20 910	25 107

* Arbeidsgiveravgift er inkludert i netto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

ENDRING I YTELSESBASERT PENSJONSFORPLIKTELSE FONDSBASERTE ORDNINGER I LØPET AV ÅRET:

	2023	2022
Pensjonsforpliktelse 1. januar	1 633 912	1 706 411
Årets pensjonsopptjening	19 093	24 134
Rentekostnad	48 731	33 321
Estimatendringer	85 840	-99 566
Arbeidsgiveravgift på tilskudd	-16 613	-7 030
Utbetalte ytelser	-55 393	-50 652
Tilgang forpliktelser gjennom virksomhetssammenslutning	441	27 294
Pensjonsforpliktelse 31. desember	1 716 010	1 633 912

ENDRING I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI:

	2023	2022
Virkelig verdi på pensjonsmidler 1. januar	1 629 294	1 630 883
Faktisk avkastning midler ift. resultatført renteinntekt	49 836	31 898
Estimatendringer	38 262	-56 309
Administrasjon- og finansomkostninger	-2 883	-3 243
Innbetalt premie / tilskudd	118 658	52 883
Totale utbetalinger fra fond	-55 393	-50 652
Andel utbetalt fra premiefond - Sira Kvina DA	-18 084	0
Tilgang midler gjennom virksomhetssammenslutning	275	23 834
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31. desember	1 759 963	1 629 294

PENSJON OVER DRIFT

	2023	2022
Pensjonsforpliktelse 1. januar	20 489	17 735
Årets innskudd	3 416	2 215
Rentekostnad	744	576
Arbeidsgiveravgift	479	391
Utbetalte ytelser	-1 901	-425
Pensjonsforpliktelse 31. desember	23 043	20 489

FØLGENDE ØKONOMISKE FORUTSETNINGER ER LAGT TIL GRUNN:

	31.12.2023	31.12.2022
Diskonteringsrente	3,10%	3,00%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,10%	3,00%
Lønnsregulering	3,50%	3,50%
Pensjonsregulering	2,80%	2,48%
G-regulering	3,25%	3,25%
Arbeidsgiveravgift *)	14,10%	14,10%
Antatt uttak av AFP ved 62 år	42,50%	42,50%
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

* Arbeidsgiveravgift i datterselskapet Signal Bredbånd AS er 6,9 %.

Frivillig avgang (fellesordningen):

Alder (i år)	<24	24 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 55	>55
Avgang (i %)	25,00%	15,00%	7,50%	5,00%	3,00%	0,00%

Ytelsesordningene hos Lyse inngår i flerforetaksordning hos KLP og beregningen reflekterer dette. De økonomiske forutsetninger som er lagt til grunn er de som er anbefalt i veiledningen fra Regnskapsstiftelsen. Det er anvendt dødelighetstabell K2013BE og KLPs uføretabell.

Dødelighetstabellen tilsier følgende gjennomsnittlige gjenværende levetider ved pensjonsalder 65 år:

	2023	2022
Nye pensjonister ved regnskapsårets slutt:		
- Menn	24,2	24,1
- Kvinner	26,1	26,1
Nye pensjonister om 25 år:		
- Menn	27,5	27,4
- Kvinner	28,6	28,5

SENSITIVITETSANALYSE:

Tabellen nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsordninger i Lyse.

Endring i diskonteringsrente	-0,50%	poeng	0,50%	poeng
Endring i prosent brutto pensjonsforpliktelse	8,12%		-7,19%	
Endring i lønnsvekst	0,50%	poeng		
Endring i prosent brutto pensjonsforpliktelse	0,21%			

Risikoen for Lyse knyttet til pensjonsordningen er knyttet til de endringer i de økonomiske- og actuarielle forutsetninger som må benyttes i beregningen, og den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. Alle tre parametre i sensitivitetsanalysen er endret samtidig, og alle andre forutsetninger er uendret.

DEN SAMLEDE PENSJONSKOSTNADEN INNREGNET I RESULTATET:

	2023	2022
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	19 093	24 134
Rentekostnad *)	-1 105	1 423
Omkostninger	2 883	3 243
Arbeidstakers tilskudd til pensjonspremie	-1 571	-1 752
Pensjon over drift	4 455	3 178
Pensjonskostnad, ytelsesplaner	23 755	30 225
Arbeidsgivers tilskudd på innskuddsordningen	127 561	100 772
Premie på AFP LO/NHO ordning	25 531	15 407
Pensjonskostnad, innskuddsplaner	153 092	116 179
Totale pensjonskostnader	176 847	146 404

* Rentekostnader er resultatført under finanskostnader.

Vektet gjennomsnittlig durasjon på forpliktelsen er 15,3 år.

Forventet tilskudd til ytelsesordningen er 73 millioner kroner for 2024.

Forventet tilskudd til innskuddsordningen er 134 millioner kroner for 2024.

PENSJONSMIDLER BESTÅR AV:

	2023		2022	
Likviditet / pengemarked	66 879	3,8 %	69 245	4,3 %
Utlån	223 515	12,7 %	193 071	11,9 %
Anleggsobligasjoner	480 470	27,3 %	460 601	28,3 %
Omløpsobligasjoner	188 316	10,7 %	191 931	11,8 %
Eiendom	241 115	13,7 %	241 461	14,8 %
Aksjer og alt. Investeringer	559 668	31,8 %	472 984	29,0 %
Virkelig verdi pensjonsmidler	1 759 963		1 629 294	

14

Regulatoriske kostnader

Regulatoriske kostnader inkluderer avgifter til myndigheter klassifisert som driftskostnader. Eierne av store norske vannkraftverk er pålagt å betale konsesjonsavgifter til stat og kommuner.

En høyprisavgift var virksom i Norge i perioden fra 28. september 2022 til og med 30. september 2023. Avgiften gjaldt for vannkraftverk med generatorer med samlet påstemplet merkeytelse på 10 000 kVA eller mer, og fra 1. januar 2023 gjaldt avgiften også for øvrige kraftverk og landbasert vindkraftverk. Satsen var 23 prosent av kraftpris som oversteg 70 øre per kWh. Avgiften ble avviklet fra og med 1. oktober 2023.

REGULATORISKE KOSTNADER

	2023	2022
Eiendomsskatt	206 825	165 988
Konsesjonsavgifter	91 457	85 240
Høyprisavgift	401 722	528 294
Sum regulatoriske kostnader	700 004	779 522

15

Andre driftskostnader

ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2023	2022
Fremmedytelser	682 058	726 233
Kontorkostnader	292 752	263 005
Andre driftskostnader deleide verk	95 991	81 088
Reparasjon og vedlikehold	280 153	175 013
Kostnader eiendom, leie maskiner, inventar og annen leie	421 257	375 757
Salgs- og reklamekostnader	466 940	325 277
Andre driftskostnader	427 631	375 750
Sum andre driftskostnader	2 666 781	2 322 122

16 Finansposter

NETTO FINANSKOSTNADER

	Note	2023	2022
Rentekostnader:			
Ansvarlig lån		120 439	73 751
Obligasjonslån og sertifikatlån		453 493	281 838
Rentesikring		7 885	-4 439
Rentekostnader kraftsalgsavtaler og frikraft		40 384	40 384
Andre rentekostnader	31	491 035	284 068
Sum rentekostnader	26	1 113 236	675 602
Andre finanskostnader:			
Agiotap		158 064	142 562
Nedskrivning finansielle anleggsmidler		8 202	23 464
Finanselement pensjonskostnad	13	403	3 224
Andre finanskostnader		6 320	164 141
Sum finanskostnader		1 286 225	1 008 992
Finansinntekter:			
Andre renteinntekter		347 471	157 884
Gevinst ved realisasjon av verdipapirer		156	-8
Utbytte		0	0
Agiovinning		140 924	145 295
Andre finansinntekter		6 132	38 798
Sum finansinntekter		494 683	341 970
Netto finanskostnader		791 542	667 022

17 Skatter

Skattekostnad og betalbar skatt

SPESIFIKASJON AV SKATTEKOSTNAD

	2023	2022
Betalbar skatt *	1 096 071	2 807 009
Endring utsatt skatt, resultatført i perioden	537 237	-77 188
For mye/ lite avsatt betalbar skatt tidligere år	30 954	770
Betalbar skatt grunnrente *	2 880 722	5 453 360
Endring utsatt skatt grunnrente, resultatført i perioden	158 389	186 821
Endring utsatt skatt grunnrente, endring skattesats resultatført i perioden	0	1 028 611
For mye / lite avsatt betalbar skatt tidligere år grunnrente	4 289	3 037
Sum skattekostnad	4 707 662	9 402 420

* I betalbar skatt i resultatet er Hydro Energi AS og Statkraft Energi AS sin andel inkludert i konsernets totale skattekostnad.

AVSTEMMING FRA NOMINELL TIL EFFEKTIV SKATTESATS

	2023	2022
Resultat før skattekostnad	7 102 043	11 850 489
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats (22 %)	1 562 449	2 607 108
<i>Skatteeffekten av følgende poster:</i>		
Netto ikke fradragsberettigede inntekter og kostnader	87 709	123 907
For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år, overskuddsskatt	30 954	770
Andre poster	-16 779	-1 025
Naturressursskatt	103 859	107 072
Utlignet naturressursskatt / utlignet naturressursskatt til fremføring	-103 930	-107 241
Grunnrenteskatt (45%)	3 043 400	6 671 829
Sum skattekostnad	4 707 662	9 402 420
Effektiv skattesats	66%	79%

SPESIFIKASJON AV BETALBAR SKATT I BALANSEN

	2023	2022
Betalbar overskuddsskatt	528 218	714 347
Betalbar naturressursskatt	95 851	107 072
Betalbar grunnrenteskatt	1 975 141	3 933 621
Sum betalbar skatt i balansen *	2 599 210	4 755 040

* I betalbar skatt i balansen er Hydro Energi AS og Statkraft Energi AS sin andel ikke inkludert, da denne gjøres opp av minoritetene selv.

Utsatt skatt

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen, og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet.

NETTO UTSATT OVERSKUDDSSKATT

	Varige driftsmidler	Derivater	Pensjoner	Andre poster *	Underskudd til fremføring**	Ikke balanseført utsatt skattefordel	Sum
1.januar 2022	3 831 224	-104 065	-3 307	-64 734	-43 545	-36 961	3 578 612
Resultatført i perioden	173 807	-125 841	157	-23 999	-59 266	-42 045	-77 188
Ført mot utvidet resultatregnskap	0	-37 081	2 266	1 471	0	6 634	-26 710
Ført mot annen egenkapital	-141 487	13 187	-9	1 431	87 215	39 098	-566
Oppkjøp datterselskap	464 897	0	0	0	-1 220 335	1 545	-753 894
Justering tidligere år	2 050	0	265	-936	4	-1 383	0
31.desember 2022	4 330 490	-253 801	-628	-86 768	-80 544	-33 113	3 875 637
Resultatført i perioden	288 535	223 263	20 951	-98 602	96 959	6 130	537 237
Ført mot utvidet resultatregnskap	0	-121 970	-10 468	-32 406	0	0	-164 844
Ført mot annen egenkapital ***	37 779	0	0	-634	-23 781	0	13 364
Oppkjøp datterselskap	168	0	0	0	-111	111	168
Ført mot andre fordringer ***	395 282	0	0	0	0	0	395 282
31.desember 2023	5 052 254	-152 507	9 855	-218 410	-7 476	-26 871	4 656 845

Poster som er nettoført i balansen:

	2023	2022
Utsatt skatt	4 872 876	4 043 576
Utsatt skattefordel	-216 031	-167 939
Netto utsatt overskuddsskatt	4 656 845	3 875 637

* Andre poster består av midlertidige forskjeller knyttet til investeringer, omløpsmidler, lån og forpliktelser.

** Underskudd til fremføring inkluderer naturressursskatt til fremføring som forventes utlignet i kommende år.

*** Konsernet har i 2023 endret skattemessig behandling av fiberinvesteringer knyttet til trekkør og gravekostnader som følge av ny rettspraksis. Beregnet effekt av endret skatteligning i perioden 2018-2022 er ført mot annen egenkapital og andre fordringer, omløpsmidler.

NETTO UTSATT GRUNNRENTESKATT

	Varige driftsmidler	Derivater	Pensjoner	Andre poster *	Grunnrente-skatt til fremføring	Ikke balanseført utsatt skattefordel	Sum
1.januar 2022	5 114 472	-18 657	1 117	0	-77 506	13 093	5 032 519
Resultatført i perioden	1 218 666	-5 151	-242	0	15 251	-13 093	1 215 431
Ført mot utvidet resultatregnskap	0	0	5 176	0	0	0	5 176
31.desember 2022	6 333 139	-23 807	6 051	0	-62 255	0	6 253 127
Resultatført i perioden	120 274	2 252	-3 573	26 583	12 854	0	158 389
Ført mot utvidet resultatregnskap	0	0	-1 892	0	0	0	-1 892
31.desember 2023	6 453 413	-21 555	586	26 583	-49 401	0	6 409 624

Herav presentert som:

	2023	2022
Utsatt skatt	6 435 360	6 301 858
Utsatt skattefordel	-25 736	-48 731
Netto utsatt grunnrenteskatt	6 409 624	6 253 127

* Andre poster består av midlertidige forskjeller knyttet til omløpsmidler.

SPESIFIKASJON AV UTSATT SKATT FØRT MOT UTVIDET RESULTATREGNSKAP

	2023	2022
Kontantstrømsikring, overskuddsskatt	-154 377	-35 297
Pensjoner estimatavvik, overskuddsskatt	-10 467	8 587
Pensjoner estimatavvik, grunnrenteskatt	-1 892	5 176
Utsatt skatt ført mot utvidet resultatregnskap	-166 736	-21 534

Internasjonal skattereform – Pillar 2-regler

Regler for minimumsskatt (Pillar 2-regler) er vedtatt eller i hovedsak vedtatt i flere land hvor Lyse har virksomhet. Modellreglene, som er publisert av OECD, skal sikre at store konsern skal skattlegges med en effektiv skattesats (ETR) på minimum 15 % i alle land der de er etablerte. Regelverket vil ha effekt fra og med regnskapsåret 2024. Lyse vil være underlagt regelverket og har vurdert potensiell effekt av en slik suppleringskatt. Vurderingen er basert på siste skatterapportering og land-for-land rapportering, i tillegg til Lyses konsernregnskap. Lyses forretningsaktiviteter er primært lokalisert i land med betydelig høyere regnskapsmessig effektiv skattesats enn minimumssatsen, men har i begrenset grad aktivitet i land hvor skattesatsen er lavere enn 15 %. Lyse forventer fra 2024 ingen eller begrenset «top-up» skatt som følge av lovgivningen.

Lyse har for regnskapsåret 2023 anvendt det obligatoriske unntaket i IAS 12 knyttet til utsatt skatt. Det er derfor ikke innregnet effekter av utsatt skatt eller gitt noteopplysninger om utsatt skatt knyttet til Pillar 2-skatteregimet.

18

Immaterielle eiendeler

REGNSKAPSÅRET 2023

	Fall- rettigheter	Goodwill	Frekvenser	Merverdier	Intern- generert	Kunde- anskaff- elseskost	Under utvikling	Sum
Balanseført verdi 1. januar	8 413 301	7 299 820	2 266 114	1 438 838	1 452 426	416 674	471 240	21 758 414
Overført fra anlegg under utførelse	0	0	0	0	480 718	0	-608 492	-127 774
Tilgang	0	0	138 583	0	53 971	315 309	490 795	998 658
Tilgang datterselskap	0	0	0	65 782	2 999	0	0	68 781
Avgang	0	0	0	0	-1 144	0	0	-1 144
Reklassifisering	0	0	0	-11 849	116 402	0	-185 481	-80 927
Årets av- og nedskrivninger	0	-610	-171 232	-199 911	-438 304	-279 775	30 907	-1 058 925
Valutadifferanser	0	0	0	0	664	0	0	664
Balanseført verdi 31. desember	8 413 301	7 299 210	2 233 465	1 292 861	1 667 733	452 208	198 970	21 557 747
						0		
Balanse 31. desember						0		
Anskaffelseskost	8 418 301	7 312 495	2 541 776	1 851 530	3 118 884	937 886	228 605	24 409 479
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-5 000	-13 286	-308 311	-558 669	-1 451 152	-485 678	-29 636	-2 851 606
Balanseført verdi 31. desember	8 413 301	7 299 210	2 233 465	1 292 861	1 667 607	452 208	198 970	21 557 748

Utnyttbar levetid

20 år

0-15 år

0-15 år

1,5-3 år

Avskrivningsmetode

Lineær

*

Lineær

Lineær

REGNSKAPSÅRET 2022

	Fall- rettigheter	Goodwill	Frekvenser	Merverdier	Intern- generert	Kunde- anskaff- elseskost	Under utvikling	Sum
Balanseført verdi 1. januar	8 417 301	6 342 302	0	539 535	764 260	0	124 635	16 188 033
Overført fra anlegg under utførelse	0	0	0	0	188 969	0	-178 825	10 144
Tilgang	0	0	742 277	0	13 930	222 444	227 722	1 206 373
Oppkjøp datterselskap	0	957 517	1 650 679	1 467 405	413 453	400 134	287 667	5 176 855
Avgang	-4 000	0	0	0	0	0	0	-4 000
Reklassifisering immateriell - materiell	0	0	0	0	-241	0	-5 841	-6 082
Årets av- og nedskrivninger	0	0	-126 842	-130 464	-332 679	-205 903	-17 465	-813 354
Valutadifferanser	0	0	0	0	443	0	0	443
Balanseført verdi 31. desember	8 413 301	7 299 820	2 266 114	1 876 476	1 048 136	416 674	437 892	21 758 414
			0			0	0	
Balanse 31. desember			0			0	0	
Anskaffelseskost	8 418 301	7 312 495	2 392 956	2 208 756	2 040 397	622 577	471 241	23 466 724
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-5 000	-12 676	-126 842	-332 280	-992 262	-205 903	-33 347	-1 708 311
Balanseført verdi 31. desember	8 413 301	7 299 820	2 266 114	1 876 476	1 048 135	416 674	437 894	21 758 414

Utnyttbar levetid	20 år	0-15 år	0-15 år	1,5-3 år
Avskrivningsmetode	Lineær	*	Lineær	Lineær

* Merverdi relatert til merkevare avskrives ikke. Kjøpte kunderelasjoner knyttet til telefoni avskrives degressivt, basert på forventet kontantstrøm. Kundeanskaffelseskost avskrives over forventet levetid på kundeforholdet og type abonnement. Frekvenser blir avskrevet over lisenseperioden.

Reklassifisering i anlegg under utførelse er hovedsakelig knyttet til reklassifisering mellom fysiske- og immaterielle anlegg, samt reklassifisering fra anlegg under utførelse til ferdige anlegg.

Tilgang av merverdier presentert på linje for «oppkjøp datterselskap» i 2022 kommer hovedsakelig av verdier fra oppkjøpet av Ice-konsernet.

Balanseførte fallrettigheter og det meste av Goodwill er bokført i forretningsområdet Fornybar Energi.

Øvrige immaterielle eiendeler er i hovedsak allokert til konsernets forretningsområde Telekom. Merverdier består av kunderelasjoner og merkevare. Interngenererte immaterielle eiendeler knytter seg til aktiverte softwarekostnader og kundeanskaffelseskostnader som er kostnader brukt til å anskaffe abonnementskunder.

UTGIFTSFØRTE FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSKOSTNADER

	2023	2022
Utgiftsførte FoU	7 737	6 192

Fallrettigheter

Balanseførte fallrettigheter er bokført i forretningsområdet Fornybar Energi. Fallrettigheter har ubegrenset levetid og er klassifisert som immaterielle eiendeler. Ved vurdering av verdifall grupperes fallrettighetene sammen med de tilhørende kraftverkene. Et kraftverk med tilhørende fallrettigheter anses som en kontantstrømgenererende enhet. Virkelig verdi fastsettes med utgangspunkt i de kontantstrømgenererende enheters middelproduksjon multiplisert opp med en

bransjenorm for omsetningsverdi. Bokført verdi av vannkraft er lavere enn antatt omsetningsverdi, denne merverdien antas i hovedsak å være knyttet til fallrettighetene. Det er dermed ikke ansett som nødvendig å foreta ytterligere testing for eventuell nedskrivning av fallrettigheter. Verdsettelsen blir kategorisert i nivå 3.

Goodwill

Verdi av goodwill i konsernet er på 7 300 millioner kroner, hvorav 5 513 millioner kroner er relatert til forretningsområdet Fornybar Energi, 1 786 millioner kroner til forretningsområdet Telekom og 1 millioner kroner til forretningsområdet Infrastruktur og Sirkulær Energi.

Goodwill knyttet til forretningsområdet Fornybar Energi er en teknisk goodwill. Denne består av forskjellen mellom nominell og virkelig verdi av utsatt skatt.

Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest, og er i all hovedsak oppstått ved erverv av virksomhet. Gjenvinnbart beløp av eiendeler er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Gjenvinnbart beløp beregnes for hver kontantgenererende enhet basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten. Kontantgenererende enheter i Fornybar Energi segmentet er kraftverkene som genererer kontantstrømmer, mens for Telekom segmentet er det fibernettet og påkoblede kunder.

Diskontert kontantstrømmodell er benyttet for å fastsette bruksverdi. Kontantstrømmene er basert på ledelsens prognose og strategi for kommende år pluss terminalverdi (5 år for Telekom og over 5 år for Fornybar Energi da anleggene knyttet til kontantgenererende enheter har levetid som er betraktelig mye lenger enn i de andre segmentene).

Sentrale forutsetninger i beregningen er vekstrate, investeringer, diskonteringsrente, gjennomsnittlig abonnementspris og antall kunder (Telekom), kraftpris/kraftspesifikk stamdata (Fornybar Energi).

Vekstrate – basert på historisk utvikling i kontantgenererende enhet samt forventning om utvikling i prognoseperioden.

Diskonteringsrente - Vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC), differensiert for å reflektere eiendelenes (kontantgenererende enhetens) risikoprofil, betaverdi, levetid og kapitalstruktur. Benyttet diskonteringsrente før skatt er 8,51% for segmentet Fornybar Energi. Den er 6,25% til 8,3% for segment Infrastruktur og Sirkulær Energi, og mellom 6,73% og 12,08% for segment Telekom.

Gjennomført nedskrivningstest underbygger den bokførte verdien av goodwill i konsernet og indikerer ikke nedskrivningsbehov.

Frekvenser

Frekvensene relaterer seg til 5G-lisenser og ligger under segment Telekom. Anskaffelser av 5G-lisenser er fordelt mellom Ice Communications Norge AS og Altibox AS.

19

Varige driftsmidler

REGNSKAPSÅRET 2023

	Anlegg Energi	Anlegg Bredbånd	Anlegg Nett	Andre bygg og tomter**	Maskiner og inventar	Anlegg under utførelse	Sum driftsmidler
Balanseført verdi 1.januar	12 147 433	9 732 926	5 058 674	513 548	401 753	2 880 390	30 734 726
Tilgang	48 972	197 381	38 791	11 292	54 024	3 765 774	4 116 234
Tilgang datterselskap	0	98 774	0	21 195	-1 585	0	118 384
Overført fra anlegg under utførelse	218 168	1 931 105	1 244 507	26 457	26 567	-3 325 342	121 462
Avgang	-1 577	0	-126	-833	-982	-8 821	-12 340
Reklassifisering*	0	37 598	17 015	3 807	-82 191	228 847	205 075
Årets avskrivning	-362 187	-1 077 663	-254 647	-18 557	-76 680	-79	-1 789 813
Årets nedskrivning	-9 348	0	0	0	-20	0	-9 368
Valutadifferanse	0	0	0	0	2 265	0	2 265
Balanseført verdi 31. desember	12 041 461	10 920 121	6 103 841	556 910	323 550	3 540 767	33 486 649
Balanse 31. desember							
Anskaffelseskost	18 725 668	18 660 831	9 267 390	673 539	722 619	3 672 306	51 538 955
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger	-6 684 207	-7 740 710	-3 163 178	-116 629	-399 465	-131 540	-18 235 729
Balanseført verdi 31. desember	12 041 461	10 920 121	6 103 841	556 910	323 550	3 540 766	33 486 649

* Reklassifisering mellom flere anlegg, samt mellom anlegg under utførelse fysisk/immateriell.

** Tomter avskrives ikke.

Utnyttbar levetid	3-75 år	3-25 år	15-40 år	33-50 år	3-25 år
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

REGNSKAPSÅRET 2022

	Anlegg Energi	Anlegg Bredbånd	Anlegg Nett	Andre bygg og tomter*	Maskiner og inventar	Anlegg under utførelse	Sum driftsmidler
Balanseført verdi 1. januar	12 102 283	8 105 140	4 834 720	508 915	264 634	1 327 848	27 143 540
Tilgang	100 851	284 534	352 946	13 498	60 355	2 727 691	3 539 875
Tilgang oppkjøp datterselskap	0	1 337 165	0	1 821	124 131	268 346	1 731 463
Overført fra anlegg under utførelse	396 205	986 120	107 549	16 518	11 046	-1 527 583	-10 144
Avgang	-2 224	-396	12	-8 502	-1 825	0	-12 936
Reklassifisering	-1 290	-37 506	-20 890	-136	23 065	98 489	61 731
Årets avskrivning	-349 088	-942 130	-215 463	-18 566	-81 410	-41	-1 606 699
Årets nedskrivning	-99 304	0	-200	0	-175	-14 361	-114 040
Valutadifferanse	0	0	0	0	1 932	0	1 932
Balanseført verdi 31. desember	12 147 433	9 732 926	5 058 674	513 548	401 753	2 880 390	30 734 726
Balanse 31. desember							
Anskaffelseskost	18 589 736	16 507 428	9 366 895	685 065	975 439	3 011 849	49 136 410
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger	-6 442 303	-6 774 501	-4 308 220	-171 516	-573 686	-131 460	-18 401 688
Balanseført verdi 31. desember	12 147 433	9 732 926	5 058 674	513 548	401 753	2 880 390	30 734 726

* Tomter avskrives ikke.

Utnyttbar levetid	3-75 år	3-25 år	15-40 år	33-50 år	3-25 år
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Byggelånsrenter

Av årets tilganger utgjør aktivering av byggelånsrenter 62,1 millioner kroner i 2023. Benyttet gjennomsnittlig rentesats er 5,5%.

Nedskrivning

Varige driftsmidler vurderes for verdifall når det foreligger nedskrivningsindikatorer. I de tilfeller hvor bokført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp er det foretatt nedskrivninger. Se note 2. Benyttede diskonteringsrenter er basert på vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC) metodikk der den spesifikke risikoen til den enkelte resultatenheter er hensyntatt.

20

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Konsernet har følgende investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet:

	Forretnings- kontor	Segment	Eierandel	Stemme- andel	2023	2022
Tilknyttede selskaper:						
NO-UK COM Holding AS	Hjelmeland	Telekom	38%	38%	171 188	168 909
Altifiber AS	Hauge i Dalane	Telekom	34%	34%	89 206	80 949
Andre mindre eierposter					19 711	25 837
Sum balanseført verdi tilknyttede selskaper					280 105	275 694
Felleskontrollert virksomhet:						
Bergen Fiber AS	Bergen	Telekom	37%	50%	379 088	357 588
Forus Energigjenvinning Holding AS	Stavanger	Infra & Sirkulær	50%	50%	68 275	73 810
Istad Fiber AS	Molde	Telekom	50%	50%	75 327	74 430
Nordvest Fiber Holding AS	Ålesund	Telekom	50%	50%	31 771	34 363
Andre mindre eierposter					0	187
Sum balanseført verdi felleskontrollert virksomhet					554 461	540 377
Sum balanseført verdi tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet					834 566	816 072
Felleskontrollerte driftsordninger:						
Sira-Kvina kraftselskap DA	Tonstad	Fornybar Energi	41%	41%		
Ulla Førre verkene	Sauda	Fornybar Energi	18%	18%		

Andeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet innregnes etter egenkapitalmetoden. Andeler i deleide kraftverk innregnes som felleskontrollert driftsordning og tas derfor inn etter bruttometoden. Se ytterligere spesifikasjoner senere i noten.

Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til investeringene.

BALANSEFØRT VERDI INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP

	Note	2023	2022
Balanseført verdi 1. januar		275 694	250 351
Tilgang nyanskaffelser		10 171	23 328
Andel av resultat		-15 675	-2 390
Utdelt utbytte		-1 171	-1 093
Ført mot annen opptjent egenkapital		-617	-98
Ført mot omregningsdifferanse i utvidet resultat		11 703	5 597
Balanseført verdi 31. desember		280 105	275 694
Årets avskrivning merverdi		0	0
Årets nedskrivning merverdi		0	0
Avgang merverdi		0	0
Merverdi pr. 31. desember		-7 211	-7 211

BALANSEFØRT VERDI INVESTERINGER I FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

	Note	2023	2022
Balanseført verdi 1. januar		540 377	508 857
Tilgang		7 395	10 249
Andel av resultat		14 384	24 328
Utdelt utbytte		0	0
Ført mot annen opptjent egenkapital		-4 196	-3 057
Balanseført verdi 31. desember		554 461	540 377
Årets avskrivning merverdi		-3 664	-3 664
Årets nedskrivning merverdi		0	0
Merverdi pr. 31. desember		-117 011	-120 675

Andeler i deleide kraftverk

Lyse Kraft DA har en eierandel på 41,1% i Sira-Kvina kraftselskap DA. Lyse Kraft DA har i tillegg en medeiendomsrett på 18,0% i Ulla-Førre verkene, hvorav 7,8% er kompensasjon for fallretter som er avstått og 10,2% utgjør 80% av Rogaland fylkeskommunes rettigheter som Lyse Kraft DA har overtatt. Utbygging av andel overført fra Rogaland fylkeskommune er gjennomført og finansiert av Lyse. Deltakelse i Ulla-Førre verkene er basert på avtale med Statkraft SF om såkalt medeiendomsrett. Statkraft SF er konsesjons- og hjemmelinnehaver til eiendommene. Andelene gir rett til å ta ut henholdsvis 41,1% og 18,0% av vedkommende selskaps kraftproduksjon. Det betales ikke vederlag for den kraften som tas ut, men Lyse Kraft DA dekker en forholdsmessig andel av kostnadene. Fysisk kraftuttak fra deleide kraftverk inngår som en del av ordinært kraftsalg og behandles på lik linje med kraft produsert ved egne verk. Unntaket er pålagt salg av konsesjonskraft og driftsinntekter som fordeles på eierne gjennom løpende avregninger. Nedenfor følger en oppstilling fordelt på hovedgrupper i resultatet som angir de resultatposter som er innarbeidet etter bruttometoden.

	2023		2022	
	Sira-Kvina	Ulla-Førre	Sira-Kvina	Ulla-Førre
Energisalg*	2 427 200	542 064	3 458 202	1 806 862
Andel driftsinntekter	193 026	0	276 111	0
Andel overføringskostnad	-71 256	-6 241	-35 555	53 146
Andel lønnskostnad	-43 976	-5 344	-39 480	-4 992
Andel avgifter	-59 925	-29 164	-29 225	-10 126
Andel ordinære avskrivninger	-29 834	-10 425	-57 199	-29 441
Andel nedskrivninger	-9 348	0	-1 107	-4 654
Andel eiendomsskatt og andre driftskostnader	-74 541	-37 892	-54 733	-32 397
Andel netto finansresultat	6 929	0	139	0
Resultatandel i deleide kraftverk (før skatt)	2 338 275	452 998	3 517 153	1 778 398

* Energisalg er basert på 100 % andel og presenteres netto av kraftuttak og pumping. Lyses andel er 74,4%

Fra 2023 er medeieroppgjør mot Lyse Kraft medtatt.

Ulla-Førre verkene

Andelen av Ulla-Førre verkene på 18,0% er aktivert som varige driftsmidler i Lyse Kraft DA sin balanse. Det er derfor ikke innarbeidet balanseposter for andelene i Ulla-Førre verkene. Bokført verdi på varige driftsmidler i Ulla-Førre verkene var ved regnskapsårets utgang 815 millioner kroner, og bokført verdi på fallretter var på samme tidspunkt 6,4 millioner kroner.

Sira-Kvina kraftselskap DA

Andelen på 41,1% av Sira-Kvina kraftselskap DAs balanse er innarbeidet etter bruttometoden. Lyse Kraft DA sine andeler av eiendeler og gjeld er i balansen tatt med linje for linje. Det vises i denne forbindelse til spesifikasjon under.

	2023	2022
Andel fallrettigheter	29 747	29 747
Andel varige driftsmidler	1 893 686	1 839 746
Andel pensjonsmidler	0	15 161
Andel fordringer	121 241	190 186
Andel bankinnskudd, kontanter og lignende	116 265	143 304
Andel eiendeler	2 160 939	2 218 144
Andel leverandørgjeld	23 604	7 705
Andel annen kortsiktig gjeld	222 028	206 762
Andel pensjonsforpliktelse	1 644	0
Andel gjeld	247 276	214 467

Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til konsernets andel i de deleide kraftverkene, og ingen betingede forpliktelser i de deleide kraftverkene i seg selv.

21

Nærstående parter

Alle datterselskaper og tilknyttede selskaper er nærstående parter av Lyse. Mellomværende og transaksjoner mellom konsoliderte selskaper elimineres i konsernregnskapet og vises ikke i denne note. Stavanger kommune har en eierandel på 45,74% og er etter IAS 24 definert som nærstående part. Hydro er minoritetsaksjonær med 25,6% eierandel i Lyse Kraft DA og er derfor også definert som en nærstående part. Se note 2 og note 5 for opplysninger relatert til vesentlige minoriteter. Øvrige aksjonærer har hver for seg eierandeler på under 20% og vil etter gjeldende prinsipper ikke være å anse som nærstående parter. Det vises til note 29, note 33 og note 34 for informasjon rundt eiere, ledelsen samt selskaper som inngår i konsolideringen.

Konsernet har vært involvert i transaksjoner med følgende nærstående parter:

Kjøp og salg mot nærstående

SALG AV VARER OG TJENESTER

	2023	2022
Tilknyttede selskaper	118 528	127 751
Felleskontrollert virksomhet	361 361	340 995
Minoritetsaksjonærer i Lyse-kontrollerte selskap	2 299 030	1 553 395
Stavanger kommune	134 485	130 331
Sum salg av varer og tjenester	2 913 404	2 152 472

KJØP AV VARER OG TJENESTER

	2023	2022
Tilknyttede selskaper	10 632	17 205
Felleskontrollert virksomhet	225 537	828 490
Minoritetsaksjonærer i Lyse-kontrollerte selskap	2 149 064	2 178 279
Stavanger kommune	12 609	10 444
Sum kjøp av varer og tjenester	2 397 843	3 034 419

Balanseposter mot nærstående parter

Kortsiktige fordringer på nærstående parter er ikke rentebærende og kommer fra salg av varer og tjenester samt utlegg ovenfor felleskontrollert virksomhet. Kortsiktig gjeld til nærstående parter kommer hovedsakelig fra kjøp av varer og tjenester, og forfaller til betaling en måned etter kjøpstidspunktet. Gjelden er ikke rentebærende.

KUNDEFORDRINGER OG ANDRE FORDRINGER PÅ NÆRSTÅENDE PARTER

	2023	2022
Tilknyttede selskaper	27 966	21 985
Felleskontrollert virksomhet	69 700	64 558
Minoritetsaksjonærer i Lyse-kontrollerte selskap	50 562	167 499
Stavanger kommune	20 085	16 049
Sum kundefordringer og andre fordringer på nærstående parter	168 313	270 091

LEVERANDØRGJELD TIL NÆRSTÅENDE PARTER

	2023	2022
Tilknyttede selskaper	9 181	2 062
Felleskontrollert virksomhet	19 324	140 085
Minoritetsaksjonærer i Lyse-kontrollerte selskap	155 700	483 464
Stavanger kommune	1 749	440
Sum leverandørgjeld til nærstående parter	185 954	626 050

ANSVARLIG LÅN FRA EIER

	2023	2022
Stavanger kommune balanseført verdi 1. januar	731 760	740 433
Opptak i løpet av året	182 940	0
Lån tilbakebetalt i løpet av året	-45 735	-45 735
Rentekostnader	53 344	32 133
Betalte renter	-45 049	-32 133
Balanseført verdi 31. desember	877 260	694 698

LÅN FRA ØVRIGE NÆRSTÅENDE PARTER

	2023	2022
Lån fra øvrige nærstående parter	31 822	61 694
Balanseført verdi 31. desember	31 822	61 694

22 Varer

VAREBEHOLDNING

	2023	2022
Dekodere	127 837	139 113
Modem / routere	803	1 410
Elsertifikater og opprinnelsesgarantier	65 227	21 996
Hjemmesentraler	167 146	172 138
Teknisk utstyr, driftslager, reservedeler	64 492	72 635
Mobil	30 825	19 116
Annet	28 971	37 787
Sum varer	485 300	464 195

UKURANSAVSETNING

	2023	2022
Ukuransavsetning	37 207	52 796

Varer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. På forretningsområdet Telekom er anskaffelseskosten beregnet til veid gjennomsnitt. Det er ikke avgitt pant i varelageret.

VANNBEHOLDNING I EGNE OG FELLESKONTROLLERTE KRAFTVERK

	2023	2022
Vannbeholdning i GWh	4 291	3 679
Magasinfylling i prosent	63%	54%
Årets produksjon	8 571	7 974

Årlig middelproduksjon utgjorde 9 749 GWh i 2023 og 9 721 GWh i 2022.

23

Kundefordringer og andre fordringer

ANDRE LANGSIKTIGE FORDRINGER

	Note	2023	2022
Egenkapitalinnskudd KLP		32 506	32 505
Pensjonsmidler	13	48 238	15 161
Øvrige langsiktige fordringer		335 711	37 620
Sum andre langsiktige fordringer		416 454	85 286

KUNDEFORDRINGER OG ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

	Note	2023	2022
Kundefordringer		2 341 356	2 685 311
Fordringer på nærstående parter	21	168 313	270 091
Nedskrivning til dekning av tap		-46 007	-48 199
Kundefordringer netto		2 463 663	2 907 203
Andre kortsiktige fordringer		1 240 348	864 267
Sum kundefordringer og andre fordringer		3 704 011	3 771 470

FORDRINGER - NEDSKREVET

	2023	2022
1 - 6 måneder	13 235	12 389
Over 6 måneder	20 524	35 809
Sum nedskrivning kundefordringer	33 759	48 199

Lyse anvender forenklet metode for beregning av tapsavsetninger for kundefordringer og måler tapsavsetningen basert på forventet kredittap over levetiden til kundefordringen. Beregningen for forventet tap på kundefordringer er todelt. For å beregne tapsavsetninger på fordringer mot sluttbruker er det utarbeidet en avsetningsmatrise som grupperer fordringer med lik risiko og dager over forfall, og avsetningen beregnes på grunnlag av historisk kredittap. For resterende kundefordringer gjøres det en individuell vurdering og avsetning til tap tas når det foreligger indikasjoner på at konsernet ikke vil motta oppgjør i samsvar med opprinnelige betingelser.

BEVEGELSE I AVSETNING FOR NEDSKRIVNING PÅ KUNDEFORDRINGER

	2023	2022
Pr. 1. januar	48 199	26 288
Avsetning for nedskrivning av fordring (endring i avsetningen)	21 044	39 730
Faktiske tap i løpet av året	-23 236	-17 820
Pr. 31. desember	46 007	48 199

Nedskrivning og reversering av nedskrivning på kundefordringer er inkludert i andre driftskostnader. Når det ikke er noen rimelig forventning om å inn drive ytterligere kontanter avskrives fordringene. Andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

24 Derivater

BALANSEFØRT VERDI 31.12.23

	Anleggs- midler	Langsiktig gjeld	Omløps- midler	Kortsiktig gjeld
Energiderivater				
Finansielle kraftkontrakter - inngått for sikringsformål	0	115 389	0	160 309
Finansielle kraftkontrakter - virkelig verdi kunders posisjoner	0	0	17 515	0
Finansielle kraftkontrakter - andre	0	72 296	0	0
Fastprisavtaler - kontantstrømsikring	0	146 095	0	45 050
Valuta- og rentederivater				
Valutaderivater - kontantstrømsikring	0	132 102	0	86 778
Valutaderivater i langsiktige fysiske industrikontrakter i EUR	384 848	0	55 670	0
Rentebytteavtaler - kontantstrømsikring	6 913	0	0	0
Rentebytteavtaler - virkelig verdisikring	22 243	30 945	0	0
Sum balanseførte derivater	414 004	496 827	73 185	292 137

NETTOFØRING DERIVATER 31.12.23

	Eiendeler	Gjeld
Sum balanseført verdi (inkludert nettoføringer)	487 189	788 964
Følgende beløp er nettoført i balanseført verdi (på grunn av motregningsordninger i inngåtte avtaler)	0	15 842

BALANSEFØRT VERDI 31.12.22

	Anleggs- midler	Langsiktig gjeld	Omløps- midler	Kortsiktig gjeld
Energiderivater				
Finansielle kraftkontrakter - inngått for sikringsformål	0	319 740	0	390 055
Finansielle kraftkontrakter - virkelig verdi kunders posisjoner	30 790	0	0	0
Finansielle kraftkontrakter - andre	0	80 045	0	0
Valuta- og rentederivater				
Valutaderivater - kontantstrømsikring	99 765	0	0	13 541
Valutaderivater - inngått for sikringsformål	0	0	370	0
Valutaderivater i langsiktige fysiske industrikontrakter i EUR	123 282	0	38 254	0
Rentebytteavtaler - kontantstrømsikring	3 581	0	0	0
Rentebytteavtaler - virkelig verdisikring	0	35 435	0	0
Sum balanseførte derivater	257 418	435 220	38 624	403 596

NETTOFØRING DERIVATER 31.12.22

	Eiendeler	Gjeld
Sum balanseført verdi (inkludert nettoføringer)	296 042	838 816
Følgende beløp er nettoført i balanseført verdi (på grunn av motregningsordninger i inngåtte avtaler)	11 032	6 364

Derivater hvor det er nettoføringer har banker som motpart.

For ytterlige informasjon om derivater vises det til note 7 Finansielle instrumenter per målekategori og til note 8

Regnskapsmessig sikring. For opplysninger om eksponering for kredittrisiko vises det til note 6 Finansiell risikostyring.

Energiderivater

Finansielle kraftkontrakter inngått for sikringsformål er kontrakter inngått for å prissikre fremtidig kraftsalg og kraftkjøp.

Finansielle kraftkontrakter - virkelig verdi kunders posisjoner, relaterer seg til forvaltningskontrakter som er inngått på vegne av kunder. Motposten til markedsverdien av kontraktene er leverandørgjeld. Andre finansielle kraftkontrakter gjelder fristrømforpliktelser. Fastprisavtaler er fysiske kontrakter som oppfyller krav til sikringsbokføring.

Valuta- og rentederivater

For valuta- og rentederivater i kontantstrømsikring og virkelig verdisikring vises det til note 8 Regnskapsmessig sikring for flere opplysninger.

Valutaderivater i langsiktige fysiske industrikontrakter i EUR gjelder langsiktige avtaler på levering av industrikraft frem til 2040. Kraftkontraktene stiller krav til fysisk levering av kraftvolumene hvilket innebærer at kontraktene faller utenfor virkeområdet til IFRS 9. Kraftkontraktene er fastpriskontrakter med oppgjør i EUR, hvilket innebærer at det foreligger innebygde valutaderivater i kontraktene. Valutaderivatene er vurdert ikke å være nært tilknyttet vertskontrakten. Valutaderivatene skilles av denne grunn ut av vertskontrakten og balanseføres til virkelig verdi over resultatet. Ved beregning av virkelig verdi er beste estimat lagt til grunn ved fastsettelse av fremtidig valutakurs på valutaderivatene.

Nettoføring

Finansielle instrumenter hvor Lyse har rett til å motregne eiendel og forpliktelse, samtidig som hensikten er å gjøre opp netto, blir presentert netto i balansen. Dette gjelder finansielle kraftkontrakter, valuta- og rentederivater.

Sikkerhet

Ved handel av finansielle kraftkontrakter som handles på kraftbørs stilles det kontantsikkerhet (cash collateral). Lyse har en bankavtale med trekkramme som benyttes til slike sikkerhetsstillelser.

25 Likvide midler

BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.

	2023	2022
Bankinnskudd og kontanter	4 763 105	7 713 341
Sum bankinnskudd og kontanter o.l.	4 763 105	7 713 341

Konsernet har konsernkontosystem mot SpareBank1 - SR-bank. Et konsernkontosystem innebærer solidaransvar fra deltakende selskaper. Lyse AS sine konti utgjør eneste mellomværende med banken, mens innskudd og trekk på datterselskapenes kontoer er interne mellomværende med Lyse AS. Renter godskrives/belastes mellom Lyse AS og datterselskapene i henhold til saldo/trekk på det enkelte selskaps underkonti etter rentesatser i avtalen mellom Lyse AS og SpareBank1 - SR-bank.

UBENYTTETE TREKKRETTIGHETER

	2023	2022
Trekkfasiliteter	3 180 000	3 320 000
Kassekreditt og trekkrettigheter	369 200	312 698
Sum ubenyttede trekkrettigheter	3 549 200	3 632 698

LIKVIDITETSRESERVE

	2023	2022
Kontanter og bankinnskudd	4 763 105	7 713 341
Herav bundne midler	-352 791	-829 288
Ubenyttede trekkrettigheter	3 549 200	3 632 698
Kortsiktige finansielle plasseringer	1 427 000	1 148 400
Likviditetsreserve	9 386 514	11 665 151

Lyse har etablert en trekkfasilitet med et syndikat av nordiske banker tilsvarende 3 000 millioner. Trekkfasiliteten med syndikatet forfaller i 2025. Konsernet har i tillegg trekkrettigheter og kassekreditter med to banker på totalt 625 millioner, hvor 549 millioner var tilgjengelig ved utgangen av 2023.

26

Rentebærende gjeld

LANGSIKTIGE LÅN

	Note	2023	2022
Obligasjonslån		12 116 298	9 764 565
Ansvarlig lån fra eierkommuner		1 760 000	1 500 000
Ansvarlig lån, øvrig		0	31 820
Valutalån i EUR		3 455 965	3 345 452
Andre lån		2 463 049	3 194 995
Sum langsiktige lån	7	19 795 309	17 836 832

KORTSIKTIGE LÅN

	Note	2023	2022
Første års avdrag obligasjonslån reklassifisert fra langsiktige lån		1 225 000	580 000
Første års avdrag ansvarlige lån reklassifisert fra langsiktige lån		140 000	100 000
Første års avdrag ansvarlige lån, øvrige reklassifisert fra langsiktige lån		31 820	29 872
Første års avdrag valutalån i EUR reklassifisert fra langsiktige lån		120 719	112 915
Første års avdrag andre lån reklassifisert fra langsiktige lån		1 921 951	1 150 000
Sum kortsiktige lån	7	3 439 490	1 972 787

NETTO RENTEBÆRENDE LÅN

	Note	2023	2022
Sum langsiktige og kortsiktige lån*	7	23 234 799	19 809 619
Kortsiktige finansielle plasseringer	25	-1 427 000	-1 148 400
Kontanter og bankinnskudd	25	-4 763 105	-7 713 341
Netto rentebærende lån		17 044 694	10 947 878

* Inkluderer urealisert disagio.

UREALISERT DISAGIO PÅ LANGSIKTIGE OG KORTSIKTIGE LÅN

	Note	2023	2022
Urealisert disagio på valutalån i EUR		-541 409	-394 108
Sum disagio på valutalån		-541 409	-394 108

UTVIKLING I NETTO RENTEBÆRENDE GJELD

	Note	2023	2022
IB 1.januar Netto rentebærende gjeld		10 947 878	10 545 051
Endring i kontantbeholdning		2 950 236	-2 011 728
Endring kortsiktige finansielle plasseringer		-278 600	-384 400
Opptak av nye langsiktige lån		4 340 000	4 318 349
Lån i oppkjøpte selskaper	35	0	3 121 000
Betalte avdrag		-220 349	-3 358 104
Innfielse av langsiktige lån		-930 000	-1 079 364
Tilbakekjøp langsiktige lån		0	-334 000
Endring uten kontanteffekt		235 528	131 074
UB 31.desember Netto rentebærende gjeld		17 044 694	10 947 878

For virkelig verdi på rentebærende gjeld vises det til note 7 Finansielle instrumenter per målekategori.

Obligasjonslån

Obligasjonslån er en finansiell forpliktelse som måles til amortisert kost. Virkelig verdi på tilknyttede renteswapper er hensyntatt (LYSE23 ESG og LYSE25).

OVERSIKT OBLIGASJONSLÅN 31.12.23

	Beløp	Rente
År 2014-2024 (LYSK103)	250 000	Fast rente 4,35 %
År 2015-2025 (LYSK113)	725 000	Fast rente 3,30 %
År 2016-2026 (LYSE02)	400 000	Fast rente 3,275 %
År 2017-2027 (LYSE08)	500 000	Fast rente 3,00 %
År 2017-2032 (LYSE12)	750 000	Fast rente 2,96 %
År 2017-2029 (LYSE14)	750 000	Fast rente 3,075 %
År 2019-2024 (LYSE17)	225 000	3 mnd nibor + 0,87 %
År 2020-2025 (LYSE18 PRO)	500 000	3 mnd nibor + 0,54 %
År 2020-2026 (LYSE19 PRO)	600 000	Fast rente 1,78 %
År 2020-2025 (LYSE20 PRO)	600 000	3 mnd nibor + 0,80 %
År 2020-2024 (LYSE21 PRO)	750 000	3 mnd nibor + 0,60 %
År 2020-2027 (LYSE22 ESG)	750 000	3 mnd nibor + 0,69 %
År 2020-2028 (LYSE23 ESG)	730 262	Fast rente 1,73 %
År 2021-2031 (LYSE24)	400 000	3 mnd nibor + 0,75 %
År 2021-2025 (LYSE25)	288 793	Fast rente 1,635 %
År 2021-2026 (LYSE26 ESG)	600 000	3 mnd nibor + 0,50 %
År 2022-2028 (LYSE27 ESG)	400 000	3 mnd nibor + 1,20 %
År 2022-2028 (LYSE28 ESG)	350 000	Fast rente 4,85 %
År 2022-2030 (LYSE29)	750 000	Fast rente 4,52 %
År 2023-2033 (LYSE30)	750 000	Fast rente 4,38 %
År 2023-2035 (LYSE31)	300 000	Fast rente 4,30 %
År 2023-2029 (LYSE32)	622 243	Fast rente 5,13 %
År 2023-2028 (LYSE33 ESG)	600 000	3 mnd nibor + 1,00 %
År 2023-2031 (LYSE34)	400 000	Fast rente 5,12 %
År 2023-2029 (LYSE35)	350 000	Fast rente 5,10 %
Sum Lyse AS	13 341 298	
Sum Lyse Konsern	13 341 298	

Ansvarlig lån fra eierkommuner

I forbindelse med etableringen av Lyse AS ble tre milliarder kroner besluttet omdannet fra egenkapital til ansvarlig lån fra eierkommunene. Lånet var avdragsfritt til og med år 2008, og nedbetales med like store avdrag over 30 år. Lånet forrentes med tre måneders NIBOR + 2 % margin. Det er ikke stilt sikkerhet for lånet. Ansvarlig lånekapital er en finansiell forpliktelse og måles til amortisert kost. I 2023 ble det etablert et nytt ansvarlig lån på 400 millioner kroner.

Konsernet har per 31.12.2023 500 millioner kroner i fremtidige rentebytteavtaler for å sikre rentebetaling på det ansvarlige lånet. Sikringsdokumentasjon er utarbeidet og tilfredsstillende kravene til sikringsbokføring og virkelig verdi av denne sikringen er bokført mot egenkapital, ref. note 7, 8 og 24.

OVERSIKT EURO LÅN 31.12.23

	Beløp EURO	Rente	Avdragsprofil
År 2015-2030	69 808	Fast rente 0,29 %	Faste halvårlige avdrag fra 2020 til forfall 2030
År 2018-2030	45 000	Fast rente 2,01 %	I sin helhet ved forfall
År 2018-2033	45 000	Fast rente 2,28 %	I sin helhet ved forfall
År 2019-2039	30 000	Fast rente 1,91 %	I sin helhet ved forfall
År 2019-2044	30 000	Fast rente 2,29 %	I sin helhet ved forfall
År 2022-2037	98 388	Fast rente 0,96 %	Faste halvårlige avdrag fra 2027 til forfall 2037
Sum Lyse AS	318 196		

Eurolånene er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring, sikringsdokumentasjon er utarbeidet og tilfredsstillende kravene til sikringsbokføring. Lånene bokføres til balansedagens kurs hvor verdiendring i forhold til EUR kurs på opptrekkstidspunktet bokføres mot egenkapital, ref note 7 og 8.

AVDRAGSPROFIL LANGSIKTIGE OG KORTSIKTIGE LÅN:

År	2024	2025	2026	2027	2028	Deretter	Sum
Beløp	3 439 490	3 373 780	2 389 987	895 314	3 025 576	10 110 652	23 234 799

AVSTEMMING AV ENDRING I BOKFØRTE FORPLIKTELSE OPPSTÅTT SOM FØLGE AV FINANSIERINGSÅKTIVITETER:

	2022	Kontant-strømmer	Ingen kontanteffekter			2023
			Valuta-justering	Virkelig verdi justering	Andre endringer	
Langsiktig rentebærende gjeld	17 836 832	3 179 085	233 800	4 490	-1 458 898	19 795 309
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 972 787	0	7 805	0	1 458 898	3 439 490
Rentebytteavtaler kontantstrømsikring	0	0	0	0	0	0
Rentebytteavtaler verdisikring	35 435	0	0	-4 490	0	30 945
Langsiktige forpliktelser leasing	1 566 153	0	0	0	130 203	1 696 356
Kortsiktige forpliktelser leasing	280 007	-407 722	0	0	421 541	293 826
Sum finansieringsforpliktelser	21 691 214	2 771 363	241 605	0	551 744	25 255 926

27

Andre forpliktelser

KONTRAKTSFORPLIKTELSE, LANGSIKTIGE AVSETNINGER OG ANNEN LANGSIKTIG GJELD

	Note	2023	2022
Kontraktsforpliktelser	2	1 234 718	1 019 200
Sum kontraktsforpliktelser		1 234 718	1 019 200
Frikraftforpliktelse		861 060	861 060
Fjernings- og verneforpliktelse		99 372	62 482
Erstatningskraft		30 580	30 580
Fysisk fristrøm		7 533	7 533
Andre langsiktige avsetninger		9 669	4 471
Sum langsiktige avsetninger		1 008 214	966 126
Forpliktelse frekvenser		1 790 847	1 885 869
Pengebeløpserstatninger		33 094	33 094
Annen langsiktig gjeld		3 414	34 261
Sum annen langsiktig gjeld		1 827 354	1 953 224

Kontraktsforpliktelser

Kontraktsforpliktelser representerer den langsiktige del av periodisert anleggsbidrag. Se note 2 for mer informasjon om regnskapsmessig behandling av anleggsbidrag.

Frikraftforpliktelse

Lyse konsernet har inngått evigvarende avtaler om levering av 81,1 GWh kraft. Kontraktene stiller krav til fysisk levering. Kontraktene klassifiseres som kontrakter på salg av ikke-finansielle gjenstander. Oppgjørsformen på kontraktene ble endret fra finansielt til fysisk oppgjør fra og med 01.01.2008. Virkelig verdi av kontraktene på tidspunktet for endring av oppgjørsformen ble etablert som ny kostpris på forpliktelsene tilknyttet de fremtidige kraftleveransene. En reduksjon i forpliktelsen er å anse som en salgsinntekt, samtidig som forpliktelsen øker grunnet diskonteringseffekten. Økningen i gjeld klassifiseres som finanskostnad. Det beregnes en årlig inntektsføring samt en årlig rentekostnad på 40,4 millioner kroner. Dette er basert på virkelig verdi av forpliktelsen på tidspunktet for endring av oppgjørsformen til kontraktene.

Fjernings- og verneforpliktelse

Lyse har avsatt 31,2 millioner kroner i forbindelse med forventet fjerning av gammelt utstyr i Lysebotn I kraftstasjon, i tillegg til 4,6 millioner kroner for fjerning av gamle Maudal kraftstasjon. Videre er det avsatt 60,8 millioner kroner for å dekke fjerning av en trafostasjon og rivning av kraftlinjer. Lyse har i tillegg en fjerningsforpliktelse på 2,8 millioner kroner knyttet til fyllestasjon, fjernvarmeanlegg og andre mindre anlegg.

Fysisk fristrøm og erstatningskraft

Som en del av vederlaget til grunneiere har Lyse i enkelte tilfeller inngått avtaler om å avstå en viss årlig mengde kraft til grunneier (fristrøm/erstatningskraft). Dette er kontrakter om leveranse av kraft, og kontrakten vurderes på lik linje med andre kraftkontrakter. Det legges til grunn at unntaket for normalt kjøp og salg i IFRS 9 kan benyttes. Etter IAS 37 er det beregnet en avsetning for forpliktelsen til amortisert kost.

Forpliktelse frekvenser

Konsernet har innregnet en forpliktelse på 2 115 millioner kroner relatert til fremtidige betalinger for frekvensrettigheter. Forpliktelsen er beregnet basert på nåverdien av fremtidige betalinger hvor marginal lånerente er benyttet som diskonteringsrente. Av denne forpliktelsen er 1 791 millioner kroner klassifisert som langsiktig forpliktelse, mens 324 millioner kroner som skal betales i 2024 er klassifisert som kortsiktig gjeld (se note 28). Per 31.12.2023 utgjør gjeld som forfaller etter fem år 665 millioner kroner.

Pengebeløpserstatninger

Pengebeløpserstatninger er avtaler om å utbetale årlige erstatninger over en tidsubegrenset periode. Erstatningene likestilles med kjøp og er en finansiell forpliktelse som måles og innregnes til amortisert kost.

Ikke balanseførte forpliktelser

KONTRAKTSFESTENDE INVESTERINGSFORPLIKTELSE

	2023	2022
Varige driftsmidler	587 727	698 690
Immaterielle eiendeler	0	32 500
Sum	587 727	731 190

28

Kortsiktig gjeld

KONTRAKTSFORPLIKTELSE, LEVERANDØRGJELD OG ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	Note	2023	2022
Kontraktsforpliktelser	2	29 664	33 909
Sum kontraktsforpliktelser		29 664	33 909
Leverandørgjeld		1 597 221	2 000 274
Leverandørgjeld til nærstående parter	21	185 954	626 050
Forpliktelse frekvenser		323 648	332 963
Annen kortsiktig gjeld		1 810 398	2 060 617
Skyldig offentlige avgifter		943 986	1 561 343
Sum leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld		4 861 207	6 581 247

Leverandørgjeld er et finansielt instrument. Måling av leverandørgjeld skjer til amortisert kost.

29

Aksjekapital og overkurs

	Antall aksjer	Ordinære aksjer	Overkurs	SUM
Pr 1. januar 2023	1 008 983	1 008 983	266 608	1 275 591
Endringer i aksjekapital og overkurs i perioden	0	0	0	0
Pr 31. desember 2023	1 008 983	1 008 983	266 608	1 275 591

Aksjenes pålydende er kr 1 000. Bare kommuner kan være aksjonærer. Erverv av aksjer er betinget av styrets samtykke. Ved salg eller annen avhendelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett. På generalforsamlingen representerer hver aksje en stemme. Vedtektsendringer krever tilslutning fra minst 2/3 av den representerte aksjekapital, samt tilslutning fra minst fem aksjonærer.

Oppstilling nedenfor viser fordeling per 31. desember 2023.

Eierandel	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Eierkommuner:			
Stavanger kommune	461 459	45,74%	45,74%
Sandnes kommune	197 064	19,53%	19,53%
Sola kommune	88 195	8,74%	8,74%
Time kommune	58 844	5,83%	5,83%
Klepp kommune	42 670	4,23%	4,23%
Hå kommune	38 190	3,79%	3,79%
Randaberg kommune	33 085	3,28%	3,28%
Eigersund kommune	29 775	2,95%	2,95%
Strand kommune	25 547	2,53%	2,53%
Hjelmeland kommune	10 029	0,99%	0,99%
Gjesdal kommune	9 414	0,93%	0,93%
Lund kommune	7 194	0,71%	0,71%
Bjerkreim kommune	5 166	0,51%	0,51%
Kvitsøy kommune	2 351	0,23%	0,23%
Totalt antall aksjer	1 008 983	100,00%	100,00%

30

Pantstillelser og garantier m.v.

For finansiering utover ansvarlig lån har Lyse konsernet avgitt negativ pantsettelseserklæring og det foreligger kapitalkrav fra långivere hvor markedsverdien av konsernets egenkapital ikke skal være lavere enn et fastsatt minimumsnivå. Videre er det inngått avtaler hvor kausjonserklæringer, pant eller garantier samlet for konsernets forpliktelser ikke skal utgjøre mer enn 15 % av samlet bokførte eiendeler. I tillegg er det en særskilt begrensning på forpliktelser til deleide selskaper og datterselskaper uten kontrollerende eierandel, hvor slike sikkerheter, kausjoner og garantier til enhver tid ikke skal overstige et beløp tilsvarende 500 millioner kroner. Begrensningene gjelder ikke for ordinær sikkerhet inngått i forbindelse med handel av verdipapirer og finansielle instrumenter, ordinær salgspant ved leveranser av varer og tjenester på kreditt samt pantstillelser i forbindelse med lovbestemt krav til pant. Kapitalkravene overvåkes løpende og Lyse konsernet tilfredsstiller disse.

Lyse Energi AS og Lyse Produksjon AS må i tilknytning til finansiell krafthandel på Nasdaq OMX Commodities stille sikkerhet for oppgjør. Begge selskapene benytter en clearingrepresentant til dette og sikkerhet stilles i form av kontanter. Av øvrige sikkerheter er disse primært knyttet til lovpålagte krav, som gjennomfaktureringsgarantier mot nettselskaper. For øvrig søkes det å stille minst mulig sikkerheter.

AVGITTE SIKKERHETSTILLELSER PER 31.12.2023

<i>(I millioner kroner)</i>	
Ramme for garantistillelser etter inngåtte låneavtaler:	10 450
Avgitte sikkerhetsstillelser	
Selvskyldnerkausjon	289
Morselskapsgaranti	5
Husleie garanti	14
Sikkerhetsstillelse Nasdaq krafthandel	112
Sum avgitte sikkerhetsstillelser	420
Ubenyttet ramme sikkerhetsstillelser	10 030
Ramme for sikkerhetsstillelser deleide selskaper	500
Ubenyttet ramme sikkerhetsstillelser deleide selskaper	500

ANDRE GARANTIAVTALER:

Skattetrekksgaranti	90
---------------------	----

31

Leieavtaler

IFRS 16 angir prinsippene for innregning, måling, presentasjon og noteopplysninger for leiekontrakter. Standarden er kun aktuell for Lyse som leietaker. IFRS 16 krever at alle leiekontrakter behandles etter én modell. Unntak gjelder for leieavtaler av eiendeler med lav verdi og leiekontrakter med kortere varighet enn 12 måneder. Ved starten av leieperioden vil leietaker innregne en forpliktelse til å gjøre betalinger på leasingkontrakten og en eiendel som representerer retten til å bruke den leasede eiendelen.

Leietaker må regnskapsføre en rentekostnad på forpliktelsen og avskrive eiendelen. Balanseførte leieavtaler gjelder kontorlokaler og eiendom, fiberleie og teleutstyr, kjøretøy, maskiner og tomteleie for basestasjoner. Regnskapsprinsippene omtales nærmere i punkt 2.22 i prinsippnoten.

BRUKSRETTEIENDELER 2023

	Kontorlokaler og annen eiendom	Teleutstyr, fiber- og linjeleie	Driftsløsøre	Tomteleie basestasjoner	Total
Balanseført verdi per 1. januar 2023	218 481	1 010 084	8 334	855 612	2 092 510
Tilgang	58 847	261 075	3 837	34 241	358 000
Tilgang ved oppkjøp datter	0	0	0	0	0
Avskrivninger	-56 406	-152 178	-4 470	-134 830	-347 884
Avgang	-182	-7 408	-95	0	-7 685
Remåling og andre endringer	22 216	92 588	697	140 784	256 284
Balanseført verdi 31. desember 2023	242 956	1 204 161	8 303	895 806	2 351 226

BRUKSRETTEIENDELER 2022

	Kontorlokaler og annen eiendom	Teleutstyr, fiber- og linjeleie	Driftsløsøre	Tomteleie basestasjoner	Total
Balanseført verdi per 1. januar 2022	138 051	1 009 739	11 115	0	1 158 905
Tilgang	29 815	172 436	3 283	184 625	390 159
Tilgang ved oppkjøp datter	67 978	0	197	758 554	826 729
Avskrivninger	-43 725	-135 150	-4 483	-95 254	-278 612
Avgang	-812	-8 594	-2 826	0	-12 232
Remåling og andre endringer	27 172	-28 346	1 048	7 687	7 561
Balanseført verdi 31. desember 2022	218 481	1 010 084	8 334	855 612	2 092 510

BELØP RESULTATFØRT I RESULTATREGNSKAPET

	31.12.23	31.12.22
Avskrivning av bruksrett eiendeler	347 884	278 523
Rentekostnad på leieforpliktelser	120 980	78 920
Sum	468 864	357 442

BELØP SOM ER INNREGNET I KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

	<i>Klassifisering i kontantstrømoppstilling</i>	31.12.23	31.12.22
Kontantutbetaling for leieforpliktelsens hovedstol	Finansieringsaktiviteter	286 098	212 008
Kontantutbetaling for leieforpliktelsens rentedel	Operasjonelle aktiviteter	121 624	61 358
Kontantutbetaling foretatt på eller i forkant av iverksettelsestidspunkt	Investeringsaktiviteter	187 600	81 540
Sum kontantutbetaling for leieforpliktelsene		595 323	354 906

LEIEFORPLIKTELSE

	31.12.23	31.12.22
Kortsiktige leieforpliktelser	293 826	280 007
Langsiktige leieforpliktelser	1 696 356	1 566 153
Sum Leieforpliktelser	1 990 182	1 846 160

FORFALLSPLAN LEIEFORPLIKTELSE - UDISKONTERTE KONTRAKTSMESSIGE KONTANTSTRØMMER

	31.12.23	31.12.22
Mindre enn 1 år	360 275	340 372
1-2 år	332 662	291 192
2-3 år	289 959	257 419
3-4 år	261 957	223 863
4-5 år	238 413	209 091
Mer enn 5 år	1 002 582	924 921
Totalt udiskonterte leieforpliktelser per 31. desember	2 485 848	2 246 858

Lyse har ingen vesentlige kostnader til variable leiebetalinger eller til avtaler som faller inn under unntaket for leieavtaler av eiendeler med lav verdi, og leiekontrakter med kortere varighet enn 12 måneder.

Fremtidige kontantstrømmer som ikke reflekteres i målingen av leieforpliktelser

Opsjoner på å forlenge leieavtaler

Eiendom

Flere av leiekontraktene for eiendom inneholder utvidelsesopsjoner som kan utøves av Lyse. Bygningene som inngår i leieavtalene anses som standardiserte bygg, ikke spesielt tilpasset Lyse eller Lyses virksomhet. Med flere år igjen av avtalene anses det ikke som rimelig sikkert at utvidelsesopsjonene vil bli utøvd, og dermed er ikke perioder utover den avtalte leieperioden inkludert i målingen av leieforpliktelsen.

Teleutstyr, fiber- og linjeleie

For leieavtalene i denne kategorien er det lagt til grunn at man ikke vil benytte seg av opsjoner i avtalene. Dette begrunnes med at man forventer at markedsprisene vil reduseres samt at man for avtalene med lengst bindingstid forventer en teknologisk utvikling som medfører at vilkårene endres.

32

Honorar til ekstern revisor

Deloitte AS er revisor for Lyse konsernet fra og med regnskapsåret 2022, og reviderer alle revisjonspliktige datterselskaper. Totale honorarer (eksklusiv merverdiavgift) kostnadsført til konsernrevisor for revisjon og øvrige tjenester utgjør som følger:

KOSTNADSFØRT GODTGJØRELSE TIL REVISOR

	2023	2022
Lovpålagt revisjon	7 514	6 346
Andre attestasjonstjenester	561	643
Rådgivning tilknyttet skatt og MVA	593	0
Andre tjenester	1 709	190
Sum honorar til revisor	10 378	7 179

33

Ytelser til ledende ansatte og styret

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER

Navn	Stilling	Note	Lønn / Honorar	Naturalytelser og andre skattepliktige godtgjørelser	Pensjonskostnader	Samlet godtgjørelse
Eimund Nygaard	Konsernsjef		3 375	324	1 214	4 913
Eirik Børve Monsen	Konserndirektør tele	(1)	2 537	137	446	3 120
Toril Nag	Konserndirektør tele	(2)	1 206	64	177	1 447
Leiv Ingve Ørke	Konserndirektør energi		2 134	215	368	2 717
Marianne Frøystad Ånestad	Konserndirektør infrastruktur og sirkulær energi	(3)	1 480	103	206	1 789
Grethe Høiland	Konserndirektør infrastruktur og sirkulær energi	(4)	1 902	257	317	2 476
Jens Arne Steinsbø	Konserndirektør strategi og teknologi		1 776	107	262	2 144
Gyrid Holmen	Konserndirektør HR		1 785	110	273	2 168
Astrid Rebekka Norheim	Konserndirektør kunde og marked		1 777	107	261	2 144
Rosalie Poen	Konserndirektør økonomi og finans	(5)	1 801	87	258	2 145
Harald Espedal	Styreleder		240	0	0	240
Stine Rolstad Brenna	Nestleder		207	0	0	207
Svein Ingvar Gjødrem	Styremedlem		126	0	0	126
Jonas Skrettingland	Styremedlem		123	0	0	123
Siri Annette Haataja Meling	Styremedlem		103	0	0	103
Lotte Hansgaard	Styremedlem		103	0	0	103
Morten Larsen	Ansattes representant		123	0	0	123
Marie Folstad	Ansattes representant		103	0	0	103
Arne Malvin Sele	Observatør		62	0	0	62
Marion Svihus	Varamedlem		0	0	0	0
Jone Heggheim	Varamedlem		0	0	0	0
Svein Høyland	Varamedlem		0	0	0	0
Solveig Ege Tengesdal	Varamedlem		0	0	0	0
Ingvill Moen Hovlund	Varamedlem		7	0	0	7
Dag Drange Mossige	Varamedlem		0	0	0	0
Karen Ommundsen	Ansattes representant - vara		9	0	0	9
Inge Vadla	Ansattes representant - vara		3	0	0	3
Mona Johansen	Ansattes representant - vara		0	0	0	0
Kristen Løland	Ansattes representant - vara		0	0	0	0

- 1) Eirik Børve Monsen tiltrådte stillingen fra 01.05.2023. Han kom fra stillingen Konserndirektør økonomi og finans. Godtgjørelse gjelder begge stillinger.
- 2) Toril Nag var Konserndirektør tele frem til 30.04.2023
- 3) Marianne Frøystad Ånestad gikk inn i stillingen fra 01.04.2023.
- 4) Grethe Høiland var Konserndirektør infrastruktur frem til 31.03.2023. Hun jobber fortsatt i konsernet og samlet godtgjørelse gjelder begge stillinger.
- 5) Rosalie Poen gikk inn i stillingen fra 01.06.2024. Hun kom fra stillingen som konsernregnskapssjef. Samlet godtgjørelse gjelder begge stillinger.

Konsernledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern enn det som er vist over. Det er ikke gitt spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder. Pensjonskostnader til ledergruppen inngår i ordinær kollektiv ordning for konsernet, foruten forhold beskrevet under etterlønsordninger. Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styrehonorar og vederlag for deltakelse i utvalgsarbeid, og det er heller ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for medlemmer av styret.

Honorar til bedriftsforsamlingens leder er kr 93 000. I tillegg honoreres hver representant med kr 2 600 per møte.

Styrets erklæring om lederlønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

En viktig rolle for styret er å sikre en moderat, men konkurransedyktig utvikling av ledergodtgjørelse i Lyse. Hovedprinsipper for kompensasjon av konsernledelsen er utarbeidet i henhold til dette.

Lyse legger vekt på å tilby konkurransedyktige lønnsbetingelser, men uten å være lønnsledende. Lyse har etablert et system med stillingsbeskrivelser og stillingsvurderinger som er vesentlige kriterier knyttet til lønnsfastsettelsen for den enkelte medarbeider. Lyse er medlem av NHO og bransjeorganisasjonene EnergiNorge og Abelia. Selskapene i Lyse-konsernet er omfattet av flere av landsoverenskomstene/tariffavtalene innen NHO området.

Kompensasjonsutvalget

Styret i Lyse har etablert et eget kompensasjonsutvalg. Utvalget skal bestå av 3 medlemmer valgt av og blant styremedlemmene. Medlemmene som velges må ikke ha bindinger som etter styrets oppfatning kan påvirke medlemmets uavhengige vurdering. Utvalgets ansvar og oppgaver er å:

- Innstille saker som gjelder konsernsjefs lønn og arbeidskontrakt overfor styret
- Innstille saker som gjelder lederlønnsprinsipper og rammeverk overfor styret
- Være informert om og rådgje administrasjonen i arbeidet med lønn for ledelsesstillinger i konsernet
- Foreslå prosess for ansettelse av ny konsernsjef
- Foreta årlig vurdering av konsernsjefens prestasjoner
- Årlig vurdere konsernsjefs lønn og foreslå eventuelle endringer av denne
- Gi råd i nye ansettelsesavtaler eller endringer i nåværende standardkontrakter for de som rapporterer direkte til konsernsjef
- Etterfølgerplanlegging og lederutvikling

Det er utarbeidet egne krav til ledere i Lyse der det legges vekt på at disse skal være resultatorienterte, handlingsorienterte og lojale mot bedriften og de beslutninger som tas. De viktigste oppgavene for lederne knytter seg til å organisere og drive enheten på en effektiv måte, sørge for god kommunikasjon og klargjøre mål og strategier samt å utvikle medarbeiderne.

Ledende ansatte har ikke variabel lønn basert på verken resultatoppnåelse eller individuelle mål. De har heller ikke avtale om aksjebasert avlønning.

Det foreligger ingen opsjoner/rettigheter som gir ansatte eller tillitsvalgte rett til tegning, kjøp eller salg av aksjer.

Etterlønsordninger

Ingen i ledergruppen eller konsernstyret har avtale om lønn/godtgjørelse etter opphør av ansettelsesforhold eller verv foruten forhold beskrevet under. Konsernsjef har frem til han er 65 år krav på etterlønn tilsvarende seks måneders grunnlønn ved oppsigelse. Etter at konsernsjef fyller 65 år og før fylte 70 år skal et eventuelt fratreden reguleres gjennom en førtidspensjon. Retten til førtidspensjon krever at konsernsjef er ansatt i Lyse-konsernet ved fylte 65 år. Førtidspensjonen skal tilsvare 66% av grunnlønn med tillegg av full kompensasjon for de pensjonsytelser og kompensasjoner som bortfaller ved opphør av ansettelsesforholdet og løpet frem til konsernsjef fyller 70 år, hvorefter den avsluttes uten noen form for kompensasjon.

34

Selskaper som inngår i konsolideringen

Selskapets navn	Note	Segment	Forretningskontor	Eid direkte av mor-selskapet	Eid av konsernet totalt	Minoritets-interesser
Lyse Produksjon AS		Fornybar energi	Stavanger	100%	100%	
Lyse Kraft DA		Fornybar energi	Stavanger		74,4 %	25,6 %
RSK DA		Fornybar energi	Nesflaten		70,8 %	29,2 %
Røldal Suldal Kraft AS		Fornybar energi	Nesflaten		70,8 %	29,2 %
Jørpeland Kraft AS		Fornybar energi	Stavanger		66,7 %	33,3 %
Lyse Energi AS		Fornybar energi	Stavanger	100%	100%	
Lyse Strøm AS		Fornybar energi	Stavanger		100%	
Lyse Lading AS	(1)	Fornybar energi	Stavanger	100%	100%	
Lnett AS	(2)	Infra & sirkulær*	Sandnes	100%	100%	
Lyse Lux AS		Infra & sirkulær*	Stavanger	100%	100%	
Lyse Agon AS		Infra & sirkulær*	Stavanger	100%	100%	
Lyse Neo AS		Infra & sirkulær*	Stavanger	100%	100%	
Bioenergi Finnøy AS		Infra & sirkulær*	Stavanger		75,7 %	24,3 %
Altibox AS		Telekom	Stavanger	100%	100%	
Altibox Carrier AS	(3)	Telekom	Stavanger		100%	
Skagenfiber AS	(3)	Telekom	Stavanger		100%	
Altibox Danmark A/S		Telekom	Skanderborg, DK	100%	100%	
Ice Group Scandinavia Holdings AS	(4)	Telekom	Oslo	100%	100%	
Ice Communication Norge AS	(4)	Telekom	Oslo	100%	100%	
Phonepartner AS		Telekom	Oslo		100%	
Ice Retail AS		Telekom	Oslo		100%	
Lyse Fiberinvest AS		Telekom	Stavanger	100%	100%	
Lyse Fiber AS		Telekom	Stavanger		100%	
Signal Bredbånd AS		Telekom	Bodø		100%	
Signal Marked AS	(5)	Telekom	Stavanger		100%	
Viken Fiber Holding AS		Telekom	Drammen		65,0 %	35,0 %
Viken Fiber AS	(6)	Telekom	Drammen		65,0 %	35,0 %
Skiptvet Digital AS	(6)	Telekom	Skiptvet		65,0 %	35,0 %
GP Nett AS	(6)	Telekom	Halden		65,0 %	35,0 %
Byfiber AS		Telekom	Oslo		100%	
Tårnselskapet Holding AS		Telekom	Oslo		54,3 %	45,7 %
Tårnselskapet AS		Telekom	Oslo		54,3 %	45,7 %

* Fullt navn på segment: "Infrastruktur og sirkulær energi".

Selskapets navn	Note	Segment	Forretningskontor	Eid direkte av mor-selskapet	Eid av konsernet totalt	Minoritets-interesser
Lyse Dialog AS	(7)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Marked AS	(7)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Eiendom Mariero AS		Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Eiendom Ullandhaug AS		Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Eiendom Tronsholen AS	(2)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Breiflåtveien 13 AS	(8)	Øvrige	Stavanger		100%	
Lyse Vekst AS		Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Elkon AS		Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Smartly AS		Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Kraft AS		Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Elnett AS		Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Ice Norge AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse Tele AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Fornybar Sørvest AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Altibox Bedrift AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lysstart12 AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lysstart13 AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lysstart14 AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lysstart15 AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lysstart16 AS	(9)	Øvrige	Stavanger	100%	100%	
Lyse AS		Øvrige	Stavanger		Mor	

Note:

- (1) Selskap stiftet 24.05.2022 som Lysstart06 AS. Selskapet endret navn fra Lysstart06 AS til Lyse Lading AS 09.10.2023, ved fisjons-fusjon fra Lyse Energi AS.
- (2) Selskap stiftet 11.09.2023 ved fisjon fra Lnett AS.
- (3) Skagenfiber AS ble fusjonert med Altibox Carrier AS 06.05.2023 (regnskapsmessig virkning 01.01.2023).
- (4) Ice Group Scandinavia Holdings AS ble fusjonert med Ice Communication Norge AS 07.09.2023 (regnskapsmessig virkning 01.01.2023). Fra samme tidspunkt er Ice Communication Norge AS direkte eid av Lyse AS.
- (5) Selskap stiftet 20.09.2023. Selskapet endret navn fra Lysstart11 AS til Signal Marked AS 02.01.2024.
- (6) Skiptvet Digital AS (kjøpt 21.10.2022) og GP Nett AS (kjøpt 28.02.2023) er fusjonert med Viken Fiber AS, henholdsvis 26.04.2023 og 31.10.2023 (regnskapsmessig virkning fra henholdsvis 01.01.2023 og 01.03.2023).
- (7) Lyse Marked AS er stiftet ved at (nye) Lyse Dialog AS er fusjonert fra (gamle) Lyse Dialog AS. (gamle) Lyse Dialog AS endret samtidig navn til Lyse Marked AS, og (nye) Lyse Dialog fusjonerte med Lysstart09 AS 12.09.2023. Fisjonen har regnskapsmessig virkning fra 01.10.2023.
- (8) Selskapet ble kjøpt 06.01.2023, og ble fusjonert med Lyse Eiendom Mariero AS 29.08.2023 (regnskapsmessig virkning 01.01.2023).
- (9) Selskapet er stiftet i løpet av 2023, men har foreløpig ingen aktivitet.

Eierandel er lik stemmeandel.

*Mer enn et
selskap*

Selskapsregnskap 2023
Lyse AS

Årsregnskap Lyse AS

Finansielle nøkkeltall for Lyse AS	162
Resultatregnskap for Lyse AS	163
Utvidet resultatregnskap for Lyse AS	163
Balanse for Lyse AS	164
Kontantstrømoppstilling for Lyse AS	166
Endringer i egenkapital for Lyse AS	167
Noter til årsregnskapet for Lyse AS	168

Nøkkeltall Lyse AS

			2023	2022
Drift				
Driftsinntekter		Mill kr.	676	522
Driftsresultat		Mill kr.	-323	-352
Ordinært resultat før skattekostnad		Mill kr.	-7	347
Årsresultat		Mill kr.	-8	265
Rentabilitet				
Netto driftsmargin	(1)	%	-48%	-68%
Totalrentabilitet	(2)	%	3%	3%
Egenkapitalrentabilitet	(3)	%	0%	4%
Balanse				
Totalkapital		Mill kr.	34 658	37 026
Egenkapital		Mill kr.	4 859	5 891
Sysselsatt kapital	(4)	Mill kr.	24 677	22 644
Egenkapitalandel	(5)	%	20%	20%
Rentebærende gjeld	(6)	Mill kr.	19 818	16 753
Likviditet				
Likviditetsreserve	(7)	Mill kr.	7 856	10 314
Kontantstrøm fra driften	(8)	Mill kr.	-292	-388
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		Mill kr.	49	34
Antall årsverk per periodeslutt			229	202

Definisjoner:

(1) Netto driftsmargin	Driftsresultat i % av driftsinntekter
(2) Totalrentabilitet	Driftsresultat + finansinntekter, i % av gjennomsnittlig totalkapital
(3) Egenkapitalrentabilitet	Årsresultat i % av gjennomsnittlig egenkapital
(4) Sysselsatt kapital	Egenkapital + rentebærende gjeld
(5) Egenkapitalandel	Samlet egenkapital + evt. ansvarlig eierlån / totalkapital
(6) Rentebærende gjeld	Rentebærende gjeld (gjeldsposter som inngår i kosem-konto er ikke inkludert)
(7) Likviditetsreserve	Frie betalingsmidler + udisponerte trekkretter / rammer
(8) Kontantstrøm fra driften	Netto kontantstrøm fra driften (ref. kontantstrømoppstilling)

Resultatregnskap

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Driftsinntekter			
Annen driftsinntekt	2	675 641	521 530
Sum driftsinntekter		675 641	521 530
Driftskostnader			
Lønnskostnad	3	347 149	240 311
Avskrivninger	4, 8	93 166	98 698
Annen driftskostnad	5	558 514	534 953
Sum driftskostnader		998 829	873 962
Driftsresultat		-323 188	-352 432
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap	6	259 309	647 683
Finansinntekter	6	1 034 394	600 063
Finanskostnader	7, 8	977 245	548 056
Netto finansposter		316 458	699 690
Resultat før skattekostnad		-6 730	347 258
Skattekostnad	9	974	82 703
Årsresultat		-7 705	264 556

Utvidet resultatregnskap

(Tall i hele tusen)	Note	2023	2022
Årsresultat		-7 705	264 556
Poster som ikke vil bli omklassifisert til resultat			
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	10	-4 025	3 493
Poster som kan bli omklassifisert til resultat i senere perioder			
Kontantstrømsikring rentebytteavtaler	11	2 599	5 215
Årets utvidede resultat, netto etter skatt		-1 426	8 708
Årets totalresultat		-9 131	273 264

Balanse pr. 31.desember

ANLEGGSMIDLER

(Tall i hele tusen)	Note	31.12.2023	31.12.2022
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler	4	285 861	336 019
Utsatt skattefordel	9	4 181	5 409
Sum immaterielle eiendeler		290 042	341 427
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	9 160	9 466
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner ol	4	18 157	8 195
Bruksrettseiendeler	8	13 665	4 645
Sum varige driftsmidler		40 982	22 307
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	12	9 931 617	9 931 317
Investeringer i tilknyttet selskap	13	4 593	4 516
Andre investeringer	13	22 498	19 546
Andre fordringer	10, 14	14 215 383	15 625 905
Derivater	11, 15	29 156	3 581
Sum finansielle anleggsmidler		24 203 247	25 584 863
Sum anleggsmidler		24 534 271	25 948 597

OMLØPSMIDLER

Fordringer			
Kundefordringer	14	27 581	144 655
Tilgode konsernbidrag		259 309	647 683
Andre fordringer	14	5 280 789	3 269 925
Derivater	11, 15	0	369
Sum fordringer		5 567 679	4 062 632
Investeringer			
Kortsiktige finansielle plasseringer	16, 17	1 427 000	1 148 400
Sum investeringer		1 427 000	1 148 400
Bankinnskudd, kontanter og lignende	17	3 129 247	5 866 019
Sum omløpsmidler		10 123 927	11 077 050
Sum eiendeler		34 658 197	37 025 647

EGENKAPITAL

(Tall i hele tusen)	Note	31.12.2023	31.12.2022
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	18	1 008 983	1 008 983
Overkurs		266 608	266 608
Sum innskutt egenkapital		1 275 591	1 275 591
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		3 583 544	4 615 865
Sum opptjent egenkapital		3 583 544	4 615 865
Sum egenkapital		4 859 135	5 891 456

GJELD

Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	10	17 808	20 765
Sum avsetning for forpliktelser		17 808	20 765
Annen langsiktig gjeld			
Ansvarlig lån	19	1 760 000	1 500 000
Obligasjonslån	19	12 116 298	9 764 565
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	4 455 962	4 345 448
Langsiktige leieforpliktelser	8	8 468	1 552
Derivater	11, 15	30 945	35 435
Sum annen langsiktig gjeld		18 371 672	15 646 999
Sum langsiktig gjeld		18 389 480	15 667 765
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	1 485 719	1 142 915
Kortsiktige leieforpliktelser	8	5 014	3 061
Leverandørgjeld	14	95 249	88 608
Betalbar skatt	9	48	0
Skyldige offentlige avgifter		23 227	17 526
Skyldig konsernbidrag		0	3 423 188
Annen kortsiktig gjeld	14	9 800 326	10 791 129
Sum kortsiktig gjeld		11 409 582	15 466 426
Sum gjeld		29 799 062	31 134 190
Sum egenkapital og gjeld		34 658 197	37 025 647

Kontantstrømoppstilling

(Tall i hele tusen)	2023	2022
Ordinært resultat før skattekostnad	-6 730	347 258
Ordinære avskrivninger	93 166	98 698
Inntektsført konsernbidrag	-259 309	-647 683
Gevinst / tap ved salg av driftsmidler	1 207	0
Pensjonskostnad uten kontanteffekt	-20 618	5 472
Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	-1 288 131	-128 739
Endring i leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-978 462	6 663 773
Herav endring konsernkonto*	2 172 066	-6 570 244
Endring i andre poster uten kontanteffekt	-5 342	3 921
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	-292 153	-227 544
Betalte skatter	0	-160 266
Netto kontantstrømmer fra driften	-292 153	-387 810
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	277	15
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-49 473	-33 821
Innbetaling ved realisasjon av finansielle anleggsmidler	30	24 822
Utbetaling ved kjøp av finansielle anleggsmidler	-407	-630
Netto innbetaling lån fra datterselskap	1 139 166	-5 760 828
Utbetaling ved investering i datterselskap	0	-2 022 045
Netto innskudd/uttak fra kortsiktig finansiell plassering	-278 600	-384 400
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	810 993	-8 176 887
Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld	3 950 000	4 108 349
Utbetaling ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-1 153 286	-1 620 596
Betaling av finansielle leieforpliktelser	-4 754	-3 474
Endring konsernkonto*	-2 172 066	6 570 244
Utbetaling av utbytte til selskapets aksjonærer	-1 100 000	-650 000
Innbetaling av konsernbidrag	647 683	1 284 268
Utbetaling av konsernbidrag	-3 423 188	0
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-3 255 611	9 688 791
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-2 736 771	1 124 094
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1. januar	5 866 018	4 741 922
Kortsiktige finansielle plasseringer	1 427 000	1 148 400
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31. desember	4 556 247	7 014 418

* Mellomværende med datterselskapene innenfor konsernkontoordningen presenteres brutto. Se note 17 for utfyllende informasjon.

Endringer i selskapets egenkapital

ENDRINGER I SELSKAPETS EGENKAPITAL 2023

(Tall i hele tusen)	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital ikke resultatført	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2023	1 008 983	266 608	14 603	4 601 262	5 891 456
Endring tidligere år*	0	0	-171	77 936	77 765
Justert egenkapital 01.01.2023	1 008 983	266 608	14 433	4 679 198	5 969 221
Årsresultat	0	0	0	-7 705	-7 705
Utvidet resultat					
Pensjonseffekter (aktuarielle gevinster og tap)	0	0	-4 025	0	-4 025
Kontantstrømsikring rentebytteavtaler	0	0	2 599	0	2 599
Årets totalresultat etter skatt	0	0	-1 426	-7 705	-9 131
Utbytte	0	0	0	-1 100 000	-1 100 000
Andre endringer ført direkte mot egenkapital	0	0	0	-956	-956
Egenkapital 31.12.2023	1 008 983	266 608	13 006	3 570 537	4 859 135

* Konsernet har i 2023 endret skattemessig behandling av fiberinvesteringer knyttet til trekkør og gravekostnader som følge av ny rettspraksis. Beregnet effekt av endret skatteligning i perioden 2018-2022 er ført mot annen egenkapital og andre fordringer, omløpsmidler.

ENDRINGER I SELSKAPETS EGENKAPITAL 2022

(Tall i hele tusen)	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital ikke resultatført	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2022	1 008 983	266 608	5 868	4 984 901	6 266 360
Prinsippendring (Unntak fra IFRS 16 Leieavtaler for konserninterne leieavtaler for leietaker)	0	0	0	1 547	1 547
Justert egenkapital 01.01.2022	1 008 983	266 608	5 868	4 986 448	6 267 907
Årsresultat	0	0	0	264 556	264 556
Utvidet resultat					
Pensjonseffekter (aktuarielle gevinster og tap)	0	0	3 493	0	3 493
Kontantstrømsikring rentebytteavtaler	0	0	5 215	0	5 215
Årets totalresultat etter skatt	0	0	8 709	264 556	273 265
Utbytte	0	0	0	-650 000	-650 000
Andre endringer ført direkte mot egenkapital	0	0	26	258	285
Egenkapital 31.12.2022	1 008 983	266 608	14 603	4 601 262	5 891 456

Noter til regnskapet for 2023

1

Regnskapsprinsipper

Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

Årsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapsloven § 3-9 og forskrift om forenklet IFRS (2022) fastsatt av Finansdepartementet 3. november 2014. Dette innebærer i hovedsak at måling og innregning følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk.

Selskapet har fraveket IFRS IAS 10 nr 12 og 13 slik at konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. For øvrig er innregning og vurderingsreglene iht. IFRS.

Estimater og forutsetninger

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelsen av årsregnskapet. Dette gjelder særlig avskrivninger på varige driftsmidler og pensjonsforpliktelser. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende, og er basert på beste skjønn og historisk erfaring. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Vurderinger

Ved utarbeidelse av årsregnskapet har ledelsen gjort enkelte vesentlige vurderinger basert på kritisk skjønn knyttet til anvendelse av regnskapsprinsippene.

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og baseres blant annet på historisk erfaring samt forventninger om fremtidige hendelser. Anvendte regnskapsestimater kan som følge av dette avvike fra det endelige utfallet, og dermed medføre en vesentlig korleksjon av bokførte verdier det kommende året. Fremtidige endringer i forutsetningene blir reflektert i regnskapet når de oppstår. Estimater og forutsetninger som anvendes for vesentlige balanseførte eiendels- og gjeldsposter omtales nedenfor.

Viktige regnskapsestimater

Estimering av verdifall på anleggsmidler

Selskapet har betydelige investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Det gjennomføres nedskrivningstester når indikatorer på mulige verdifall foreligger. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. Det gjennomføres nedskrivninger såfremt bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved beregning av gjenvinnbart beløp gjøres en rekke estimater vedrørende fremtidige kontantstrømmer.

Pensjonsforpliktelser

Det brukes skjønn og estimater på en rekke parametere ved beregning av pensjonsforpliktelse. Ytelsespensjon beregnes ut fra et sett valgte økonomiske og aktuarielle forutsetninger. Endring i parametere som diskonteringsrente, fremtidig lønnsregulering etc. vil kunne gi til dels store utslag i beregnet pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler.

Øvrige regnskapsprinsipper

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Valutakursendringer knyttet til pengeposter resultatføres løpende i regnskapsperioden under andre finansposter.

Driftsinntekter fra kontrakter med kunder

Selskapets inntektsstrøm er i hovedsak å levere støtte tjenester til konsernselskapene. Driftsinntekter fra kontrakter med kunder innregnes når kontrollen over en vare eller tjeneste er overført til kunden og i henhold til det beløp som reflekterer hva selskapet forventer å motta for varen eller tjenesten.

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og avslag. Salg resultatføres når inntekten kan måles pålitelig, det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen vil tilflyte selskapet og spesielle kriterier knyttet til formene for salg er oppfylt.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Forpliktelser og eiendeler ved utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret.

En eiendel ved utsatt skatt er regnskapsført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Selskapet regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført eiendel ved utsatt skatt i den grad det har blitt sannsynlig at selskapet kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere eiendel ved utsatt skatt i den grad selskapet ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Forpliktelser og eiendeler ved utsatt skatt er målt basert på forventet fremtidig skattesats til selskapet hvor det har oppstått midlertidige forskjeller. Forpliktelser og eiendeler ved utsatt skatt måles til nominell verdi og er klassifisert som langsiktig forpliktelse (anleggsmiddel) i balansen. Betalbar skatt og eiendeler eller forpliktelser ved utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til poster ført direkte mot egenkapitalen.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler klassifiseres som omløpsmiddel når selskapet forventer å realisere eiendelen, eller har til hensikt å selge eller forbruke den i selskapets ordinære driftssyklus. Videre er eiendeler som primært holdes for omsetning eller som forventes realisert innen tolv måneder etter rapporteringsperioden også å anse som omløpsmidler. Tilsvarende gjelder også eiendeler i form av kontanter eller kontantekvivalenter, med mindre disse er underlagt begrensninger som gjør at den ikke kan veksles eller benyttes til å gjøre opp en forpliktelse i minst tolv måneder etter rapporteringsperioden. Alle andre eiendeler klassifiseres som anleggsmidler.

Forpliktelser klassifiseres som kortsiktig når de forventes å bli gjort opp i selskapets ordinære driftssyklus, når de primært holdes for omsetning, eller dersom forpliktelsen forfaller til oppgjør innen tolv måneder etter rapporteringsperioden, eller foretaket ikke har en ubetinget rett til å utsette oppgjøret av forpliktelsen i minst tolv måneder etter rapporteringsperioden. Alle andre forpliktelser klassifiseres som langsiktige.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler regnskapsføres til anskaffelseskost eller tilvirkningskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Tilvirkningskost inkluderer direkte og indirekte kostnader som henføres driftsmiddelet. Låneutgifter som påløper under tilvirkning av varige driftsmidler balanseføres frem til eiendelen er klar til tiltenkt bruk.

Vedlikeholds- og påkostningsutgifter som genererer fremtidige økonomiske fordeler balanseføres så lenge kriteriene for balanseføring er oppfylt. Det foretas skjønnsmessige vurderinger i forhold til om utgiften er påkostning (aktivering) eller vedlikehold (kostnadsføring). Sentrale momenter i vurderingen er om utgiftene vil ha fremtidige økonomiske fordeler og kan måles pålitelig. Løpende vedlikehold kostnadsføres.

Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid. Dette danner grunnlag for årlige avskrivninger i resultatregnskapet. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk samt skjønnsmessige vurderinger knyttet til fremtidig bruk. Det gjennomføres endring i avskrivningsplanene dersom det oppstår endringer i disse estimatene.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid:

Andre bygg	25 – 50 år
Maskiner og inventar	3 – 15 år
Immaterielle eiendeler	3 – 8 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang driftsmidler resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Kundefordringer og andre fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Pensjoner

Selskapet har både ytelsesplaner og innskuddsplaner.

Ytelsesplan

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper eller pensjonskasser. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av forpliktelsen på balansedatoen med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i

renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner utstedt i den valuta som forpliktelsen skal utbetales og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen.

Gevinst og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår. Virkningen av endringer i ordningens ytelser resultatføres umiddelbart. Periodens pensjonskostnad og netto rentekostnad føres henholdsvis på personalkostnader og finanskostnader. Fellesordningen er en flerforetaksordning, dvs. at den forsikringstekniske risiko er fordelt mellom alle bedrifter som deltar i ordningen. De økonomiske og aktuarmessige forutsetninger som ligger til grunn for beregning av netto pensjonsforpliktelse baseres derfor på forutsetninger som er representative for hele fellesskapet. Lyse er i et fellesskap med andre bedrifter som har lukkede ordninger. Ordningen regnskapsføres som ytelsesplan.

AFP-ordning i offentlig sektor

Ansatte som er medlem av den offentlig ytelsesbaserte ordningen omfattes av offentlig AFP-ordning. Nåverdien av pensjonsforpliktelsen er vurdert etter beste estimat sammen med den ytelsesbasert ordningen og med de samme forutsetningene.

Innskuddsplan

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor selskapet betaler faste bidrag til en separat juridisk enhet. Selskapet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag i tilfelle enheten ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende og tidligere perioder. Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er blitt betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de pådras. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

AFP-ordning i privat sektor

De ansatte som er i den innskuddsbaserte ordningen er også knyttet til AFP-ordning i privat sektor. Ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning i LO/NHO-området. Selskapet har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen om AFP-ordningen. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon som muliggjør innregning av ny forpliktelse i årsregnskapet for 2023. Dette medfører at ingen forpliktelse for ny ordning balanseføres pr. 31.12.23 som er i tråd med IAS 19.

Pensjon over drift

Selskapet har pensjonsordninger som finansieres over drift. Det vil si at selskapet fører kostnaden, og balansefører forpliktelsen. Forpliktelsen beregnes som ytelsesordning. Selskapet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag enn det som ligger i selskapets balanse. Balanseførte forpliktelse utbetales ved ansattes fratreden.

Leieavtaler

Identifisering av en leieavtale

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer selskapet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

Innregning av leieavtaler og innregningsunntak

På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner selskapet en leieforpliktelse og en tilsvarende bruksretteiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av følgende anvendte unntak:

- Kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere)
- Eiendeler av lav verdi (For disse leieavtalene innregner selskapet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de påløper)
- Konserninterne leieavtaler

Leieforpliktelser

Selskapet måler leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet til nåverdien av leiebetalingene som ikke betales på dette tidspunktet. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen dersom selskapet med rimelig sikkerhet vil (ikke vil) utøve denne opsjonen.

Leiebetalingene som inngår i målingen av leieforpliknelsen består av:

- Faste leiebetalinger (herunder i realiteten faste betalinger), minus eventuelle fordringer i form av leieinsentiver
- Variable leiebetalinger som er avhengig av en indeks eller en rentesats, første gang målt ved hjelp av indeksen eller rentesatsen på iverksettelsestidspunktet

Leieforpliknelsen måles etterfølgende ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliknelsen, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile utførte leiebetalinger og måle den balanseførte verdien på nytt for å gjenspeile eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følger av justeringer i indekser eller rater. Selskapet inkluderer ikke variable leiebetalinger i leieforpliknelsen. I stedet innregner selskapet disse variable leiekostnadene i resultatregnskapet.

Bruksretteiendeler

Selskapet måler bruksretteiendeler til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliknelsen. Anskaffelseskost for bruksretteiendelene omfatter:

- Beløpet fra førstegangsmålingen av leieforpliknelsen.
- Alle leiebetalinger ved eller før iverksettelsestidspunktet, minus eventuelle leieinsentiver mottatt.
- Alle direkte utgifter til avtaleinngåelse påløpt selskapet.

Et anslag over utgiftene påløpt leietaker for demontering og fjerning av den underliggende eiendelen, gjenoppretting av stedet der enheten er plassert, eller gjenoppretting av den underliggende eiendelen til den stand som vilkårene i leieavtalen krever.

Selskapet anvender avskrivningskravene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr ved avskrivning av bruksretteiendeler, bortsett fra at bruksretteiendeler avskrives fra iverksettelsestidspunktet fram til det som inntreffer først av slutten av leieperioden og slutten av bruksretteiendelenes utnyttbare levetid. Selskapet anvender IAS 36 «Verdifall på eiendeler» for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å regnskapsføre eventuelle påviste tap ved verdifall.

Finansielle eiendeler

Selskapets finansielle eiendeler er: derivater, ikke-børsnoterte egenkapitalinvesteringer, kundefordringer og kontanter og kontantekvivalenter. Klassifiseringen av finansielle eiendeler ved førstegangsinnregning avhenger av karakteristika ved de kontraktsmessige kontantstrømmene til eiendelen, og hvilken forretningsmodell selskapet legger til grunn i styringen av sine finansielle eiendeler. Med unntak for kundefordringer som ikke har et betydelig finansieringselement, innregner selskapet en finansiell eiendel til virkelig verdi tillagt, hvis den finansielle eiendelen ikke er målt til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, transaksjonskostnader.

Selskapet har følgende klassifisering av finansielle eiendeler:

- Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet.
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat
- Finansielle eiendeler målt til amortisert kost

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for omsetning. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for omsetning, med mindre de er en del av en regnskapsmessig sikring. Eiendeler og forpliktelser i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler/kortsiktig gjeld dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat

Et derivat som er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring og som kvalifiserer for regnskapsmessig sikring klassifiseres i denne kategorien. Sikringsinstrumenter balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt som sikringskontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi på hver balansedag.

Finansielle eiendeler målt til amortisert kost

Selskapet måler finansielle eiendeler til amortisert kost hvis følgende betingelser er oppfylt:

- Den finansielle eiendelen holdes i en forretningsmodell hvor formålet er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer.
- Kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen gir opphav til kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av hovedstol og renter på gitte datoer.

Etterfølgende måling av finansielle eiendeler målt til amortisert kost gjøres ved bruk av effektiv rentes-metode og er gjenstand for tapsnedskrivning. Gevinst og tap føres i resultat når eiendelen er fraregnet, modifisert eller nedskrevet. Selskapets finansielle eiendeler til amortisert kost inkluderer kundefordringer og andre kortsiktige innskudd. Kundefordringer er målt til transaksjonsprisen i samsvar med IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunder.

Finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser er, ved førstegangsinnregning, klassifisert som lån og forpliktelser, eller derivater. Derivater er førstegangsinnregnet til virkelig verdi. Lån og forpliktelser innregnes til virkelig verdi justert for direkte henførbare transaksjonskostnader. Derivater er finansielle forpliktelser når den virkelige verdien er negativ, og behandles regnskapsmessig på tilsvarende måte som derivater som er eiendeler.

Lån og forpliktelser

Etter førstegangsinnregning vil rentebærende lån bli målt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes-metode. Gevinster og tap føres i resultat når forpliktelsen er fraregnet.

Amortisert kost er beregnet ved å ta hensyn til kostnader og avgifter som er en integrert del av den effektive renten. Effektiv rente presenteres som finanskostnader i resultatregnskapet. Forpliktelser er målt til deres nominelle beløp dersom effekten av diskontering er ubetydelig.

Utbytte

Utbyttebetalinger til aksjonærer klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

Avsetninger

En avsetning innregnes når selskapet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse og det er sannsynlig (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og, hvis relevant, risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

Konter og kontantstrømoppstilling

Konter og kontantekvivalenter omfatter konter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer. Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. I kontantstrømoppstillingen er kassakreditt fratrukket beholdningen av konter og kontantekvivalenter.

2

Driftsinntekter

SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER

	2023	2022
Andre driftsinntekter	17 820	12 855
Gevinst ved salg av driftsmidler	0	15
Andre konserninterne inntekter	657 821	508 661
Sum	675 641	521 530

3

Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

LØNNSKOSTNADER

	2023	2022
Lønn	212 414	170 984
Arbeidsgiveravgift	35 959	26 688
Pensjonskostnader - ytelsesplaner	4 066	4 541
Pensjonskostnader - innskuddsplaner	23 116	16 999
Andre personalkostnader	71 595	21 099
Sum	347 149	240 311
Gjennomsnittlig antall årsverk	216	188

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER

	Lønn / honorar	Pensjonsutgifter	Andre godtgjørelser
Eimund Nygaard administrerende direktør	3 375	1 214	324
Samlet styre	1 207	0	0
Total ytelse	4 582	1 214	324

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

KOSTNADSFØRT GODTGJØRELSE TIL REVISOR ER FORDELT PÅ FØLGENDE:

	2023	2022
Lovpålagt revisjon	1 520	1 165
Andre attestasjonstjenester	117	349
Andre tjenester	298	0

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

4

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

	Driftsløsøre, verktøy og lignende	Andre bygg	Anlegg under utførelse	Immaterielle eiendeler	Anlegg under utførelse - immateriell	Sum
Anskaffelseskost 1. januar 2023	56 246	25 342	0	481 911	128 511	692 010
Tilgang	4 467	0	9 186	0	35 821	49 474
Overført fra anlegg under utførelse	7 886	0	-7 886	118 679	-118 679	0
Avgang	-1 905	0	0	-2 639	0	-4 544
Anskaffelseskost 31. desember 2023	66 694	25 342	1 300	597 951	45 653	736 940
Akk.avskrivning / nedskrivning 31.desember	-49 837	-16 183	0	-357 742	0	-423 762
Balanseført pr. 31. desember 2023	16 857	9 160	1 300	240 208	45 653	313 178
Årets avskrivninger	-3 400	-307	0	-84 894	0	-88 600

Utnyttbar levetid
Avskrivningsmetode

3-15 år
Lineær

25-50 år
Lineær

3-8 år
Lineær

5

Driftskostnader

	2023	2022
Kjøp av tjenester fra konsernselskap	70 509	30 211
Fremmedytelser	175 376	216 003
Kontor- og IT kostnader	164 931	165 549
Reparasjon og vedlikehold	65 889	56 236
Kostnader eiendom, leie maskiner, inventar og annen leie	20 609	22 992
Salgs- og reklamekostnader	7 306	23 071
Annen driftskostnad	53 895	20 891
Sum	558 514	534 953

Netto kostnadsført FoU utgjør 0 kroner i 2023, mot -376 tusen kroner (inkludert tilskudd på 554 tusen kroner) i 2022.

6

Finansinntekter

	2023	2022
Mottatt konsernbidrag	259 309	647 683
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	858 854	463 718
Annen renteinntekt	160 241	76 833
Agiovinning	14 901	38 978
Annen finansinntekt	398	20 534
Sum	1 293 703	1 247 747

7

Finanskostnader

	2023	2022
Rentekostnader ansvarlig lån	116 636	70 252
Andre rentekostnader	836 301	449 072
Agiotap	16 991	22 726
Annen finanskostnad	7 316	6 006
Sum	977 245	548 056

8

Bruksretteiendeler

BRUKSRETTEIENDELER 2023

	Kontorlokaler og annen eiendom	Driftsløsøre og kjøretøy	Total
Balanseført verdi per 1. januar 2023	4 637	9	4 645
Tilgang	2 374	0	2 374
Avskrivninger	-4 558	-8	-4 566
Avgang	0	0	0
Remåling og andre endringer	11 212	0	11 212
Balanseført per 31. desember 2023	13 665	1	13 665

BRUKSRETTEIENDELER 2022

	Kontorlokaler og annen eiendom	Driftsløsøre og kjøretøy	Total
Balanseført verdi per 1. januar 2022	41 846	1 575	43 421
Prinsippendring (Unntak fra IFRS 16 for konserninterne leieavtaler for leietaker)	-37 146	0	-37 146
Balanseført verdi per 1. januar 2022	4 700	1 575	6 275
Tilgang	2 387	0	2 387
Avskrivninger	-3 221	-228	-3 448
Avgang	0	-1 338	-1 338
Remåling og andre endringer	770	0	770
Balanseført 31. desember 2022	4 637	9	4 645

BELØP RESULTATFØRT I RESULTATREGNSKAP

	31.12.23	31.12.22
Avskrivning av bruksretteiendeler	4 566	3 448
Rentekostnad på leieforpliktelser	250	170
Sum	4 816	3 618

BELØP SOM ER INNREGNET I KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

	31.12.23	31.12.22
Kontantutbetaling for leieforpliktelsens hovedstol	4 754	3 307
Kontantutbetaling for leieforpliktelsens rentedel	213	167
Sum kontantutbetaling for leieforpliktelsene	4 967	3 474

LEIEFORPLIKTELSE

	31.12.23	31.12.22
Kortsiktige leieforpliktelser	5 014	3 061
Langsiktige leieforpliktelser	8 468	1 552
Sum Leieforpliktelser	13 482	4 613

FORFALLSPLAN LEIEFORPLIKTELSE - UDISKONTERTE KONTRAKTSMESSIGE KONTANTSTRØMMER

	31.12.23	31.12.22
Mindre enn 1 år	7 994	3 156
1-2 år	7 300	344
2-3 år	4 438	344
3-4 år	3 989	210
4-5 år	3 361	210
Mer enn 5 år	446	629
Totalt udiskonterte leieforpliktelser per 31. desember	27 527	4 893

9 Skatt

SKATTESATSER

	2023	2022
Betalbar skatt	22%	22%
Utsatt skatt per 31.12	22%	22%

OVERSIKT OVER MIDLERTIDIGE FORSKJELLER

	2023	2022	Endring
Driftsmidler	-25 625	-5 330	20 295
Gevinst- og tapskonto	11 333	14 166	2 833
Balanseførte leieavtaler	184	-3 236	-3 419
Netto pensjonsforpliktelse som er ført i balansen	-5 545	-20 765	-15 220
Regnskapsmessige avsetninger for forpliktelser	0	-13 000	-13 000
Over/underkurs mengdegjeldsbrev	-6 261	0	6 261
Finansielle instrumenter, urealisert	6 912	3 579	-3 333
Midlertidige forskjeller	-19 003	-24 585	-5 582
Grunnlag beregning utsatt skattefordel (-) / utsatt skatt (+)	-19 003	-24 585	-5 582
Utsatt skattefordel (-) / utsatt skatt (+)	-4 181	-5 409	-1 228

HERAV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER SOM IKKE GÅR OVER RESULTATET

	2023	2022	Endring
Estimatavvik pensjon	9 763	14 924	5 161
Finansielle instrumenter, urealisert	6 912	3 579	-3 333
Midlertidige forskjeller som ikke går over resultatet	16 675	18 503	1 828

BEREGNING AV SKATTEGRUNNLAG

	2023	2022
Ordinært resultat før skattekostnad*	-6 730	347 259
Endring i midlertidige forskjeller	-5 582	37 735
For mye / lite hensyntatt midlertidige forskjeller tidligere år	3 268	-3 268
Endring i midlertidige forskjeller som ikke går over resultat	-1 828	11 164
Permanente forskjeller	11 091	30 298
Avigtt konsernbidrag	0	-423 188
Skattegrunnlag	219	0
* Mottatt konsernbidrag, innregnet i ordinært resultat før skattekostnad	259 309	647 683
Betalbar skatt (22%) av årets skattegrunnlag	48	0

BEREGNING AV SKATTEKOSTNAD

	2023	2022
Betalbar skatt	48	0
Endring utsatt skatt	1 228	-8 302
Skatteeffekt av endring i midlertidige forskjeller som ikke går over resultatet	402	-2 456
Endring utsatt skatt ført mot egenkapital	-719	0
Skatteeffekt av avgitt konsernbidrag	0	93 101
For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	15	359
Skattekostnad	974	82 703

AVSTEMMING FRA NOMINELL TIL EFFEKTIV SKATTESATS

	2023	2022
Resultat før skatt	-6 730	347 259
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats	-1 481	76 397
<i>Skatteeffekten av følgende poster:</i>		
Permanente forskjeller	2 440	6 666
For mye / lite avsatt betalbar skatt tidligere år	15	359
For mye / lite beregnet utsatt skatt tidligere år	719	-719
Endring utsatt skatt ført mot egenkapital	-719	0
Beregnet skattekostnad	974	82 703
Effektiv skattesats	-14%	24%

10 Pensjoner

Lyse AS er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Se for øvrig informasjon om regnskapsmessig behandling av pensjon i note 1.

LYSE AS HAR FØLGENDE PENSJONSORDNINGER FOR SINE ANSATTE:

	Antall pensjonister	Antall ansatte	Årets kostnad
Offentlig ytelsespensjon og offentlig AFP	113	6	1 663
Innskuddspensjon og privat AFP		225	23 116
Pensjon over drift		20	2 550
Sum			27 329

BALANSEFØRT FORPLIKTELSE ER FASTSATT SOM FØLGER:

	31.12.2023	31.12.2022
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	304 314	294 000
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-316 577	-290 196
Faktisk netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	-12 263	3 804
Pensjon finansiert over drift	17 808	16 961
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	5 545	20 765

Arbeidsgiveravgift er inkludert i netto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler på de fondsbaserte ordningene.

FØLGENDE ØKONOMISKE FORUTSETNINGER ER LAGT TIL GRUNN:

					31.12.2023	31.12.2022
Diskonteringsrente					3,10%	3,00%
Avkastning på pensjonsmidler					3,10%	3,00%
Lønnsregulering					3,50%	3,50%
Pensjonsregulering					2,80%	2,48%
G-regulering					3,25%	3,25%
Sats arbeidsgiveravgift					14,10%	14,10%
Frivillig avgang for fellesordningen:						
Alder	< 24	24 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 55	> 55
Turnover	25%	15%	7,5 %	5%	3%	0%
Dødelighetstabell					K2103BE	K2103BE

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer, og ved fylte 62 år er det en antakelse om 42,5 % som går av med AFP-pensjon. De økonomiske forutsetningene fra i fjor er benyttet ved beregning av årets pensjonskostnad, mens årets økonomiske forutsetninger er benyttet ved beregning av årets netto pensjonsforpliktelse.

ÅRETS RESULTATFØRTE PENSJONSKOSTNAD

	2023	2022
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 630	2 723
Rentekostnad	138	550
Omkostninger	9	14
Arbeidstakers tilskudd til pensjonspremie	-114	-166
Pensjon over drift	2 550	1 983
Pensjonskostnad, ytelsesplaner	4 213	5 104

	2023	2022
Arbeidsgivers tilskudd på innskuddsordningen	18 425	13 966
Pensjon over drift	887	557
Premie på AFP LO/NHO ordning	3 804	2 475
Pensjonskostnad, innskuddsplaner	23 116	16 999
Totale pensjonskostnader	27 329	22 103

PENSJONSEFFEKTER FØRT OVER UTVIDET RESULTAT:

	2023	2022
Estimatavvik	5 161	-4 478
Overføring av ansatt konserninternt	0	101
Skatteeffekt herav*	-965	985
Netto pensjonseffekter ført over utvidet resultat (-) reduserer pensjonsforpliktelsen	4 196	-3 392

* Skatteeffekten i 2023 inkluderer en reklassifisering av tidligere feilført skatteeffekt på 170 tusen kroner

PENSJONSMIDLER BESTÅR AV:

	2023	2022
Egenkapitalinstrumenter	100 671	84 273
Rentebærende instrumenter	215 905	205 923
Virkelig verdi pensjonsmidler	316 577	290 196

11 Finansielle instrumenter per målekategori

Vurdering av virkelig verdi

Finansielle instrumenter i kategoriene: finansielle instrumenter til amortisert kost, finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet og finansielle instrumenter til virkelig verdi ført over utvidet resultat klassifiseres ved å bruke et virkelig verdi hierarki som reflekterer signifikansen av den inputen som brukes i utarbeidelsen av målingene.

Virkelig verdi på lån er beregnet basert på mest mulig observerbare data slik at vurderingen blir mest mulig realistisk, herunder er langsiktig finansiell gjeld i EUR vurdert til balansedagens valutakurs. Lånene er ikke balanseført til virkelig verdi, men hører til i nivå 2 i verdsettingshierarkiet nedenfor.

For noen poster er balanseført verdi vurdert til å være en tilstrekkelig god tilnærming til virkelig verdi. Disse postene er ikke plassert inn i virkelig verdi hierarkiet siden virkelig verdi ikke er beregnet. Dette gjelder de kortsiktige postene kundefordringer og andre kortsiktige fordringer, bankinnskudd, kontanter o.l., leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld samt posten langsiktige fordringer.

Virkelig verdi hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1

Inndata på nivå 1 er noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser som foretaket har tilgang til på måletidspunktet. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter primært Oslo Børs gjeldsinstrumenter.

Nivå 2

Inndata på nivå 2 er andre inndata enn noterte priser som omfattes av nivå 1 og er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen, enten direkte eller indirekte. Virkelig verdi på inngåtte valutaterminkontrakter beregnes ut fra spotkurs for aktuell valuta ved balansedagens slutt (Norges Bank kurs). Virkelig verdi av rentebytteavtaler beregnes på bakgrunn av framtidig rentekurve. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater.

Nivå 3

Inndata på nivå 3 er ikke-observerbare inndata for eiendelen eller forpliktelsen.

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - EIENDELER 31.12.2023

	Eiendeler til virkelig verdi over resultat	Eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	Derivater som sikrings-instrument	Eiendeler til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Langsiktige fordringer	0	0	0	14 215 383	14 215 383	14 215 383
Andre langsiktige finansielle eiendeler	19 228	0	0	6 456	25 684	25 684
Derivater - sikringsinstrumenter	0	0	29 156	0	29 156	29 156
Obligasjoner - likviditetsplassering	0	1 427 000	0	0	1 427 000	1 427 000
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	0	0	0	5 567 679	5 567 679	5 567 679
Bankinnskudd, kontanter o.l.	0	0	0	3 129 247	3 129 247	3 129 247
Sum eiendeler	19 228	1 427 000	29 156	22 918 765	24 394 149	24 394 149

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - FORPLIKTELSE 31.12.2023

	Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	Derivater som sikrings-instrument	Forpliktelser til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Derivater - sikringsbokføring	0	30 945	0	30 945	30 945
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	0	0	9 895 574	9 895 574	9 895 574
Leieforpliktelser	0	0	13 482	13 482	13 482
Sum forpliktelser	0	30 945	9 909 056	9 940 001	9 940 001

FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI 31.12.2023

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Investeringer i aksjefond/aksjer	16 042	0	3 186	19 228
Derivater, målt til virkelig verdi over resultatet	0	22 243	0	22 243
Derivater, målt til virkelig verdi over utvidet resultat	0	6 913	0	6 913
Obligasjoner - likviditetsplassering	1 427 000	0	0	1 427 000
Sum eiendeler	1 443 042	29 156	3 186	1 475 384
Derivater, målt til virkelig verdi over resultat	0	30 945	0	30 945
Sum forpliktelser	0	30 945	0	30 945

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - EIENDELER 31.12.2022

	Eiendeler til virkelig verdi over resultat	Eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	Derivater som sikrings-instrument	Eiendeler til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Langsiktige fordringer	0	0	0	15 625 904	15 625 904	15 625 904
Andre langsiktige finansielle eiendeler	16 275	0	0	6 456	22 731	22 731
Derivater	369	0	0	0	369	369
Derivater - sikringsinstrumenter	0	0	3 581	0	3 581	3 581
Obligasjoner - likviditetsplassering	0	1 148 400	0	0	1 148 400	1 148 400
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	0	0	0	4 062 263	4 062 263	4 062 263
Bankinnskudd, kontanter o.l.	0	0	0	5 866 019	5 866 019	5 866 019
Sum eiendeler	16 645	1 148 400	3 581	25 560 642	26 729 268	26 729 268

BALANSEFØRT VERDI PER MÅLEKATEGORI - FORPLIKTELSE 31.12.2022

	Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	Derivater som sikrings-instrument	Forpliktelser til amortisert kost	Totalt	Virkelig verdi
Derivater - sikringsbokføring	0	35 435	0	35 435	35 435
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	0	0	10 879 737	10 879 737	10 879 737
Leieforpliktelser	0	0	4 613	4 613	4 613
Sum forpliktelser	0	35 435	10 884 350	10 919 785	10 919 785

FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI 31.12.2022

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Investeringer i aksjefond/aksjer	13 090	0	3 186	16 275
Derivater, målt til virkelig verdi over resultatet	0	369	0	369
Derivater, målt til virkelig verdi over utvidet resultat	0	3 581	0	3 581
Obligasjoner - likviditetsplassering	1 148 400	0	0	1 148 400
Sum eiendeler	1 161 490	3 950	3 186	1 168 626
Derivater, målt til virkelig verdi over resultat	0	35 435	0	35 435
Sum forpliktelser	0	35 435	0	35 435

12 Datterselskap

Selskap	Kontor	Eierandel	Stemmeandel	Resultat 2023	Egenkapital pr. 31.12	Bokført verdi pr. 31.12
Lyse Produksjon AS	Stavanger	100%	100%	2 252 536	3 473 830	3 648 529
Lnett AS	Sandnes	100%	100%	391 599	2 349 225	1 054 275
Lyse Fiberinvest AS	Stavanger	100%	100%	123 231	1 570 732	1 135 773
Lyse Neo AS	Stavanger	100%	100%	763	890 114	893 819
Altibox AS	Stavanger	100%	100%	203 587	412 576	249 930
Lyse Dialog AS	Stavanger	100%	100%	8 934	17 098	71 605
Lyse Energi AS	Stavanger	100%	100%	-52 345	141 326	150 679
Lyse Lading AS	Stavanger	100%	100%	-21 931	35 323	30
Lyse Vekst AS	Stavanger	100%	100%	-16 536	49 047	76 000
Lyse Elkon AS	Stavanger	100%	100%	-1 471	5 000	5 000
Lyse Kraft AS	Stavanger	100%	100%	4	120	93
Lyse Eiendom Mariero AS	Stavanger	100%	100%	14 082	484 516	471 709
Lyse Eiendom Ullandhaug AS	Stavanger	100%	100%	-364	5 337	5 010
Lyse Eiendom Tronsholen AS	Stavanger	100%	100%	1 548	40 351	47 095
Lyse Lux AS	Stavanger	100%	100%	2 842	4 246	4 980
Altibox Danmark A/S	Danmark	100%	100%	2 036	28 626	71 487
Lyse Elnett AS	Stavanger	100%	100%	-1	13	30
Smartly AS	Stavanger	100%	100%	1	30	30
Lyse Agon AS	Stavanger	100%	100%	-1 638	751	30
Ice Communication Norge AS	Oslo	100%	100%	-709 653	2 462 523	2 045 212
Ice Norge AS	Stavanger	100%	100%	0	30	30
Lyse Marked AS	Stavanger	100%	100%	3 603	81 135	30
Lyse Tele AS	Stavanger	100%	100%	-1	24	30
Fornybar Sørvest AS	Stavanger	100%	100%	-1	24	30
Altibox Bedrift AS	Stavanger	100%	100%	0	25	30
Lysstart12 AS	Stavanger	100%	100%	0	25	30
Lysstart13 AS	Stavanger	100%	100%	0	25	30
Lysstart14 AS	Stavanger	100%	100%	0	25	30
Lysstart15 AS	Stavanger	100%	100%	0	25	30
Lysstart16 AS	Stavanger	100%	100%	0	25	30
Sum						9 931 617

13

Investering i tilknyttede selskaper og andre aksjer

Selskap	Kontor	Eierandel	Stemmeandel	Resultat 2023	Egenkapital pr. 31.12	Bokført verdi pr. 31.12
Nordic Edge AS*	Stavanger	33%	33%	-3 200	5 799	3 100
Blinktech AS*	Stavanger	45%	45%	-168	851	0
Bio Jæren AS	Stavanger	21%	21%	0	3 000	630
Jæren Biopark AS	Nærbø	33%	33%	-81	26	777
Andre investeringer						86
Sum						4 593

* Resultat og egenkapital er fra 2022 ettersom tall for 2023 ikke er klar før regnskapsavleggelse.

Investering	Markedsverdi pr. 31.12	Bokført verdi pr. 31.12
Egenkapitalinnskudd KLP	6 456	6 456
Aksjefond KLP	16 042	16 042
Sum	22 498	22 498

14

Fordringer og gjeld

FORDRINGER MED FORFALL SENERE ENN ETT ÅR

	2023	2022
Andre langsiktige fordringer, foretak i samme konsern	13 913 364	15 624 798
Andre langsiktige fordringer, eksterne	289 756	1 108
Pensjonsmidler	12 263	0
Sum	14 215 383	15 625 905

KUNDEFORDRINGER

	2023	2022
Kundefordringer til foretak i samme konsern	26 426	142 048
Kundefordringer, eksterne	1 155	2 607
Sum	27 581	144 655

ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

	2023	2022
Andre kortsiktige fordringer, foretak i samme konsern	27 715	26 196
Konsernkonto bank	2 578 967	1 448 112
Kortsiktig del av lån til selskap i samme konsern	2 495 548	1 679 005
Andre kortsiktige fordringer, eksterne	178 560	116 611
Sum	5 280 789	3 269 925

Fordring på oppgjør MVA er inkludert i andre fordringer og utgjør 25 725 tusen kroner i 2023 og 24 073 tusen kroner i 2022.

LEVERANDØRGJELD

	2023	2022
Leverandørgjeld til foretak i samme konsern	10 149	2 617
Leverandørgjeld, eksterne	85 099	85 991
Sum	95 249	88 608

KORTSIKTIG GJELD

	2023	2022
Annen kortsiktig gjeld til foretak i samme konsern	989	538
Konsernkonto bank	9 552 328	10 593 538
Annen kortsiktig gjeld, ekstern	247 009	197 053
Sum	9 800 326	10 791 129

15

Derivater

BALANSEFØRT VERDI 31.12.23

	Anleggs- midler	Langsiktig gjeld	Omløps- midler	Kortsiktig gjeld
Rentebytteavtaler - virkelig verdisikring	22 243	30 945	0	0
Rentebytteavtaler - kontantstrømsikring	6 913	0	0	0
Sum balanseførte derivater	29 156	30 945	0	0

BALANSEFØRT VERDI 31.12.22

	Anleggs- midler	Langsiktig gjeld	Omløps- midler	Kortsiktig gjeld
Valutaderivater - inngått for sikringsformål	0	0	369	0
Rentebytteavtaler - virkelig verdisikring	0	35 435	0	0
Rentebytteavtaler - kontantstrømsikring	3 581	0	0	0
Sum balanseførte derivater	3 581	35 435	369	0

For ytterlige informasjon om derivater vises det til note 11 Finansielle instrumenter per målekategori. For opplysninger om eksponering for kredittrisiko vises det til note 21 Finansiell risikostyring.

16

Kortsiktige finansielle plasseringer

KORTSIKTIGE FINANSIELLE PLASSERINGER

	2023	2022
Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF)	1 427 000	1 148 400
Sum	1 427 000	1 148 400

De kortsiktige finansielle plasseringene er kortsiktige investeringer i obligasjoner på Oslo børs (i.e. OMF).

17 Bankinnskudd

Lyse Konsernet har avtale om konsernkontoordning mot SpareBank 1 SR-Bank. Saldo på hovedkonto hos Lyse AS representerer til enhver tid summen av saldi på underkonti for hvert av datterselskapene inklusive rentekonti. Saldo på hovedkonto er representert slik det juridiske mellomværende mellom Lyse AS og SpareBank 1 SR-Bank er. Renter godskrives/belastes mellom Lyse AS og datterselskapene i henhold til saldo/trekk på det enkelte selskaps underkonti etter rentesatser i avtalen mellom Lyse AS og SpareBank 1 SR-Bank.

Mellomværende med datterselskapene innenfor konsernkontoordningen presenteres brutto. Eksempelvis vil datterselskapenes negative bankbeholdninger presenteres som en fordring i selskapsregnskapet til Lyse AS.

	2023
Bankinnskudd, kontanter og lignende i Lyse AS	1 038 670
Konsernkonto bank	2 090 578
Kortsiktige finansielle plasseringer	1 427 000
Sum	4 556 247

Selskapet har etablert en trekkfasilitet med et syndikat av nordiske banker tilsvarende 3 000 millioner. Trekkfasiliteten med syndikatet forfaller i 2025. Kassekreditten hos SR-bank er tilgjengelig til 30.06.2024 og har en ubenyttet trekkrettighet på 300 millioner kroner.

Av selskapets bankinnskudd utgjør kr 0 bundne midler.

18 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

AKSJEKAPITAL BESTÅR AV:

	Antall	Pålydende	Balanseført
Ordinære aksjer	1 008 983	1 000	1 008 983

OVERSIKT OVER AKSJONÆRENE I SELSKAPER PR. 31.12.2023

	Ordinære aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Stavanger kommune	461 459	45,74%	45,74%
Sandnes kommune	197 064	19,53%	19,53%
Sola kommune	88 195	8,74%	8,74%
Time kommune	58 844	5,83%	5,83%
Klepp kommune	42 670	4,23%	4,23%
Hå kommune	38 190	3,78%	3,78%
Randaberg kommune	33 085	3,28%	3,28%
Eigersund kommune	29 775	2,95%	2,95%
Strand kommune	25 547	2,53%	2,53%
Hjelmeland kommune	10 029	0,99%	0,99%
Gjesdal kommune	9 414	0,93%	0,93%
Lund kommune	7 194	0,71%	0,71%
Bjerkreim kommune	5 166	0,51%	0,51%
Kvitsøy kommune	2 351	0,23%	0,23%
Sum	1 008 983	100%	100%

Verken daglig leder eller medlemmer i styret eier aksjer eller opsjoner i selskapet.

Lyse AS har sitt forretningskontor i Stavanger. Konsernregnskapet kan hentes på www.lysekonsern.no. Bare kommuner kan være aksjonær. Erverv av aksjer er betinget av styrets samtykke. Ved salg eller annen avhendelse av aksjer skal de øvrige aksjonærer ha forkjøpsrett. På generalforsamlingen representerer hver aksje en stemme. Vedtektsendringer krever tilslutning fra minst 2/3 av den representerte aksjekapital, samt tilslutning fra minst 5 aksjonærer.

19 Gjeld til kredittinstitusjoner

LANGSIKTIGE LÅN

	2023	2022
Obligasjonslån	12 116 298	9 764 565
Ansvarlig lån	1 760 000	1 500 000
Andre langsiktige lån til kredittinstitusjoner	4 455 962	4 345 448
Sum langsiktige lån	18 332 260	15 610 012

OBLIGASJONER (1-10 ÅR)

	2023	2022
Obligasjonslån	13 341 298	10 344 565
Sum obligasjonslån	13 341 298	10 344 565

KORTSIKTIGE LÅN

	2023	2022
Første års avdrag obligasjonslån reklassifisert fra langsiktig gjeld	1 225 000	580 000
Første års avdrag ansvarlig lån reklassifisert fra langsiktig gjeld	140 000	100 000
Første års avdrag andre lån reklassifisert fra langsiktig gjeld	120 719	462 915
Sum kortsiktige lån	1 485 719	1 142 915

GJELD SOM FORFALLER MER ENN 5 ÅR ETTER REGNSKAPSÅRETS SLUTT

	2023	2022
Obligasjonslån	5 672 243	4 350 000
Ansvarlig lån	1 200 000	1 100 000
Andre langsiktige lån til kredittinstitusjoner	2 762 434	2 795 275
Sum	9 634 677	8 245 275

Ansvarlig lån fra eierkommuner

Det ansvarlige lånet nedbetales over 30 år med like store avdrag. Lånet forrentes med 3 måneder NIBOR + 2 %. Det er ikke stillet sikkerhet for lånet. I 2023 er det etablert et nytt ansvarlig lån på 400 millioner kroner som skal nedbetales over 10 år med like store avdrag. Lånet forrentes med 3 måneder NIBOR + 2,16%. Ansvarlig lånekapital er en finansiell forpliktelse og måles til amortisert kost.

Selskapet har per 31.12.23 500 millioner kroner i fremtidige rentebytteavtaler for å sikre rentebetaling på det ansvarlige lånet. Sikringsdokumentasjon er utarbeidet og tilfredsstillende kravene til sikringsbokføring og virkelig verdi av denne sikringen er bokført over utvidet resultat.

20

Pantstillelser og garantier m.v.

LYSE AS HAR FØLGENDE GARANTIER OG INNESTÅELSER SOM IKKE ER BALANSEFØRT PR. 31.12.2023

	2023
Garanti skattetrekk	90
Øvrige selvskyldnerkausjoner / garantier	247
Sum	337

For finansiering utover ansvarlig lån har Lyse AS avgitt negativ pantsettelseserklæring og det foreligger kapitalkrav fra långivere hvor markedsverdien av konsernets egenkapital ikke skal være lavere enn et fastsatt minimumsnivå. Videre er det inngått avtaler hvor kausjonserklæringer, pant eller garantier samlet for konsernets forpliktelser ikke skal utgjøre mer enn 15 % av samlet bokførte eiendeler. I tillegg er det en særskilt begrensning på forpliktelser til deleiede selskaper og datterselskaper uten kontrollerende eierandel, hvor slike sikkerheter, kausjoner og garantier til enhver tid ikke skal overstige et beløp tilsvarende 500 millioner kroner. Begrensningen gjelder ikke for ordinær sikkerhet inngått i forbindelse med handel av verdipapirer og finansielle instrumenter, ordinær salgspant ved leveranser av varer og tjenester på kreditt samt pantstillelser i forbindelse med lovbestemt krav til pant. Kapitalkravene overvåkes løpende og Lyse konsernet tilfredsstiller disse.

Lyse AS er fellesregistrert i merverdiavgiftsregisteret sammen med øvrige datterselskaper der selskapet har bestemmende innflytelse. Selskapene er derav solidarisk medansvarlige for den til enhver tid foreliggende forpliktelse.

21

Finansiell markedsrisiko

Finansiell risiko

Lyses behandling av finansiell risiko følger rammer vedtatt av styret, og omtales pr. risikokategori under.

Renterisiko

Finansstrategien i Lyse fastlegger rammer for finansielle investeringer og innlån. Lyse AS sin renterisiko er i stor grad knyttet til langsiktig gjeld. Den samlede resultateffekten etter skatt ved 1 % renteendring skal ikke overstige 25 millioner kroner for påfølgende 12 måneder. Lyse AS har rentebytteavtaler fra flytende til fast rente på til sammen 500 millioner kroner (kontantstrømsikring).

Lån med fast rente bokføres til amortisert kost slik at endringer i virkelig verdi ikke resultatføres. For lån som er sikringsobjekt i virkelig verdi sikring, justeres amortisert kost med sikringsgevinster og -tap. Dette gjelder for obligasjonslån hvor det er inngått rentebytteavtale fra fast til flytende rente. Rentebytteavtaler (fast til flytende rente) balanseføres til virkelig verdi. Verdiendring på sikringsinstrumentet føres i resultatet sammen med verdiendring på sikringsobjektet.

Rentebytteavtalene har ulik løpetid innenfor perioden 2024 - 2030. For informasjon om beløp for rentebytteavtalene henvises det til note 11.

Finansstrategi

Konsernets sentrale finansavdeling har som en av hovedoppgavene å sikre at Lyse er finansiert slik at det til enhver tid finnes likviditet til å møte løpende betalingsforpliktelser. Finansavdelingen overvåker konsernets likviditet gjennom rullerende prognoser basert på forventet kontantstrøm.

I tråd med konsernets finansstrategi opprettholder Lyse en betydelig likviditetsreserve som kan stilles til disposisjon i løpet av fem virkedager. Likviditetsreserven består av likvide midler og ubenyttede trekkretter. Det er satt krav til at likviditetsreserven skal være stor nok til å dekke forfall og estimerte nye lån innenfor en rullerende seks måneders periode. Videre skal innlån ha en diversifisert forfallsstruktur.

De nevnte forhold, sammen med Lyses høye kredittverdighet medfører at konsernets og selskapets likviditetsrisiko vurderes som lav. Tabellen nedenfor viser likviditetsreserve for konsernet som helhet hvor Lyse AS er morselskap.

	Rammer i finansstrategi	31.12.23	Måloppnåelse
Likviditetsreservens varighet målt mot antatt finansieringsbehov (antall måneder)	6 måneder	16 måneder	Innenfor målsetting
Faktisk likviditetsreserve* sammenlignet med kapitalbehov neste seks måneder	2 652 mill.kr.	5 043 mill.kr.	Innenfor målsetting

* Ekskl. trekkrettigheter og kassekreditt

Valutarisiko

Lyse AS har hentet inn lån på til sammen 318 millioner euro i kapitalmarkedet. Selskapet har tilsvarende en langsiktige fordringer mot Lyse Produksjon AS. Avtalene som ligger til grunn for gjelden og fordringen har like betingelser og påfører ingen valutaeksponering.

Kredittrisiko knyttet til øvrige finansielle instrumenter

Lyse AS påtar seg kredittrisiko ved plassering av overskuddslikviditet og som følge av motpartsrisiko ved bruk av sikringsinstrumenter som blant annet rentebytteavtaler. Kredittrisikoen er begrenset ved at midler kun plasseres hos førsteklases debitorer. Krav til sikkerhet går foran krav til avkastning.

Finansstrategien har bestemmelser om rammer for ulike plasseringsformer. Finansstrategien har også bestemmelser om hvilke sikringsinstrumenter som kan benyttes og kravene til motpart til disse er de samme som ved plassering av midler.

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at:

- konsernregnskapet for regnskapsåret 2023 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU,
- årsregnskapet for morselskapet for 2023 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forenklet IFRS i Norge,
- regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet,
- årsberetningen og bærekraftsrapporten inkl. EU-taksonomien og bærekraftsnøkkeltall gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Stavanger, 20.mars 2024

Harald Espedal
Styreleder

Stine Rolstad Brenna
Nestleder

Siri Annette Haataja Meling
Styremedlem

Jonas Skrettingland
Styremedlem

Svein Gjedrem
Styremedlem

Lotte Hansgaard
Styremedlem

Morten Larsen
Styremedlem

Marie Folstad
Styremedlem

Eimund Nygaard
Adm. direktør/ Konsernsjef

Deloitte AS
Strandsvingen 14 A
NO-4032 Stavanger
Norway

Tel: +47 51 81 56 00
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Lyse AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Lyse AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Lyse AS' revisor sammenhengende i 2 år fra valget på generalforsamlingen den 26. april 2022 for regnskapsåret 2022.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

© Deloitte AS

Registrert i Foretaksregisteret Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
KRAFT- OG VALUTAINSTRUMENTER OG SIKRINGSBOKFØRING	
Lyse selger sin kraftproduksjon i euro og er derfor eksponert for svingninger i kraftpris og euro. I samsvar med konsernets finansstrategi håndterer konsernet denne risikoen ved bruk av kraft- og valutainstrumenter. Vi viser til nærmere omtale i note 6 Finansiell risikostyring, note 7 Finansielle instrumenter per målekategori og note 8 Regnskapsmessig sikring. Sikring av fremtidig salg av kraftproduksjon i euro regnskapsføres som sikring dersom kriteriene for dette er oppfylt. Ved sikringsbokføring innregnes sikringsinstrumentene til virkelig verdi med verdiendringer mot utvidet resultat inntil den sikrede transaksjonen finner sted. Som følge av omfanget av og størrelsen på transaksjonene, den potensielt vesentlige effekten på konsernregnskapet ved endringer i virkelig verdi, samt kompleksiteten av regnskapsreglene knyttet til sikringsbokføring, er Kraft- og valutainstrumenter og sikringsbokføring, der dette benyttes, identifisert som et sentralt forhold i revisjonen.	Gjennom vår revisjon har vi vurdert Lyses prosess for identifisering, klassifisering og verdsettelse av kraft- og valutainstrumenter, samt prosessen knyttet til sikringsbokføring, og testet design og implementering av relevante interne kontroller. Vi har vurdert konsernets regnskapsprinsipper for finansielle instrumenter og sikringsbokføring mot IFRS og konsernets strategi for håndtering av finansiell risiko. Vi har testet fullstendighet av transaksjonene knyttet til kraft- og valutainstrumenter ved å innhente dokumentasjon fra eksterne parter over avsluttede og åpne posisjoner og sammenholdt disse mot resultatførte transaksjoner og åpne posisjoner innregnet i balansen. Videre har vi testet verdsettelse og eksistens for et utvalg av konsernets finansielle instrumenter mot bekreftelser fra banker og øvrige motparter samt noterte markedspriser (Nasdaq). For valutasikring har vi på stikkprøvebasis vurdert at sikringsdokumentasjonen tilfredsstiller kravene i IFRS og etterprøvd konsernets beregning av sikringseffektivitet. Videre har vi vurdert presentasjon og klassifisering av de finansielle instrumentene i årsregnskapet og i noteopplysningene for konsernet.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for konsernregnskapet i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av forskrift om elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Vi har utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet med filnavn Lyse-2023-12-31-no.zip er utarbeidet i overensstemmelse med verdipapirhandeloven § 5-5 og tilhørende forskrift (ESEF-regelverket).

Etter vår mening er årsregnskapet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for at årsregnskapet utarbeides, merkes og offentliggjøres i det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvarer omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for utarbeidelsen, merkingen og offentliggjøringen.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med det felles elektronisk rapporteringsformat som kreves etter ESEF-regelverket. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med det felles elektroniske rapporteringsformatet.

Som et ledd i vårt arbeid utførte vi handlinger for å gjøre oss kjent med selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i det felles elektroniske rapporteringsformatet. Vi rettet kontrollen mot fullstendigheten og nøyaktigheten av merkingen, og vurderte ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfattet kontroll av samsvar mellom årsregnskapet som er merket i henhold til det felles elektroniske rapporteringsformatet og det reviderte regnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Stavanger, 20. mars 2024

Deloitte AS

Bjarte M. Jonassen
statsautorisert revisor

Alternative resultatmål («APM»)

Siden 2007 har Lyse utarbeidet sitt konsernregnskap i samsvar med internasjonale standarder for regnskapsrapportering (International Financial Reporting Standards, IFRS). IFRS-standardene er benyttet konsekvent i alle perioder som er presentert i konsernregnskapet.

Som definert i ESMA's retningslinjer vedrørende alternative resultatmål (APM eller «alternative performance measures»), er APM ment som et finansielt måltall for historiske eller framtidige økonomiske resultater, balanse, eller kontantstrøm, til forskjell fra et økonomisk måltall som er definert eller spesifisert i det anvendte rammeverket for finansiell rapportering.

Definisjoner av nøkkeltall er ikke endret fra 2022 til 2023.

LYSE BENYTTER FØLGENDE ALTERNATIVE RESULTATMÅL:

(1) EBITDA	Driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger
(2) EBIT	Driftsresultat
(3) EBIT underliggende drift	Driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter, vesentlige engangsposter og nedskrivninger
(4) Driftsmidler og investeringer i selskaper	Inkludert varige driftsmidler, bruksrett leasing, investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomheter, samt andre finansielle plasseringer
(5) Kontanter og bank	Inkludert kortsiktige finansielle plasseringer
(6) Brutto rentebærende gjeld	Langsiktige og kortsiktige lån, inkl. finansielle leasingsforpliktelser
(7) Netto rentebærende gjeld	Brutto rentebærende gjeld - likvide midler inkludert kortsiktige finansielle plasseringer
(8) Sysselsatt kapital	Egenkapital + netto rentebærende gjeld
(9) Investeringer i eierandeler	Kjøp av aksjer eller andeler og utbetaling av ansvarlige lån til tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet
(10) Funds from operations (FFO)	EBITDA fratrukket netto betalte renter og betalbar skatt inneværende år
(11) EBITDA rentedekning	EBITDA / rentekostnader
(12) FFO rentedekning	FFO / rentekostnader
(13) Rentebærende gjeldsgrad	Brutto rentebærende gjeld / (brutto rentebærende gjeld + bokført egenkapital)
(14) Egenkapitalandel	Egenkapital / sum eiendeler
(15) Egenkapitalandel - hensyntatt ansvarlig lån	Samlet egenkapital + ansvarlig lån / sum eiendeler
(16) EBITDA margin	EBITDA / driftsinntekter
(17) EBIT margin	EBIT / driftsinntekter
(18) Egenkapitalrentabilitet	Årsresultat i % av gjennomsnittlig egenkapital - resultat for siste 12 måneder
(19) Avkastning sysselsatt kapital	Driftsresultat i % av gjennomsnittlig sysselsatt kapital - resultat for siste 12 måneder
(20) Middelproduksjon	Middelproduksjon de siste 10 årene (endret fra 30 år til 10 år i 2022)
(21) Produksjon vannkraft	Produksjon referert generatorklemme, redusert pumping
(22) Antall aktive kunder eid av Lyse	Inkludert datterselskap og felleskontrollert virksomhet eid av Lyse
(23) Resultat pr aksje	Årsresultat tilordnet aksjonærer / antall aksjer i selskapet

Underliggende driftsresultat ('EBIT underliggende') er en APM som blir brukt for å måle resultat fra operasjonell virksomhet. EBIT underliggende skal ikke vurderes som et alternativ til driftsresultat og resultat før skatt som en indikator på selskapets drift i samsvar med generelle regnskapsprinsipper. EBIT underliggende er heller ikke et alternativ til likviditetsendring fra driften i samsvar med generelle regnskapsprinsipper.

Underliggende driftsresultat er definert som driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter, vesentlige engangsposter og nedskrivninger.

- Urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter er ekskludert fordi de ikke reflekterer hvordan bransjen følger opp resultatene. Valuta eksponeringen i kraftsalgskontraktene er sikret ved at det er inngått valutaderivat med obligasjoner notert i euro. Dermed er de urealiserte verdiendringene fra disse valuta derivatene delvis motvirket i netto finansposter i resultatregnskapet.
- Vesentlige gevinster/tap fra salg av selskaper er ekskludert ettersom gevinsten ikke gir noen indikasjon på fremtidig- eller periodisk avkastning fra operasjonelle aktiviteter. En slik gevinst er relatert til den kumulative verdiskapningen fra tidspunktet eiendelen er anskaffet frem til salgstidspunktet.
- Nedskrivninger/reversering av vesentlige nedskrivninger er ekskludert (fra EBIT underliggende). Bakgrunnen for dette er at en nedskrivning påvirker avkastningen av en eiendel over eiendel sin levetid, ikke bare i den perioden eiendelen blir nedskrevet eller en nedskrivning blir reversert. De ovennevnte postene er også ekskludert fra brutto driftskostnader underliggende og netto driftskostnader underliggende.

Underliggende driftsinntekter og driftskostnader er basert på sammenlignbar definisjon som underliggende driftsresultat.

Avkastning på sysselsatt kapital er definert som driftsresultat (EBIT) dividert på sysselsatt kapital og beregnes basert på rullerende 12 måneders gjennomsnitt og brukes for å måle avkastning på konsernets operasjonelle virksomhet og også for å sammenligne avkastning med tilsvarende selskaper.

Sysselsatt kapital er kapital som er nødvendig for å utøve operasjonell virksomhet og er presentert i tabell med finansielle nøkkeltall. Netto rentebærende gjeld brukes for å måle gjeldens utnyttelsesgrad. Netto rentebærende gjeld/egenkapital er kalkulert som netto rentebærende gjeld relativt til summen av netto rentebærende gjeld og egenkapital.

Under presenterer vi en avstemming mellom driftsresultatet etter IFRS som presentert i det konsoliderte resultatregnskapet og underliggende driftsresultatet.

Årsresultat justert for urealiserte verdiendringer er definert som underliggende IFRS-resultat etter skatt, justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter, gevinster eller tap ved virksomhetsoverdragelser eller engangsposter. Se under for fullstendig avstemming av årsresultat justert for urealiserte verdiendringer.

(Tall i millioner kroner)	2023	2022
Underliggende driftsinntekter	22 754	30 356
Underliggende driftskostnader	15 384	17 625
Underliggende driftsresultat	7 370	12 731
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter (+/- inntekt/kostnad)	525	-138
Vesentlige engangsposter før skatt som påvirker driftsresultat (+/- inntekt/kostnad)	0	-98
Driftsresultat (IFRS)	7 895	12 495
Årsresultat inkludert minoritetsinteresse (IFRS) - etter skatt	2 394	2 448
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter (+/- inntekt/kostnad) etter skatt	-409	108
Vesentlige engangsposter ifm virksomhetsoverdragelser eller engangsposter (+/- inntekt/kostnad) etter skatt	0	76
Engangsposter ifm endring i skattesats grunnrente på merverdier tidligere oppkjøp	0	740
Årsresultat justert for urealiserte verdiendringer, engangsposter inkl. minoritetsinteresse etter skatt	1 985	3 372
Minoritetsinteresse	721	1 283
Årsresultat til majoritet justert for urealiserte verdiendringer og engangsposter etter skatt	1 264	2 089

NETTO RENTEBÆRENDE LÅN (INKLUDERT LEASING)

	Note	2023	2022
Sum langsiktige og kortsiktige lån*	7	23 234 799	19 809 619
Kortsiktige finansielle plasseringer	25	-1 427 000	-1 148 400
Kontanter og bankinnskudd	25	-4 763 105	-7 713 341
Netto rentebærende lån		17 044 694	10 947 877
Langsiktig forpliktelse leasing	31	1 696 356	1 566 153
Kortsiktig forpliktelse leasing	31	293 826	280 007
Netto rentebærende lån inkludert leasing		19 034 876	12 794 037

* Inkluderer urealisert disagio.

AVSTEMMING EFFEKT AV UREALISERTE VERIDENDRINGER FINANSIELLE INSTRUMENTER MOT EBIT UNDERLIGGENDE

(Tall i millioner kroner)	2023	2022
Driftsresultat (EBIT) underliggende drift	7 370	12 731
Urealiserte verdiendringer finansielle kraftkontrakter - holdt for sikringsformål	246	107
Urealiserte verdiendringer valutaderivater i langsiktige fysiske industrikontrakter i EUR	345	-206
Urealiserte verdiendringer langsiktige finansielle kraftkontrakter	0	-10
Realiserte verdiendringer valutaderivater langsiktige fysiske industrikontrakter i EUR	-66	-29
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter	525	-138
Vesentlige engangsposter før skatt som påvirker driftsresultat (+/- inntekt/kostnad)	0	-98
Driftsresultat (IFRS)	7 895	12 495

